

Siemenluettelo

**Vuoden
2024
vihannes on
basilika**

Viljelyopas 2024

Hyötykasviyhdistys ry / Nyttväxterföreningen rf

POSTIOSOITE, TOIMISTO,

Alku & juuri -puoti
Pasilankatu 2 B,
00240 Helsinki
tilaukset: tilaus@hyotykasviyhdistys.fi
toimisto: info@hyotykasviyhdistys.fi
puh. 040 455 7142

TOIMINNANJOHTAJA

Katja Uski, 040 592 2122
katja@hyotykasviyhdistys.fi

PUHEENJOHTAJA

Henriette Kress,
040 0477878,
puheenjohtaja@hyotykasviyhdistys.fi

ANNALAN PUUTARHA

Hämeentie 154, 00560 Helsinki,
annala@hyotykasviyhdistys.fi
puhelin: 044 272 1259 (puutarhuri)

KIRJANPITÄJÄ

Maija Pulkkinen

PÄHKYLÄ

viestinta@hyotykasviyhdistys.fi

Sisällys:

Taimien kasvatusohjeet **8**

Vihannekset **9**

Yrtit **50**

Kukat, kaksi- ja monivuotiset **70**

Kukat, yksivuotiset **91**

Maisemointi- ja
maanparannuskasvit **107**

Viljat **111**

Idätys ja versotus **112**

Värikkasvit **113**

Koristeheinät **114**

Huonekasvit **118**

Kannen basilikan kuvasi Suvi Ruotsi

ALUEOSASTOT:

ELELÄ-POHJANMAA

Antti Karhumäki,
antti.karhumaki@gmail.com

PIRKANMAA

pirkanmaanhyoty@gmail.com

VARSINAIS-SUOMI

Tuija Suokas,tuijair.suokas@gmail.com

OULU

Tarja Käckman,
tarja.kackman@gmail.com

KUOPIO

parsapottu@gmail.com

KANTA-HÄME

Sirkka Sandelin,
sirkkasandelin85@gmail.com

PÄIJÄT-HÄME

Pirjo Jokinen,
pirjopipsa.jokinen@gmail.com

JÄSENMAKSU 2024

32€/henkilö, 20€/perheenjäsen

64€/yhteisö

Jäseneksi haluava voi liittyä verkko-
kaupan kautta tai ottaa yhteyttä
puhelimitse, kirjeitse tai sähköpostin
kautta yhdistyksen toimistoon.

Yhdistyksen säännöistä saa halutessa
jäljennöksen toimistonhoitajalta.

Yhdistys ottaa vastaan lahjoituksia ja
testamentteja toimintansa tukemiseen
tilille FI76 1023 3000 2142 91.

HYÖTYKASVIYHDISTYKSEN JÄSENYYS

Jäsenmaksu on 32 euroa
vuodessa. Jäsenedut:
hyotykasviyhdistys.fi/jasenyys

PUHELINNEUVONTA

PUUTARHURIMME
NEUVOVAT JÄSENIÄ
PUUTARHA-ASIOISSA
TI-TO KLO 13-15.
044 726 3751
044 272 1259

JÄSENASIAI JA

OSOITTEENMUUTOKSET

info@hyotykasviyhdistys.fi
040 455 7142

Huom! Maistraattiin, posttiin
tai hyötykasviyhdistyksen
verkkokauppaan tehty
osoitteenmuutos ei välity
jäsenrekisteriimme.

TERVETULOA

LEHTIARKISTOON!

Klikkaa www.hyotykasviyhdistys.fi -sivulla olevaa
Jäsen sivuille-linkkiä.

Käyttäjätunnus on jäsen-
numerosi, joka on Pähkylän
osoitelipukkeessa.

Salasanasi on ensimmäisellä
kerralla etunimi+postinumero
(esim. Liisa54500).

Vaihda salasanasi.

Hyötykasviyhdistyksen 31. siemenluettelo

TOIMITUS & TAITTO: Nykänen Kirsi, Lindström Leena, Pusztai Mervi,
Sainio Satu, Uski Katja ja Luoma-Tuominen Johanna (taitto)

KUVITUS: Tupu Vuorinen copyright

PAINOPAIKKA: Grano Oy, Helsinki

ISSN: 1237-6671

Kasvatuksen iloa!

Tarjoamme monipuolisen siemenvaikoiman sekä runsaasti vanhoja lajikkeita ja luonnonmukaisesti tuotettuja siemeniä kotitarveviljelyyn.

Valitse luonnonmukaisia ja biodynaamisia siemeniä, jolloin

- kasvatat kotipihaan ja luomuviljelyyn sopivia lajikkeita.
- tuet luonnonmukaista ja biodynaamista siementuotantoa.

Valitse vanhoja viljelykasveja ja lajikkeita, jolloin:

- saat helppohoitaisia ja varmoja kasveja. Pitkään viljeltyt kasvit pystyvät liittoutumaan sienijuuria kasvattavien sienten kanssa uusia lajikkeita paremmin. Sienijuuret auttavat kasveja ravinteiden- ja vedenotossa sekä parantavat niiden vastustuskykyä tauteja vastaan.
- edistät geeniperimältään ja kulttuurihistorialtaan arvokkaiden lajien säilymistä.
- korjaat herkullista satoa ja kasvatat kukkia.

Valitse hyönteiskasveja, jolloin:

- lisää puutarhan monimuotoisuutta
- ehkäiset hyönteiskatoa
- tarjoat pölyttäjiä arvokasta ravintoa
- houkuttelet puutarhaan harvinaisia hyönteisiä
- varmistat hyvän pölytyksen hedelmä- ja marjakasveille
- pääset kasvien lisäksi tutkimaan ja ihastelemaan hyönteisiä

MERKKIEN SELITYKSET

Mv = monivuotinen

Yv = yksivuotinen

Kv = kaksivuotinen

★ = Uutuus

= Luonnonmukaisesti tuotettu siemen

= Biodynaamisesti tuotettu siemen

= Perinnelajike eli pitkään viljelty lajike

= Hyönteiskasvi, eli perhosia, pölyttäjiä tai muita hyönteisiä houkutteleva kasvi

= värjäyskasvi

Näin ostat siemeniä

Verkkokaupasta:

<https://hyotykasviyhdistys.fi/tuote-osasto/siemenet/>
Siemenvaikoima täydentyy verkkokauppaan reaaliajassa. Tilauksia toimitetaan ympäri vuoden, huomio että siementen saatavuudessa voi tapahtua muutoksia, jokin pieni eräinen siemen saattaa loppua jo alkuvuonna.

Tilauslomake:

Täytä keskiaukeaman lomake ja postita se meille (Pasilankatu 2 B 00240 Hki) tai skannaa: tilaus@hyotykasviyhdistys.fi. Huomio vaihtoehto jossa tuotteen voi korvata vastaavalla.

Alku & juuri -puoti:

Samalla käynnillä saat hankittua muutkin viljelytarvikkeet! Pasilankatu 2 B (Huolintatalo), 00240 Helsinki.

SIEMENMYNTITAPAHTUMAT

Annalan siementori 24-25.2.2024

(Hämeentie 154, Hki)

Helsingin kevätmessut 21-24.3.2024 (Messukeskus)

Annalan taimitori 16.5.2024 (Hämeentie 154, Hki)

Takuu ja palautusoikeus

Siemenet täyttävät EU:n siementarkastuslain määräykset. Siemenet säilyvät pisimpään kuivassa ja viileässä paikassa.

Asiakkaalla on oikeus palauttaa tavara 14 päivän sisällä sen saatuaan. Tuotteen tulee olla vahingoittumaton ja avaamattomassa alkuperäispakkauksessa.

Otamme mielellämme vastaan palautetta ja toiveita.

TUOTENUMEROHAKU VERKKOKAUPASSA

Hakutoiminto helpottaa verkkokaupassa asiointia.

- Mene osoitteseen: <https://hyotykasviyhdistys.fi/tuotteen-lisays-ostoskoriin>.
- Katso tuotenumero siemenluettelosta tai verkkokaupasta.
- Kirjoita numero kenttään ja klikkaa painiketta 'Lisää!'. Voit syöttää kaikki tilausnumerot peräkkäin ja lisätä/muuttaa lukumäärää vasta 'Ostoskori'-vaiheessa. Myös tuotteen poistaminen onnistuu vielä tässä vaiheessa. Muista tarkistaa tilaus!

Ahkerallisa	116	Juurisikuri	43	Kreikanmäkimeirami	58
Aitoelämänlanka	92	KAALIT	13	Kruunusuvikakkara, vihanneskrysaanteemi	18
Aitohunajakukka	107	KAALIKASVIEN SUVUN SALAATTIKASVEJA		Kuitupellava	109
Aitokissanminttu	50	Nopeakasvuisia ja maukkaita lehtivihanneksia	17	Kukkakaali	13
AJURUOHOT	50	Kääpiöauriongonkukka	91	Kultakärsämo	78
Alppiakileija	70	Kääpiöjapaninakileija	70	Kumina	55
Alppiikkiputki	82	Kääpiösametikkukka	66	KURKUT	19
Amerikanvuokko	90	KAENKUKAT	77	KURPITSAT	20
APILAT	107	Kääräpersilja	62	Kurttuakaali, savojjinkaali	14
AURINGONKUKAT	91	Kääräsänappi	17	Kuukausimansikka	23
Avomaankurkku	19	Kaliforniantuliuunikko	93	Kvinoa	41
BASILIKAT	50	Kamferibasiliika	51	KYNTELIT	55
Belladonna	91	Kamomillasaunio	54	Kyssäkaali, kaalirapi	14
Chilipaprika	31	Kanarianköynnöskrassi	97	Lakritsikasvi	55
Dalmatianpietaryrtti	70	Kanelibasiliika	51	Lampinaatti (uudenseelanninpinaatti)	24
ELAMANLANGAT	92	Kangasjuruoho	50	Lännenkermesmarja	113
Elefanttiheinä	114	Karhunjuuri, "karhunkumina"	54	Lanttu	24
Endliivi	43	Karhunlaukka	44	Latva-artisokka	24
Esparsetti	108	KÄRSÄMÖT	77	LAUKAT	56
Etelänarnikki	52, 70	Kärsimyspassio, kärsimyskukka	116	Lehmänpapu, pitkäpapu (parsapapu)	25
Etelänmunkki	70	Karvaskaunokki	93	Lehtikaali, koristekaali	15
Etelänrasti	92	Karviaiskoiso, "ananaskirsikka"	25	Lehtimangoldi	27
Etelänruusuoroho	71	Kasvihuonekurkku	20	Lehtisalaatti	39
Euroopanallppiähti (edelweiss)	71	Kaukasianmaksaruoho	79	Lehtoakileija	70
Euroopanmerikaali	9	Kaukasianpitkäpalko	74	Lehtosalvia	78
Haisusametikkukka	66	KAUNOKIT	74	Lehtosinilatva	79
Harjaneilikka	80	Kaunopunahattu	63	Leikkoleijonankita	100
Härkäpapu	11	Kaurajuuri	18	(Leipä)vehnä	111
Harmaakäenkukka	77	Kehäkukka	102	Liperi (lipstikka)	56
Harmaamalvikki	71	Kehtolehti	74	Liuskaratamo	25
Hehkuvarakkaus	77	Keijunmekko	94	LOBELIAT	98
Herne	9, 112	Kellokärhö	75	Loistoperhoskukka	96
HERNEET	9, 11	Kelloköynnös	94	Lumotupakka	106
HIBISKUKSET	116	Kellopeippi	75	luppiot	56
HIERAKAT	10	Kellosormustinkukka	85	LYHTYKOISOT	25
HIETASINAPIT	10	KELLÖT	75	Maariankello	75
Hilppa	92	Keltajuuri	13	Maarianohdake	56
Hopeahärkki	71	Keltakaunokki	74	Maissit	26
Hopeamaruna	71	Keltakosmos	96	Maitokello	75
Huiskuvuoriminttu	52	Keltalupiini	108	Makeastevia	56
Humala	71	Keltapunahattu	63	Mäkimeirami	58
Hunajameloni	28	Keltasauramo, värisauramo	113	MAKSARUOHOT	79
Hyasinttipapu	92	Keltaukonhattu	88	Malabarinpinaatti	26
Hyvänheikinsavikka	41	Keltavaleunikko	89	Maloppi	98
IISOT	52	Keräkaali, valkokaali	13	MALVAT	79
Iltahelokki	53	Keräsalaatti	39	Mangoldi	27
Isoaurankukka	92	Kesäharso (kesäraunikki)	94	Marjasavikka, "mansikkapinaatti"	42
Isoauriongonkukka	91, 108, 112	Kesäiiso	52	MARUNAT	56
Isohelokki	72	Kesäkurpitsa	20	Maurinkiihtomalva	57
Isohietasänappi, villirukola	10	Kesäkuuruoho	94	Maustebasiliika	51
Isohirvenjuuri	53	Kesäkynnteli	55	Maustefenkeli	57
Isokaunosilmä	72	Kesämalvikki	94	Maustekirveli	57
Isokirjopeippi, värinokkonen	116	Kesäpäivänhattu	94	Maustemeirami	58
Isokonnantatar	72	Keto-orkvokki	81	Maustesametikkukka	66
Isoköynnöskrassi (köynnöskrassi)	97	Kevätruusualeinikki	76	MEIRAMIT	58
Isolyhtykoiso, "juutalaiskirsikka"	72	Kevätvuohenjuuri	76	Meksikonhuovinkukka	98
Isomaksaruoho	79	Kiinanasteri	95	Meloni	27
Isonokkonen	12	Kiinansepili, kiinanruohosipuli	44	MELONIT	27
Iso-olkikukka	93	KILKAT	76	MINTUT	58
Isopäivänkakkara	72	Kirahvikukka	77	Mirriminttu	80
Isoräpelö	115	Kirjohtalonkukka	95	Mooksenpalavapensas	80
Isoametikkukka	100	Kirjolupiini	76	Morsinko	113
Isoasiheinä	115	Kirjopäivänsini	92	Morsiusharso	80
Isotähtiputki	72	Kirjorevohäntä	36	Mukulaselleri	42
Isoisinnia	104	Kirsikkatomaatit	47	Munakoiso (munahedelmä, aubergiini)	28
Isoukonkello	75	Kivikärsämo, nukkakärsämo	77	Mungopapu	112
Italianpantaheinä	115	Kivikkökäenminttu	54	Munkkineilikka	81
Jaloängelmä	73	Kivikkokilikka	76	Mustajuuri	29
Jalokallioinen	73	Kivikkosuopayrtti	86	Mustasievikki	101
Jalokiurunkannus	73	Koiruoho, mali	56	Mustasilmäsusanna	117
Jänönhäntä	115	Komeasikkikukka	101	Mysikurpitsa	23
Japaninkaali (mizuna)	17	Koreakärsämo	78	Myskimalva	79
Japaninretikka, daikon	35	Koreaniiso	52	Myskialvia	65
Japaninryttiputki (mitsuba)	53	Koreatörməkukka	96	Narsissitupakka	106
Jättihibiskus	116	Korianteri	54	Nauris, turnipsi	29
Jättikarhunputki	73	Koristehirsi	115	Neidonmaksaruoho	79
Jättikurpitsa	22	Koristekurpitsa	23	NEILIKAT	80
Jättipietaryrtti	74	Koristeporkkana, rikkaporkkana	95	Niittykullero	81
Jättisipuli	44	Koristeportulakka	96	Nukenkaulus	98
Jättitulikukka	53	Korutsinnia	104	Nuokkulaukka	81
Jättiverbena	93	KOSMOKSET, KOSMOSKUKAT	96	(Nurmi)kaunokainen	74
JUURIKKAAT	12	Kotipelargoni	117	Nurmilauha	115
Juuripersilja	62	KÖYNNÖSKRASSIT	97	Ohra	111

Okra	30	Rohtorosmariini	64	Tähkätädye	88
Oleanteri	117	Rohtosalkoruusu	64	Talvikurpitsa (talvisquash) ja jättikurpitsa	22
Oopiumiunikko	106	Rohtosamettikukka	66	Talvikynteli	55
ORVOKIT	81	Rohtosarviapila	112	Tarha-ajuruoho, timjami	50
Palavarakkkaus	77	Rohtosormustinkukka	85	Tarhaidänunikko	89
Pallerokiurunkukka	99	Rohtosuopayrtti	86	Tarhaillakko	86
Palmukaali, mustakaali	15	Rohtovirmajuuri	64	Tarha- ja pensaspavut	32
Palsternakka	30	Ruiskaukoki, ruiskukka	99	Tarhakehäkukka	102
Palturitupakka (kessu)	106	Ruisvirna	109	Tarhakehäkukka	110
PAPRIKAT	30	Runkotomaatit	48	Tarhalaukkaneilikka	87
Parakrassi	58	Ruoholaukka, ruohosipuli	45	Tarhalukojoja, välimerenleukojoja	103
Parsakaali, brokkoli	15,112	Ruokaparsa	37	Tarhalobelia	98
PARSAT	117	Ruokaporkkana	37	Tarhamaltsa	46
PAVUT	32	Ruokaretikka (kiinanretikka)	36	Tarhaneito	103
PELARGONIT	117	Ruotimangoldi	27	Tarhaorvokki	103
Peltoherne	109	Ruotiselleri (lehtiselleri, varsiselleri)	42	Tarhapetunia, petunia	99
(Pelto)kaura	111	Rusomonakoiso	28	Tarhaportulakka	67,112
Peltokehäkukka	98	Ruusukaali, brysselinkaali	16	Tarharaparperi	46
Peltolinnunjalka	109	Ruusumalva	80	Tarharistikki	87
Pensasköynnöskrassi (pensaskrassi)	97	Ruusunätkelmä	84	Tarhasalkoruusu	87
Pensaspaprika	32	Ruusupapu	33	Tarhasarviorvokki	82
Pensastomaatit	48	Ryhmälöjjonankita	100	Tarhasuolaheinä	10
Pensasväriherne	113	Ryhmäsamettikukka	101	Tatsoikaali	18
Persianapila	107	Ryytineito	65	Teehibiskus (rosella-tee)	116
PERSILJAT	62	Ryytisalvia	65	Thaibasilika	51
Pesusenikurkku	34	Saksankirveli	65	Tiikerikaunosimä	103, 114
Piiankieli, ratamoneidonkieli	99	SALAATIT	39	Tiili	67
PIIKKIPUTKET	82	Salaattifenkoli	40	Tomaatti	47
Pikarikarstaohdake	83	Salaattiherne	9	Tomatillo	25
Pikkubasilika	51	Salaattikleitonita (talviportulakka)	41	TSINIAT	104
Pikkuluppio	56	Salaattisekoitus	17, 40	TULIKUKAT	87
Pillisipuli, talvisipuli	45	Salaattisikuri	43	Tummatulikukka	88
Pinaattikiinanakaali, pak-choi	17	Salaattivuonankaali	41	Tuntomimosa (tuntokasvi)	118
Pinaatti	34	Salkopapu	33	Tuoksuampiaisyrtti	67
Pioniunikko	89	SALVIAT	65	Tuoksuheliotrooppi	118
Pitkä avomaanurkku	19	SAMETTIKUKAT	100	Tuoksuherne, hajuherne	104
Pohjanrantakukka	83	SAMETTIKUKAT (yrttikäyttö)	66	Tuoksurujenpolvi	88
Pohjanruusujuuri	84	Sango-retikka	112	Tuoksuorvokki	82
Pohkuhaarikko	83	Sareptansinappi	17	Tuoksupielus	105
Preeriaväriminttu	69	SAVIKAT	41	Tuoksureveda	105
Puistolemmikki	83	SELLERIT	42	Tuoksuruuta, viiniruuta	68
Pullokurpitsa	35	Sidesalaatti	40	TUPAKAT	106
Puna-apila	108	SIEVIKIT	101	Turbaanikurpitsa	23
PUNAHATUT	62	SIKURIT	43	Turkinunikko	107
Punahierakka, viinisuolaheinä	10	SILKKIKUKAT	101	UKONHATUT	88
Punajuurikas	12	Silkkiunikko	110	Uelma	117
Punakaali	16	Siloendiivi (escariol)	43	Unelmatädye	88
Punakärsämä	78	Silopersilja	62	UNIKOT	89, 106
Punakellukka	83	Silpöydinherne	9	Vaahtera-aulio	118
Punakonnanryrtti	84	Sinappikaali (rukola)	44, 112	Vahapapu	33
Punakosmos	96	Sini-ikiviuhko	102	Väinönputki	68
Punalehtinen basilika	51	Sinimailanen, alfalfa	110, 112	VALEUNIKOT	89
Punaparsamaite (punaparsaherne)	35	Sininata	115	Valkoapila	108
Punapellava	99	Sinipallo-ohdake	85	Valkohietasinappi, wasabirukola	11
Punarevohäntä	37	Sinipellava	85	Valkohurtanminttu, hurtanminttu	68
Punaväriminttu	69	Siniপিঁপুটি	83	Valkojuurikas	13
Puolanminttu	58	Sinisalvia	102	Valkolupiini	112
Purjo	45	Sinisievikki	101	Valkopärskäjuuri	85
Purppurapunalatva	84	Sinivaleunikko	89	Valkosinappi	108
Purppuraratamo	63	Siperiankärsämä	78	VARIMINTUT	69
Purppuratulikukka	87	SIPULIT, LAUKAT	44	Värireseda	114
Pyhäbasilika	51	Sirokesäkynttilä	102	Värisafflori	113
Pyöröjänönputki	99	Siropäivänhattu	95	Venäjänraakuuna	57
Ranskalainen lehtipersilja	62	Sirosilkikukka	102	Veriapila	108
Ranskantulikukka	88	Sitruunabasilika	51	Verihanikki	89
Rapea keräsalaatti (jäävuorisalaatti, ameriksalaatti)	39	Sitruunakissanminttu	50	Veripeippi	68
Rauniokilkka	76	Sitruunakurkku	20	Vesimeloni, arbuusi	28
Retiisi	35	Sitruunamelissa	66	Vihanneskrassi	112
RÉTIKAT	35	Sitruunaväriminttu	69	(Vihannes)kurkku	19
Reunuspietaryrtti (reunuspäivänkakkara)	63	Soijapapu (soija)	46	Vihannespaprika, ruokapaprika	30
REVNÖHÄNNÄT	36	Sokeriherne	10	Vihannessinappi, komatsuna	18
Riippalobelia	98	Sokerimaissi	26	Viherminttu	58
Riippapergoni	118	Soodajääpäivikki, jääruoho	46	Vihersipuli	45
Riippaviidakkokurkku	20	SORMUSTINKUKAT	85	VILJAT	111
Rohtobasilika		Spelttivehnä	111	Viljatatar, tattari	111
(Rohto)lisoppi	52	Suippokaali	16	Villasormustinkukka	86
Rohtonokula	63	Sulkaneilikka	81	Vuokot	90
Rohtopähkämä	64	SUOPAYRTIT	86	Vuorikaunokki	74
Rohtopunahattu		Sysshohdekukka	86	Westerwoldinraiheinä	110
(rohtopäivänhattu, auringonhattu)	63	Syssädekukka	86	Yrtti-iiso, anisiso	52
Rohtopurasruoho (kurkkuryrtti)	64	TÄDYKKEET	88	Yrttiselleri, leikkoselleri	69
Rohtoraunioyrtti	84	Tähkälenteli	75	Öljyretikka	110
		Tähkälaventeli	68		

Abelmoschus esculentus	30	Brassica napus subsp. napobrassica		Cynara cardunculus	
Abutilon × hybridum	118	(Napobrassica-Ryhmä)	24	Scolymus-Ryhmä	24
Achillea	77	Brassica oleracea	13	Daucus carota	95
Achillea filipendulina	78	Brassica oleracea Botrytis-Ryhmä	13	Daucus carota subsp. sativus	37
Achillea millefolium, punakukkaiset	78	Brassica oleracea Capitata-Ryhmä	13, 16	Delphinium risteymät	73
Achillea ptarmica f. multiplex, kertomyke- röiset	78	Brassica oleracea Gemmifera-Ryhmä	16	Deschampsia cespitosa	115
Achillea sibirica	78	Brassica oleracea Gongyloides-Ryhmä	14	Dianthus barbatus	80
Achillea tomentosa	77	Brassica oleracea Italica-Ryhmä	15, 112	Dianthus carthusianorum	81
Acmella oleracea	58	Brassica oleracea Sabauda-Ryhmä	14	Dianthus plumarius	81
Aconitum lycoctonum		Brassica oleracea Sabellica-Ryhmä	15	Dictamnus albus	80
subsp. lycoctonum	88	Brassica rapa	29	Digitalis lanata	86
Adonis vernalis	76	Brassica rapa Chinensis-Ryhmä	17	Digitalis purpurea	85
Agastache cana	52	Brassica rapa Mizuna-Ryhmä	17	Digitalis purpurea 'Gloxiniiflora'	85
Agastache foeniculum	52	Brassica rapa, Perviridis-Ryhmä/ Komatsuna green	18	Diplotaxis erucoides	11
Agastache rugosa	52	Brassica rapa Tatsoi-Ryhmä	18	Diplotaxis tenuifolia	10
Agrostemma githago	92	Briza maxima	115	Dipsacus sativus	83
Alcea rosea	87	Bupleurum rotundifolium	99	Doronicum orientale	76
Allium cepa Jättisipuli-Ryhmä	44	Calamintha nepeta	54	Dracocephalum moldavica	67
Allium cepa Vihersipuli-Ryhmä	45	Calendula arvensis	98	Echinacea pallida	63
Allium cernuum	81	Calendula officinalis	102, 110	Echinacea paradoxa	63
Allium fistulosum	45	Callistephus chinensis	95	Echinacea purpurea	63
Allium porrum	45	Campanula lactiflora	75	Echinops bannaticus	85
Allium schoenoprasum	45	Campanula latifolia var. macrantha	75	Echium plantagineum	99
Allium tuberosum	44	Campanula medium	75	Erigeron Speciosus-Ryhmä	73
Allium ursinum	44	Campanula thyrsoides	75	Eruca sativa	44, 112
Althaea officinalis	64	Capsicum annuum Chili-Ryhmä		Eryngium alpinum	82
Amaranthus caudatus	37	Chilipaprika	31	Eryngium planum	83
Amaranthus tricolor	36	Capsicum annuum Grossum-Ryhmä	30	Eschscholzia californica	93
Anchusa capensis	92	Capsicum annuum Longum-Ryhmä	31	Eupatorium purpureum	84
Anemone multifida	90	Capsicum frutescens	32	Fagopyrum esculentum	111
Anethum graveolens	67	Carthamus tinctorius	113	Festuca Glauca-Ryhmä	115
Angelica archangelica	68	Carum carvi	55	Foeniculum vulgare var. azoricum	40
Angelica gigas	73	Centaurea benedicta	93	Foeniculum vulgare var. dulce	57
Anthemis tinctoria	113	Centaurea cyanus	99	Fragaria vesca var. semperflorens	23
Anthriscus cerefolium	57	Centaurea macrocephala	74	Gaillardia aristata	86
Antirrhinum majus		Centaurea montana	74	Gaura lindheimeri	102
Maximum-Ryhmä	100	Cephalaria gigantea	77	Genista tinctoria	113
Antirrhinum majus Nanum-Ryhmä	100	Cerastium tomentosum	71	Geranium macrorrhizum	88
Apium graveolens Secalinum-Ryhmä	69	Chelone lyonii	84	Geum chiloëense	83
Apium graveolens Dulce-Ryhmä	42	Chenopodium	41	Gilia capitata	99
Apium graveolens Rapaceum-Ryhmä	42	Chenopodium bonus-henricus	41	Leibionis coronaria	18
Aquilegia alpina	70	Chenopodium foliosum	42	Glycine max	46
Aquilegia flabellata var. pumila	70	Chenopodium quinoa	41	Glycyrrhiza glabra	55
Aquilegia vulgaris	70	Cichorium endivia Escarole-Ryhmä	43	Gypsophila elegans	94
Arabis caucasica	74	Cichorium intybus Foliosum-Ryhmä	43	Gypsophila paniculata	80
Armeria Maritima-Ryhmä	87	Cichorium intybus Radicosus-Ryhmä	43	Helenium Autumnale-Ryhmä	86
Arnica montana	52	Citrullus lanatus	28	Helianthus annuus	91, 108, 112
Artemisia absinthum	56	Clarkia pulchella	102	Helianthus annuus Nanus-Ryhmä	91
Artemisia dracunculus	57	Clarkia unguiculata	101	Heliotropium arborescens	118
Artemisia ludoviciana	71	Claytonia perfoliata	41	Hesperis matronalis	86
Asparagus officinalis	37	Clematis integrifolia	75	Hibiscus Moscheutos-Ryhmä	116
Asparagus setaceus	117	Cobaea scandens	94	Hibiscus sabdariffa	116
Astrantia major	72	Coreopsis grandiflora	72	Hordeum vulgare	111
Atriplex hortensis	46	Coreopsis tinctoria	103, 114	Humulus lupulus	71
Atropa bella-donna	91	Coriandrum sativum	54	Hyssopus officinalis	52
Aubrieta × cultorum	87	Corydalis nobilis	73	Impatiens walleriana	116
Avena sativa	111	Cosmos bipinnatus	96	Inula helenium	53
Basella alba	26	Cosmos sulphureus	96	Ipomoea purpurea	92
Bellis perennis	74	Crambe maritima	9	Ipomoea tricolor	92
Beta vulgaris subsp. vulgaris var. cicla	27	Cryptotaenia japonica	53	Isatis tinctoria	113
Beta vulgaris subsp. vulgaris var. conditiva	12	Cucumis melo	27	Jasione laevis	70
Beta vulgaris subsp. vulgaris var. lutea	13	Cucumis sativus	19	Knautia macedonica	71
Beta vulgaris var. flavescens	27	Cucurbita maxima	22	Lablab purpureus	92
Bistorta officinalis	72	Cucurbita maxima 'Turk's Turban'	23	Lactuca sativa Capitata-Ryhmä	39
Borago officinalis	64	Cucurbita moschata	23	Lactuca sativa Crispa-Ryhmä	39
Brachyscome iberidifolia	98	Cucurbita pepo	20	Lactuca sativa Longifolia-Ryhmä	40
Brassica juncea	17	Cucurbita pepo / Cucurbita maxima	22	Lagenaria siceraria	35
Brassica juncea var. crispifolia	17	Cymbalaria	76	Lagurus ovatus	115
		Cymbalaria muralis	76	Lathyrus latifolius	84
		Cymbalaria pallida	76	Lathyrus odoratus	104
				Lavandula angustifolia	68
				Lavatera thuringiaca	71

Lavatera trimestris	94	Oenothera missouriensis	72	Satureja montana	55
Leontopodium alpinum	71	Onobrychis viciifolia	108	Scabiosa atropurpurea	96
Leonurus cardiaca	63	Origanum majorana	58	Schizanthus x wisetonensis	96
Lepidium sativum	112	Origanum vulgare	58	Scorzonera hispanica	29
Leucanthemum x superbum	72	Origanum vulgare subsp. hirtum	58	Sedum pulchellum	79
Levisticum officinale	56	Ornithopus sativus	109	Sedum spurium	79
Limnanthes douglasii	92	Pacific Giant -Ryhmä	73	Sedum telephium	79
Limonium sinuatum	102	Panicum miliaceum 'Violaceum'	115	Setaria italica	115
Linum grandiflorum	99	Papaver commutatum	107	Silybum marianum	56
Linum perenne	85	Papaver Orientale-Ryhmä	89	Sinapis alba	109
Linum usitatissimum	109	Papaver rhoeas	107, 110	Solanum aethiopicum	28
Lobelia erinus Pendula-Ryhmä	98	Papaver somniferum	106	Solanum lycopersicum	47
Lobelia x speciosa	98	Papaver somniferum	106	Solanum melongena	28
Lobularia maritima	105	Paeniflorum-Ryhmä	89	Solenostemon scutellarioides	116
Lolium Westerwoldicum-Ryhmä	111	Passiflora caerulea	116	Spinacia oleracea	34
Lotus tetragonolobus	35	Pastinaca sativa	30	Stachys officinalis	64
Luffa aegyptiaca	34	Pelargonium peltatum	118	Stevia rebaudiana	56
Lunaria annua	94	Pelargonium Zonale-Ryhmä	117	Symphytum officinale	84
Lupinus x regalis	76	Perilla frutescens	68	Tagetes erecta	100
Lupinus albus	112	Petroselinum crispum	62	Tagetes filifolia	66
Lupinus luteus	109	Petroselinum crispum var. crispum	62	Tagetes lucida	66
Lychnis x haageana	77	Petroselinum crispum var. neapolitanum	62	Tagetes minuta	66
Lychnis chalconica	77	Petroselinum crispum var. radicosum	62	Tagetes patula	101
Lychnis coronaria	77	Petunia x hybrida	99	Tagetes tenuifolia	66
Lythrum salicaria	83	Phacelia tanacetifolia	107	Tanacetum cinerariifolium	70
Malope tridifa	98	Phaseolus coccineus	33	Tanacetum macrophyllum	74
Malva alcea	80	Phaseolus vulgaris	33	Tanacetum parthenium	63
Malva moschata	79	Phaseolus vulgaris	33	Tetragonia tetragonoides	24
Malva sylvestris subsp. mauritiana	57	Phaseolus vulgaris ja		Thalictrum delavayi	73
Marrubium vulgare	68	Phaseolus vulgaris var. nanus	32	Thunbergia alata	117
Matricaria chamomilla	54	Phaseolus vulgaris var. vulgaris	33	Thymus serpyllum	50
Matthiola incana	103	Physalis alkekengi	72	Thymus vulgaris	50
Meconopsis betonicifolia	89	Physalis peruviana	25	Tolmiea menziesii	74
Meconopsis cambrica	89	Physalis philadelphica	25	Tragopogon porrifolius	18
Medicago sativa	110, 112	Physostegia virginiana	75	Trifolium incarnatum	108
Melissa officinalis	66	Phytolacca americana	113	Trifolium pratense	108
Melothria pendula	20	Pisum sativum	109, 112	Trifolium repens	108
Mentha pulegium	58	Plantago coronopus	25	Trifolium resupinatum var. majus	107
Mentha spicata	58	Plantago major	63	Trigonella foenum-graecum	112
Mesembryanthemum crystallinum	46	Polemonium caeruleum	79	Triticum aestivum	111
Meum athamanticum	54	Portulaca grandiflora	96	Triticum spelta	111
Mimosa pudica	118	Portulaca oleracea subsp.		Trollius europaeus	81
Miscanthus sinensis	114	sativa	67, 112	Tropaeolum majus	97
Molinia cearulea var. arundinacea	115	Potentilla atrosanguinea	89	Tropaeolum majus Nanum-Ryhmä	97
Monarda citriodora	69	Pycnanthemum pilosum	52	Tropaeolum peregrinum	97
Monarda didyma	69	Raphanus sativus	36	Urtica dioica	12
Monarda fistulosa	69	Raphanus sativus Daikon-Ryhmä	35	Valeriana officinalis	64
Myosotis sylvatica	83	Raphanus sativus Niger-Ryhmä	36	Valerianella locusta var. oleracea	41
Myrrhis odorata	65	Raphanus sativus Radicula-Ryhmä	35	Veratrum album	85
Nasturtium officinale	112	Raphanus sativus var. oleiformis	111	Verbascum chaixii f. album	88
Nemesia strumosa	95	Reseda luteola	114	Verbascum nigrum	88
Nemophila menziesii	101	Reseda odorata	105	Verbascum olympicum	53
Nemophila menziesii	101	Rheum x hybridum	46	Verbascum phoeniceum	87
Nepeta x faassenii	80	Rhodiola rosea	84	Verbena bonariensis	93
Nepeta cataria	50	Rhodochiton atrosanquineum	94	Veronica gentianoides	88
Nepeta cataria ssp. citriodora	50	Rosmarinus officinalis	64	Veronica spicata	88
Nerium oleander	117	Rudbeckia hirta	94	Vicia faba	11
Nicotiana mutabilis	106	Rudbeckia hirta var. pulcherrima	95	Vicia villosa	109
Nicotiana rustica	106	Rumex rugosus	10	Vigna radiata	112
Nicotiana sylvestris	106	Rumex sanguineus	10	Vigna unguiculata	25
Nigella damascena	103	Ruta graveolens	68	Viola Cornuta-Ryhmä	82
Nigella sativa	65	Sagina subulata	83	Viola odorata	82
Ocimum americanum	51	Salvia nemorosa	78	Viola tricolor	81
Ocimum basilicum	51	Salvia officinalis	65	Viola Wittrockiana-Ryhmä	103
Ocimum basilicum	51	Salvia patens	102	Xerochrysum bracteatum	93
Ocimum basilicum 'Lemon'	51	Salvia sclarea	65	Zea mays var. saccharata	26
Ocimum basilicum subsp. minimum	51	Sanguisorba	56	Zinnia angustifolia	104
Ocimum basilicum var. thyrsoiflora	51	Sanguisorba minor	56	Zinnia violacea	104
Ocimum tenuiflorum	51	Sanvitalia procumbens	98		
Ocimum x africanum	51	Saponaria ocymoides	86		
'Temperate Tulsi'	51	Saponaria officinalis	86		
Oenothera biennis	53	Satureja hortensis	55		

Taimien kasvatusohjeet

KYLVÖN TYÖVAIHEET

Liota siemeniä puolesta tunnista tuntiin. Isot siemenet voivat olla vain osittain veden alla.

- Käytä puhdasta ja vähäravinteista kylvömultaa.
- Kylvä siemenet puhtaisiin ja pohjareilläisiin laati-koihin, ruukkuihin tai purkkeihin.
- Ripottele siemenet harvaan. Tiheys altistaa taimet venymiselle ja sienitaudeille. Suuret siemenet ja nopeasti itävät lajit kannattaa yleensä kylvää suoraan pottiin tai ruukkuun.
- Sirottele siementen päälle hiekkaa, kylvömultaa tai vermikuliittia.
- Painele valossa itävät siemenet kevyesti mullan pinnalle ja peitä kylvös ilmastavasti muovilla.
- Laita kylvös lämpimään paikkaan. Useimmat siemenet itävät parhaiten 20–24 asteessa.
- Pidä kylvös tasakosteana, mutta varo liiallista märkyyttä. Kostuta kylvös sumutinpullolla tai laittamalla kylvöastia huoneenlämpöiseen veteen niin, että se on vedessä puoliväliin saakka.
- Anna lisävaloa, jos siemenet taimettuvat ennen maaliskuuta tai ikkuna on hämärä. Lisävaloksi sopivat esimerkiksi kasveille tarkoitettut led-valaisimet.

TAIMIEN KOULINTA

- Kouli taimet, kun niihin on kasvanut sirkkalehtien lisäksi ensimmäinen varsinainen lehtipari. Kastele taimet useita tunteja ennen koulintaa.
- Irrota taimi mullasta. Jos varsi on hento ja hauras, pidä kiinni lehdestä.
- Tee multa kolo ja istuta taimi hieman aiempaa

syvempään niin, että juuret tulevat suoraan. Jos juuristo on venähtänyt pitkäksi, nipsaise siitä pätkä.

- Tiivistä multa kevyesti ja kastele.
- Nosta taimet valoisaan paikkaan. Etenkin runsaasti lämpöä vaativat lajit, kuten basilika ja kurkku, pitävät pohjalämmöstä.
- Pidä multa tasakosteana, mutta varo liiallista märkyyttä. Kastele haalealla vedellä.

TAIMIEN TOTUTTAMINEN ULKOILMAAN

- Aloita karaisu 1–2 viikkoa ennen istutusta ulos.
- Vältä rajuja olosuhteiden muutoksia. Kasvuharso suojaa taimia tuulelta, kylmältä ja auringon porotukselta.
- Nosta perennat ulos mahdollisimman aikaisin. Ne venyvät herkästi lämpimässä.

SIEMENTEN KYLMÄKÄSITTELY

Osa kasveista vaatii keväällä kylvettäessä kylmäkäsitelyä, joka purkaa siemenen lepotilan. Kylvö syksyllä ulos antaa siemenille luonnollisen kylmäkäsitelyä.

Kylmäkäsitely keväällä:

- Laita siemenet ja desilitra kosteaa hiekkaa tai turvehiekkaseosta muovipussiin. Jätä pussi hieman raolleen.
- Pidä siemeniä huoneenlämmössä viikko.
- Laita pussi 1–3-asteiseen paikkaan, kuten esim. jääkaappiin, 4–8 viikoksi. Kääntele pussia, ja seuraa itämistä vähintään kerran viikossa.
- Kun käsittelyaika päättyy, kylvä siemenet tavalliseen tapaan. Jos siemenet itävät kylmäkäsitelyä aikana, kylvä ne varoen sirkkajuuria vahingoittamatta.

SIEMENKAUPPAA KOSKEVAT LAIT ja asetukset säätävät toimintaamme kautta linjan.

Välitämme tarkastettua, sertifioitua siementä, joiden alkuperä on luotettavilta toimittajilta Euroopasta (mm. Saksasta, Italiasta, Hollannista, Ranskasta ja Ruotsista). Pyrimme aina käyttämään ensisijaisesti luomu- tai biodynaamista siementä.

Kotimaista saatavilla olevaa tarkastettua siementä käytämme mahdollisuuksien mukaan, esimerkiksi osa luonnonkasveista, maisemointikasvit, sekä viljat ovat pääsääntöisesti kotimaista tuotantoa. Haluamme valikoimassamme panostaa geeniperimältään ja kulttuurihistorialtaan arvokkaisiin taksoneihin.

Siementarkastus valvoo maatalous- ja puutarhakasvien kylvösiementen maahantuontia, vientiä, tuotantoa ja markkinointia. Siemenlaki <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190600>

Ruokavirasto pitää valvontaa varten rekisteriä pakkaamo hyväksynnän saaneista toimijoista.

VIHANNEKSET

Euroopanmerikaali (strandkål)*Crambe maritima***annos n. 2 g / 4 €****til.no 1213**

1 g = n. 18 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena, harvinaisena Saaristomeren eteläosissa ja jonkin verran Suomenlahden hiekkarannoilla. Lehdet ovat kookkaat, harmahtavan vihreät ja vahakerroksen peittämät. Nuorien lehtien alapinta on sinipunainen. Maku kirpeän pähkinäinen. Valkeat, mettä sisältävät kukat houkuttelevat hyönteisiä.

Viljely: Viihtyy hiekkapitoisessa, kalkitussa, ravinteikkaassa maassa. Kylvetään 3–4 siementä 1–2 cm:n syvyyteen 40 cm:n välein. Vahvin taimista jätetään kasvamaan. Alkukesästä ilmaantuvat kukinnot poistetaan. Sato valmistuu 4 kk:ssa. 5–6 viikon esikasvatus aikais-
taa sadonkorjuuta. Istutusvuoden jälkeen annetaan kasvaa kaksi kasvukautta, jotta taimi kestää myöhemmin sadonkorjuun rasituksen. Kasvuston voi keväällä peittää sadonkorjuuseen saakka esimerkiksi isolla ruukulla, jolloin lehdistä kehittyy vaaleita ja mureita. Kastelu meri- tai suolavedellä antaa hienon aromin. Suuri rikintarve. Rakkoleväkate on hyväksi. Kasvusto tuottaa satoa 6–10 vuotta. Merikaalia saattaa vaivata ristikkukaisille tyypilliset taudit ja tuholaiset.

Korjuu: Sato valmistuu keväällä. Lehtiä kerätään kasvin ulkoreunoilta, kerääminen vain kiihdyttää kasvua.

Käyttö: Nuoria, leveitä ja meheviä lehtiruoteja (pituus 15–30 cm) käytetään parsan tavoin, lehtiä kuten pinaattia tai lehtikaalia. Säilyvät viileässä viikon verran. Herkuttelijoille! Kaunis koristekasvi.

HERNEET (ärt)*Pisum*

Ks. myös punaparsamaite sekä maisemointi- ja maanparannuskasvit. Sivut 35, 107.

Herne (ärt)*Pisum sativum*

Yv. Herne lienee yksi vanhimpia viljelykasveja. Vanhimmat todisteet ovat Lähi-idästä, n. 7 500 eaa. Hämeenlinnassa tehdystä kaivauksista on löytynyt herneen siemeniä ajalta 1 000–1 100 jaa. Herne on kasvukunnan parhaita valkuaislähteitä. Se pystyy symbioottiseen typensidontaan.

Viljely: Tavallinen, kalkittu puutarhamaa, jota kannattaa parantaa kompostilla. Siemeniä on hyvä liottaa pari tuntia ennen kylvöä. Kylvö n. 5 cm:n syvyyteen, 2–5 cm:n välein, riviväli 40 cm. Voidaan kylvää myös paririviin, jolloin riviväli 15 cm. Annoksesta 50 g riittää siemeniä 4–6 rivimetrimille. Itämisen minimilämpötila on 2–4 °C, ihanteellinen 15–24 °C. Itää n. 7–14 vrk:ssa. Yleensä tuettava. Hyvä tuki korkeille lajikkeille on kana-verkko, matalille ristikkäin asetellut oksat

Käyttö: Tuoreena, keitetynä tai wokattuna. Herneet jaetaan käyttötavan mukaan kahteen ryhmään. Kirjavakukkaiset peltoherneet käytetään yleensä kuivattuna. Yleensä valkokukkaisista tarhaherneistä syödään kypsymättömät siemenet tai koko palko. Myös nuoret versot sopivat ravinnoksi. Voidaan pakastaa tai kuivata.

Salaattiherne (sallatsärt)

'Norli'

Luomusiemen

annos n. 50 g / 3,40 €**til.no 1239****annos n. 250 g / 6,40 €****til.no 1231**

Satoisa ja nopeakasvuinen, kasvuaika n. 54 vrk. Soveltuu myös pohjoiseen. Korkeus 50–70 cm. Syödään palkoineen. Palot tummanvihreät ja säikeettömät, pituus n. 7 cm.

Silpoydinherne (märgärt)

'Blauwschokker'

Luomusiemen

annos n. 100 g / 5,80 €**til.no 1313**

Korkeus 150–200 cm. Violettikukkainen lajike, joka muodostaa näyttävät, violetit palot, joissa kirkkaan vihreät siemenet. Soveltuu hyvin sekä tuorekäyttöön että kuivaukseen.

'Green Feast'

Perinnelajike

annos n. 100 g / 4,40 €**til.no 1037**

Tunnetaan myös nimellä 'Lincoln'. Korkeus n. 70–75 cm. Kasvuaika n. 68 vrk. Erittäin makea, satoisa ja viljelyvarma silpoydinhernelajike.

'Karina'

Luomusiemen

annos n. 50 g / 3,40 € til.no 1441**annos n. 250 g / 6,40 €** til.no 1681

Aikainen ja runsas- ja pitkäsatoinen. Korkeus n. 60 cm. Paloissa 8–10 makeaa siementä. Hyvä vastustuskyky tauteja vastaan.

'Kelvedon Wonder'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 50 g / 3,40 € til.no 1235**annos n. 250 g / 6,40 €** til.no 1112

Tunnettu, aikainen ja varma lajike, kasvuaika n. 57 vrk. Korkeus 60–70 cm. Tummanvihreät palot suuria, pituus 10 cm. Palot sisältävät 6–8 makeaa ja mehukasta siementä. Suojataan kasvuharsolla alkukesän kylminä jaksoina.

Sokeriherne

(sockerärt)

'Ambrosia'**annos n. 50 g / 3,40 €** til.no 1102**annos n. 250 g / 6,40 €** til.no 1103

Korkeus 60–70 cm. Aikainen ja runsassatoinen lajike. Palot 7–8 cm. Korjataan nuorena ja syödään palkoineen päivineen.

HIERAKAT

(skräppa)

*Rumex***Punahierakka, viinisuolaheinä**

(Rödådrad syra)

Rumex sanguineus

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 3,40 € til.no 1077

1 g = n. 1 200 siementä.

Mv. Korkeus n. 15 cm. Koristeellinen. Tummanvihreät lehdet muodostavat kauniin ruusukkeen, lehtisuonet ovat punaiset. Hieman hapokas maku.

Viiljely: Helppo viljellä. Kasvupaikan suhteen vaatimaton. Kasvaa myös laihassa ja happamassa maassa, mutta antaa parhaan sadon hyvässä maassa. Puolivarjo on eduksi. Kylvä aikaisin keväällä. Satoa saadaan n. 7 vk kylvöstä. Kukka-aiheet poistetaan heti niiden ilmestyttyä, sillä ne huonontavat satoa. Voidaan viljellä avomaalla sekä ruukussa parvekkeella tai ikkunalaudalla. Leviää puutarhassa kylväytymällä

Käyttö: Lehdet sopivat tuoreena maustamaan kylmiä kalakastikkeita ja koristeeksi mm. voileipäkakkuihin ja

salaatteihin. Lämpimiin ruokiin lisätään vasta lopuksi. Suosittu ranskalaisessa keittiössä.

Tarhasuolaheinä

(trädgårdssyra)

Rumex rugosus

1 g = n. 1 300 siementä.

Mv. Suolaheinän viljelty muoto. Kasvatettu Pohjolassa jo 1600-luvulla, mutta sai väistyä pinaatin tieltä. Talvehtii erinomaisesti aina Lappia myöten. Lajia on suosittelu reunuskasviksi kauniiden, raikkaan vihreiden lehtien vuoksi.

Viiljely: Kasvupaikan suhteen vaatimaton. Kasvaa happamassa ja laihassakin maassa, mutta hyvässä maassa tuottaa parhaan sadon. Puolivarjo on eduksi. Siemenet kylvetään aikaisin keväällä, jolloin satoa saadaan jo ensimmäisenä kesänä. Kukka-aiheet poistetaan heti niiden ilmestyttyä. Heinäkuun alussa voi lannoittaa esim. nokkoskäytteellä.

Korjuu: Korjata voi koko kasvukauden ajan. Versoo keväällä ensimmäisten joukossa. Uloimmat lehdet kerätään ensin, koska uusia kehittyy kasvin keskeltä.

Käyttö: Lehtiä käytetään muhennoksissa, kastikkeissa ja keitoissa. Maku on pehmeä ja mieto. Tuoreita lehtiä voi silputa salaattiin antamaan virkistävää makua. Ranskassa suolaheinästä valmistetaan herkullisia ruokia, joista kuuluisin lienee kalakastike. Lehtiä voi pakastaa ryöppätyinä. Oksaalihapon vuoksi ryöppäysvesi kaadetaan pois.

'Grossblättrige von Belleville'

Perinnelajike

annos n. 2 g / 2,40 €

til.no 1741

Erittäin runsassatoinen ja maukas ranskalainen lajike vuodelta 186g.

HIETASINAPIT

(mursenap)

Diplotaxis

Voimakkaan mausteinen maku. Muistuttaa sinappikaalin eli rukolan makua.

Isohietasinappi, villirukola (sylvetta)

(sandsenap)

Diplotaxis tenuifolia

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 1380

1 g = n. 10 000 siementä (n. 150 siementä / m).

Mv. Etelä-Euroopasta kotoisin oleva salaatti- ja lääkekasvi. Suomessakin voi kasvaa villinä lastauspaikkojen lähetyvillä. Korkeus n. 30 cm. Lehdet kapeita ja liuskoittuneita. Keltaiset kukat houkuttelevat hyönteisiä!

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa tai kylvä suoraan avomaalle. Itämisaika 20 °C:ssa 5–10 vrk. Itää ulkona 2–3 viikossa, kun yölämpötilat ylittävät 7 °C. Itävyys vaihtelee suuresti ollen alimmillaan 30 %. Itää ja kehittyä hitaammin ja kukkii huomattavasti myöhemmin kuin tavallinen rukola eli sinappikaali. Maku on sitä vastoin vahvempi. Peitettynä talvehtiminen onnistuu usein. Kirpat ja kaaliperhoset saattavat vaivata.

Korjuu ja käyttö: Satoa voidaan leikata monta kertaa. Lehtiä käytetään tuoreena salaateissa ja juustoruoissa. Myös kukkia voi lisätä salaattiin. Kirpeistä siemenistä on valmistettu rohtoja vatsa- ja ihosairauksiin.

Valkohietasinappi, wasabirukola

(vit mursenap)

Diplotaxis erucoides

'Wasabi'

annos n. 0,5 g / 2,90 €

til.no 1318

Valkokukkainen, pienilehtinen ja nopeakasvuinen lajike. Voimakas ja mausteinen, maku muistuttaa wasabia ja retikkaa. Paras maku on nuorissa lehdissä. Voidaan kasvattaa myös ruukussa. Talvenkestävyydestä on vasta vähän kokemuksia.

Härkäpapu

(bondböna)

Vicia faba

100 g = 60–90 siementä. Kylvetään 10–12 siementä rivimetritille tai n. 2 kg aarille.

Yv. Kylmänkestävä härkäpapu kuuluu nimestään huolimatta virnan sukuun. Tunnetaan myös pelto-, hevos- ja talonpoikaispavun nimellä. On yksi vanhimmista viljelyistä palkokasveista. Tietoja härkäpavun käytöstä on 4 500 vuoden takaa. Todennäköisesti kasvi on kotoisin Lähi-idän ja Välimeren seuduilta. Korkeus 50–120 cm. Pystykasvuinen, tanakkavartinen ja kärhetön. Lehtihangoissa on valkoisia tai punaisia kukkia. Tärkeä valkuaislähde: siemenet sisältävät proteiinia lähes 30 %.

Viljely: Vaatimaton maalajin suhteen. Parhaiten menestyy raskailla, syvämultaisilla ja vettä pidättävillä mailla. Ravinnetilan tulee olla hyvä ja maan kalkittu. Maa lannoitetaan viikkoa ennen kylvöä. Kylvetään aikaisin keväällä kosteaan maahan. Kylvösyvyys 5 cm, taimiväli 15–20 cm ja riviväli 40–60 cm. Kylmänkestävä, sietää jopa -4 °C. Sopii perunan kumppanuuskasviksi. Mustan

papukirvan voi torjua taittamalla latvat tai suihkuttamalla kylmällä vedellä. Sateisina kesinä harmaahome ja papuruoste saattavat olla kiusana. Sairaat kasvijätteet on kerättävä pois.

Korjuu: Nuoret pavut ovat herkullisia riivittyinä. Hyvin nuoria papuja voi keittää palkoineenkin.

Säilytys: Pehmeät, tuleentumattomat pavut voi pakastaa ryöpättyinä. Tuleentuneet pavut kuivataan riivittyinä ja säilytetään esim. paperipussissa kuivassa paikassa.

Käyttö: Käytetään ravinto- ja viherlannoituskasvina. Nuoret palot keitetään miedossa suolavedessä 10 min ajan ja tarjotaan voilla tai öljyllä höystettynä yrttien kera. Lisäksi ne sopivat patoihin, muhennoksiin, keittoihin jne. Kuivatut pavut liotetaan yön yli ennen keittämistä, keittoaika tunti. Härkäpapu sopii hyvin myös versokasvatukseen. Se kasvattaa kahdetkin versot.

'Hangdown'

Perinnelajike

annos n. 50 g / 2,70 €

til.no 1928

annos n. 200 g / 5,80 €

til.no 1929

Lajike 1800-luvulta. Roteva, korkeus n. 120 cm. Keski-aikainen, kasvu aika n. 80 vrk. Roikkuvat palot 20 cm pitkät. Siemenet suuria ja maukkaita.

'White Seeded Early'

annos n. 100 g / 4,80 €

til.no 1109

Korkeus n. 70 cm. Aikainen lajike, jolla n. 20–25 cm pitkät palot. Paloissa keskimäärin 5 kpl keskikokoista, valkoista siementä.

'Violet Seeded Early'

annos n. 100 g / 4,80 €

til.no 1138

Korkeus n. 65 cm. Aikainen lajike, jolla n. 20 cm pitkät palot. Paloissa 5–6 kpl herkullista, violettia siementä.

'Kontu'

Uutuus, luomusiemen

annos n. 50 g / 3,40 €

til.no 1026

Suomalainen lajike. Tullut kasvilajiluetteloon 1997. Icarda 536:n ja Hankkijan Ukon jälkeläinen. Korkeus noin 70–100 cm. Valkokukkainen, jäykkävartinen, lakoontuu harvoin. Pyöreät, pienehköt siemenet ovat aluksi vaalean rusehtavat, mutta tummuvat kypsyyssään/tuleentuessaan.

Isonokkonen (brännässla)*Urtica dioica***annos n. 1 g / 2,90 €** **til.no 1242**

1 g = n. 7 000 siementä.

Mv. Kaksikotinen luonnonkasvi, jonka kasvatusta oli yleistä vielä 1600- ja 1700-luvuilla. Rönsyilevät juuret leviävät 1–1,5 metrin päähän. Korkeus 1–1,8 m. Koko kasvissa on poltinkarvoja. Sisältää runsaasti A- ja C-vitamiinia sekä rautaa. Yksi tärkeimmistä perhosten toukien ravintokasveista ja arvokkain villivihanneksemme.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, humuspitoisessa, kosteutta pidättävässä maassa, auringossa tai puolivarjossa. Avomaakylvö touko-kesäkuussa tai elosyyskuun vaihteessa. Itävyys 70–90 %:n luokkaa. Kukkavarret kehittyvät yleensä vasta toisena vuonna.

Käyttö: Monikäyttöinen ravinto-, lääke-, kuitu- ja värjäyskasvi, joka sopii myös elintarvikkeiden lisä- ja väriaineeksi. Nokkosesta saa oivallista lehtilannoitetta ja kirvojen torjunta-ainetta. Lehdet käytetään ruoaksi ryöpättynä. Voidaan kuivata tai pakastaa.

JUURIKKAAT (beta)*Beta***Punajuurikas** (rödbeta)*Beta vulgaris* subsp. *vulgaris* var. *conditiva*

1 g = 60–90 siementä (5–10 kg/ha, n. 20 siementä / m).

Kv. Ilmeisesti aasialaista alkuperää. Kreikassa viljeltiin jo ennen ajanlaskumme alkua. Suomessa punajuurikasta alettiin viljellä vasta 1800-luvulla. Väriinsä punajuurikas saa betasyaniinista, joka on savikkakasveille tyypillinen tyyppipitoinen väriaine. Juureksesta on jalostettu palloja, litteänpyöreitä sekä pitkäjuurisia lajikkeita. Keltaisia ja valkoisia muotoja kutsutaan kelta- ja valkojuurikkaiksi. Mukulan renkaallinen rakenne johtuu sen erikoisesta paksuuskasvusta, jossa kuoren alle kehittyy useita sisäkkäisiä jakautumiskykyisiä soluvyöhykkeitä.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa, kosteutta pidättävässä, syvämultaisessa puutarhamaassa, joka on mielellään lannoitettu edellisenä syksynä. Vältettävä liiallista tyyppilannoitusta, sillä punajuurikas kuuluu nitraatteja kerääviin kasveihin. Kylvö touko-kesäkuussa parin sentin syvyyteen. Riviväli 30–40 cm, taimiväli 5–10 cm. Taimetumisaika 18 °C:ssa n. 1 vk (8 °C:ssa 3 vk). Siemenestä kehittyy yleensä 2–4 sirkkatainta, joista vahvin jätetään kasvamaan. Tuhohyönteiset ja kasvitaudit vaivaavat harvoin. Kuivana kesänä kastelu pienentää kirppojen ja luteiden tuhoja. Laji on sopeutunut merelliseen ilmas-

toon ja kasvaa parhaiten 15–20 °C:ssa.

Korjuu: Korjataan aurinkoisella säällä, jolloin nitraattipitoisuus pienempi. Myös pienet ja nuoret lehdet ovat herkullisia. Kookkaat lehdet ja lehtiruodit sisältävät runsaasti nitraattia.

Käyttö: Käytetään kypsennettynä.

Säilytys: Kellarissa joko sellaisenaan tai turpeen tai hiekan joukossa. Voidaan myös pakastaa ryöpättynä tai säilöä etikkaan.

'Bulls Blood'

Utuus, luomusiemen

annos n. 3g / 3,40 € **til.no 1008**

Upea, pyöreäjuurinen perinnelajike vuodelta 1840. Myös lehdet ovat näyttävät, syvän punaisenvioletit ja ne sopivat syötäviksi nuorina.

'Bunte Randen'

Luomusiemen

annos n. 3 g / 2,90 € **til.no 1088**

Upea värisekoitus, jossa viisi eri lajiketta punajuurikkaita; 'Chioggia', 'Golden', 'Egyptian flat round', 'Formanova' ja 'Vereduna Alba'. Herkuttelijan suosikki, silmänruokaa ja ihania makuja!

'Formanova'

Luomusiemen

annos 3g / 2,90 € **til.no 1068**

Muodoltaan pitkänomainen, sylinterimäinen. Väri hyvin tumma punainen. Juuret työntyvät ja kehittyvät osittain maanpinnan yläpuolella, helppo korjata ja hyvä säilyvyys. Maukas sekä kypsennettynä että raakana.

'Detroit 2'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 3 g / 2,90 € **til.no 1141**

Varma lajike vuodelta 1897. Helppo, sopii sekä varhaisviljelyyn että myöhäisempään kylvöön. Pyöreä ja ohutkuorinen. Malto tummanpunainen. Myös varas-toitavaksi.

'Ägyptische Plattrunde'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 3 g / 2,90 € **til.no 1007**

Aikainen lajike vuodelta 1870. Kasvu aika n. 50 vrk. Litteänpyöreä. Malto makea ja tummanpunainen.

'Tondo di Chioggia'

Luomusiemen

3g / 2,90 € **til.no 1672**

Raitajuureksikin kutsuttu malloltaan punavalkoraidallinen punajuurikaslaajike. Ei värjää niin voimakkaasti kuin

punaiset lajikkeet ja on maultaan hiukan makeampi. Lehtiä voit käyttää pinaatin tavoin ja nuoria lehtiä sellaisenaan. Näyttävä!

Keltajuuri (Gulbeta)

Beta vulgaris subsp. *vulgaris* var. *lutea*

'Golden'

Luomusiemen

1 g / 3,40 €

til.no 1698

Vanha, kestävä punajuurikaslajike, jolla on kirkkaan oranssi kuori ja keltainen malto. Juuri on hieman pienempi kuin muilla lajikkeilla, mutta maku on erinomainen!

Valkojuurikas (vitbeta)

Beta vulgaris subsp. *vulgaris* var. *conditiva*

'Albina Verduna'

Luomusiemen, perinnelajike

annos n. 1 g / 2,90 €

til.no 1079

1g = 60–90 siementä.

Heirloom-lajike Hollannista. Viljellään kuten punajuurikasta. Pyöreä, puhtaanvalkoinen ja sileäkuorinen. Myös nuoret lehdet sopivat ruoanlaittoon. Erittäin makeana ja mehukkaana maistuu myös lapsille.

KAALIT (kål)

Brassica

Kaali (kål)

Brassica oleracea

Kv. Viljellään yksivuotisena. Kaalilajimme polveutuvat länsieurooppalaisesta merenrantakasvista, villikaalista. Ruotsissa kaalin kasvatusta yleistyi jo 1300-luvulla. Kaalikasvien merkitys vitamiinien, kivennäis- ja hivenainesten sekä kuitujen lähteenä on merkittävä. Kun verrataan vihannesten terveellisyyttä, pars- ja lehtikaali sijoittuvat kärkeen.

Viljely: Viihtyvät kalkitusmaassa, jonka pH on 6–7,5.

Keräkaali, valkokaali (vitkål)

Brassica oleracea Capitata-Ryhmä

1 g = 250–350 siementä (n. 30–50 kasvia / a).

Eniten viljelty kaalityyppi. Viljely alkanut Välimeren seudulla jo 2 500 vuotta sitten. Keräkaalit ryhmitellään kasvuajan pituuden mukaan kesä-, syys- ja talvilajikkeisiin.

Viljely: Viihtyy lähes koko maassa monenlaisilla maa-lajeilla, joiden ravinnetila on hyvä. Korkea pH (yli 7) voi vähentää möhjuuren esiintymistä. Runsain sato saadaan multavilta savimailta, varhaisin taas hiekkamailta. Viljelykierron tulisi olla ainakin 4-vuotinen tauti- ja tuholaisongelmien välttämiseksi. Kylvö huhtikuussa ruukkuun tai lavaan. Itämisaika 8–10 vrk. Taimet istutetaan avomaalle touko-kesäkuun vaihteessa entistä kasvuvyvyttä syvempään. Taimiväli 45–60 cm. Kuvina ja lämpiminä jaksoina kasteltava erityisesti kerän paisumisvaiheessa. Kasvun optimilämpötila 16–20 °C. Kasvuharso ja tuhkan ripottelu lehdille suojaavat tuholaisilta. Sadonmenetystä aiheuttavia tuholaisia ovat kirpat, kaalikärpänen, niittylyteet, kaalikoi sekä kaali-perhosen ja rapsipistiäisen toukat.

Varastointi: Varastointiin valitaan vain terveitä kerä. Paras varastointilämpötila on 0 °C ja suhteellinen kosteus 95–100 %. Kesäkaalit säilyvät 1–2 kk, syyskaalit 3–4 kk ja talvikaalit n. 6 kk.

'Glory of Enkhuizen'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,90 €

til.no 1680

Kuuluisa hollantilainen syyskaali vuodelta 1902. Kasvu-aika n. 80 vrk. Hieman vahamaiset uloimmat lehdet ovat sinertävän vihreät. Kiinteähkö, suuri kerä n. 2 kg. Sopii hyvin hapankaaliin.

'Wädenswiler'

Luomusiemen, perinnelajike

annos n. 0,5 g / 4,40 €

til.no 1268

Keskimyöhäinen lajike, joka muodostaa suurehkon, kauniin sinivihreän kerän. Soveltuu hyvin hapankaaliin.

Kukkakaali (blomkål)

Brassica oleracea Botrytis-Ryhmä

1 g = n. 200–350 siementä (n. 25–30 kasvia / a).

Viljely aloitettu ilmeisesti Kreikassa, mistä levisi Italian kautta muualle Eurooppaan.

Viljely: Viihtyy multavassa, ilmavassa, kalkitusmaassa (pH yli 6,5). Esikasvatus huhtikuun puolivälissä. Kylvetään kaksi siementä ruukkuun, myöhemmin heikompi taimi poistetaan. Taimikasvatusaika 4–5 vk, pitempi aika voi aiheuttaa ongelmia kasvussa. Istutus ulos mahdollisimman aikaisin touko-kesäkuun vaihteessa. Taimien tyvet voi mullata. Herkkä kuivuudelle, joten kuvina kausina kastellaan runsaasti. Tuholaisen vuoksi hyvä suojata kasvuharsolla tai hyönteisverkolla. Jos vrk:n keskilämpötila ylittää jatkuvasti 20–24 °C,

kukinnan muodostumisessa voi ilmetä ongelmia. Ns. napittumisen voi aiheuttaa typen puute tai muu kasvustressi. Lannoitus useassa erässä.

Korjuu: Korjataan, kun kukinto on tarpeeksi suuri, kiinteä ja kauniin valkoinen.

Säilytys: Enintään muutamia viikkoja kellarissa tai kylmiössä. Paras säilytyslämpötila 0 °C, kun ilman suhteellinen kosteus on 97–100 %. Ihanteellisissa olosuhteissa kesälajikkeet säilyvät 3–4 vk, myöhäiset lajikkeet 6–8 vk. Voidaan pakastaa tai hapattaa.

'Clapton' F1

annos n. 30 siementä / 4,40 € til.no 1290

Keskivarhainen F1-hybridi. Kauniin valkoinen kukinto. Lehdet suojaavat kukintoa auringolta. Kestää möhöjuurta.

'Jesi Early'

Uutuus

annos n. 0,5 g / 3,40 € til.no 1045

Suurikokoinen, kartion mallinen kukinto on norsunluunvalkoinen. Paino noin 1,6–1,8kg. Meheviä lehtiä voidaan käyttää moniin ruokiin ja kukinnot sopivat myös pikkelöintiin ja säilöntään. Satoikään n.140 vrk

'Odysseus'

Uutuus, luomusiemen

annos n. 0,5 g/3,40 € til.no 1149

Aikainen, nopeasti kasvava lajike. Puhtaan valkeat, hieman kevyemmät päät. Sopii erityisesti varhaiseen kylvöön esim. tunneliin ja avomaalle. Lehdet tulee taittaa, yhtenäinen sadonkorjuujakso. Erityisen hyvänmakuinen.

'Snowball'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,40 € til.no 1201

Erittäin suosittu. Kasvu aika n. 68 vrk. Kaunis lumivalkoinen kukinto. Lehdet suojaavat kukintoa auringolta.

Kurttukaali, savoijinkaali

(savojkål)

Brassica oleracea Sabauda-Ryhmä

1 g = 250–350 siementä (35–50 tainta/a).

Koristeelliset sinertävän vihreät ja kurttuaiset lehdet. Voi kasvattaa hyvinkin kookkaan, mutta löyhän kerän. Maku mieto. Keräkaalia miedompi maku ja parempi ravintoarvo.

Viljely: Menestyy koko maassa. Vaatii hyvin lannoitetun maan. Esikasvatus huhtikuussa, itämisaika 10–25

°C:ssa 8–15 vrk. Karaistut taimet istutetaan ulos toukokuun puolivälissä. Kestää muutaman pakkasasteen.

Korjuu: Satoa korjataan elo-syyskuussa. Voidaan ripustaa juurineen päivineen kellariin.

Käyttö: Keräkaalin tavoin varsinkin salaatteihin ja koristeluun.

'Vorbote 3'

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 4,40 € til.no 1252

Aikainen lajike. Paino noin 0,5–1 kg. Pyöreä, raikkaan vihreä ja hiukan ovaalin mallinen. Hienon kiharaiset, miedon makuiset ja aromiset lehdet.

Kyssäkaali, kaalirapi (kålrabbi)

Brassica oleracea Gongylodes-Ryhmä

1 g = 200–300 siementä.

Ensimmäiset tiedot Roomasta vuodelta 100 eaa. Viljeltiin 1500-luvulla yleisesti Euroopassa. Tuottaa avomaalla satoa Lapissakin. Ns. mukula on vihreä tai violetti.

Viljely: Kalkittu, ravinteikas, savensekainen maa (pH yli 6,5). Kylvö maaliskuussa ruukkuun tai lavaan. Itämisaika 8–10 vrk. Istutus avomaalle kesäkuun alussa entiseen kasvuvyöhyteen. Etelässä voi kylvää suoraan kasvupaikalleen. Taimiväli 15 cm, riviväli 35 cm. Liian tiheä kasvuväli aiheuttaa mukuloiden venymistä. Kuvina jaksoina kasteltava, muuten mukulat puuttuvat. Liiallinen typpi kasvattaa rehevän lehdistön ja heikentää mukulan kasvua. Nopeakasvuinen, hyvissä oloissa (14–25 °C) satoa 10–12 vk:n kuluttua kylvöstä. Viileässä mukulasta kasvaa litteähkö, lämpimässä taas pitkulainen. Kestää muutaman asteen yöpakkasen.

Säilytys: Paras varastolämpötila on 0–+1 °C suhteellisen kosteuden ollessa 97–100 %. Kookkaat mukulat säilyvät 3–4 kk.

Käyttö: Mukula herkullinen tuoreena esim. raasteena ja dippivihanneksena. Lehtiä voidaan käyttää kypsennettynä tai tuoreena.

'Azur Star'

annos n. 0,5 g / 3,40 € til.no 1126

Erittäin aikainen lajike. Kasvu aika n. 50 vrk. Korjataan nuorena. Litteän pyöreä, kauniin violetinsininen mukula. Herkullinen malto valkea, mieto ja rapea. Sopii myös kasvihuoneeseen.

'Dyna'

Uutuus

annos n. 0,5 g / 3,40 € til.no 1142

Iloisen raikkaan värikontrastin omaava lajike, jonka

kyssä on kauniin violetti ja lehdet varsineen vaaleanvihreät.

'Lanro'

annos n. 0,5 g / 3,40 €

til.no 1143

Pyöreä ja valkomaltainen mukula. Voi kasvaa suureksi tulematta puisevaksi.

'Orinoko'

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 3,40 €

til.no 1099

Nykyaikainen, nopeakasvuinen lajike. Kasvu aika n. 50 vrk. Vaaleanvihreä mukula, jonka malto on valkoinen, murea ja herkullinen. Voi kasvaa suureksi tulematta puisevaksi. Ei halkeile helposti.

'Superschmeltz'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 2,90 €

til.no 1124

Jättikokoinen lajike voi kasvaa 3-4-kiloiseksi tulematta puisevaksi. Malto rapea ja makea. Satoa saadaan n. 70 vrk:n kuluttua kylvöstä.

Lehtikaali, koristekaali

(grönkål, kruskål, garneringskål, prydnadskål)

Brassica oleracea Sabellica-Ryhmä

1 g = 200-300 siementä.

Kasvia on käytetty jo muinaisessa Egyptissä ravinnoksi ja koristeena. Vanhimpia Pohjolassa viljeltyjä kaalilajeja. Sisältää runsaasti A-, B- ja C-vitamiinia sekä rautaa. Lehtien makeus lisääntyy kylmän vaikutuksesta. Tauteja ja tuholaisia esiintyy selvästi vähemmän kuin muilla kaaleilla. Hankalin tuholainen on kaalikoi, jonka pienet toukat nakertavat lehtiin reikiä.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, hyvässä puutarhamaassa. Esikasvatus huhtikuun puolivälissä tai etelässä avomaakylvö toukokuussa. Taimiväli 40-50 cm. Kasvun alussa runsas kastelu. Kasvaa hyvin viileässä, yli 30 °C:ssa kasvu kärsii. Kestää kylmää jopa -10 °C.

Korjuu: Lehdet poimitaan nuorina aloittamalla korjuu alhaalta. Voidaan korjata lumen altakin, mikäli sato säästyy jäniksiltä.

Säilytys: Voidaan pakastaa tai kuivata. Kuivattaessa lehtiruoti poistetaan. Hyväkuntoista lehtisatoa voidaan varastoida jonkin aikaa viileässä.

Käyttö: Pitkin kesää tuoreena tai kypsennettynä.

'Halbhoher Gruner Krauser'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 2,90 €

til.no 1257

Vanha lajike. Kauniin vihreät lehdet ovat voimakkaan sammalpoimuiset ja erinomaisen makuiset.

'Red Russian'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 1267

Tunnetaan myös nimellä 'Ragged Jack'. Tunnettu jo ennen vuotta 1885. Kaunis, n. 55 cm korkea lajike. Lehdet harmahtavan vihreät, hieman aaltomaiset. Reuna hammastaa voimakkaasti. Lehtiruodit ja -suonet violetteja. Todennäköisesti miedoin ja mehukkain lehtikaalilajike. Nuoria lehtiä voi laittaa salaattiin.

'Roter Krauser'

Luomusiemen, perinnelajike

annos n. 0,5 g / 3,40 €

til.no 1261

Näyttävä ja kylmänkestävä lajike, jolla karheen kiharainen, vihreästä sinipunaiseen vivahtava lehdistö.

Palmukaali, mustakaali

(palmkål)

Brassica oleracea Sabellica-Ryhmä

'Nero di Toscana'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 1027

1 g = 200-300 siementä.

Suosittu italialainen heirloom-lehtikaali. Viljelty Ruotsissa jo 1800-luvulla. Kasvaa kookkaaksi. Silmiinpistävän kaunis: lehdet ovat sinertävän vihreät ja kurttuiset. Palmumaisessa ulkoasussa yhdistyy lehtikaalin komeus ja kurttukaalin kauneus.

Viljely: Yhtä helppo viljellä kuin tavallista lehtikaalia. Esikasvatus huhtikuun puolivälissä. Siemen itää 5-10 vrk:ssa jopa 5 °C:ssa. Ulosistutus toukokuussa ravinteikkaaseen maahan. Taimiväli 50-60 cm. Kylmänkestävä. Käytetään samaan tapaan kuin lehtikaalia.

Parsakaali, brokkoli

(sparriskål, broccoli)

Brassica oleracea Italica-Ryhmä

1 g = 200-300 siementä.

Kotoisin Etelä-Italiasta. Tuli laajemmin viljelyyn 1500-luvulla. Pidetään ravintoarvoltaan parhaimpana kaalina.

Viljely: Vaatii runsasmultaisen ja ravinteikkaan maan, kasvaa savimaassakin (pH yli 6). Etelä- ja Keski-Suomessa voidaan kylvää suoraan avomaalle touko-kesäkuussa. Pohjoisempana taimikasvatus huhtikuussa. Kasvatetaan 3-4 cm:n ruukuissa 3-4 vk:n ikäisiksi. Ihanteellinen esikasvatuslämpötilä 15 °C. Taimiväli 40-50 cm. Kasvun optimilämpötilä on 15-18 °C. Syksyllä voi selvitä jopa -7 °C:ssa. Stressinsietokyky on parempi kuin kukkakaalilla.

Käyttö: Kasvista käytetään pää- ja sivuversojen kukinnot nappuvaiheessa sekä varren puutumaton osa lehtineen. Keitetään tai höyrytetään. Pää- ja sivuversojen nuput syödään ennen kukkien avautumista. Kukkavarret lehtineen syödään parsan tapaan. On maukkainta hieman rapsakkana 3–5 minuutin höyrytyksen jälkeen.

Säilytys: Nopea jäähdytys korjuun jälkeen. Nahistuu huoneenlämmössä nopeasti. Pakastaminen tuoreena tai ryöpättyinä on erinomainen säilytystapa.

'Calinaro'

Uutuus

annos n. 0,3 g / 3,40 €

til.no 1020

Nopeakasvuinen, herkullinen parsakaalilajike, jonka kasvu-aika on noin 50–60 vrk. Muodostaa isohkoja ja painavia kukintoja (noin 350g). Pitkä sadonkorjuuaika.

'Ramoso Calabrese Early'

Uutuus, perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,90 €

til.no 1047

Yksi vanhimmista ja parhaimmista parsakaaleista. Kasvu-aika n. 68 vrk. Kukinnot keskikokoisia (Ø 12–15 cm), tummanvihreitä ja kiinteitä. Kasvattaa sivuversoja pitkälle syksyyn. Terve ja viljelyvarma. Hyvissä olosuhteissa erittäin satoisa.

Punakaali

(rödskål)

Brassica oleracea Capitata-Ryhmä

1 g = 250–350 siementä (30–50 kasvia / a).

Kasvatetaan kuten keräkaalia, mutta taimiväli voi olla hiukan pienempi. Kupu pienempi ja hidaskasvuisempi kuin keräkaalilla. Muodostaa tiiviin kerän. Sisältää terveellistä antosyaania. Säilyy hyvin viileässä.

'Cabeza Negra 3'

annos n. 0,5 g / 2,90 €

til.no 1466

Tekee suurikokoisen, tiheän, purppuranpunaisen kerän, jota ympäröi harmaan vihreät lehdet. Kerä voi kasvaa 1,5–2 kiloiseksi. Kasvu-aika 140–170 päivää.

'Rodynda'

Luomusiemen, perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,90 €

til.no 1464

Voimakas kasvuinen, lyhytvartinen lajike. Maultaan makea, mieto ja aromaattinen, soveltuu hyvin syötäväksi raakana.

Ruusukaali, brysselinkaali (brysselkål)

Brassica oleracea Gemmifera-Ryhmä

1 g = 200–300 siementä (n. 5 g/aari).

Melko nuori viljelykasvi. Tiedetään kasvatetun Belgiassa 1700-luvulla, kenties jo aiemminkin. Korkeus n. 80 cm. Käytetään pieniä keräiä, jotka muodostuvat lehtihankoihin. Maku erinomainen. Sisältää huomattavan paljon C-vitamiinia ja runsaasti A- ja K-vitamiinia.

Viljely: Vaatimaton maan suhteen, menestyy parhaiten auringossa, syvämultaisessa, savensekaisessa maassa (pH yli 6,5). Pitkä kasvu-aika, joten vaatii esikasvatuksen huhtikuussa. Itämisaika 15–20 °C:ssa 10–15 vrk. Istutus ulos toukokuun lopulla tai kesäkuun alkupuolella, 5–8 vk kylvöstä. Istutusetaisyys n. 50 cm, riviväli 60–70 cm. Tiheässä kasvustossa keräset jäävät pieniksi. Liiallinen typpi aiheuttaa löyhiä keräsiä. Latvomien elokuun lopulla kuukautta ennen sadonkorjuuta. Latvonta aikaistaa kerien valmistumista. Sopeutunut viileisiin kasvuolosuhteisiin, kerien kasvun kannalta optimilämpötila on 12 °C. Kestää lyhytaikaista -10–12 °C:n pakkastakin. Jänisten herkkua.

Korjuu ja säilytys: Sadonkorjuu syyskuusta koviin pakkasiin. Kerät ovat parhaimmillaan, kun niiden Ø on 2,5 cm. Korjuu aloitetaan alhaalta. Irtonaiset kerät eivät säily kauan kotioloissa. Voidaan pakastaa ryöpättyinä.

'Falstaff'

annos 0,5 g / 2,90 €

til.no 1089

Korkeus n. 75 cm. Kylmänkestävä lajike, jolla näyttävät, purppuran väriset kerät. Maultaan miedon pätkinäinen. Näyttävä ja herkullinen!

'Idemar'

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 3,40 €

til.no 1105

Pyöreät, hiukan ovaalinmuotoiset, vihreät kerät keskikorkeassa varressa. Hyvän makuinen, miedon aromaattinen. Melko aikainen lajike.

Suippokaali

(spetskål, sockertopskål)

Brassica oleracea Capitata-Ryhmä

1 g = 250–350 siementä.

Valkokaalin aikainen muoto. Kapeat, korkeat lehdet päättyvät suippoon kärkeen ja muodostavat teräväkärkisen, kartiomaisen kerän. Lehden rakenne pehmeä ja rapea. Maku mieto, hieno, makeahko. Hyvin säilyvä.

Viljely: Kuten keräkaali. Esikasvatus maaliskuun puolivälistä huhtikuun alkuun. Itää 15–20 °C:ssa 8–14 vrk:ssa. Istutetaan avomaalle maan lämmentyksiä 60 x

60 cm:n välein. Kastellaan runsaasti. Helppohoitoinen. Korjataan, kun kerät alkavat muotoutua.

Käyttö: Raasteena salaattiin ja tavallisen keräkaalin tavoin esim. kääryleiksi.

'Kalibos Red'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,40 €

til.no 1150

Löysähkö keräinen, muodoltaan kartiomainen ja teräväkärkinen vihreä kerä, jolla punervuutta yläosassa. Hienovaraisen mieto maku. Kestää lyhytaikaista varastointia, mutta parhaimmillaan tuorekäytössä. Herkullinen!

KAALIKASVIEN SUVUN SALAATTIKASVEJA

Nopeakasvuisia ja maukkaita lehtivihanneksia.

Salaattisekoitus

'Mixture'

Luomusiemen

annos n. 1 g / 3,40 €

til.no 1064

Kaunis ja maistuva sekoitus eri makuisia ja näköisiä Brassica-suvun salaattikasveja. Sisältää mizunaa, vihreää ja punertavaa sareptansinappia sekä punalehtistä kähäräsinnappia.

Japaninkaali (mizuna)

(mizunakål)

Brassica rapa Mizuna-Ryhmä

annos n. 0,5 g / 2,90 €

til.no 1254

1 g = 200–350 siementä (n. 80 siementä / m).

Kv. Viljellään yksivuotisena. Kasvin japanilainen nimi on *kyona*. Korkeus n. 30 cm. Kauniisti liuskoittuneet lehdet maistuvat miellyttävän miedoilta.

Viljely: Viihtyy multavilla, ravintorikkailla savimailla. Avomaakylvö varhain keväällä. Itää 5–7 vrk:ssa. Alin itämislämpötila 5 °C. Taimiväli 20–30 cm. Korjuukelpoista 5–6:ssa viikossa. Toisen kylvön aika on heinäkuun lopussa tai elokuun alussa. Harso jouduttaa kasvua ja suojaa tuholaisilta.

Käyttö: Monikäyttöinen. Lehdet sopivat salaatteihin, keittoihin, sukiyaki-ruokiin, wokuukiin ja piirakoihin.

Kähäräsinnappi (krussarepta bladsarepta)

Brassica juncea var. *crispifolia*

1 g = n. 500 siementä.

Yv. Helppo viljeltävä. Korkeus 30–45 cm. Maukas ja

kaunis. Ristikukkainen. Koko kasvi on syötävä siemeniä myöten.

Viljely: Sopii myös lava- ja ruokkuviljelyyn. Suorakylvö aikaisesta keväästä syksyyn. Kylvösyvyys alle sentin. Kylvös voi olla tiheä, jos harvennustaimet käyttää salaattiin. Siemenet itävät nopeasti yli 7 asteessa. Nopeasti satoa: 20 päivää minikokoisiin lehtiin, 45 päivää täyteen loistoon. Hyödyllinen välikasvi, voi kylvää vihantalannoitukseksi sadonkorjuun jälkeen. Hyvä kylmänkestävyys.

Käyttö: Nuoret lehdet ovat kirpakoita salaateissa. Sopii myös idätettäväksi. Lehdet voi wokata tai tehdä pestoksi. Pienet lehdet salaattiin ja viherpirtelöön.

'Red Frills'

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 1642

Loistavan tumman punavihreät, liuskaiset lehdet. Miedosti tulinen maku.

Pinaattikiinankaali, pak-choi

(blomsellerikål)

Brassica rapa Chinensis-Ryhmä

1g = n. 380 siementä

Yv. Kiinassa tärkeä lehtivihannes (bok choy) 400-luvulta lähtien. Korkeus n. 50 cm. Muistuttaa salaattikiinan-kaalia ja mangoldia. Lehdet muodostavat ruusukkeen.

Viljely: Heinäkuun puolivälin kylvö onnistuu parhaiten. Itämislämpötila 20 °C, itämisaika n. 4–6 vrk. Kasvu aika n. 60 vrk. Erittäin kylmänkestävä. Antaa satoa talven tuloon asti. Kirvojen ja kaaliperhosten herkkä, maistuu myös etanoille. Ruohokatteen ja kaaliverkon avulla viljely onnistuu ongelmitta.

Korjuu: Nuorena baby leaf -satona (n. 20 cm) tai yli kilon painoisena.

Käyttö: Salaatteihin ja kypsennettynä keittoihin, wokkiin, pata- ja laatikkoruokiin. Lehtiruodit valmistetaan parsan tapaan. Kukkavanat ja nuput maistuvat herkullisilta.

'Yorokobi'

Biodynaaminen

0,5 g / 3,40 €

til.no 1063

Matalahko, kompakti lajike, jolla kauniin vihreät lehdet ja mureat, leveät, valkoiset lehtiruodit. Hyvän makuinen, mieto ja makea.

Sareptansinappi

(sareptasenap)

Brassica juncea

1 g = 200–350 siementä.

Yv. Tunnetaan myös nimillä *Gai Choy* ja "kiinalainen sinappi". Tavallisen sinapin sukulainen.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, kalkitussa maassa. Lyhyen päivän kasvi, kylvö heinäkuussa, muuten kukkii. Kastellaan kuivina aikoina. Kylmän- ja sateenkestävä.
Käyttö: Nuoret lehdet tuoreena salaatisa ja kypsennettynä pinaatin tavoin. Sopii myös keittoihin ja muhennoksiin. Kukkivat versot muuttuvat pippurisiksi. Pohjois-Kiinassa juuri keitetään kokonaisena, kuoritaan, paloitellaan ja tarjotaan soijakastikkeen ja seesamiöljyn kera. Läntinen tapa on keittää juuri suolavedessä ja tarjota voin kanssa. Sitä voi kylvää katekasviksi rikkaruohojen torjuntaan.

'Green Giant'

annos n. 1 g / 2,40 € **til.no 1641**

Suuret, keskivihreät lehdet. Korkeus noin 40 cm. Erittäin kylmänkestävä, joten sopii myös syyskylvöön sadonkorjuun jälkeen.

Tatsoikaali (tatsoikål)

Brassica rapa Tatsoi-Ryhmä

annos n. 1 g / 2,70 € **til.no 1204**

1 g = 200–350 siementä.

Kv. Viljellään yksivuotisena. Kotoisin Kiinasta. Korkeus 30–45 cm. Muistuttaa pinaattikiinankaalia: mehevät, valkeat varret ovat kuitenkin lyhyemmät ja niitä on enemmän. Rusettimaiset lehdet ovat asettuneet lautasmaisesti. Rusetin leveys on n. 35 cm. Maku pinaattikiinankaalin kaltainen. Japanissa kasvia kutsutaan *bitamin*-nimellä, mikä tarkoittaa vitamiinivihannesta. Sisältää paljon kalsiumia, magnesiumia ja rautaa.

Viljely: Viihtyy kevyessä varjossa, runsasravinteisessa mullassa. Lyhyenpäivän kasvi, siksi kylvetään vasta heinäkuussa tai elokuun alussa. Lämpöpenkissä tai kasvihuoneessa onnistuu aikainen kevätkylvö. Jotta saataisiin suuria ruusukkeita, harvennus n. 30 cm:n välein. Sato korjataan, kun lehtiruusuke on täysin kehittynyt. Syksyn viileys on kasville jopa hyväksi, sillä se makeuttaa lehtiä. Voi kestää jopa -10 °C.

Käyttö: Käytetään wokruokiin ja salaatteihin.

Vihannessinappi, komatsuna (Komatsuna)

Brassica rapa, Perviridis-Ryhmä/Komatsuna green

annos n. 0,5 g / 2,70 € **til.no 1255**

1 g = 400–450 siementä

Kv. Viljellään yksivuotisena. Korkeus n. 45 cm. Nopeakasvuinen, kasvu aika n. 45 vrk. Japanissa yhtä yleinen kuin meillä salaatti. Erinomainen yhdistelmä kaalin, pinaatin ja sinapin makuja.

Viljely: Vaatimaton maan suhteen, paras sato saadaan

runsaasmultaisesta ja kosteahkosta maasta. Kylvö varhain keväällä. Kannattaa tehdä lisäkylvöjä.

Korjuu: Kerätään kaikissa kasvuvaiheissa. Uloimpia lehtiä voi korjata jatkuvasti. Koko satoa korjatessa kannattaa jättää varteen muutama sentti, josta alkaa kasvamaan pian uusia versoja. Toinen sato pienempi, mutta yhtä maukas.

Käyttö: Lehtiä ja ruotia käytetään kuin pinaattia. Voi käyttää myös raakana salaatisa.

Kaurajuuri (haverrot, äkta haverrot)

Tragopogon porrifolius

1 g = 70–90 siementä.

Kv. Viljellään useimmiten yksivuotisena. Kotoisin Välimeren alueelta. Kapeita, vaaleankeltaisia juuria viljeltiin Ranskassa jo 1500-luvulla. Tuli Ruotsiin 1600-luvulla. Korkeus n. 100 cm. Muistuttaa mustajuurta, mutta kukat ovat sinertävän violetit. Sisältää inuliinia.

Viljely: Vaatii lannoitetun, syvään muokatun maan. Kylvö mahdollisimman aikaisin keväällä tai elokuussa (taimet talvehtivat) tai lokakuussa (itää aikaisin keväällä). Kylvösyvyys 2–3 cm, taimiväli 8–10 cm, riviväli 30–40 cm. Kukkavarret poistetaan, jottei juurista tule puisevia.

Korjuu: Sato korjataan myöhään syksyllä tai vasta seuraavana keväänä. Osan taimista voi antaa kasvattaa hentoja versoja, jotka syödään parsan tapaan. Muutama taimi kannattaa jättää ihailtavaksi kukinnan ja siemensadon takia.

Käyttö: Juuret nautitaan höyrytettyinä tai keitoissa ja paistoksissa. Hieno maku, sopii monenlaisiin ruokiin.

'Haferwurz'

annos n. 2 g / 2,90 € **til.no 1097**

Vaaleat, kellertävät juuret 20–25 cm pitkiä. Erittäin kaunis ja koristeellinen kukinta toisena vuonna.

Kruunusuvikakkara, vihanneskrysantheemi (kranskrage)

Glebionis coronaria

annos n. 0,5 g / 2,40 € **til.no 1369**

1 g = n. 500 siementä.

Kv. Suosittu lehtivihannes Japanissa ja Kiinassa. Korkeus 50–70 cm. Lehdet muistuttavat krysantheemin lehtiä. Kukat keltaisia tai valkoisia, muistuttavat päivänkakkaraa. Kukkii pitkään. Maku raikas ja hedelmäinen. Sisältää runsaasti B-vitamiinia ja mineraaleja.

Viljely: Viihtyy puolivarjossa, läpäisevässä ja niukkaravinteisessa mullassa. Kylvö keväällä avomaalle 1 cm:n syvyyteen. Taimiväli 5–10 cm. Kastellaan tarvittaessa.

Kasvu aika ainoastaan n. 40 vrk. Jos versoja käytetään vihanneksena, kylvetään muutamia kertoja kesässä.

Käyttö: Verso leikataan 10–15 cm:n korkuisena ja höyrytetään nopeasti tai wokataan. Aivan nuoria lehtiä voi lisätä tuoreena salaattiin. Lehdet ovat käyttökelpottomia, kun kasvi alkaa kukkia. Miellyttävän ryytimäiseltä tuoksuvia kukkia voi lisätä salaattiin ja niistä voi hauduttaa teetä.

KURKUT (gurka)

Cucumis

Katso myös viidakkokurkku s. 37 ja pesusienikurkku s. 34.

(Vihannes)kurkku (Gurka)

Cucumis sativus

Vv. Vanhimmat tiedot kurkun viljelystä ovat Kaakkois-Aasiasta vuodelta 9750 eaa. Ranskassa viljely aloitettiin 800-luvulla, Englannissa 1400-luvulla. Kurkusta on kehittynyt monennäköisiä muotoja. Kiinassa ja Japanissa viljellyille kurkuille on ominaista pitkät hedelmät. Kurkku on vesipitoisimpia (96–97 %) vihanneksiamme. Hedelmän karvauuden aiheuttava geeni on tunnistettu, ja näin on saatu jalostettua lajikkeita, joissa ei ole kukurbitasiineja. Kurkku on yksikotinen ja yleensä yksineuvoinen, jolla hede- ja emikukat kehittyvät samaan yksilöön. Hedelmiä syntyy siis vain normaalin pölytyksen tuloksena. Osa avomaankurkuista ja kasvihuonekurkut ovat ns. partenokarpisia eli kurkut kehittyvät ilman pölytystä ja hedelmöitystä. Maitohappokäymiseen perustuvien suolakurkkujen valmistamiseen käytetään siemenellisiä lajikkeita. Kurkku sisältää hiven- ja kivennäisaineita.

Avomaankurkku (frilandsgurka)

1 g = 30–40 siementä (suorakylvössä avomaalle 20–30 tainta /a).

Viljely: Tuulilta suojattu lämmin paikka. Hyvin lannoitettu, kalkittu, runsasmultainen ja mielellään hieman savipitoinen maa (pH yli 6,5). Kylvö maan ollessa vähintään +15 °C. Kylvösyvyys 2–3 cm. Itämis aika 5–8 vrk. Itämislämpötila 20–25 °C. Voidaan myös esikasvattaa, mutta taimi kärsii helposti siirrosta ulos. Karaistut taimet voi istuttaa hieman entistä syvempään. Taimiväli 20–30 cm, riviväli 100 cm. Ei kasva lämpötilan ollessa alle 10–12 °C. Kateharso jouduttaa kasvua.

Alkukesällä kastellaan runsaasti, jos sää on lämmin ja poutainen. Taimi voi kasvaa maata pitkin tai tukea pitkin ylöspäin.

Korjuu: Korjataan keskenkasvuina. Koko ja kuoren sileys riippuu lajikkeesta.

Säilytys: 7–10 asteessa, kylmyys vetistää hedelmät.

Käyttö: Tuoreena sekä suola-, etikka- ja hapansäilykkeenä.

'Conny' F1

annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1266

Karvasaineeton, aikainen, satoisa ja terve. Hedelmät 8–15cm pitkiä. Partenokarpainen. Sopii myös kasvihuoneeseen.

'Cornichon de Paris'

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 2,90 € til.no 1146

Keskiaikainen, ranskalainen perinnelajike, jolla hienot, mehukkaat ja rapsakat hedelmät. Noin kymmensenttiset hedelmät soveltuvat hyvin säilöntään ja pikkelöintiin.

Pitkä avomaankurkku (slanggurka)

'Kiinalainen Käärme'

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1165

Aasiassa, Kiinassa ja Japanissa avomaankurkut ovat pitkähedelmäisiä. Tämän lajikkeen hedelmä kasvaa 40–50 cm:n pituiseksi, mutta se voidaan korjata tätä lyhyempänäkin. Kasvusto tuetaan kasvamaan ylöspäin tai sen annetaan versoa penkin pinnalla. Hyönteispölytteinen.

Käyttö: Tuorekäyttöön ja perinteiseen aasialaiseen tapaan kypsennettynä sellaisenaan ja muun ruoan yhteydessä.

'Marketmore'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 3,40 € til.no 1025

Soveltuu hyvin pohjoisiin olosuhteisiimme joko avomaalle tai lämpöpenkkiin. Keskiaikainen, kasvuaika n. 61 vrk. Hyönteispölytteinen. Hedelmät tasakokoisia, karvasaineettomia ja 20–25 cm pitkiä. Pitkä satoaika. Hyvin taudinkestävä ja varmasatoinen.

'Tanja'

Uutuus

annos n. 8 siementä / 3,40 € til.no 1256

Kurkku tuottaa ohuita, tummanvihreitä, jopa 35 cm pitkiä hedelmiä. Ne ovat täysin vapaita kitkerä aineesta. Runsassatoinen.

Kasvihuonekurkku (växthusgurka)

Viljely: Kasvatetaan kasvihuoneessa tai lavassa, jossa lämpötila vähintään 18 °C. Kasvualustana käytetään kasvuturvetta ja kompostia. Kylvösyvyys 2–3 cm. Neliömetrille mahtuu kaksi tainta. Kasvihuoneessa varret tuetaan ylöspäin, mutta lavassa niiden annetaan kasvaa maanpintaa myöten ja katkaistaan latvasta, kun varsi on metrin pituinen. Emikukkien ja hedelmän alkujen määrää vähentämällä saadaan jäljelle jääneiden kasvu voimistumaan. Stressitilanteessa kasvattaa enemmän hedekukkia. Vanhoja, huonosti yhteyttäviä lehtiä poistetaan vähitellen. Korkea ilmankosteus ja sumuttelu ehkäisevät vihannespunkin tuhoja.

'Arola'

Biodynaaminen siemen

annos n. 6 siementä / 4,40 € til.no 1106

Hyönteispölytteinen. Hyvä vastustuskyky kasvitauteja vastaan. Aito kurkun maku.

'Helena'

Luomusiemen

annos n. 6 siementä / 4,80 € til.no 1122

Partenokarpainen eli ilman pölytystä satoontuva. Pitkät, tasaisen sileät, vihreät hedelmät. Hieno maku!

'Telegraph'

Perinnelajike

annos n. 8 siementä / 2,90 € til.no 1125

Englantilaistyyppisten kasvihuonekurkkujen klassikko vuodelta 1897. Sopii erinomaisesti lämmittämättömiin kasvihuoneisiin. Keskiaikainen, kasvu aika n. 70 vrk. Partenokarpainen. Hedelmä yleensä n. 30 cm, mutta voi kasvaa jopa 45 cm:n pituiseksi. Malto murea, herkullisen raikas ja mieto. Siemeniä kehittyvä vähän. Kuori muistuttaa avomaankurkkua. Rehevä, runsassatoinen ja viljelyvarma lajike. Annalassa tuottanut hyviä satoja.

Riippaviidakkokurkku (hängmelotgurka)*Melothria pendula*

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 3,40 € til.no 1215**Yv.** Köynnöstävä luonnonlaji Etelä-Amerikasta. Kasvaa n. 3 m:n korkuiseksi. Pienet kukat kirkkaankeltaiset. Tuottaa n. 3 cm pitkiä, pitkulaisia, vihreäraitaisia, makeanhappamia hedelmiä. Malto valkoinen.**Viljely:** Viihtyy ravinteikkaassa mullassa ja auringossa, ei kuitenkaan paahteessa. Esikasvatus toukokuun alussa. Karaistut taimet kasvatetaan kasvihuoneessa tai ruu-

kussa lämpimällä seinustalla tai lasitetulla parvekkeella. Vaatii tuennan, esim. verkon. Hyönteispölytteinen.

Korjuu: Hedelmät korjataan 2–3 cm:n kokoisina.**Käyttö:** Pikkupurttavaksi, salaattiin ja pikkelssiin.**Sitruunakurkku** (äpplegurka)**'Chrystal Lemon'**

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1049

Joko avomaalle tai kasvihuoneeseen. Kasvu aika n. 58 vrk. Hyönteispölytteinen. Kermankeltaiset, pyöreät hedelmät. Hedelmät parhaimmillaan hennon kellanvihreinä (Ø 3–5 cm). Kun kuori muuttuu kirkkaankeltaiseksi, maku huononee ja siemenet kovenevat. Vastustuskykyinen monia virustauteja vastaan. Sietää hyvin kuivuutta.

KURPITSAT (pumpa)*Cucurbita*

Katso myös pullokurpitsa s. 34.

Kotoisin Keski- ja Etelä-Amerikasta, jossa kurpitsoja on viljelty yli 8 000 vuotta. Kurpitsat ovat alun alkaen Amerikan alkuperäiskansojen viljelyyn ottamia. Eurooppaan kurpitsa tuli löytöretkeilijöiden mukana. Suomessa alettiin ensimmäisenä viljellä talvikurpitsoja. Kurpitsojen hedelmien muoto ja väri vaihtelevat runsaasti.

Kesäkurpitsa (sommarpumpa)*Cucurbita pepo***Yv.** Herkullisista kesäkurpitsaista on jalostettu mitä monimuotoisempia lajikkeita. Nykyiset lajikkeet ovat pääasiassa pensastavia. *Zucchini*-nimitys on peräisin Italiasta, missä lajikkeita jalostettiin etenkin 1900-luvun alkupuolella. Suomessa viljely yleistyi vasta 1970-luvulla.**Viljely:** Lämmin, kovilta tuuilta suojattu kasvupaikka, Hyvin lannoitettu, kompostilla vahvistettu, ilmava maa (pH yli 6). Esikasvatus (n. 3 vk) toukokuun alussa tai kylvö etelässä kesäkuun alkupuolella suoraan kasvupaikalle. Taimet on karaistava ennen ulos istutusta. Hallanarka. On hyvä peittää istutuksen yhteydessä kasvuharsolla, joka poistetaan kukinnan alkaessa. Istutustiheys 1–2 tainta neliölle. Kylvösyvyys 2–3 cm. Siemen itää 6–10 vrk:ssa. Itämislämpötilan oltava vähintään 15 °C, ihanteellinen lämpötila 20–22 °C. Kasvatuslämpötila päivisin mieluiten n. 18 ja öisin 14 °C. Kastellaan runsaasti. Jos kasvu pysähtyy ja lehdet näyttävät kalpeilta, on lisälannoituksen aika. Kasvuolosuhteiden ollessa hyvät,

tuskin mitkään kasvitaudit vaivaavat. Voidaan kasvattaa myös ruukussa. Kasvihuoneessa ja kateharon alla on huolehdittava pölytyksestä. Osa kesäkurpitsa- ja ristipölytykselle, sekä viljelyolosuhteiden ääripää vaihteluille ja ne saattavat kitkeröittää hedelmän.

Korjuu: Hedelmät kerätään nuorina, tuoreena syötäväksi. Yleinen ohje on kerätä hedelmät 14–21 cm:n mittaisina. Mitä isompina hedelmät korjataan, sitä pienemmäksi jää sadon kappalemäärä. Hedelmän voi irrottaa varresta joko leikkaamalla tai kiertämällä.

Säilytys: Säilyvyys on sitä parempi, mitä kehittyneempi hedelmä on. Paksukuorinen hedelmä voi säilyä kelvollisena 2–4 kk lämpötilan ollessa 10–13 °C. Nuoret, ohutkuoriset hedelmät säilyvät n. 2 vk jääkapissa.

Käyttö: Raakana tai kypsennettynä. Kesäkurpitsa sopii myös leivontaan. Suurista hedelmistä voi keittää hilloa. Hedekukat ja ylimääräiset emikukat sopivat salaattiin ja friteerattavaksi. Siemenet ovat erittäin terveellisiä.

'Black Beauty'

Perinnelajike

annos n. 6 siementä / 2,90 € til.no 1291

Perinnelajike 1900-luvun alkupuolelta. Erittäin satoisa kesäkurpitsa, jolla tummanvihreät hedelmät. Sopii erinomaisesti tuorekäyttöön, mutta myös wokkeihin ja uuniruokiin.

'Cocozelle de Tripolis'

annos n. 6 siementä / 2,90 € til.nro 1167

Varma lajike. Pitkät, tiiviit tummanvihreät hedelmät, joissa vaaleanvihreitä raitoja. Sopii aloittelijalle.

'Friulano Wrinkled'

Biodynaaminen siemen

annos 10 siementä / 2,70 € til.no 1130

Erikoinen vaaleankeltainen hedelmä, jolla voimakkaan nystymäinen ja pahkurainen pinta jo nuorena. Lajike on kotoisin Italian Friulista ja erittäin suosittu Italiassa. Parhaimmillaan nuorena ja ohutkuorisena. Jos annetaan kypsyä, kuori paksuuntuu ja hedelmä on näyttävä koristekurpitsana. Erittäin satoisa.

'Keltainen'

Luomusiemen

annos n. 6 siementä / 2,70 € til.nro 1683

Pensasmaisesti kasvava lajike, jolla keltaiset, pitkulaiset ja ohutkuoriset hedelmät.

'One Ball' F1

annos n. 10 siementä / 3,40 € til.nro 1738

Kirkkaan keltaiset pyöreät hedelmät. Käytetään joko

nuorena ja ohutkuorisena kesäkurpitsan tavoin, tai kypsyttyään kovakuorisena talvikurpitsan tavoin. Kypsät hedelmät n. 2 kg. Pensasmainen kasvutapa, soveltuu kasvatettavaksi isossa ruukussa.

'Patisson Custard White'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,90 € til.no 1724

Kasvuaikea n. 95 vrk. Paino 0,5–1 kg. Kermanvalkoinen, ufonmuotoinen lajike, jota kutsutaan myös "kiekkokurpitsaksi". Erittäin runsassatoinen ja herkullinen. Käytetään n. kymmensenttisenä, raakana, höyrytettyinä ja täytettyinä. Säilyy hyvin.

'Round Light Green of Nice'

annos n. 6 siementä / 2,90 € til.no 1117

Kaunis pyöreä kesäkurpitsalajike, jolla vaaleanvihreä marmoroitu pinta. Ohutkuorinen, satoisa ja viljelyvarma.

'Spaghetti'

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1055

Jalostettu USA:ssa 1930-luvulla. Valloitti Euroopan 1980-luvulla. Köynnöstävä kasvutapa. Kasvuaikea n. 100 vrk. Pitkulaiset, kellertävät hedelmät painavat 2–4 kg. Korjataan 15–25 cm:n pituisena. Keitetään tai paistetaan uunissa halkaistuna tai kokonaisena. Kypsymisaika n. 30 min. Sius kaivetaan haarukalla syötäväksi. Hyvää voinin tai öljyn kera. Nuoret hedelmät ovat myös raakana hyvänmakuisia. Hyvä varastointikestävyys.

'Sunburst' F1

annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1111

Aikainen, kasvuaikea n. 50 vrk. Kirkkaankeltainen, litteänpyöreä hedelmä muistuttaa ufoa aaltoilvine reunoinen. Kutsutaan myös "kiekkokurpitsaksi". Malto kermanvalkoinen. Palkittu suurisatoinen herkuttelijan kurpitsa.

'Zuboda'

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1723

Nopeakasvuinen, antaa satoa n. 55 vuorokautta istutuksesta. Pitkänomainen hedelmä, muistuttaa kasviuonekurkkua. Vihreä, kevyesti marmoroitunut hedelmä, jossa on vähän siemeniä. Runsassatoinen.

Öljysiemenkurpitsa 'Retzer Gold'

Luomusiemen

annos n. 8 siementä / 2,90 € til.no 1152

Tuottaa suuria, öljypitoisia ja ohutkuorisia siemeniä, jotka ovat tumman oliivinvihreitä ja herkullisen pähkinäisiä. Siemenet syödään tuoreena, kuivattuna tai paahdettuna.

Hedelmän paino 2,5–5 kg. Hedelmä on ensin vihreä ja keltaraitainen, mutta muuttuu kypsyyssään keltaoranssiksi. Myös hedelmäliha on syötävää. Esikasvatus huhtikuussa. Istutetaan lämpimään, suojaisaan paikkaan, jotta siemenet ehtivät kypsyä. Siemenet huuhdellaan ja kuivataan.

Talvikurpitsa (talvisquash) ja jättikurpitsa (vinterpumpa / jättepumpa)

Cucurbita pepo / Cucurbita maxima

Haaroittuva varsi on rento ja voi kasvaa 4–12-metriseksi. Hedelmän muoto ja väri vaihtelevat. Malto on hienorakeista ja säikeetöntä. Sisältää runsaasti vitamiineja (mm. A-, C- ja B-vitamiineja) ja kivennäisaineita. Kovakuorista talvikurpitsaa voi varastoida sellaisenaan muutamia kuukausia tai jopa vuoden.

Viljely: Lämmin, tuulilta suojattu kasvupaikka. Lehdistö voi vioittua jo alle 5 °C:ssa. Runsasravinteinen, kompostilla parannettu maa, jonka pH on 6,0–7,5. Lannoitus jaettuna. Esikasvatus toukokuun puolivälin jälkeen, itää parhaiten 21–35 °C:ssa 6–15 vrk:ssa. Taimikasvatusaika 3–4 vk, lämpötila 20–24 °C. Istutetaan ulos kesäkuun puolivälissä hallojen mentyä. Taimiväli 100–200 cm. Kastellaan runsaasti kuivina kausina. Ihanteellinen kasvulämpötila 18–25 °C. Jos pääverso katkaistaan, taimi kasvattaa enemmän satoa kantavia sivuversoja. Kun osa hedelmää kantavasta sivuversosta peitetään mullalla, versoon kehittyvä kasvin veden- ja ravinteidenottoa parantavia juuria. Suositellaan kasvatettavaksi 4–6 hedelmää tainta kohden. Hedelmän annetaan kypsyä kasvustossa mahdollisimman kauan. Hallan uhatessa se peitetään esim. säkillä tai harsolla. Kypsät hedelmät kestävät hallaa.

Korjuu: Kun hedelmät ovat kypsiä, kuori on kova ja hedelmä kumisee ontosti, kun siihen koputtaa.

Säilytys: 2 vk:n lämpökäsittely 25–30 °C:ssa pidentää säilymistä. Tämän jälkeen sopiva säilytyslämpötila on 10–13 °C.

Käyttö: Keittoihin, patoihin ja leivonnaisiin. Säilötään etikkapikkelsiksi tai keitetään hilloksi, joka voidaan maustaa sitruunalla, inkiväärillä tai kanelilla.

Jättikurpitsa (jättepumpa)

Cucurbita maxima

'Big Max'

annos n. 8 siementä / 2,90 € til.no 1081

Oranssin värinen, hivenen muhurapintainen jättikurpitsa, joka voi parhaimmillaan kasvaa jopa 45 kiloiseksi.

Keltainen hedelmäliha sopii mainiosti piiraisiin ja säilöntään sekä keittoihin.

'Mammoth Gold'

Perinnelajike

annos n. 8 siementä / 2,90 € til.no 1162

Voimakkaan oranssin värinen, pyöreä ja pystyurteinen, muutoin sileäpintainen jättikurpitsa, jonka hedelmäliha on kirkkaan keltainen. Hedelmille kertyy parhaimmillaan painoa yli toistakymmentä kiloa. Soveltuu hyvin myös halloween-lyhtyjen valmistamiseen.

'Green Hokkaido'

Uutuus

annos n. 8 siementä / 3,40 € til.no 1132

Sinivihreäkuorinen hokkaidon kurpitsa muodostaa noin 1,5–2 kg painavia, litteänpyöreitä hedelmiä. Hedelmäliha keltaoranssia. Hyvä säilyvyys.

Talvikurpitsa (talvisquash) (vinterpumpa)

Cucurbita pepo

'Blue Ballet'

Luomusiemen

annos n. 8 siementä / 3,40 € til.no 1217

Köynnöstävä kasvutapa. Paino n. 1–3 kg. Sinivihreä, päärynämuotoinen talvikurpitsa. Malto loistavan oranssi. Hyvä varastointikestävyys.

'Marina di Chioggia'

Biodynaaminen siemen

annos n. 8 siementä / 2,70 € til.no 1713

Turbaanimaisella hedelmällä on sinivihertävä nystyinen, syyllämäinen kuori. Hedelmämalto on kullankeltainen. Hedelmä painaa 4–10 kg

'Red Kuri'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 8 siementä / 2,70 € til.no 1133

Vanha japanilainen talvikurpitsa. Tunnetaan myös "Oranssi Hokkaido" -nimellä. Kasvuaika n. 100 vrk. Paino 1–2,5 kg. Tarvitsee kasvualaksi 1,5 x 1 m. Kasvatetaan yleensä kolme hedelmää. Pisanamuotoinen, kuori keltaoranssi. Sisus voimakkaan oranssi, säikeetön ja maultaan pähkinäinen. Hedelmät korjataan kypsinä, mahdollisimman myöhään. Maku parhaimmillaan muutama kuukauden varastoinnin jälkeen. Sopii jälkiruokiin, leivontaan ja keittoihin. Mainio myös koristekurpitsana.

'Sweet Dumpling'

Luomusiemen

annos n. 8 siementä / 2,90 € til.no 1147

Paino noin 500 g. Koristeellinen, pyöreähkö ja pieni hedelmä, jossa on tummanvihreitä raitoja ja kuvioita kermanvaalealla pohjalla. Oranssi malto on maultaan pehmeän pätkäinen. Säilyy pitkään.

Turbaanikurpitsa (turbanpumpa)

Cucurbita maxima 'Turk's Turban'

'Bishofsmütze'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 8 siementä / 3,40 € til.no 1717

Köynnöstävä. Hedelmä 15–25 cm pitkä, paino 1–2 kg. Muisuttua turbaania. Kuori oranssi vihrein, kermanvärisiin ja punaisiin raidoin. Oranssi malto on maukasta. Käytetään usein koristekurpitsana, mutta on herkullista syötynäkin.

Myssikurpitsa (myskumpaa)

Cucurbita moschata

Tarvitsee paljon lämpöä kasvaakseen. Musta muovikate penkissä nopeuttaa kasvua, samoin kuin kaksinkertainen kasvuharso, jota pidetään kasvuston päällä kukintaan saakka. Hedelmä käytetään joko keskenkasvuisena tai kypsänä. Hyvä varastointikestävyyssäilyy 6–12 kk.

'Butternut Waltham'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 8 siementä / 2,70 € til.no 1153

Kasvuaika n. 95 vrk. Hedelmän paino 1,5–2 kg. Päärynänmuotoinen ja väriltään beige. Säikeetön malto oranssi. Maku aromaattinen, makea ja herkullinen. Korkea beetakaroteeni- ja kalsiumpitoisuus. Hyönteispölytteinen. Esikasvatus toukokuun alussa. Kylvyisyvyys 2–3 cm. Itää 8–14 vrk:ssa 18–24 asteessa. Käytetään joko keskenkasvuisena tai täysikokoisena raasteisiin, täytettyinä, paistoksiin, keittoihin, makeisiin leivonnaisiin ja marmeladeihin.

'Futsu Black'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 8 siementä / 2,70 € til.no 1725

Hedelmän paino 1–2 kg. Ainutlaatuisen, kiehtova ulkonäkö. Hedelmät ovat ensin tummanvihreitä, mutta muuttuvat kypsyessään beigeiksi ja lopuksi harmahtaviksi. Malto oranssi. Maku mahtavan hedelmäinen.

'Honeynut'

annos n. 10 siementä / 4 € til.no 1168

Hedelmän paino 300–600 g. Muodoltaan melko tasapaksu, pitkänomainen. Tummanvihreä, voimakkaan oranssinkirjava pinta. Tummanoranssi, mehevä hedelmäliha.

'Muscat de Provence'

Luomusiemen

annos n. 8 siementä / 2,90 € til.no 1730

Tukeva, voimakas, eteläranskalainen lajike. Hedelmät painavat 5–10 kg. Ne ovat aluksi vihreät, litistyneet, pyöreät ja uurteikkaat. Kypsyessään muuttuvat kellerävän harmaiksi. Malto on voimakkaan oranssi. Erinomainen maku. Hitaasti kasvava, lämpöä rakastava lajike, jota ei pitäisi korjata liian aikaisin syksyllä.

Koristekurpitsa (prydnadspumpa)

Cucurbita pepo

Koristekurpitsasekoitus

annos n. 20 siementä / 2,90 € til.no 3266

Isoja ja pieniä, muodoltaan ja väriltään erilaisia hedelmiä. Versojen pituus 100–250 cm.

Viljely: Vaatii aurinkoisen kasvupaikan ja tuoreen, runsasravinteisen ja syvämultaisen maan. Esikasvatus huhti–toukokuun vaihteessa. Siemeniä on hyvä liottaa ennen kylvöä pari tuntia. Itämislämpötila 20 °C, kasvatustilalämpötila 15–18 °C. Esikasvatus 4 vk. Taimiväli 100 cm, riviväli 200–250 cm. Voi antaa kasvaa maata pitkin tai sitoa esim. säleikköön. Runsaat kastelu ja kate hyväksi. Hedelmää on hyvä käännellä, sillä muuten maata vasten oleva osa jää keltaiseksi. Korjataan kovakuorisena eli tuleentuneena, jolloin hedelmä säilyy hyvin.

Kuukausimansikka (månadssmultron)

Fragaria vesca var. semperflorens

1 g = n. 3 600 siementä.

Mv. Korkeus n. 20 cm. Valkoisia kukkia avautuu myöhäiseen syksyyn. Sopii kukkapenkin reunuskasviksi.

Viljely: Aurinkoinen tai puolivarjainen paikka, maa kompostilla parannettu ja kalkittu. Esikasvatus maaliskuun–huhtikuussa tai kylvö suoraan avomaalle touko–kesäkuussa. Siemenet painetaan multaan ja peitetään ohuelti. Itämislämpötila 12–20 °C, itämisaika 3–4 vk. Kasvatustilalämpötila 18 °C. Koulitaan ja istutetaan karaistuna ulos kesäkuussa. Taimiväli 30 cm. Jaetaan muutaman vuoden välein.

'Rügen'

annos n. 0,1 g / 2,40 € til.no 1076

Korkeus 20 cm. Marjat suuria ja kauniin muotoisia. Ei tee rönsyjä. Satomäärässä lyömätön!

'Alpine Yellow'

Uutuus

annos n. 0,1 g / 4 € til.no 1163

Korkeus n. 20 cm. Marjat kermanvalkoisia, pitkänomaisia

ja makeita. Sopii erityisesti niille, jotka ovat allergisia punaisen mansikan väriaineelle. Linnut jättävät rauhaan.

Lamopinaatti (uudenseelanninpinaatti)

(nyzeeländsk spenat)

Tetragonia tetragonioides

Perinnelajike

annos n. 1 g / 2,40 €

til.no 1673

1 g = n. 20 siementä.

Yv (Suomessa). Kotoisin Uudesta-Seelannista ja Australiasta. Kasvitieteilijä Joseph Banks toi sen Englantiin kapteeni Cookin maailmanympärysmatkalta jo vuonna 1771. 1800-luvulla alettiin kasvattaa Ruotsissa. Kuumina ja kuivina kesinä menestyy paremmin kuin pinaatti. Rehevä- ja nopeakasvuinen. Tummanvihreät lehdet ovat meheviä ja maistuvat voimakkaammalta kuin pinaatti. Kukinta ei heikennä lehtien kasvua tai niiden mehevyyttä. Sisältää runsaasti oksaalihappoa.

Viiljely: Voidaan kasvattaa Pohjois-Suomea myöten. Viihtyy lämpimässä ja aurinkoisessa paikassa sekä hyvin lannoitetussa, multavassa, kalkitussa ja kuohkeassa maassa (pH 7–7,5). Esikasvatus maalishuhtikuussa. Kovakuorisia siemeniä kannattaa liottaa muutama tunti ennen kylvöä. Itämisaika 15–20 vrk. Istutetaan ulos, kun maan lämpö yli 5 astetta. Taimiväli 40 x 50 cm, riviväli 80 cm.

Korjuu: Satoa korjataan latvomalla heinäkuun alusta lähtien. Mitä enemmän lehtiä poimitaan, sitä enemmän pinaatti tuottaa uutta satoa.

Käyttö: Lehdet ryöpätään. Käytetään kokonaisina tai silputtuina muhennoksissa, keitoissa ja sellaisenaan. Pakastetaan ryöpättyinä.

Lanttu

(kålrot)

Brassica napus subsp. *napobrassica*
(Napobrassica-Ryhmä)

1 g = 300–500 siementä (n. 10 g/aari).

Kv. Viljelty Pohjolassa 1500–1600-luvuilta saakka, joten on sanottu ”Pohjolan appelsiiniksi”. Ruotsalaiset tutustuttivat englantilaiset lanttuun 1700-luvulla. Englannin ja ranskan kielessä lantun nimi onkin *swede*. Suomenkielinen nimi johdetaan ruotsin kielen sanasta *planta* (taimi), koska usein lantuntaimet esikasvatetaan. Lajikkeet ryhmitellään kelta- ja valkomaltoisiin. Paksuhko kuori on kellertävä, ruskeanpunertava, vihreä tai violetti.

Viiljely: Voidaan viljellä Lappia myöten. Savimaan kasvi, joka kasvaa hyvin lannoitetussa hiekkamaassakin. Lan-

noitetaan luonnonlannalla, kompostilla tai tuoreella ruohosilpulla. Boorin puute ilmenee mallon lasittumisena, ruskeina laikkuina ja jopa onkaloina. Kylvö heti yöhallowien mentyä sentin syvyyteen tai taimikasvatus (esikasvatus n. 3 vk 15–20 °C:ssa). Taimiväli 15–20 cm, riviväli 40–50 cm. Möhöjuurta torjutaan ainakin 4 vuoden viljelykierrolla ja kalkituksella (pH n. 7).

Korjuu: Korjataan myöhään syksyllä. Naatit listitään ja juuret tyipistetään.

Säilytys: Kellari tai kylmiö.

Käyttö: Raasteena, keitoissa ja laatikoissa. Myös nuoria lehtiä on käytetty vihanneksena pinaatin tapaan.

’Helenor’

Uutuus

annos n. 1 g / 4 €

til.no 1139

Hartioista ylöspäin violetti lajike, jolla keltainen, makean ja miellyttävän makuinen malto. Satoisa ja terve. Pyöreät juuret painoltaan puolesta kilosta yli kiloon.

’Wilhelmsburger’

Biodynaaminen siemen

annos n. 5 g / 4 €

til.no 1004

Pyöreä ja kiinteämaltoinen lajike. Juurenniska vihreä, alaosa keltainen. Satoisa. Erinomainen varastointikestävyys.

Latva-artistokka

(kronärtskocka)

Cynara cardunculus Scolymus-Ryhmä

Värikasvi

1 g = 25–35 siementä.

Mv. Meillä yleensä yksivuotinen. Kotoisin Välimeren alueelta. Kehtosuomujen suojaamat kukkamykeröt korjataan nuorina ja keskenkasvuina. Maku on pähkinäinen. Lehdet ovat koristeellisia ja harmaanvihreitä.

Viiljely: Vaatii voimakkaasti lannoitetun, aurinkoisen ja suojatun kasvupaikan. Maan tulee olla multavaa ja vettä läpäisevää (pH yli 6,5). Merilevä on erinomaista lannoitetta. Esikasvatus aloitetaan helmikuussa. Kylvösyvyys 1–2 cm, itämisaika 3–6 vrk. Taimiväli 75 x 75 cm. Karaisu ja harsolla peittely on tärkeää istutusvaiheessa. Kukkamykeröitä harvennetaan niin, että jäljelle jää 4–6 nuppua. Talvettamista voi yrittää Etelä-Suomessa. Taimet leikataan syksyllä 25–30 cm:n korkeudelta maan pinnasta. Ympäriille kasataan multaa kummuksi suojaamaan tainta märkydyeltä ja pakkaselta. Kun maa on jäätynyt, taimet voidaan suojata paksulla olki- tai lehtikatteella. Jos talvehtiminen onnistuu, toukokuussa voidaan ottaa juuriversoista pistokkaita tai jakaa kasvi.

Korjuu: Korjataan, kun kukkamykerön alimmat suomet

alkavat erottua toisistaan. Jos sinipunertavat kukat näkyvät, mykerö ei kelpaa syötäväksi.

Käyttö: Mehevä tyvi ja kukkapohjus syödään keitettynä.

'Green Globe'

Perinnelajike

annos n. 3 g / 2,90 €

til.no 1129

Tunnettu viljelyvarma lajike 1800-luvun alkupuolelta. Korkeus 100–150 cm. Vihreiden mykeröiden pituus n. 10 cm. Kasvuaika n. 155 vrk kylvöstä korjuuseen ja n. 90 vrk ulos istutuksesta korjuuseen. Istutusetaisyys 60 cm.

'Vert de Provence'

Uutuus

annos n. 3 g / 3,40 €

til.no 1253

Todella herkullinen, hiukan haastavampi kasvatettava, joten aloita esikasvatus ajoissa tammi-helmikuussa. Lajike kasvaa noin 100–150 cm korkeaksi ja se viihtyy runsasravinteisessa, läpäisevässä maassa aurinkoisella paikalla. Kastele runsaasti ja lannoita säännöllisesti.

Lehmänpapu, pitkäpapu (parsapapu)

(vignaböna, ögonböna (långböna))

Vigna unguiculata

'Canetti'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,70 €

til.no 1216

Voimakaskasvuinen ja rehevä lajike tarvitsee paljon lämpöä, joten kateharso tai kasvihuone on eduksi. Erittäin kapeat palot ovat 50–60 cm pitkiä, n. 20 g painavia. Ne ovat koristeellisia, hieman rypyisiä ja heleän vaaleanvihreitä ja erottuvat selkeästi kasvustosta. Hieman hapan maku muistuttaa perunan makua.

Viljely: Kylvö lämpimään maahan suoraan avomaalle n. 3 cm:n syvyyteen.

Korjuu ja käyttö: Sato kannattaa poimia joka toinen päivä. Soveltuu hyvin wokruokiin.

Liuskaratamo

(strandkämpar)

Plantago coronopus

Katso myös Purppuraratamo, yrtit s.62.

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.nro 1154

Ruusukemaisesti kasvava, vitamiinipitoinen salaattikasvi. Korkeus 20–30 cm. Maku miellyttävän hapan, mausteinen ja hivenen suolainen. Satoisa, kylmänkestävä. Sopii myös ruukkukasvatukseen.

Viljely: Esikasvatus maalisiementä huhtikuussa tai kylvö suo-

raan ulos touko-kesäkuussa. Itämisaika 10–30 vrk. Kasvupaikka aurinkoinen. Taimiväli 10 cm, riviväli 30 cm.

Korjuu ja käyttö: Satoa voi korjata alkukesästä myöhäiseen syksyyn. Lehtiä käytetään salaateissa.

LYHTYKOISOT

(lyktört)

Physalis

Hedelmä kypsyy paperimaisten verholehtien suojassa. Kasvatetaan tomaatin tapaan. Ks. myös isolyhtykoiso, joka on perennojen ryhmässä.

Karviaiskoiso, "ananaskirsikka"

(kapkrusbär)

Physalis peruviana

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 2,40 €

til.no 1275

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Kasvatetaan tavallisesti yksivuotisena. Kookas ja komea kasvi on todennäköisesti kotoisin Andeilta. Korkeus 3–4 m. Kellertävän oranssi, hyvin säilyvä hedelmä, Ø 1,4–4 cm. Sisältää A-, B- ja C-vitamiinia, fosforia ja rautaa.

Viljely: Esikasvatus maalisiementä huhtikuussa. Kylvöstä istutukseen kuluu 2–2,5 kk. Itää valossa 20–24 °C:ssa n. 2–3 viikossa. Itävyys n. 60 %. Ihanteellinen taimikasvatustilasto on 16–20 °C. Taimet kannattaa latvoa jo aikaisessa vaiheessa. Erittäin kylmänarka, joten viljellään kasvihuoneessa (huolehditava pölytyksestä) tai ulkona lämpimällä paikalla. Istutetaan ulos yöpakkasten mentyä. Taimiväli 50–100 cm. Vaatii runsaasti ravinteita, tuennan ja leikkaamista.

Käyttö: Oranssit hedelmät ovat kypsiä, kun verholehdet ovat kuivuneet vaaleanruskeiksi. Ananasmainen makuiset, hapanimelät hedelmät ovat hyviä sellaisenaan, mutta niistä voi keittää myös herkullista hilloa.

Tomatillo

(tomatillo)

Physalis philadelphica

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,70 €

til. no 1005

1 g = n. 1 000 siementä.

Kotoisin Meksikosta. Kasvaa n. 60 cm korkeaksi penssaaksi ja kukkii runsaasti keltaisin kukin. Hedelmä on pingispallon kokoinen ja vihertävän kellertävä tai violetti. Hedelmän pintaa peittää paksu vahakerros. Englanniksi myös nimellä *Tomate Verde* (vihreä tomaatti) ja *Mexican husk tomato*.

Viljely: Vaatii suojaosan, lämpöisen ja runsasravinteisen kasvupaikan. Kylvö maalisiementä huhtikuussa. Itää

valossa. Taimiväli 50 x 50 cm. Pitää viherkatteesta. Kasvihuoneessa on huolehdittava kukkien pölytyksestä. Kylmänarka!

Korjuu ja käyttö: Hedelmät ovat korjuukypsiä, kun verholehdet alkavat aueta. Omalaatuinen maku sopii chilipippurin, sipulin, valkosipulin ja avokadon kera. Käytetään ainoastaan keitettynä. Hedelmästä valmistetaan kastikkeita, säilykkeitä ja piirakoita. Salsakastikkeen oleellinen raaka-aine.

Säilytys: Hedelmät säilyvät kuivassa, viileässä ja ilmassa paikassa.

'Purple'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 3,40 € til.no 1003

Hapanimelät hedelmät muuttuvat kypsessään vihreästä purppuran värieseen ja ovat halkaisijaltaan noin 3–5 cm. Sopivat tuorekäyttöön, kypsennykseen sekä hilloihin ja säilykkeisiin. Istutettava kaksi taimea vieretysten pölytyksen varmistamiseksi.

MAISSIT

(majs)

Zea

Sokerimaissi

(sockermajs)

Zea mays var. saccharata

1 g = 5–8 siementä/m (n. 200 g/a).

Yv. Kotoisin Väli-Amerikasta. Viljelty n. 7 000 vuotta. Jo Kolumbuksen aikoihin lajikkeita oli 200–300. Kasvattaa tukevan pääverson ja sivuversoja.

Viljely: Vaatii runsasravinteisen, multavan, hiekkapitoisen maan sekä lämpimän ja suojaosan kasvupaikan (pH yli 6). Esikasvatus 3 viikkoa toukokuun puolivälissä. Itämislämpötila yli 20 °C, jonka jälkeen lämpötila saa hiukan laskea. Taimet koulitaan 5–10 cm:n korkuisina. Karaistut taimet istutetaan ulos entistä kasvusyvyyttä syvempään ilmojen lämmentyä. Maan on oltava vähintään 10 °C. Etelärannikolla voidaan kylvää suoraan avomaalle 4–6 cm:n syvyteen. Hallanarka. Taimiväli 20–30 cm (neliölle 6–8 tainta) ja riviväli 60–70 cm. Tuulipölytyksen takia istutetaan useampaan riviin rinnakkain. Pölytystä voi myös edistää huiskuttelemalla hedekukinnolla emikukkien lankamaisia luotteja. Siitä on suurin hyöty, jos taimia on vain muutamia tai ne kasvavat kasvihuoneessa. Sivuverson poisto jouduttaa pääverson tähkän kasvua ja lisää jyvien makeutta.

Korjuu: Tähkä korjataan, kun se paksunee ja jyvät alkavat kellertää. Tällöin jyvista tihkuu maitomaista nestettä, kun niitä painaa kynnellä.

Säilytys: Tähkät säilyvät kylmässä parista päivästä viikkoon. Voidaan pakastaa tai umpioida.

Käyttö: Voidaan syödä tuoreena tai keitettynä. Keitetään joko kokonaisina tähkinä tai irrotettuina jyvänä.

'Damaun'

Biodynaaminen siemen

annos n. 20 siementä / 2,70 € til.no 1155

Melko aikainen, kasvuaika n. 80 vrk. Keltaiset, sokeripitoiset tähkät hiukan lyhyempiä kuin myöhäisemmillä lajikkeilla.

'Hooker's Sweet Indian'

Uutuus, luomusiemen

annos n. 20 siementä / 4 € til.no 1293

Noin 15 cm pitkät, tummanviolettit tähkät. Jyvät muuttuvat kypsessään ensin valkoisesta keltaiseen ja lopuksi täysin kypsänä violeteiksi. Korkeus noin 130 cm. Kasvuaika noin 70 vrk.

Malabarinpinaatti

(malabarspenat)

Basella alba

Perinnelajike, luomusiemen, värikasvi

annos n. 20 siementä / 4,80 € til.no 1066

Yv. Basellakasvien heimoon kuuluva malabarinpinaatti on kaunis ja rehevä, ruohovartinen köynnös. Se tuottaa runsaasti napakkaa lehtimassaa ja voit käyttää lehtiä pinaatin tavoin ruoanlaitossa. Joillakin lajikkeilla varsi

on kauniin punerva ja kasvi on varsin koristeellinen.

Viljely: Viihtyy aurinkoisella tai puolivarjoisella kasvupaikalla, multavassa, ravinteikkaassa kasvualustassa. Malabarinpinaatti on kylmänarka, joten viljely onnistuu parhaiten kasvihuoneessa, suojaisalla parvekkeella tai terassilla. Huolehdi tasaisesta kastelusta. Aloita esikasvatus helmi-maaliskuussa, ennen kylvöä voit liottaa siemeniä tovin vedessä itämisen nopeuttamiseksi. Siirrä esikasvatettu taimi karaisun jälkeen lopulliselle paikalleen ilmojen lämmentyä. Köynnöstävä kasvi tarvitsee tuen.

Käyttö: Käytetään pinaatin tavoin kypsennettynä, pakastus ryöpättynä. Satoa kerätään sitä mukaa kun lehtimassaa kehittyä, parhaimmillaan lehdet kerätään nuorina.

MANGOLDI

(mangold)

Beta

1 g = 50-70 siementä (100-150 g/a).

Kv. Viljellään yksivuotisena. Punajuurikkaan ja sokeri-juurikkaan sukulainen, joka on todennäköisesti sukunsa vanhin viljelykasvi. Kotoisin itäiseltä Välimeren alueelta. Siirtolaiset veivät sen Yhdysvaltoihin 1800-luvun alussa. Viljelyssä on kaksi tyyppiä: ruoti- ja lehtimangoldi.

Viljely: Kasvaa runsasravinteisessa mullassa, pH n. 7,0. Kylvö 2-3 cm:n syvyyteen, kun maa on lämmennyt 9-asteiseksi. Itää 15-25 vrk:ssa 17-20 °C:ssa. Taimiväli 15-20 cm, riviväli 40 cm. Kasvaa korjuukelpoiseksi n. 60 vrk:ssa. Toinen kylvö kesäkuun lopulla, jotta satoa riittää pakkasiin asti. Kastellaan runsaasti kuivina jaksoina. Vältetään liian runsasta typpilannoitusta, ettei lehtien nitraattipitoisuus kohoa.

Korjuu: Korjuu aloitetaan uloimmista lehdistä, sisimmät lehdet jatkavat kehitystään. Lehdet vedetään irti, sillä leikkauspinta vuotaa nestettä.

Käyttö: Suuret pehmeät lehdet käytetään pinaatin tavoin. Paksut lehtiruodit voi valmistaa erikseen parsan tapaan. Pienet harvennustaimet ja nuoret lehdet selaisenaan tuoreena baby leaf -salaattiin.

Säilytys: Lehtimangoldi säilyy muovikääreessä muutaman päivän ja ruotimangoldi viikon, kun lämpötila on 0 °C. Kannattaa pakastaa ryöpätytynä.

Lehtimangoldi

(mangold)

Beta vulgaris subsp. *vulgaris* var. *cicla***'Bright Lights'**

Luomusiemen

annos n. 2 g / 2,90 €**til.no 1029**

Samasta pussista monenvärisiä ruoteja. Upeat ruodit hunajanvaaleita, keltaisia, oransseja, ruusunpunaisia ja purppuranpunaisia. Sopii kukkapenkkiin ja ruokkuun. Suosikki!

'Lucullus'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 3 g / 2,70 €**til.no 1175**

Vanha hollantilainen lehtimangoldi vuodelta 1904. Yleisin Suomessa viljelty lajike. Kasvu aika n. 50 vrk. Voimakaskasvuinen, lehdet kellanvihreät ja hieman rypyiset. Ruoti valkoinen. Kylmänkestävä ja satoisa.

'Rhubarb'**annos n. 3 g / 2,90 €****til.no 1030**

Näyttävä, keskikokoinen mangoldilajike, jolla kirkkaan

punaiset ruodit ja tummaan vihertävän punertavaan taittava rypyläinen lehdistö.

'Verde da Taglio'

Luomusiemen

annos n. 3 g / 2,90 €**til.no 1121**

Puolikorkea, murearuotinen mangoldi, jolla hienot hohtavan vihreät lehdet. Satoisa ja hienon makuinen!

Ruotimangoldi

(stjärnmangold)

Beta vulgaris var. *flavescens***'Glatter Silber 3'**

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 3 g / 2,70 €**til.no 1113**

Tunnettu ruotimangoldin alkuperäislajike vuodelta 1885. Kasvu aika n. 52 vrk. Runsassatoinen. Paksut, leveät ruodit ja isot, tummanvihreät lehdet. Kestää jonkin verran pakkasta. Loistava maku!

MELONIT*(Cucumis ja Citrullus)***Meloni**

(melon, sockermelon)

Cucumis melo

1 g = 25-50 siementä.

Viljeltiin keskiajalla Saksan luostaripuutarhoissa, joista levisi muualle Eurooppaan. Suomessa sitä voi viljellä kasvihuoneessa ja lämpölavassa.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa, itämislämpötila n. 30 °C. Siemen itää viikossa. Istutus multavaan, vahvaan maahan, jossa runsaasti eloperäistä ainesta pH yli 6,5). Pitää ruohokatteesta. Kasvun aikana lämpötila ei saisi nousta yli 30 °C:een. Taimet latvotaan nuorina 3. lehden yläpuolelta, jolloin taimeen kasvaa kolme versoa. Niistä poistetaan heikoin ja kaksi muuta versoa latvotaan 3. lehden yläpuolelta. Näihin kehittyy tavallisesti hedelmiä muodostavia emikukkia. Kun hedelmänalkujen Ø on 5 cm, versot latvotaan niin, että hedelmän yläpuolelle jää kaksi lehteä. Pölytys varmistetaan aamupäivisin pensselillä. Onnistunut pölytys vaatii vähintään 21 °C. Vedenotto heikentyy, jos maan lämpötila alittaa 16 °C. Kehittyvän hedelmän alle on hyvä laittaa suojaksi esimerkiksi olkia.

Korjuu: Kylvöstä korjuuseen kestää n. 115 vrk. Kypsän melonin harmaanvihreä väri vivahtaa oranssiin tai keltäertävään. Tällöin hedelmä myös irtoa helposti varresta ja tuoksu miellyttävältä.

Hunajameloni (honungsmelon)*Cucumis melo* Hunajameloni-Ryhmä**'Petit Gris de Rennes Melone'**

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 2,90 € til.no 1176

Satoisa. Yksi kaikkein aikaisimmista hunajamelonin lajikkeista. Pyöreän hedelmän paino 500–800 g. Malto oranssi ja aromaattinen. Kypsy huonommissakin sääolosuhteissa. Hedelmän kypsymisen tunnistaa siitä, kun sitä lähinnä oleva lehti alkaa kuihtua.

Vesimeloni, arbuusi (vattenmelon)*Citrullus lanatus*

1 g = 30–40 siementä.

Kotoisin tropiikista ja vaatii runsaasti lämpöä. Etelä-Afrikassa bushmannit ovat keränneet luonnosta vesimeloneja kautta aikojen. Niilin laaksosta on tehty arkeologisia siemenlöytöjä vuodelta 2000 eaa.

Viljely: Kasvihuoneessa tai katetulla parvekkeella vähintään ämpärin kokoisessa ruukussa. Kylvä helmi-maaliskuussa yksitellen 10 cm:n ruukkuihin. Taimettu nopeasti, 4–8 vrk:ssa 21–30 °C:ssa. Lisävalo tarpeen. Kasvualustan ja ilman lämpötilan tulee olla ainakin 20 °C. Karaisu on tärkeä ennen varsinaiselle kasvupaikalle istutusta. Kukkii 2–3 kk:n kuluttua kylvöstä. Taimia ei leikata. Vaatii voimakkaan maan (pH yli 6) ja runsaan kastelun.

Käyttö: Hedelmäiä syödään sellaisenaan. Jauhetuista siemenistä tehdään Nigeriassa keittoa.

'Sugar Baby'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 8 siementä / 2,90 € til.no 1051

Eniten viljelty lajike vuodesta 1959, jolloin tuli markkinoille. Aikainen, kasvu aika n. 76 vrk. Kiipeilevä, mutta pienikasvuinen. Tummanvihreät hedelmät n. 2,5 kg. Malto makea ja punainen. Siemenet tummanruskeita.

Munakoiso (munahedelmä, aubergiini)

(äggört, aubergin)

Solanum melongena

1 g = n. 200 siementä.

Mv. Viljellään yksivuotisena. On läheistä sukua tomaatille ja perunalle. Kotoisin Kaakkois-Aasiasta ja Etelä-Intiasta. Levisi maurien mukana Espanjaan 1000-luvulla, jolloin hedelmät olivat valkeita ja munanmuotoisia. Vain italialaiset uskalsivat syödä satoa, muut eurooppalaiset suhtautuivat epäilevästi. Hedelmän muoto voi olla pallomainen,

munamainen, päärynämäinen tai pitkänomainen. Kukat vaaleanvioletit, joskus valkoiset. Itsepölytteinen.

Viljely: Munakoisolla on samanlaiset kasvuvaatimukset kuin tomaatilla: runsaasti ravinteita, lämpöä ja vettä. Kasvualustan tulisi olla ainakin 20 °C, ilman vähintään 18 °C. Jos valoa on liian vähän, kasvu on heikkoa ja nuput varisevat. Esikasvatus tammikuusta maaliskuuhun. Lisävalo on tarpeen. Ihanteellinen itämislämpötila 24–30 °C. Kasvatuslämpötila 20 °C. Kasvatetaan kasvihuoneessa (2–3 tainta / neliö) tai lämpimällä seinustalla ruukussa, jolloin kasvin voi viedä suojaan kylmältä. Yölläkään lämpötila ei saisi laskea alle 20 °C:een. Ulkoilmaan totuttaminen on tärkeää. Kun taimi on noin 25 cm, sen voi latvoa, jotta se haaroituu. Ainoastaan kolmen verson annetaan kehittyä. Pölyttymistä voi varmistaa kukkavarsia täristämällä. Kasvusto pidetään ilmapana poistamalla alimpia lehtiä. Altis samoille kasvintuhoajille kuin tomaatti ja peruna.

Käyttö: Esim. leivitetynä tai korrutettuna, paahdetuna, paistettuna sekä pataruissa.

'Black Beauty'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 0,2 g / 2,90 € til.no 1674

Yksi maailman eniten viljeltyjä lajikkeita. Kasvaa pensasmaisesti, korkeus n. 70 cm. Kasvu aika n. 77 vrk. Muodostaa 4–6 tummanviolettiä, hienonmakuista munanmuotoista hedelmää, koko 0,5–1,5 kg. Varmaa ja helppohoitoinen lajike kasvihuoneeseen etelästä pohjoiseen. Säilyvyys keskivertoa parempi.

'De Barbentane'

Luomusiemen

annos n. 0,2 g / 2,70 € til.no 1682

Terve ja vahvakasvuinen. Pysty kasvutapa, vaatii tuen. Hedelmät 20–25 cm pitkät, kiiltävät, lähes mustat. Kasvihuoneeseen tai lämpimälle paikalle avomaalle.

'Jewel Jade' F1**annos n. 10 siementä / 4,80 € til.no 1675**

Pienikokoinen ja kompakti kasvutapa, sopii hyvin ruukkuun. Erikoinen ja kaunis vaaleanvihreä hedelmä, jossa tummemman vihreitä raitoja. Tekee runsaasti pieniä hedelmiä, jotka ovat kooltaan n. 10 cm pitkiä ja 80–150 grammaa painavia.

Rusomunakoiso (röd aubergin)*Solanum aethiopicum***'Rosso di Napoli'**

Uutuus, perinnelajike

annos n. 10 siementä / 4,80 € til.no 1676

Etiopialainen Heirloom eli kulttuuriperintölajike rusomunakoiso on hiukan kylmänkestävämpi kuin muut munakoisot. Se tuottaa litteänpyöreät, oranssinpunaiset ja makeanmakuiset hedelmät, joissa on vihreää raidoitusta. Satoa voi kerätä myös kun hedelmät hivenen raakoja, vihreitä. Jälkikypsytyksen voi tehdä huoneenlämmössä.

Mustajuuri

(svartrot)

Scorzonera hispanica

1 g = n. 100 siementä (n. 40 siementä / m, 150–200 g/aari).

Mv. Kotoisin Etelä-Euroopasta ja Kaukasiasta. Suomessa viljelty jo 1800-luvulla. Kasvattaa pitkän mustan, sisältä valkoisen ja runsaasti maitiaisnestettä sisältävän juuren. Juuri sisältää inuliinia ja useita vitamiineja.

Viljely: Voidaan viljellä Lapissa asti. Lannoitettu maa (pH 6,5) muokataan syvään. Siemenet kylvetään 2 cm:n syvyyteen varhain keväällä tai syksyllä. Taimiväli 10–15 cm. Itämislämpötila 8–25 °C, itämisaika 14 vrk. Kukkavarret katkaistaan heti niiden ilmestyttyä.

Korjuu: Pitkä kasvuaika, n. 20 vk. Sato korjataan myöhään syksyllä tai aikaisin seuraavana keväänä. Juuret nostetaan varovasti talikolla. Kasvattaa toisena vuonna keltaisia kukkia ja siemeniä.

Säilytys: Ohut kuori ja voitukset lyhentävät säilytysaikaa. Juuri voi säilyä kellarissa hiekassa useita kuukausia, jos lämpötila on 0–+1 °C ilman suhteellisen kosteuden ollessa yli 95 %. Voidaan pakastaa ryöpättynä.

Käyttö: Juuri syödään keitettynä, voissa paistettuna tai keitossa. Maku on herkullisen makeahko, pähkinäinen. Sitruunamehu estää juurien tummumisen.

'Hoffmanns Schwarze Pfahl'

Biodynaaminen siemen

annos n. 2 g / 2,70 €**til.no 1691**

Saksalainen lajike. Mustanruskea paksu juuri, joka on pitkä tai keskipitkä maalajista riippuen. Malto kiinteä ja hienon makuinen.

Nauris, turnipsi

(rova, foderrova)

Brassica rapa

1 g = 400–600 siementä (25–40 g/a 20–25 siementä / m).

Kv. Viljellään yksivuotisena Lappia myöten. Nauris on luultavasti Suomen vanhin viljelykasvi ohran ohella. Nauriit jaetaan kahteen ryhmään: varhais- eli kesänauriit ja kaski- eli talvinauriit. Kaskinauris on tunnettu Euroopassa jo 4 000 vuotta. Siitä tunnetaan Kainuussa, Pohjanmaalla ja Pohjois-Karjalassa paikkakunnan tai viljelijän

mukaan nimettyjä kantoja. Pohjoismainen geenipankki sai 1980-luvun alussa Suomesta parikymmentä kantaa.

Viljely: Kosteuden säilyttävä, hiekkainen savi- tai multamaa (pH yli 6). Parin vuoden takainen maan lannoitus hevosennannalla antaa maukkaimman sadon. Hiljattain lannoitetusta maasta voi seurata tuholaisia ja karvas maku. Satoa saadaan n. 2 kk:n kuluttua kylvöstä. Ensimmäinen kylvä n. 2 vk ennen juhannusta, toinen viikon kuluttua. Kylvösyvyys 1–2 cm, riviväli 20–30 cm. Itää nopeasti 4–7 vrk:ssa. Ennen vanhaan siemenet töpeksittiin eli syljettiin multaan. Samalla siemenet kostuivat, jolloin itäminen parani. Ennen kaski kaadettiin juhannuksen jälkeen ja poltettiin seuraavana kesänä. Nykyajan kaskeksi poltetaan risukasa, jonka tuhka levitetään maahan. Kun tuhka on jäähtynyt, siemenet kylvetään. Harvennus 10 cm:n välein. Päivittäinen kastelu suojelee pieniä taimia kirpoilta. Myös tuhkan ripottelu lehtien päälle ja ruohokate taimen ympärillä voivat olla avuksi. Kasvuharso tai hyönteisverkko ehkäisevät parhaiten kaalikärpäsiä ja muita lentäviä tuholaisia. Möhöjuurta voi välttää kalkituksella ja vaihtamalla kasvupaikkaa vuosittain.

Korjuu: Korjataan tennispallon kokoisena. Lajikkeiden säilyvyys vaihtelee.

Käyttö: Hyvänmakuinen, makea juures tuoreena nautittavaksi sekä kypsennettynä muhennoksiin, patoihin, keittoihin tai vaikkapa leivän päälle pula-ajan tapaan.

'Kultapallo'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 3 g / 3,40 €**til.no 1092**

Vuodelta 1859. Kasvuaika n. 60 vrk. Juuret pyöreitä, sileitä ja kauniin kullankeltaisia. Malto vaaleankeltainen, mehukas ja makea. Varastointikestävyys parempi kuin muilla lajikkeilla.

'Lumipallo'

Perinnelajike

annos n. 3 g / 2,40 €**til.no 1094**

Vuodelta 1856. Voimakas- ja nopeakasvuinen, kasvuaika n. 60 vrk. Juuret sileitä, valkoisia ja pyöreitä, joskus hieman litteäköjä. Maku mieto ja makea.

'Petterson'

Biodynaaminen siemen

annos n. 3 g / 4 €**til.nro 1075**

Kullankeltainen, nopeakasvuinen nauris. Tasainen päältä, syvä kruunuosa. Hyvä varastokestävyys.

'Purple Top White Globe'

annos 3 g / 2,90 €**til.no 1080**

demeter

demeter

Vanha, tunnettu lajike, jolla valkoinen pyöreä juuri ja violetti niska. Juuret mureat ja miedot.

Kaskinauris 'Enon kanta'

Perinnelajike

annos n. 5 g / 2,90 €

til.no 1091

Tunnettu maatiaislajike Pohjois-Karjalasta. Juuret violetti-, kelta- ja kirjavakuorisia. Perinteisiä käyttötapoja ovat haudukkaat, naurispuuro ja tuorekäyttö. Uusi käyttötapa kuivatut naurislastut.

Okra

(okra)

Abelmoschus esculentus

1g = n. 14 siementä

Yv. Kuuluu malvakasveihin. Oletetaan olevan sekä intialaista että afrikkalaista alkuperää. Kuuluu Afrikassa ja Aasiassa laajoilla alueilla jokapäiväiseen ruokavalioon. Hedelmä on 10–25 cm pitkä, kulmikas ja kaventuu kärjestään teräväksi. Se sisältää runsaasti siemeniä.

Viljely: Kasvihuoneessa paprikan tapaan. Vaatii runsasravinteisen, multavan kasvualustan. Esikasvatus maaliskuussa. Yli 30 °C:n lämpötila voi karisuttaa kukkia. Säännöllinen suihkutus torjuu kirvoja.

Käyttö: Puoliksi kypsynyt vihreä hedelmä on mehukas. Rakenne on limainen, mutta oikealla tavalla valmistettuna ruoat ovat herkullisia. Hedelmiä voidaan kuivata, umpioida tai säilöä etikallimeen.

'Clemsons Spineless'

Perinnelajike

annos n. 5 g / 2,70 €

til.no 1156

Suosituin lajike. Valkoiset suuret kukat, kaunis myös koristekasvina. Hedelmät tummanvihreät. Satoisa, säikeetön ja hyvänmakuinen. Kodat kannattaa kerätä ja käyttää nuorina.

Palsternakka

(palsternacka)

Pastinaca sativa

1g = 150–250 siementä (15–20 g/a, n. 25 siementä / m).

Kv. Keltakukkainen porkkanan sukulainen oli Euroopassa tärkeä viljelykasvi, kunnes peruna syrjäytti sen. Kasvaa luonnonvaraisena miltei kaikkialla Euroopassa. Siemeniä (vuodelta 1300–1500) on löydetty Kaarinasta Kuusiston linnan kaivauksista. Kasvaa viljelykarkulaisena varsinkin Etelä-Suomessa, mutta tavattu myös Torniossa. Sisältää runsaasti valkuaisaineita, B- ja C-vitamiineja sekä kivennäisaineita.

Viljely: Kasvaa melkein missä vain, mutta parhaiten syvään muokatussa ravinteikkaassa ja savensekaisessa

maassa. Kylvöstä korjuuseen kestää n. 115 vrk. Siemenet kylvetään aikaisin keväällä tai syksyllä. Pohjoisessa taimikasvatus tai syyskylvö. Siemeniä voi liottaa pari tuntia vedessä ennen kylvöä. Kylvösyvyys 2–3 cm. Siemeniä ripotellaan runsaasti, itämis aika 15–25 vrk. Alin itämislämpötila 5 °C. Taimivaiheessa kehitys on hyvin hidasta. Harvennus 10–15 cm:n välein. Lisälannoitusta on hyvä antaa heinä-elokuun vaihteessa. Melko taudinkestävä. Harso tai hyönteisverkko paras tapa torjua porkkana- ja sellerikärpystä. Kukkii ja tuottaa siemeniä toisena vuonna. Siemen vanhenee nopeasti.

Korjuu: Sato korjataan myöhään syksyllä ennen maan jäätymistä. Sato voidaan korjata myös varhain keväällä, jolloin sen sokeripitoisuus on kolminkertainen syksyyn verrattuna.

Käyttö: Paksu, jopa puolikiloinen juuri on ravitseva. Sisältää voimakkaasti tuoksuva aromiöljyä. Juurta voi syödä raasteena, paahdettuna, käyttää kasvispihveissä, keitoissa ja muhennoksissa. Lehtiä voi käyttää esim. kastikkeissa.

'Halblange Turga'

Luomusiemen

annos n. 3 g / 2,70 €

til.no 1899

Vanha, tunnettu lajike. Nopeakasvuinen palsternakaksi. Kermanvalkoiset juuret kauniita, kartiomaisia, Ø n. 6 cm. Terve ja kylmänkestävä.

'White Gem'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 3 g / 2,70 €

til.no 1272

Runsassatoinen ja hienon makuinen lajike vuodelta 1860. Pohjolan eniten viljelty palsternakka. Kasvu aika n. 120 vrk. Keskipitkät juuret poikkeuksellisen valkoiset. Hyvä varastokestävyys.

PAPRIKAT

(paprika)

Capsicum

Vihannespaprika, ruokapaprika

(sötöpaprika)

Capsicum annuum Grossum-Ryhmä

1g = 120–160 siementä.

Paprikat ovat perunan ja tomaatin sukulaisia, jotka kulkeutuivat Eurooppaan Kolumbuksen matkassa. Vihannespaprika sisältää runsaasti C-vitamiinia. Punaiset lajikkeet sisältävät beetakaroteenia.

Viljely: Kasvupaikka lämmin seinusta, kasvihuone tai ruukku valoisalla ikkunalla, runsasravinteinen kas-

vualusta. Esikasvatus aloitetaan helmi-maaliskuussa. Kylvöstä korjuuseen kestää 130–160 vrk. Itämislämpötila 22–24 °C, itämisaika 10–18 vrk. Minimilämpötila itämiselle on 11 °C, kasvulle 14 °C. Pikkutaimet koulitaan ja karaistetaan. Itsepölytteinen. Yli 30 °C:een lämpötila kasvukaudella voi karistaa kukkia. Pitkään jatkuva viileys vahingoittaa juuristoa ja johtaa kasvun pysähtymiseen. Ei vaadi niin voimakasta lannoitusta kuin tomaatti. Kasvun aikana tarvitsee runsaasti valoa ja kosteutta. Samoja tauteja ja tuholaisia kuin tomaatilla. Säännöllinen suihutus torjuu kirvoja. Hyvissä olosuhteissa monivuotinen.

'Chocobell'

Uutuus

annos n. 10 siementä / 4 € til.no 1127

Kääpiö/keskikokoinen vihannespaprikalajike, jolla on paksuseinämäiset, aromaattiset hedelmät. Kypsyessään hedelmät muuttuvat tummanvihreistä punaruskeiksi. Melko aikainen lajike, hedelmän paino noin 160 g.

'Lady Lou'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 4 € til.no 1169

Makea ja aromaattinen, keskiaikainen suippopaprika muuttuu kypsyessään vaalean vihreästä oranssiin, hedelmän pituus noin 18–22 cm. Reheväkasvuinen ja korkeahko. Pitkä sadonkorjuuaika.

'Bellania' F1

annos n. 10 siementä / 4,40 € til.no 1001

Voimakaskasvuinen ja runsassatoinen. Hedelmät aluksi tumman violetit ja muuttuvat punaisiksi kypsyessään. Hedelmät voi syödä niiden ollessa vielä tummat, ja ovat tuolloin näyttävä lisä vaikka salaattiin.

'Corno Giallo'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1228

Maukas, paksumaltainen ja satoisa suippopaprika, jonka mehevät ja napakat hedelmät kasvavat noin 17–20 cm pitkiksi ja ovat kypsyttyään kirkkaan keltaisia.

'Ferenc Tender'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,90 € til.no 1229

Hienon makuinen, kompakti suippopaprika, joka muuttuu kypsyessään haalean keltaisesta upean kirkkaan punaiseksi.

'Sweet Dreams'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1227

Suippopaprika, jonka suippeneva hedelmä on noin 15 cm pitkä ja 3 cm leveä harteilta. Hedelmä muuttuu kypsyessään keltaisesta kirkkaan punaiseksi. Miedon makuinen.

Chilipaprika

(chilipaprika)

Capsicum annuum Chili-Ryhmä Chilipaprika

Capsicum annuum Longum-Ryhmä Maustepaprika

'Jalapeno'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 15 siementä / 2,70 € til.no 1915

1 g = 120–160 siementä.

Hedelmän pituus 5–7 cm ja Ø 2–3 cm. Muuttuu kypsyessään vihreästä punaiseksi. Erittäin tulinen chilipaprika. Meksikolaisen keittiön välttämättömyys. Savussa kuivattu chili tunnetaan nimellä *chipotle*.

Viljely: Vaatii lämpimän kasvupaikan, kuten kasvihuoneen, aurinkoisen seinustan tai valoisan ikkunan. Mullan tulee olla runsasravinteista. Kasvu aika n. 65 vrk. Hyönteispölytteinen.

'Etna'

annos n. 8 siementä / 4,40 € til.no 1923

Tulinen hybridichililajike, Scovillen asteikolla 65 000. Pitkähköt, suipot ja suurikokoiset hedelmät muuttuvat kypsyessään vihreistä punaisiksi. Sopii koristeellisenä myös ruokkustutuksiin.

'Habanero'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,90 € til.no 1999

Tulinen havannapaprika. Kotoisin Länsi-Intiasta. Keskkokoinen ja haaroittunut kasvusto. Kasvu aika n. 75 vrk. Kypsä hedelmä on oranssi ja n. 4 cm pitkä, Ø 3 cm. Mitä enemmän saa aurinkoa ja lämpöä, sitä tulisempi maku.

'Habanero Chocolate' F1

annos n. 10 siementä / 2,90 € til.no 1212

Koristeelliset hedelmät ovat kypsinä herkullisen suklaanruskeita. Maku erittäin vahva, Scovillen asteikolla 450 000. Kasvusto kannattaa tukea, jotta taimi kestää sadon painon. Sopii erittäin hyvin esim. chilikastikkeisiin.

'Hungarian Hot Wax'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,90 € til.no 1499

Rotevakasvuinen ja aikainen lajike, jonka kasvu aika on n. 58 vrk. Hedelmät pitkänomaiset, n. 13 cm. Väri muuttuu vihreästä keltaiseksi ja täysin kypsänä punai-

seksi. Maku voimakas, muttei tyrmäävä. Varma sato viileämmissäkin olosuhteissa.

'Lemon Drop'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 4,40 € til.no 1778

Kapeat, miedon tuliset kauniit hedelmät muuttuvat kypsyyssään vihreästä sitruksen keltaisiksi. Miedohkon makunsa ansiosta tämä chili soveltuu hyvin sellaiseen salaatteihin ja wokkeihin.

'NuMex Suave'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 4,40 € Til.no 1096

Aikainen Habanero-chili, jonka korkeus n. 100–120 cm. Hedelmä kirkkaan keltainen, aaltoileva ja ohutseinäinen. Hedelmän paino keskimäärin 20 g ja läpimitta noin 6–8 cm. Maku hedelmäinen, kohtuullisen mieto.

'Positano' RS

Uutuus

annos n. 10 siementä/4,40 € til.no 1158

Noin 6–8cm pitkät ja noin 2cm leveät, kartiomaiset hedelmät kasvavat ylöspäin ja muuttuvat kypsyyssään vihreistä punaisiksi. Keskivahva tulisuus.

'Sibirisk'

Uutuus, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 3,40 € til.no 1307

Satoisa lajike, jolla on kompakti kasvutapa, sopii mainiosti myös sisällä kasvatettavaksi. Satoontuminen verrattain nopeaa. Pienet, noin 4–5cm pitkät hedelmät muuttuvat kypsyyssään vihreistä punaisiksi. Maku on keskivahva. Kiihtöllinen lajike, joka sopii hyvin myös aloittelijoille.

Pensaspaprika (Flerårig spanskpeppar)

Capsicum frutescens

'Lila Luzi'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 2,70 € til.no 1157

Koristeellinen, pienihedelmäinen chili, jolla tummat, miltei purppuraiset lehdet. Hedelmät muuttuvat kypsyyssään violetista keltaisen ja oranssin kautta punaiseen. Kompakti ja tuuheakasvustoinen, sopii ruukkuistutuksiin. Tulinen.

PAVUT

(böna)

Phaseolus

Ks. myös muut suvut: härkäpapu, pitkäpapu, soijapapu ja hyasinttipapu

Yv. Etelä-Amerikasta kotoisin olevia tarhapapuja on viljelty ainakin 8 000 vuotta. Suomessa viljely alkoi 1700-luvulla. Pavut ovat lämpimän ilmaston kasveja. Kasvu häiriintyy jo alle 4 °C:een lämpötilassa. Palkokasvina papu pystyy sitomaan ilmakehän typpeä. Ihanteellinen maa on runsashumuksinen, kevyt ja nopeasti lämpenevä (pH yli 6,5). Haitallisin kasvitauti on pavun laikkutauti, jota sateiset säät lisäävät. Myös pahka- ja harmaahome saattavat kiusata kasvustoa. Sato on korjattava ennen kuin siemenet kasvavat liian isoiksi. Sisältää runsaasti valkuaisaineita. Sato syödään aina keitettynä, sillä raa'at pavut sisältävät myrkyllisiä glykosideja.

Tarha- ja pensaspavut

(trädgårdsböna och buskböna)

Phaseolus vulgaris ja Phaseolus vulgaris var. nanus

1 g = 2–4 siementä (15–20 siementä / m).

Pensasmainen kasvutapa. Korkeus 30–60 cm, palot 10–15 cm. Tarhapavun lajikkeet jaetaan keitto-, leikko- ja taitepapuihin sekä keltaisiin vahapapuihin.

Viljely: Lämmin kasvupaikka. Ilmava maa, jonka ravinnetila on hyvä ja pH yli 6. Kylvä maan lämmentyä (yli 10°C) 3 cm:n syvyyteen. Taimiväli 8–10 cm, riviväli 30 cm. Kylmässä maassa siemenet mädäntyvät. Siemeniä on hyvä liottaa vedessä ennen kylvöä, ei kuitenkaan yli 6 tuntia. Itäminen kestää viidestä päivästä jopa kolmeen viikkoon. Harson käyttö suositeltavaa. Taimet voi myös esikasvattaa ruukuissa. Taimet mullataan niiden ollessa 10 cm:n korkuisia. Kylvöstä korjuuseen kuluu 60–80 vrk lajikkeesta riippuen. Hallanarka.

Korjuu: Palot korjataan, kun ne ovat kookkaita, mutta siemenet vielä pieniä.

Käyttö: Palot sopivat patoihin, muhennoksiin ja salaatteihin. Ei saa nauttia raakana, vaan on aina keitettävä! Keittoaika vaihtelee koon ja lajikkeen mukaan, n. 5–10 minuuttia. Satoa voi hapattaa tai pakastaa ryöpättyinä.

'Anellino di Trento'

Uutuus

annos n.30 g / 3,40 € til.no 1050

Pyöreäpalkoinen lajike, jolla voimakkaasti mutkalle kiertyvät vihreä-violettikirjavat palot.

'Bobis Bianco'**annos 30 g / 3,40 €****til.no 1194**

Vihreä, säikeetön, pyöreäpalkoinen, pitkän satoajan tarjoava herkullinen lajike. Valkoiset siemenet.

'Maxi'

Luomusiemen

annos n. 30 g / 4 €**til.no 1042**

Pysty kasvutapa. Pyöreiden palkojen pituus n. 18–20 cm. Tuleentunut siemen vaaleanruskea. Erittäin aikainen, runsassatoinen ja hyvänmakuinen taitepapu. Helppo poimia, palot sijaitsevat lehdistön ulkoreunalla.

'Nassau'**annos n. 30 g / 2,90 €****til.no 1144**

Keskiaikainen leikkopapu, kasvu aika n. 55 vrk. Palko litteä, säikeetön, 15–17 cm pitkä, murea ja pehmeä. Tuleentunut siemen valkoinen. Arvostettu lajike, jota pidetään yhtenä herkullisimmista pavuista.

'Papu-trio'

Luomusiemen

annos n. 30 g / 3,40 €**til.no 1046**

Hieno värisekoitus kolmesta erivärisestä lajikkeesta. Sisältää vihreä-, kelta- ja violettipalkoisia lajikkeita.

'Primel'**annos n. 30 g / 2,70 €****til.no 1024**

Aikainen, kestävä lajike. Tummanvihreät, säikeettömät, suorat ja pyöreät palot 18–20 cm pituisia. Siemen tummanruskea. Terve ja helposti kerättävä. Suosittu.

'Purple Teepee'**annos n. 30 g / 2,40 €****til.no 1273**

Voimakaskasvuinen taitepapu. Korkeus n. 50 cm. Tummanvioletit ja pyöreät palot n. 13 cm pitkiä. Palot muuttuvat keitettyinä tummanvihreiksi. Maukas ja murea. Tuleentunut siemen beige. Runsassatoinen.

'Roma II'**Annos 30 g / 2,70 €****til.no 1145**

Vihreät, litteät, säikeettömät palot, valkoiset pavut. Satoisa ja helppo kasvattaa.

'Sanguigno'

Luomusiemen

annos n. 30 g / 2,70 €**til.no 1090**

Reheväkasvuinen, leveä ja litteäpalkoinen pensaspapu. Vaaleanvihreissä paloissa marmorimainen punainen kuvio. Punaiset siemenet muuttuvat keitettyinä vihreiksi.

Vahapapu

(vaxböna)

*Phaseolus vulgaris***'Golden Tee Pee'****annos n. 30 g / 2,40 €****til.no 1115**

Keskiaikainen ja runsassatoinen. Palot keltaisia, pyöreitä, n. 18 cm pitkiä ja herkullisen mureita. Tuleentunut siemen valkoinen. Helposti sulavana voi sopia myös niille, jotka saavat pavuista ruoansulatusvaivoja.

Ruusupapu

(rosenböna)

Phaseolus coccineus

10 g = n. 10 siementä.

Yv. Nopeakasvuinen 2–4 m korkea köynnös, josta on kehitetty myös matalia lajikkeita. Kukki heinä-syyskuussa. Sopii esim. säleikköön, aidanteeseen, seinustalle tai parvekkeelle.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä ja syvämultaisessa maassa. Esikasvatus toukokuussa tai kylvö avomaalle, kun maan lämpötila on yli 12 °C. Siemeniä voi liottaa pari tuntia haaleassa vedessä ennen kylvöä. Kylvösyvyys 5 cm, taimiväli 30–50 cm. Ei yhtä kylmänarka kuin pensaspapu.

Käyttö: Palot syödään nuorina ja mureina ja aina kypsennettyinä. Isoksi päässeitä siemeniä voi myös syödä keitettyinä. Koristeellisia ja miedolta maistuvia kukkia voi lisätä salaattiin. Köynnöstävästä lajikkeesta voi kasvattaa majan. Kaunis koristekasvi!

'Hestia'**annos n. 10 siementä / 2,40 €****til.no 3278**

Matalakasvuinen alle puolimetriseksi jäävä ruusupapu, joka sopii erityisen hyvin ruukkuun. Kukat punavalkoisia. Säikeettömät palot herkullisia. Taudinkestävä ja koristeellinen.

'Scarlet Emperor'

Uutuus

annos n. 10 siementä / 2,90 €**til.no 3286**

Maukas lajike, jolla tulipunaiset, näyttävät kukat. Nopeakasvuinen, erittäin satoisa typensitoja maanparannukseen. Kasvattaa runsaan lehtimassan ja sopii myös lehteväksi näkösuojaksi parvekkeelle tai terassille. Nuoret pavut mureita ja säikeettömiä, voidaan syödä keitettyinä palkoineen, myöhempi sato riivittynä.

Salkopapu

(stångböna, störböna)

Phaseolus vulgaris var. *vulgaris*

10 g = 15–30 siementä.

Yv. Köynnöstävä, korkeus 2–3 m. Kasvuaika on pidempi ja lämmöntarve suurempi kuin pensas- ja ruusupavulla. Esikasvatus nopeuttaa satoa, samoin kasvuharson käyttö.

Viljely: Lämmin kasvupaikka tai kasvihuone. Kylvetään, kun maa on lämmennyt. Ihanteellinen itämislämpötila on 20 °C. Siemeniä liotetaan ennen kylvää parisen tuntia. 4–6 siementä kylvetään esim. seinustalle tai 2–3 metriä korkean salon viereen. Kylvösyvyys vähintään 3 cm. 3 viikon esikasvatus jouduttaa satoa. Vaatii tuennan, ohjataan kasvamaan ylöspäin.

Käyttö: Nuoret palot ovat herkullisimpia, kun taas ylikypsät palot ovat puisevia. Palot käytetään ja pakastetaan ryöpättyinä.

'Blauhilde'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 g / 2,70 €

til.no 1116

Palot pyöreitä, pituus n. 30 cm. Violetit säikeettömät palot muuttuvat keitetessä tummanvihreiksi. Tuleentunut siemen beige. Erittäin satoisa ja terve kasvusto. Todella suosittu ja herkullinen lajike.

'Borlotto Linqua di Fuoco 2'

annos n. 10 g / 2,40 €

til.no 1177

Puolikorkea, tarvitsee tuennan. Kasvuaika noin 90 vrk. Värikkäät palot, kermanvalkoisella pohjalla viininpuunaisia täpliä, 13–14 cm pitkiä, kussakin 6–7 kpl saman värikyksen omaavaa siementä.

'Cobra'

Luomusiemen

annos n. 10 g / 2,70 €

til.no 1023

Keskiaikainen ranskalainen salkopapu. Kylvöstä satoon n. 80 päivää. Tuottaa runsaasti n. 20 cm:n pituisia palkoja. Sopii kasvihuoneisiin tai lämpimälle paikalle avomaalle.

'Neckargold'

Luomusiemen

annos n. 10 g / 2,40 €

til.no 1178

Suuria satoja tuottava korkeiden salkopapujen kuningatar. Palot ovat syväkeltaisia, herkullisia ja n. 25 cm pitkiä. Erinomainen maku. Mosaiikkiviruksen kestävä.

Pesusienikurkku (luffa, svampgurka)

Luffa aegyptiaca

annos n. 10 siementä / 2,90 €

til.no 1010

Yv. Trooppinen, köynnöstävä kasvi, jota kasvatetaan sekä syötäväksi että pesusieneksi. Korkeus 2–3 m.

Viljely: Voidaan viljellä ainoastaan kasvihuoneessa tai lasitetulla parvekkeella, sillä tarvitsee vähintään

+20 asteen lämpötilan kehittyäkseen. Esikasvatus huhtikuun lopulla, kasvuaika 120–140 vrk. Siirretään kasvihuoneeseen, kun yölämpötila on kohonnut yli 10 °C. Vaatii runsaasti ravinteita ja vettä. Varret tuetaan kasvamaan ylöspäin.

Korjuu: Hedelmät korjataan syötäväksi n. 10 cm:n mitteinä. Jos halutaan pesusieniä, hedelmät jätetään kasviin kypsymään. Kypsät hedelmät liotetaan vedessä, jolloin kuori ja hedelmäliha erottuvat. Jäljelle jää kuitu-pitoinen ranko, joka kuivataan auringossa.

Pinaatti (spenat)

Spinacia oleracea

1 g = 80–120 siementä / m (n. 300–400 g/aari).

Yv. Suosittu lehtivihannes. Lähtöisin Persiasta. Kiihässä viljelty jo 640 eaa., Eurooppaan tuli 1300-luvulla. Pinaatti oli yksi niistä ruoka-aineista, joita munkit saivat syödä paaston aikana. Suomessa pinaattia on kasvatettu 1600-luvun lopulta lähtien. Sisältää rautaa, vitamiineja ja kivennäisaineita.

Viljely: Voidaan viljellä koko maassa. Multava, hyvin kalkittu maa. Vältetään voimakasta lannoitusta, sillä pinaatti kuuluu nitraattia kerääviin kasveihin. Ensimmäinen kylvä 1–2 cm:n syvyyteen heti, kun maa on sulanut. Taimiväli 10 cm, riviväli 40 cm. Itää 8–15 vrk:ssa. Tarvitsee runsaasti valoa ja kosteutta. Kylvöstä korjuuseen 35–45 päivää. Lisäkylvöjä voi tehdä keväällä sekä alku- ja loppukesällä. Keskipäivän kylvöt kukkivat herkästi. Myös kuivuus nopeuttaa kukintaa.

Korjuu: Lehtien kerääminen aloitetaan yksitellen alhaalta päin.

Käyttö: Sopii esim. muhennoksiin, keittoihin ja wokeihin. Lehtien tuorekäyttö on lisääntynyt. Talveksi satoa voidaan pakastaa ryöpättyinä tai kuivata. Keittäessä liiat nitraatit ja oksaalihapot liukenevat keitinveteen. Riski saada näitä haitallisia aineita ei ole suuri, jos pinaattia ei syö päivittäin.

'Matador'

Uutuus

annos n. 2 g / 2,90 €

til.no 1101

Satoisa, viljelyvarma lajike ravinteikkaassa maassa. Tunnetaan myös nimellä 'Viking'. Tummanvihreät, sileät lehdet.

'Puma' F1

annos n. 2 g / 2,90 €

til.no 1179

Suurilehtinen pinaatti. Lehdet napakoita ja paksuhkoja lyhyiden varsien päässä. Maku hieno. Soveltuu hyvin baby leaf -kasvatukseen.

'Thorin'

Biodynaaminen siemen

annos n. 5 g / 2,70 €**til.no 1694**

Tuttu, vanha lajike. Nopeakasvuinen ja satoisa.

Pullokurpitsa

(flaskkurbits)

*Lagenaria siceraria***'Cobra'****annos n. 6 siementä / 4 €****til.no 3005**

Pullokurpitsa eli kalebassi on koristeellinen ja erikoisen mallinen kurkkukasveihin kuuluva köynnöskasvi, tunnetaan myös nimellä 'Col du Cygne'. Vihreä, valko-laikkuinen hedelmä, jonka kapea "kaula" taipuu kuin joutsenen kaula. Hedelmän voi kuivata sellaisenaan koristeeksi tai kovertaa ja kuivata, jolloin sen kuoresta saa valmistettua soittimen tai vaikka astian. Koristeellinen erikoisuus! Siemen käsitelty sienitautien torjunta-aineella.

Viljely: Kasvatus kuten muilla kurpitsailla, vaatii esikasvatuksen. Esikasvatus toukokuussa, 1-2 siementä/ruukku, istutus avomaalle/ruukkuun/kasvihuoneeseen ilmojen lämmettyä. Kylmänarka. Kasvattaa noin 2-3 metrin pituiset köynnehtivät versot joita voi tukea ylöspäin. Viljelypaikka aurinkoinen ja lämmin. Soveltuu myös suuressa ruukussa kasvatettavaksi.

Punaparsamaite (punaparsaherne)

(sparrisärt)

Lotus tetragonolobus

Perinnelajike

annos n. 2 g / 2,90 €**til.no 1927**

1 g = n. 15 siementä

Yv. Kotoisin Välimeren alueen eteläosista. 1700-luvulla punaparsahernettä kasvatettiin Suomessa jonkin verran herraskartanoissa, mutta se yleistyi vasta 1800-luvulla säätyläisten keskuudessa. Hernekasvi on edelleen melko tuntematon, mutta tutustumisen arvoinen vihannes. Korkeus 40-50 cm, ei tarvitse tukea. Kukut dramaattisen verenpunaisia. Nelisärmäisessä palossa on neljä pitkittäistä siivekettä. Maku muistuttaa parsaa.

Viljely: Lämpimänä kesänä kasvatus onnistuu avomaalla, viileänä kesänä varmemmin kasvihuoneessa. Viihtyy aurinkoisessa, kalkitussa, kosteutta pitävässä, ravinteikkaassa ja multavassa maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai etelässä kylvö avomaalle toukokuussa, kun maa on lämmennyt. Siemenet kylvetään n. 5 cm:n välein 2-3 cm:n syvyyteen. Taimiväliksi

jätetään 15-20 cm. Ihanteellinen kasvulämpötila on yli 20°C, joten alkukesällä on hyvä käyttää kasvuharsoa. Nopeakasvuinen, kasvuaika n. 55 vrk. Kärsii herkästi kuivuudesta.

Korjuu: Palot korjataan 2-3 cm:n pituisina, jolloin ne ovat mureita ja herkullisia. Vanhetessaan palot puuttuvat. Tuleentuneina niistä voi käyttää siemenet silpöydinherneiden tapaan.

Käyttö: Nuoret palot syödään kokonaisina. Keittoaika suolavedessä 10-15 min. Myös kukat, varret, lehdet ja mukulamaiset varastojuuret ovat syötäviä. Jänisten herkkua!

RETIKAT

(rättika)

*Raphanus***Japaninretikka, daikon**

(daikon)

Raphanus sativus Daikon-Ryhmä**'April Cross' F1****annos n. 2 g / 2,90 €****til.no 1118**

1 g = 50-80 siementä.

Erittäin tunnettu ja arvostettu lajike. Kasvuaika n. 60 vrk. Valkoinen, osittain maan pinnalla kasvava juuri on isonakin mehukas ja rapea. Juuren pituus 25-30 (jopa 50) cm, paino 1-2 kiloa. Juuri kasvaa ensin leveyttä ja sitten pituutta.

Viljely: Sopii hyvin harjuviljelyyn. Syvämultainen, ravinteikas, kalkittu maa. Kylvö touko-heinäkuussa ulos. Voidaan kylvää, kun maan lämpötila yli 10 °C. Itää 5-10 vrk:ssa. Harvennus 20 cm:n välein. Heinäkuussa kylvetty valmistuu lokakuussa.

Korjuu ja säilytys: Korjataan parin kuukauden kuluttua kylvöstä. Voidaan säilöä hiekkaan kellariin.

Käyttö: Kuorittuna raikkaan ja miedon makuinen. Syödään voileivän päällä, ruoan lisukkeena sekä kypsennettynä wokissa ja keitossa. Myös pippuriset lehdet sopivat ruoanlaittoon.

Retiisi

(rädisa)

Raphanus sativus Radicula-Ryhmä

1 g = 80-130 siementä

(200-300 g/aari, n. 30 siementä / m).

Yv. Tullut viljelyyn 1500-luvulla pitkänomaisena, valkoinena muotona, jollaista viljeltiin 1600-luvulla Turun Akatemian kasvitieteellisessä puutarhassakin. Makeankirpeä maku johtuu sinappiöljystä.

Viljely: Kuohkea, lannoitettu puutarhamaa. Kylvö avo-

maalle aikaisin keväällä 0,5–1 cm:n syvyyteen. Taimiväli 1–2 cm, riviväli 10–30 cm. Itämisaika 8–15 vrk. Kastellaan runsaasti, sillä kuivassa retiisi kitkeröityy ja alkaa helposti kukkia. Kasvaa nopeasti, mutta myös vanhenee nopeasti. Kasvaa parhaiten 12–15 asteessa. Mukulat venyvät pitkänomaisiksi korkeassa lämpötilassa ja syvään kylvettyinä. Ensimmäinen sato n. 4 vk:n kuluttua. Lisäkylvöjä voi tehdä parin viikon välein. Muiden ristikkukaisten tavoin altis möhöjuurelle ja taimipolteelle. Tuhka- tai kalkkipölytys ehkäisee kirppoja samoin kuin ruohokate.

Korjuu ja käyttö: Korjataan nuorena ja käytetään mieluiten tuoreena, mutta säilyy muutaman viikon viileässä.

'Cherry Belle'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 4 g / 2,70 € til.no 1182

Arvostettu makea ja mieto kesälajike. Sopii lavaviljelyyn. Kasvu aika n. 22 vrk. Pyöreä mukula. Kuori kirsikanpunainen, sileä ja ohuehko. Kestää varastointia tulematta kitkeräksi.

'Eiszapfen'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 4 g / 2,70 € til.no 1762

Sopii lavaviljelyyn. Nopeakasvuinen valkoinen lajike. Kauniit, sylinterinmuotoiset ja suippokärkiset juuret. Pituus n. 10–12 cm. Malto mehukas ja rapea. Nuoret lehdet sopivat salaattiin.

'Rudi'

Bioynaaminen siemen

annos n. 4 g / 2,70 € til.no 1742

Aikainen, avomaalle kehitetty lajike. Pyöreä ja kirkkaanpunainen. Miedon raikas maku ja satoaika pitkä.

'Saxa 2'

annos n. 4 g / 2,70 € til.no 1016

Hyvin aikainen, kehitetty avomaalla kasvatettavaksi. Pyöreä ja kirkkaanpunainen. Hyvänmakuinen ja murea. Ei vanhene nopeasti, joten satoaika pitkä.

Retikka

(Rrättika)

Raphanus sativus Niger-Ryhmä

1 g = 90–130 siementä (30–60 g/aari, 5–10 siementä / m).

Kv. Viljellään yksivuotisenä. Hyvin suosittu juures Keski-Euroopassa. Maistuu retiisin tapaan kirpeältä, mikä johtuu haihtuvista sinappiöljyistä.

Viljely: Vaatii hyvin muokatun ja hiekkapitoisen maan. Kylvö avomaalle 1–2 cm:n syvyyteen. Kesällä syötävät retikat kylvetään mahdollisimman aikaisin keväällä,

varastoitavat vasta heinäkuussa. Taimiväli 10–15 cm, riviväli 35–50 cm. Kasteltava runsaasti kuivina jaksoina. Vältettävä liiallista typpilannoitusta nitraatin kertymisen takia. Boorin puutos ilmenee mallon lasitumisena ja kuoren halkeamina. Ristikkukaisten taudit ja tuholaiset voivat vaivata myös retikkaa.

Korjuu: Pyöreähköt juuret korjataan tennispallon kokoisina. Pitkät korjataan, kun kaulan Ø n. 5 cm. Retikka kestää muutaman pakkasasteen. Varastoidaan porkkanan tapaan.

'Runder Schwarzer Winter'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 4 g / 2,40 € til.no 1935

Vanha, pyöreä lajike vuodelta 1783. Kuori musta. Valkea malto maistuu mukavan kirpeältä. Hyvä varastointikestävyys. Kylvö myöhään kukinnan välttämiseksi.

Ruokaretikka (kiinanretikka)

(trädgårdsrättika)

Raphanus sativus

'Red Meat'

annos n. 2 g / 2,90 € til.nro 1388

Voimakkaan ruusunpunainen malto ja kirkkaanvihreä-valkoinen kuori. Suurikokoinen mukula on kauniin pyöreä. Aromattinen katseenvangitsija kesäisiin salaatteihin. Käytetään myös nimeä *watermelon radish*.

REVONHÄNNÄT

(amarant)

Amaranthus

Kirjorevonhäntä

(papegojamarant)

Amaranthus tricolor

1 g = n. 1 300 siementä.

Yv. Kotoisin Aasian etelä- ja kaakkoisosista. Käytetään myös "kiinanpinaatti"-nimeä. Kiinaksi kasvi on *hinn choy*, japaniksi *callaloo* tai *hiyu*. Miedonmakuinen lehtivihannes. Maku muistuttaa hieman hernettä. Sisältää runsaasti vitamiineja, erityisesti A-vitamiinia ja mineraaleja ja enemmän kalkkia ja rautaa kuin tavallinen pinaatti.

Viljely: Tavallinen, tuore multamaa. Esikasvatus huhtitoukokuussa. Taimiväli 30 cm. Itää n. 20 °C:ssa 5–10 vrk:ssa. Etelässä voi kylvää avomaalle, kun yölämpötila on yli 13 °C. Hallanarka.

Korjuu: Lehtiä voi kerätä pitkin kesää.

Käyttö: Lehdet keitettyinä pinaatin tavoin, raakana salaateissa. Harvennettavat versot voi käyttää parsan tavoin.

'Early Splendor'**annos n. 0,5 g / 2,90 €****til.no 1705**

Korkeus n. 50 cm. Tunnetaan myös nimellä Joseph 's Coat. Koristeellinen ja dramaattinen kasvi, jonka ylimmäiset lehdet ovat voimakkaan karminiinpunaiset ja alemmat suklaanruskeat.

Punarevohäntä

(rävsvans)

*Amaranthus caudatus***'Viridis'****annos n. 1 g / 2,40 €****til.no 1191**

1 g = n. 1 500 siementä.

Yv. Kasvaa Suomessa 1–1,5 m korkeaksi ja 0,5 m leveäksi. Vaaleanvihreät lehdet ja kellertävä kukinto. Lehdissä on paljon vitamiineja ja mineraaleja. Tuuli- ja itsepölytteinen. Tekee runsaasti siemeniä.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka ja kevyehkö maa, vaatimatonta maan ja lannoituksen suhteen. Liikalannoitusta on vältettävä, jottei lehtiin kerry liikaa nitraatteja. Riviväli ainakin 60 cm ja taimiväli n. 25 cm. Taimettuu hyvin lämpimään maahan kylvettyinä.

Korjuu: Lehtiä voi alkaa kerätä jo aikaisessa vaiheessa, ja kasvia on hyvä latvoa haaroittumisen edistämiseksi. Kasvaa myöhäiseen syksyyn. Loppusato kerätään ennen yöpakkasia ja pakastetaan kevyesti ryöpättyinä.

Käyttö: Kreikassa amarantti (punarevohäntä) on yleinen kasvismuhennoksissa. Suomessa kasvia on käytetty lähinnä koristeeksi, mutta lehdet ovat herkullisia pinaatin tapaan käytettynä. Lehtiä keitetään pienessä vesimäärässä korkeintaan viisi minuuttia. Keitinveteen ei laiteta suolaa, vaan lehdet maustetaan muutaman minuutin ryöppäyksen jälkeen. Lehtien mausteeksi sopii sitruunamehu, oliiviöljy ja valkosipuli. Suosittelemme! Kokeile wokiin, piiraisiin, munakkaisiin ja muhennoksiin.

Ruokaparsa

(sparris)

Asparagus officinalis

1 g = n. 40 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Etelä- ja Länsi-Euroopan merenrannoilla. Viljelty jo ainakin 5 000 vuotta, tuli Skandinaviaan 1600-luvulla. Voi saavuttaa jopa 150 vuoden iän, keskimääräinen viljelyaika on 10 vuotta. Korkeus n. 100 cm. Vihreä parsas sisältää runsaasti A- ja C-vitamiinia.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka. Kasvaa savimaassakin, mutta valkoinen parsas on helpompi korjata hiekkapitoisesta mullasta. Maahan lisätään kalkkia ja runsaasti kompostia, pH n. 7,5. Liotetut (1 vrk) sie-

menet kylvetään keväällä penkkiin 4–5 cm:n syvyyteen. Itämislämpötila 18–20 °C, itämisaika 2–4 vk. Taimet voi myös esikasvattaa sisällä. Taimivaiheessa riviväli 20 cm, taimiväli 10 cm. Syksyllä lopullinen istutus vähintään 5 cm:n syvyyteen taimivälin ollessa 30–40 cm. Riviväli 100 cm. Parsalla on vaakasuora juurakko, joka kasvaa sivuille ja ylöspäin. Käytetään mielellään katetta, rakkolevä on parasta, mutta esim. olkikatekin sopii. Penkki lannoitetaan vuosittain sadonkorjuun jälkeen esim. ruohosilpulla. Kasvuston pitää antaa vahvistua 2–3 vuotta ennen sadonkorjuun aloittamista. Valkoista parsaa saadaan, kun taimien päälle luodaan hiekasta tai hiekkamullasta 40–50 sentin harju.

Korjuu: Valkoiset versot korjataan ennen niiden tuloa maan pinnalle. Vihreän parsan versot leikataan n. 20 cm:n pituisina katkaisemalla varret hieman maanpinnan alapuolelta. Nuoria ja mureita versoja leikataan lähes päivittäin. Korjuuaika voi kestää juhannukseen. Kaikkia versoja ei kuitenkaan kannata leikata, jotta satoa saadaan seuraavanakin kesänä.

Käyttö ja säilytys: Herkullinen keväällä ja alkukesällä raakana, höyrytettyinä tai uunissa kuorutettuna. Voidaan säilöä pakastamalla tai umpioimalla. Lisäksi kasvista saadaan kestäväää leikkovihreää. Punaisia, myrkyllisiä marjoja voidaan käyttää siemenlisäykseen..

'Mary Washington'

Perinnelajike

annos n. 5 g / 2,70 €**til.no 1279**

Tunnettu lajike 1900-luvun alkupuolelta. Tuottaa aikaisin keväällä pitkiä, suoria varsia. Sopii sekä valkoisen että vihreän parsan kasvatukseen. Hyvä talven- ja taudinkestävyys. On kestävä mm. parsaruosteelle.

Ruokaporkkana

(morot)

Daucus carota subsp. *sativus*

Värikkasvi

1 g = 600–1 000 siementä (n. 10 000 siementä / a, 60–100 siementä / m).

Kv. Viljellään yksivuotisena. Kehittynyt afganistanilaisesta villistä alalajista. Vanhimmat viljellyt porkkanat olivat ilmeisesti violetteja, joiden ohella alettiin viljellä keltaista muotoa. Vähässä-Aasiassa tiedetään porkkanaa viljellyn 1000-luvulla. Viljellyn porkkanan geneettinen pohja on hyvin kapea; nykyisten oranssien porkkanoiden kantaäiti kehitettiin Hollannissa 1600-luvulla.

Viljely: Viihtyy parhaiten multavassa, kalkkipitoisessa hiekkamaassa. Kaikki maalajit voidaan kuitenkin parantaa porkkanalle sopivaksi. Lannoitetaan hyvin maa-

tuneella luonnonlannalla tai viherlannoitteella. Porkkana on kaliumin suurkuluttaja. Kylvä aikaisin keväällä 1 cm:n syvyyteen. Ihanteellinen itämislämpötila 8–20 °C, itämisaika 15–20 vrk. Taimiväli 3–6 cm, riviväli 35–40 cm. Mullataan juurenniskan vihertymisen estämiseksi. Harso tai suojaverkko pitää loitolla tuholaiset, joista pahimmat ovat porkkanakemppi ja porkkanakärpänen. Myös hiekan ja tuhkan sirottelu voi auttaa. Hiekka-maalla porkkanan voi kylvää syksyllä.

Säilytys: Kellarissa sellaisenaan tai hiekkaan tai lan-noittamattomaan turpeeseen peitettynä. Voidaan pakastaa esikeitettynä tai raakana raasteena.

'Amiva'

Luomusiemen

annos n. 1 g / 3,40 € til.no 1058

Aikainen syysporkkanalajike. Amsterdam-tyypin porkkana, juuret ovat pitkänomaiset, teräväkärkiset. Mehukas, maukas ja rapea porkkana! Sopii erinomaisesti tuorekäyttöön.

'Berlicum 2'

annos n. 1 g / 2,90 € til.no 1053

Makea, aikainen lajike, jolla voimakkaan oranssit, sileät ja kartiomaiset juuret. Soveltuu hyvin talvivarastointiin.

'Early Nantes'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 2,40 € til.no 1922

Aikainen, ranskalainen lajike 1880-luvulta. Kasvaa hyvin savimaassakin. Kasvu-aika n. 62 vrk. Mureat ja makeat juuret ovat kauniin sylinterimäisiä.

'Gniff'

Uutuus

annos n. 1 g / 3,40 € til.no 1180

Upea, näyttävä tummanviolettipintainen porkkana Sveitsistä, jonka sisus on vaalea, osin valkoinen. Kartiomainen juuri kasvaa noin 15 cm pitkäksi. Sopii sekä varastointiin, että tuorekäyttöön ja on erityisen sopiva pikkelöintiin.

'Jaune du Doubs'

Perinnelajike, luomusiemen

annos 0,5 g / 2,90 € til.no 1186

Kauniin keltainen, hieman kartiomainen ja voimakas-kasvuinen. Tämä roteva ranskalainen porkkanalajike omaa hyvän varastointikestävyyden. Hyötyy aikaisesta kylvästä. Satoisa.

'Lontoon Tori' / 'Chantenay Red Cored 2'

Perinnelajike

annos n. 1 800 siementä / 2,40 € til.no 1696

Alkuperäislajike 1800-luvulta. Helppo viljellä. Kasvu-aika n. 70 vrk. Kartiomainen, puolipitkä ja tukeva punaisenoranssi juuri. Satoisa, maukas ja mehukas. Sopii varastoitavaksi. Ollut myynnissä myös pienenä baby-porkkanana. Suosittu!

'Longue Rouge Sang'

Uutuus, luomusiemen

annos n. 0,5 g / 3,40 € til.no 1505

Vanha, ranskalainen lajike. Suuret, kartiomaiset juuret. Upea tummanpunaisenoranssi väritys juuren pinnassa, sisältä kirkas oranssi.

'Rodelika'

annos n. 3 g / 2,70 € til.no 1932

Viljely onnistuu raskaammillakin mailla. Tasapaksut, pitkät juuret. Voimakas- kasvuinen lajike soveltuu hyvin varastoitavaksi. Maku aromaattinen, voimakas ja makea.

'Saint Valery'

Perinnelajike

annos n. 1100 siementä / 2,40 € til.no 1038

Vanha ranskalainen talvilajike vuodelta 1885. Kasvu-aika n. 80 vrk. On yhä yksi tärkeimmistä talvilajikeista. Kasvatetaan myös kesäporkkanaksi. Kaunis ulkonäkö: pitkäjuurinen, mutta leveähköt 'hartiat'. Viher-tytty helposti, joten pitää muistaa mullata. Kuiva-aine- pitoisuus melko korkea, mutta on kuitenkin makea ja murea. Erittäin varmasatoinen ja satoisa.

Sekoitus

Luomusiemen, perinnelajike

annos n. 1 g / 3,40 € til.no 1061

Upea keltaisen, oranssin, valkoisen ja violetin värise-koitus sisältää neljää eri porkkanalajiketta; 'Riesen von Colmar 2', 'Gniff', 'Kuttiger' ja 'Jaune du Doubs'. Soveltuu sekä tuorekäyttöön että varastointiin. Hyötyy aikaisesta kylvästä, koska lajikkeet melko myöhäisiä. Ehdoton ruokapöydän hitti!

'Vitella'

Luomusiemen

annos n. 1 g / 3,40 € til.no 1056

Aikainen syyslajike. Hivenen kartiomainen, satoisa, raikkaan oranssi Nantes-tyypin porkkana. Sileäpintainen. Kestää myös varastointia jonkin verran.

SALAATIT

(sallat)

Lactuca

Ks. myös kaalikasvien suvun salaattikasvit ja sikurit. Alkaen sivut 17 ja 43. 1 g = n. 700–1 100 siementä.

Yv. Viljelty jo varhain Välimeren maissa. Egyptiläisistä hautoista löytynyt salaatin siemeniä. Suomessa salaattia alettiin kasvattaa 1600-luvun loppupuolella.

Viljely: Menestyy parhaiten kosteutta pidättävillä multavilla hiekkamailla (pH yli 6). Kasvi on fosforin ja kaliumin suurkuluttaja, ei niinkään typen. Kylvö keväällä avomaalle, itämisaika 4–9 vrk, lämpötila 16–22 °C. Yli 25 °C:ssa monet lajikkeet eivät enää idä. Taimiväli 5–30 cm, riviväli 20–30 cm. Voidaan kasvattaa myös astiassa valoisalla ikkunalla tai parvekkeella. Ihanteellinen kasvatuslämpötila on 15–25 °C. Sadon aikais- tamiseksi voidaan aloittaa esikasvatus huhtikuussa. Muista kasveista poiketen salaattit voi huoletta kastella päiväsaikaan. Kylvös on muistettava harventaa, jotta laatu paranee. Kasvin kukkiminen pilaa sadon.

Keräsalaatti

(huvudsallat)

Lactuca sativa Capitata-Ryhmä

1 g = n. 1 000 siementä (5–10 g/aari)

Yleisin salaattityyppi. Pehmeälehtinen muoto tekee melko löyhän, ohutlehtisen kerän. Rapealehtisen muodon kerä on tiiviimpi ja painavampi, koska lehdet ovat pak- suja ja kovia. Se kestää kuljetusta ja varastointia paljon pehmeälehtistä paremmin. Sisältää vähän tärkkelystä ja sokeria, mutta paljon vitamiineja sekä suolen mikrobeille suotuisia pektiinejä ja hemiselluloosa-aineita.

Viljely: Taimiväli 25 cm. Muistettava harvennus, jotta kasvattaa kerän. Kastelu tärkeää!

Korjuu ja säilytys: Korjataan, kun kerä on riittävän tiivis. Säilyy jääkaapissa muovipussissa muutaman päivän.

Käyttö: Tuoresalaattina.

'Marveille of Four Seasons'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 3,40 € **til.no 1938**

Kestävä lajike v. 1880. Kasvuaika n. 48 vrk. Aaltoilevat uloimmat lehdet punertavia. Kerä yhtä kiinteä kuin vihreillä lajikkeilla. Voidaan korjata pitkin kesää. Aromaattinen.

'Saragossa'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 3,40 € **til.no 1082**

Kaunis punertavalehtinen kompaktkasvuinen herkullinen lajike. Kerä on avoin ja kaunis.

Rapea keräsalaatti**(jäätuvorisalaatti, amerikansalaatti)**

(isbergssallat)

Lactuca sativa Capitata-Ryhmä

1 g = n. 850 siementä

Tunnetaan myös amerikansalaattina, sillä käytetään hampurilaisissa. Kestää hyvin säilytystä

Viljely: Taimiväli 30 x 30 cm. Kasvuaika 6–8 vk. Hitaampi kasvu ja suurempi vaatavuus maalajin suh- teen kuin muilla salaateilla, muttei kuki yhtä herkästi.

'Great Lakes 118'

Uutuus

annos n. 1 g / 2,40 €**til.no 1937**

Suurikokoinen, kiinteäkeräinen lajike, jolla on raikkaan- vihreät, kähärät ja maukkaat lehdet.

'Maravilla de Verano-Canasta'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,90 €**til.no 1628**

Upeasti värittyvä punavihreälehtinen kookas lajike. Mieto ja maukas, ei kitkeröidy herkästi.

'Saladin'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 4 €**til.no 1940**

Tunnettu ja arvostettu lajike. Kehitetty erityisesti avo- maalle. Suurikasvuinen. Kerä kiinteä, kaunis ja rapea. Raikas maku. Terve, helppo viljellä. Ei tarvitse niin paljon ravinteita kuin muut salaattit. Satoaika erityisen pitkä.

Lehtisalaatti

(plocksallat)

Lactuca sativa Crispa-Ryhmä

1 g = n. 850 siementä.

Kasvattaa kerän asemasta ruusukkeeseen. Nopeakas- vuisempi kuin keräsalaatti. Kasvuaika 4–5 vk. Lehdet pehmeitä ja maultaan mietoja.

Viljely: Kylvö avomaalle toukokuusta lähtien muuta- man viikon välein. Taimiväli 5–10 cm, riviväli 20–30 cm.

Korjuu: Lehtiä kerätään pitkin kesää ja syödään tuo- reena. Sato nahistuu helposti.

'Bijella'

Biodynaaminen siemen

annos 0,5 g / 3,40 €**til.no 1033**

Keskikokoinen, erittäin kompakti tammenlehtisalaatti, jolla vihreät lehdet ja punertavanruskeaan sävyttävät lehtien kärjet. Aromaattinen, hivenen makea maku.

'Black Seeded Simpson'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 2,90 €**til.no 1287**

Amerikkalainen lajike, viljelty jo vuodesta 1875. Aikaisin lehtisalaatti, kasvu aika n. 42 vrk. Kellertävän vihreät kiharaiset lehdet hyvin mehukkaat. Voidaan viljellä aikaisesta keväästä myöhäiseen syksyyn. Kestää kuivaa ja kuumaa säätä. Ei kuki helposti.

'Lollo Red'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 1 g / 4 €**til.no 1032**

Kuuluisa italialainen lajike. Tiivis kasvutapa. Kasvu aika n. 48 vrk. Koristeelliset, viininpunaiset lehdet voimakkaasti kähäräiset. Maku herkullinen. Pitkä sadonkorjuu aika. Koristeellinen, kukkapenkin reunuskasviksi.

'Red Salad Bowl'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 1 g / 4 €**til.no 1701**

Näyttävä, voimakasvuinen tammenlehväsalaatti, jolla ohuet ja maukkaat punavihreän kirjavat, aaltoilevat lehdet. Kasvu aika noin 45-50 vrk. Pitkä korjuu aika, ei kuki helposti. Satoisa ja viljelyvarma.

Salaattisekoitus**'Mixture Mesclun'**

Luomusiemen

annos n. 1 g / 2,90 €**til.no 1048**

Hieno sekoitus erivärisiä ja -muotoisia salaatteja. Mm. tammenlehväsalaattia punaisena ja vihreänä, endiiviä, rucolaa ja bataviansalaattia.

Sidesalaatti

(bindsallat)

Lactuca sativa Longifolia-Ryhmä

1 g = n. 850 siementä.

Tunnetaan myös rooman- ja cos-salaattina. Erittäin suosittu Välimeren maissa ja Englannissa. Suomessakin yleistynyt. Lehdet kapeita ja pitkiä. Aikaisemmin lehdet sidottiin langalla yhteen, jolloin sisälehdet jäivät vaaleiksi ja rapeiksi. Nykyiset lajikkeet muodostavat luonnostaan löyhän, pystylehtisen kerän.

Viljely: Pitää multavasta, hyvin kalkitusta maasta. Esikasvatus huhtikuussa tai suorakylvö toukokuussa ilmojen lämmenty. Tasainen vedensaanti takaa laadukkaan sadon. Liikalannoitusta varottava. Uusintakylvöjä kannattaa tehdä 2-3 viikon välein.

Korjuu: Korjataan, kun kerä on kiinteytynyt. Kasvista voi kerätä myös yksittäisiä lehtiä.

Käyttö: Lehdet voidaan käyttää sekä tuoreena että kypsennettynä. Säilyvät pitkään nahistumatta.

'Little Gem'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,40 €**til.no 1289**

Kuuluisa ranskalainen lajike 1870-luvulta. Yksi maailman arvostetuimmista salaattilajikkeista. Kasvu aika n. 55 vrk. Melko pienikokoinen, korkeus n. 15 cm. Uloimmat lehdet voimakkaan vihreät ja hiukan laineikkaat. Sisu kellertävä ja rapea. Caesarsalaatin aines!

'Red Romaine Cos'**annos n. 0,5 g / 2,90 €****til.no 1070**

Korkea, napakkalehtinen lajike, jolla näyttävä tummanpurppura hivenen kiharainen lehdistö, lehtien tyvet vihreät. Sietää hyvin käsittelyä ja pitää rakenteensa salaateissa. Lehdet miedot ja mehukkaat. Ehdoton suosikki salaatteihin!

'Valmaine'**annos n. 0,5 g / 2,90 €****til.no 1183**

Pystykasvuinen, tummanvihreä lajike, jolla on rapeat lehdet. Aikaisen kylvön lisäksi kannattaa tehdä keskikesällä uusintakylvö, joka tuottaa satoa syksyllä. Taimiväli 30 cm. Helppohoitoinen.

Salaattifenkoli

(fänkål,

sötfänkål,"finocchio")

Foeniculum vulgare var. *azoricum*

Värikasvi

1 g = n. 200 siementä (n. 15 g / a).

Kv. Kasvuoloista riippuen kasvi on joko kaksi- tai yksi- vuotinen. Kasvatettu yli 4 000 vuotta. Lehtiruodit ovat alhaalta turvonneet, mehukkaat lehtikannat muodostavat kimpun, jota kutsutaan usein mukulaksi. Koko kasvi tuoksuu ja maistuu anikselta.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka. Vaatii kuohkean, syvään muokatun ravinteikkaan mullan, pH 5,0-6,8. Esikasvatus (3-5 vk) huhtikuussa sisällä tai lavassa tai suorakylvö ulos kesäkuussa. Itää +10-30 asteessa. Ihanteellinen itämislämpötila on yli 20 °C. Karaistut taimet, joissa on 3-4 kasvulehteä, istutetaan ulos 20 x 35 cm:n välein. Ei saa istuttaa liian syvään. Kasvaa nopeasti, kun lämpötila on 15-18 °C. Lehtiruodit eivät paisu, kun lämpötila on yli 25 °C tai alle 7 °C. Kärsii herkästi vedenpuutteesta. Alkukesällä kateharso on hyväksi. Hallanarka.

Korjuu: Sato kannattaa korjata heti, kun kukkavana alkaa kasvaa, sillä muuttuu pian puumaiseksi.

Käyttö: Tyvi sopii keitettyinä tai raakana salaatteihin

ja paistoksiin. Koristeelliset siemenet ovat hyvää leivän maustetta. Tillimäiset lehdet sopivat mausteeksi erityisesti kalaruokiin, kastikkeisiin ja salaatteihin. Kukkiimaan päässeen kasvin keltaiset kukat ovat maukkaita ja koristeellisia.

'Bianco Perfezione'

Luomusiemen

annos n. 1 g / 2,90 €

til.no 1777

Luotettava, hyvän mukulanmuodostuksen omaava lajike, jolla keskikokoinen, herkullinen ja aromikas mukula. Lehtiruoti valkoinen ja pyöreä.

Salaattikleitonia (talviportulakka)

(vinterportlak)

Claytonia perfoliata

annos n. 0,5 g / 2,40 €

til.no 1315

1 g = 1 600-2 200 siementä.

Yv. Matala ja valkokukkainen. Pehmeälehtinen yrtti- ja salaattikasvi. Maku mieto ja raikas, muistuttaa hieman suolaheinää. Kestävä.

Viljely: Aurinkoinen ja karuhko kasvupaikka. Kylvö avomaalle lähelle pintaa joko varhain keväällä tai elokuun alkupuolella. Itää alle 12 °C:ssa 7-10 vrk:ssa.

Korjuu: Myöhäiseen syksyyn ja talveen, jolloin muiden salaattikasvien sato on jo loppunut. Leikkaamisen jälkeen versoo uudestaan.

Käyttö: Tuoreita lehtiä käytetään keitoissa ja pinaattin tapaan. Sopii mausteeksi salaatteihin ja voileivän päälle.

Salaattivuonankaali

(vintersallat)

Valerianella locusta var. *oleracea*

1 g = 700-1 000 siementä (n. 150 g/aari).

Yv. Luonnonvaraista vuonankaalia lienee käytetty ravintona jo 3 000 vuotta sitten. Sitä alettiin viljellä vasta 1900-luvulla ensin Ranskassa ja sitten muissa Keski-Euroopan maissa, missä kasvista onkin tullut erittäin suosittu. Sisältää runsaasti A- ja C-vitamiinia sekä rautaa. Hieno maku!

Viljely: Viihtyy multavassa ja kalkkipitoisessa maassa. Ei vaadi runsasta lannoitusta. Kylvetään aikaisin keväällä tai vasta heinä-elokuun vaihteessa. Siemenet peitetään kevyesti. Itämisaika 10-14 vrk. Tuoreen siemenen itävyysprosentti n. 30, vuoden vanhan 80-90. Riviväli 15-20 cm, taimiväli 3-5 cm. Menestyy viileässä, kasvaa hyvin jo 4-8 asteessa. Vedenpuute nopeuttaa kukintaa. Siemenen itävyys säilyy 3-5 vuotta.

Korjuu: Ruusukkeet leikataan maanrajasta. Kylmän-

kestävän lajin satoa voidaan kerätä lumen altakin. Voi kestää pakkasta jopa -15 °C.

Käyttö: Salaatteihin.

'Elan'

Uutuus, luomusiemen

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 1371

Yleisimmin viljelty lajike. Pähkinäinen, minttuun vivahtava maku. Satoa voi kerätä poimien myös yksittäisiä lehtiä sieltä täältä vähitellen pitkin kesää. Härmänkestävä.

'Verte De Cambrai'

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 1370

Hyvin nopeakasvuinen ja kylmänkestävä. Lusikka-maiset lehdet ovat herkullisen tummanvihreät. Maku mieto, muistuttaa hieman minttua. Runsassatoinen. Vastustuskykyinen härmää vastaan.

SAVIKAT

(mällä)

Chenopodium

Hyvänheikinsavikka

(lungmällä, lungrot)

Chenopodium bonus-henricus

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 0,2 g / 2,40 €

til.no 1276

1 g = n. 500 siementä.

Mv. Käytetään myös Lincolnshiren pinaatti -nimeä. Englannissa suosittu. Voi tavata vanhojen pihojen ja puutarhojen typpipitoisilla mailla sekä talojen raunioilla ja kirkkomailla. Ennen viljelty lääke- ja pinaatti-kasvina. Suomessa harvinainen. Kasvaa jopa 70 cm korkeaksi. Lehdet kolmiomaisia ja tahmeita. Tähtämäisten kukintojen kukat avautuvat kesä-elokuussa.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa ja kalkitussa maassa aurinkoisessa paikassa. Keväällä, maan lämmettyä, siemenet kylvetään suoraan kasvupaikalleen 1 cm:n syvyyteen. Taimia on hyvä latvoa, jotta ne haarautuvat ja kukinta myöhästyy.

Korjuu: Lehtiä kerätään heti niiden tultua täysikokoisiksi.

Käyttö: Mehukkaita lehtiä käytetään salaateissa, keitoissa ja muhennoksissa.

Säilytys: Voidaan pakastaa ryöpättyinä.

Kvinoa

(mjölmällä)

Chenopodium quinoa

Luomusiemen

annos 1 g / 2,40 €

til.no 1190

Yv. Savikoiden sukuun kuuluva kasvi on kotoisin Ete-

lä-Amerikasta ja Andeilta. Inkojen tärkein viljelykasvi. Kaksineuvoinen, itsepölytteinen. Siemenet sopivat keliakikoille, ja niissä on paljon aminohappoja.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka ja läpäisevä maa (pH yli 6). Kestää hyvin kuivuutta ja kovia tuulia. Suomessa ei vielä paljoa viljelykokemuksia. Kylvö toukokuussa avomaalle. Riviväli 25 cm, taimiväli 10 cm. Varottava, ettei kitke taimia rikkaruohoina.

Korjuu: Lehtiä korjataan pinaatin tapaan. Siemenet ehtivät tuleentua vain harvoin, sato korjataan juuri ennen siementen karisemista. Tällöin varret leikataan ja kuivatetaan siemenineen.

Käyttö: Lehdet käytetään pinaatin tapaan, siemenet riisin tapaan. Siemenissä on saponiinia, minkä vuoksi ne on pestävä ja liotettava ennen käyttöä. Siemeniä käytetään salaateissa ja ruoissa, mihin riisikin sopisi. Lehtiä voi käyttää kohtuudella raakana ja kevyesti kiehautettuina pinaatin tapaan. Lehdissä on oksaalihappoa.

Marjasavikka, "mansikkapinaatti" (bärmällä)

Chenopodium foliosum

Perinnelajike

annos n. 1 g / 2,40 €

til.no 1065

1 g = n. 1 250 siementä.

Yv., joskus kaksivuotinen. Vanha viljelykasvi, joka kuuluu savikoiden sukuun. Korkeus 35–80 cm. Lehtihangoissa kasvavat hedelmäsykeröt mansikanpunaisia.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, kalkitussa ja aurinkoisessa kasvupaikassa. Avomaakylvö varhain keväällä sentin syvyyteen. Taimi- ja riviväliksi jätetään 25–30 cm. Helppo kasvattaa. Satoa voidaan korjata 10–12 vk:n kuluttua kylvöstä.

Käyttö: Lehtiä käytetään mieluiten ennen kukintaa pinaatin tavoin. Hedelmäsykeröt ovat koristeellisia, mutta lähes mauttomia. Kasvia käytetään myös koristekasvina ja leikkokukkana.

SELLERIT (selleri)

Apium

Ks. myös yrttiselleri (yrttiryhmassä), s. 69.

Mukulaselleri (rotselleri)

Apium graveolens Rapaceum-Ryhmä

1 g = n. 2 000 siementä (1–2 g/aari).

Kv. Viljellään yksivuotisena. Vanha hyötykasvi, jota käytettiin lääke- ja maustekasvina jo antiikin aikana. Suomessa viljelty 1800-luvulla herraskartanoissa.

Villiä kantamuotoa tavataan Euraasian kosteikoissa ja ranta-alueilla Kaukasukselta Etelä-Ruotsin rannikolle. Sarjakukkainen.

Viljely: Vaatii lämpimän kasvupaikan ja hyvin lannoitetun maan (pH yli 6). Pitkä kasvuaika, kylvöstä korjuuseen 5–7 kk. Esikasvatus aloitetaan helmi-maaliskuussa; kestä 8–10 vk. Itää valossa 18–25 vrk:ssa. Kasvatettava vähintään 18 asteessa, jotta välttyään aikaiselta kukinnalta. Karaistut taimet istutetaan ulos, kun maan lämpötila yli 13 °C. Taimen kasvupisteen on jäättävä näkyviin. Liian matalaan istutettaessa sivujuurien kasvu voimistuu, syvään istutus saa mukulat venymään pitkiksi. Taimiväli 25–40 cm, riviväli 50–60 cm. Lisälannoitusta annetaan heinä-elokuussa. Boorin puutoksessa mukulaan ilmaantuu ruskeita laikkuja, nuoret lehdet kellastuvat ja lehdykän laitaan ilmestyy ruskeita laikkuja.

Korjuu ja säilytys: Korjataan myöhään syksyllä, kestä muutampia pakkasasteita. Kovalta pakkaselta suojataan harsolla. Varastoidaan viileässä paikassa kosteassa hiekassa tai turpeessa. Voidaan pakastaa ryöpäyttynä tai kuivata.

Käyttö: Sopii mm. keittoihin, patoihin ja tuoreraasteisiin. Sisimmäisiä lehtiä voi käyttää mausteena.

'Giant Prague'

Perinnelajike

annos n. 0,1 g / 2,90 €

til.no 1307

Vanha lajike vuodelta 1871. Muodostaa kookkaan ja maukkaan valkeamaltoisen mukulan.

'Monarch'

Uutuus

annos n. 0,1 g / 2,90 €

til.no 1364

Suurikokoinen ja painava lajike, jonka mukula on valkomaltainen, pähkinäisen ja miedon makuinen. Erinomainen varastointikestävyys.

Ruotiselleri (lehtiselleri, varsiselleri) (blekselleri)

Apium graveolens Dulce-Ryhmä

1 g = n. 2 000 siementä.

Kv. Viljellään yksivuotisena. Nimitettiin ennen lehti- tai varsiselleriksi. Leveäruotista vihreää selleriä on viljelty 1400-luvulta lähtien ja valkoruotista, nykyisin tunnettua ruotiselleriä, 1800-luvulta lähtien. Korkeus 40–60 cm.

Viljely: Kasvualustan oltava ilmava, kostea ja runsasravinteinen. Herkkä kalsiumin, magnesiumin ja boorin puutteelle. Pitkä kasvuaika kuten juurisellerillä, esikasvatus helmi-maaliskuussa. Siementä ei peitetä, koska itää valossa! Siemenissä on itämistä estäviä aineita,

jotka aktivoituvat, jos siemenet pääsevät kostumaan ennen kylvöä. Itää parhaiten 20 asteessa. Yli 25 °C:ssa taimettuminen voi epäonnistua. Hyviä kasvatuloksia on saatu vaihtelevissa lämpötiloissa (päivälämpötila 22–25 °C, yölämpötila 12–15 °C). Karaistut, 4-lehtiset taimet istutetaan ulos toukokuun loppupuolella tai kesäkuun alussa. Taimiväli 25–35 cm, riviväli 50–60 cm. Kuivuus ja kuumuus lisäävät lehtien reunapoltetta.

Korjuu ja säilytys: Voidaan korjata elokuun alusta pakasiin. Uloimmat sitkeäruotiset lehdet poistetaan. Säily jääkaapissa pari viikkoa. Lehtiruoteja voi pakastaa ryöpätyttyä. Lehtiä voi kuivata tai pakastaa yrttimausteeksi.

Käyttö: Voidaan syödä raakana salaateissa tai tuorejuuston kera, kypsennettynä keitoissa ja padoissa. Lehdet sopivat hyvin yrttimausteeksi. Laihuttajan toiveruokaa.

'Tall Utah'

annos n. 0,2 g / 2,90 €

til.no 1188

Voimakas kasvuinen ja taudinkestävä lajike. Tuottaa tummanvihreitä, paksuja, rapeita, meheviä ja aromaattisia varsia ilman kitkeryyttä tai tikkuisuutta. Hyvä yrttisuolaan.

SIKURIT

(cicoria)

Cichorium

Endiivi

(endivia, sydcicoria)

Cichorium endivia Escarole-Ryhmä

Siloendiivi (escariol)

(escarolesallat)

1 g = 800–900 siementä.

Egyptiläiset tunsivat endiivin jo yli 2 000 vuotta sitten. Endiivien lehdet ovat joko kähäriä (kähäräendiivi, frisée) tai sileitä (siloendiivi, escarolsalaatti). Maultaan hieman kitkerinä ne sopivat salaattisekoituksiin.

Viljely: Viihtyy tavallisessa, ravinnelitaltaan hyvässä maassa (pH yli 6). On herkkä liialliselle kuivuudelle, märkyydelle ja magnesiumin puutteelle, joka ilmenee vanhojen lehtien laitojen kellastumisena. 4 viikon esikasvatus aikaisen sadon saamiseksi tai kylvö kasvupaikalleen maan lämmentyvä. Itää 20–22 °C:ssa 8–10 vrk:ssa. Yölämpötila ei saisi olla alle 16 °C. Kannattaa käyttää kasvuharsoa ja huolehtia kastelusta. Karvaan maun vähentämiseksi lehtiä voi valkaista pari viikkoa ennen sadonkorjuuta pitämällä niitä pimennessä esim. ruukun alla.

'Diva'

Biodynaaminen siemen

annos n. 1 g / 2,90 €

til.no 1274

Aikainen, satoisa ja pystykasvuinen siloendiivi. Muodostaa suuria, erittäin tiheitä ja tiiviitä päitä, ja valkaise näin itse itsensä. Hyvänmakuiset, rapeat lehdet.

Juurisikuri

(rotcicoria)

Cichorium intybus Radicosus-Ryhmä

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 3,40 €

til.no 1294

1 g = n. 500 siementä.

Mv. Vanha viljelykasvi, jota on käytetty kahvin korvikkeena. Kasvaa Etelä-Suomessa viljelykarkulaisena. Korkeus 1–2,5 m. Kukut taivaansiniset, Ø 5 cm. Kukkii heinäkuusta myöhäseen syksyyn. Sopii kukkapenkkiin. Lehdet sisältävät C- ja K-vitamiinia sekä inuliinia.

Viljely: Runsasravinteisessä ja multavassa maassa kasvaa korkeaksi. Kylvö avomaalle varhain toukokuussa tai syyskylvö. Kylmäkäsiteltävä ennen kylvöä. Harvennetaan 20 cm:n välein. Jos halutaan juurisatoa, taimiväli 10 cm.

Korjuu: Juuret korjataan syksyllä ennen pakkasia. Ne raaputetaan, pestään huolellisesti, leikataan pieniksi paloiksi ja kuivataan. Säilytys kuivassa paikassa kangas- tai paperipussissa.

Käyttö: Kuivattuja ja paahdettuja juuria käytetään kahvin korvikkeena. Kukkia ja lehtiä voidaan lisätä raakana/tuoreena salaattiin.

Salaattisikuri

(sallatscicoria)

Cichorium intybus Foliosum-Ryhmä

1 g = n. 500 siementä (10–20 g/aari).

Suosittu varsinkin Italiassa ja Ranskassa. Lehtiä käytetään salaatin tapaan. Sisältää runsaasti kalsiumia ja rautaa sekä antioksidantteja.

'Di Bruxelles'

Perinnelajike

annos n. 1 g / 2,40 €

til.no 1296

Erittäin tunnettu ja arvostettu belgialainen salaattisikuri talvihyötöön. Viljelty jo vuodesta 1879 lähtien.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, kalkitusssa ja kuohkeassa maassa (pH yli 6,5). Kylvetään maan lämmentyvä. Harvennetaan 15 cm:n välein.

Käyttö: Lehtiä voi käyttää salaattissa tai vaikka cocktailpalojen pohjana. Maku muistuttaa voikukkaa. Juuret nostetaan syyskuussa kellariin ja hyödetään talvella salaatiksi. Paahdettuja juuria voi käyttää myös kahvin korvikkeena.

'Red Verona Early'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,90 €**til.no 1185**

Voimakkaan punalehtinen, ovaalikeräinen lajike, jolla valkeat ja mehukkaat rapsakat ruodit.

Sinappikaali (rukola)

(senapskål)

*Eruca sativa***annos n. 0,5 g / 2,40 €****til.no 2291**

1 g = n. 500 siementä.

Yv. Helppo ja nopeakasvuinen salaatti- ja maustekasvi, jonka jo muinaiset roomalaiset tunsivat. Ruotsissa kasvista käytetään nimeä *italiensk krasse*. Korkeus n. 50 cm. Valkoiset kukat.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa ja kosteassa maassa. Kylvö useita kertoja kesässä. Yölämpötilan tulee olla yli 7 °C. Itää 2–3 viikossa. Riviväli 20 cm, taimiväli 5–10 cm. Voidaan myös kasvattaa versoiksi sisällä ruukussa ympäri vuoden vihanneskrassin tapaan. Itää 20 °C:ssa 5–10 vrk:ssa.

Korjuu: Lehtiä voi korjata 8 viikon kuluttua kylvöstä. Parhaimmillaan ennen kukintaa. Lehdet ovat sitä miedompia, mitä nuorempia ne ovat.

Käyttö: Lehdet sopivat salaatteihin, joihin halutaan kirpeyttä, esim. perunasalaattiin. Kukat sopivat salaattiin ja koristeeksi. Siemeniä voi käyttää sinapin tavoin.

SIPULIT, LAUKAT

(lök)

Allium

1 g = n. 200–300 siementä.

Kv/mv. Osaa viljellään yksivuotisena. Sipuleita on käytetty jo tuhansia vuosia. Kaikki sipulit sisältävät antiseptisiä aineita ja runsaasti B- ja C-vitamiinia.

Jättisipuli

(jättelök)

Allium cepa Jättisipuli-Ryhmä

Kasvattaminen saanut alkunsa Isossa-Britanniassa. Kookas, mieto ja mehukas sipuli.

Viljely: Kasvu-aika pitkä, vähintään 7–8 kk. Kasvatukseen sopii lämmin, multava, kalkittu ja ravinteikas kasvupaikka (pH yli 6,5). Esikasvatus helmi-maaliskuussa. Voidaan kylvää myöhemminkin, mutta se pienentää sipulien kokoa. Itämislämpötila 20–25 °C. Kun sipulit ovat taimettuneet, alle 20 asteen lämpötila on ihanteellinen. Ulkoilmaan totutetut taimet istutetaan ulos ilmojen lämmettyä. Taimiväli 20–25 cm. Jos taimet ovat kasvaneet liian pitkiksi, lehtiä voi typistää. Syvään istutus saa sipulin venymään pitkänomaiseksi.

Korjuu: Korjataan kesän lopussa vihreänä ja kuorettona. Sato säilyy 0–+1 °C:ssa n. 3 kuukautta.

Käyttö: Sekä lämpimien ruokien valmistuksessa että tuoreena salaateissa. Herkullinen!

'Ailsa Craig'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 2,90 €**til.no 1942**

Englantilainen lajike. Viljelty vuodesta 1899. Kuori keltainen, maku mieto ja makea. Kasvu-aika n. 115 vrk. Ei vaadi niin lämmintä kasvukautta kuin muut jättisipulit. Sipuli voi painaa 800–1 500 g.

Karhunlaukka

(ramslök)

Allium ursinum

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 4,80 €**til.no 2218**

1 g = n. 150 siementä.

Mv. Korkeus 15–40 cm. Lehdet muistuttavat kielon lehtiä. Kukkii touko-kesäkuussa valkoisin, miedosti tuoksuvin kukin. Kaikki osat maistuvat ja tuoksuvat miedolta valkosipulilta. Liitetään ns. luostarikasveihin. Melko hyvä mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy puolivarjossa tai varjossa, kosteahkossa ja kalkkipitoisessa maassa. Siemenet vaativat kylmäkäsitellyn. Kylvetään joko syksyllä tai varhain keväällä. Voidaan myös esikasvattaa. Kylvös peitetään ohuelti mullalla. Viihtyessään leviää nopeasti. Pensaiden alustat ovat mainioita kasvupaikkoja. Voidaan lisätä myös sipuleista. **Käyttö:** Käytetään lehdet, kukat ja sipulit sekä vihreät siemenet. Nuoria lehtiä käytetään tuoreena tai pakastettuna.

Kiinansipuli, kiinanruohosipuli

(höstlök, kinesisk gräslök)

*Allium tuberosum***annos n. 0,5 g / 2,40 €****til.no 2298**

1 g = n. 300 siementä.

Mv. Kotoisin Aasian koillisosista. Viljelty Kiinassa jo yli 2 000 vuotta. Euroopassa tunnettiin aikaisemmin koristekasvina. Kasvaa mätästäten ruohosipulin tapaan. Hidaskasvuinen. Lehdet pitkät, kapeat ja litteät. Valkoiset kukkavanat kasvavat 40–50 cm:n mittaisiksi. Kaikki osat maistuvat valkosipulille.

Viljely: Aurinkoinen tai puolivarjoinen paikka. Esikasvatus maaliskuussa ruukussa. Itää 20 °C:ssa 5–10 vrk:ssa. Avomaakylvö touko-kesäkuussa. Itää 2–3 viikossa, kun yölämpötila on yli 13 °C. Myös syyskylvö mahdollinen.

Korjuu: Keväästä syksyyn.

Käyttö: Ruohosipulin tapaan. Lehtiä ja nuppuisia kukkia käytetään esim. salaatteihin, keittoihin ja kastikkeisiin. Avautuneet kukat koristeellisia. Voidaan pakastaa.

Pillisipuli, talvisipuli (piplök)

Allium fistulosum

1 g = n. 600 siementä.

Mv. Kotoisin Altain tienoilta, josta tuotiin keskiajalla Eurooppaan. Pohjolassa ollut yleinen 1700- ja 1800-luvun säätyläisten keittiöpuutarhoissa. Ruotsissa kasvatettu turvekatoilla. Kasvaa tupasmaisesti. Aikainen ja talvenkestävä. Melko hyvä mesikasvi päiväperhosille!

Viljely: Kevyesti lannoitettu maa. Kylvö maalishuhtikuussa ruukkuun tai avomaalle, kun maan lämpötila 18–20 °C. Kylvösyvyys 1 cm. Itää parissa viikossa. Lopullinen taimiväli 25 cm. Kastelu vain pitkinä putkausina. Uudelleenistutus ja jako keväällä joka 3. tai 4. vuosi.

Korjuu: Lehtiä voi kerätä miltei ympäri vuoden, kunhan ei korjata koko kasvustoa. Kasviin jätetään 4 cm:n tyngät.

Käyttö: Varsia, sipuleita ja kukkia käytetään muiden sipulien tapaan. Herkullista salaateissa! Voi pakastaa.

'Ischikrona'

Uutuus

annos n. 0,5 g / 2,90 € til.no 1123

Voimakas, pystykasvuinen pillisipulilajike, jolla on raikkaan vihreät, paksut lehdet. Kylmänkestävä.

Purjo (purjolök)

Allium porrum

1 g = 300–400 siementä.

Kv. tai mv. Suomessa viljellään yksivuotisena. Kotoisin Lähi-idästä ja Välimeren maista. Viljeltiin jo muinaisessa Egyptissä, Kreikassa ja Roomassa. 1600-luvun loppupuolella purjoa alettiin viljellä myös Suomessa. Jalostettu villipurjosta, jota kasvaa Välimeren alueelta aina Gotlantiin saakka. Sisältää paljon C-vitamiinia.

Viljely: Kylvetään maaliskuussa ruukkuun. Itää 20 °C:ssa 5–10 vrk:ssa. Kasvatuslämpötila 10–15 °C. Karaistut taimet istutetaan kesäkuun alussa ulos hieman entistä syvempään. Hyvin lannoitettu, kalkittu ja muokattu maa. Lannoitus annetaan useassa erässä. Riviväli n. 50 cm, taimiväli 15–20 cm. Jos haluaa kasvattaa minikokoisia purjoja, taimet istutetaan tiheään. Taimet mullataan myöhemmin, jotta saadaan pitkä valkea varsi. Taimen ympärille voi laittaa myös paperihylsyn.

Korjuu: Voimakas juuristo. Korjataan lapion avulla.

Säilytys: Talveksi pakastetaan tai viedään hyvään kellarisiin. Kestää jäätyämisen; voidaan istuttaa laatikoihin, jättää ulos talveksi ja ottaa sulamaan erä kerrallaan.

Käyttö: Mieto ja monikäyttöinen. Murskattuja lehtiä voi käyttää lievittämään hyönteisten pistoja.

'Hannibal'

Luomusiemen, biodynaaminen siemen

annos n. 1 g / 3,40 € til.no 1219

Saksalainen syyspurjo. Kasvu aika n. 90 vrk. Voimakas kasvuinen, valkoinen osa 20–22 cm, ei paksuunnu tyvestä. Korkea kuiva-ainepitoisuus parantaa kylmänkestävyyttä ja säilyvyyttä. Helppo puhdistaa mullasta. Sato on sekä tasa- että korkealaatuista. Terve ja satovarma lajike!

Ruoholaukka, ruohosipuli (gräslök)

Allium schoenoprasum

1 g = n. 800 siementä.

Mv. Kotoisin Keski-Aasiasta. Kiinassa tunnettu ainakin 4 000 vuotta. Euroopassa viljelty 1500-luvulta lähtien. Kukat aromikkaita, lehdet sisältävät rautaa sekä A- ja C-vitamiinia. Melko hyvä mesikasvi monille päiväperhosille. Laukkayökkösen ainoa tunnettu ravintokasvi!

Viljely: Kylvö keväällä maahan. Puolivarjoisen paikka. Itää 10–14 vrk:ssa. Alin itämislämpötila 4 °C. Kylvöstä sadonkorjuuseen kuluu 80–100 vrk. Jaetaan 3–4 vuoden välein.

Korjuu: Mätäs leikataan pari kertaa kesässä, jätetään 4 cm:n tyngät. Kukkia kerätään salaatteihin.

Käyttö: Lehdet mausteeksi tuoreena tai pakastettuna. Pienet kukat sopivat ruokien mausteeksi ja koristeeksi, kukinnot kuivakukaksi.

'Schmitt'

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 2297

Tanakka ja tiivis kasvutapa. Sopii hyvin ruukku- ja parvekeviljelyyn.

Vihersipuli (salladslök)

Allium cepa Vihersipuli-Ryhmä

1 g = 300–500 siementä.

Nimitystä käytetään sipuleista, jotka korjataan nuorina. Pillisipulit sopivat myös erinomaisesti vihersipuleiksi!

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasmultaisessa maassa. Avomaakylvö varhain keväällä. Itää parissa viikossa. Koska tavoitteena on runsas naatti-

sato, typeä voi antaa enemmän kuin tavalliselle sipulille. Multaaminen pidentää valkoista vartta.

Korjuu: Satoa voi alkaa korjata n. 6–8 viikkoa kylvöstä.

Käyttö: Salaatteihin, wokiin yms. Herkullinen!

'Red Savonese'

★ Uutuus

annos 0,5 g / 3,40 € **til.no 1110**

Keskiaikainen lajike, jolla litteänpyöreät, suuret, pinkit sipulit. Tuorekäyttöön.

'White Utah Jumbo'

annos n. 0,5 g / 2,90 € **til.no 1017**

Keskimyöhäinen lajike, jolla pyöreä, mehukas ja makea valkoinen sipuli. Soveltuu parhaiten tuorekäyttöön. Varastointikestävyys keskitasoa. Mieto ja aromikas, sopii hyvin salaatteihin raakana!

Soijapapu (soija) (sojaböna)

Glycine max

Yv. Yksi vanhimmista viljelykasveista. Kauniin vaaleanvihreä papu sisältää erittäin runsaasti proteiineja. Vaatii aurinkoisen ja lämpimän paikan. Ehtii tuottaa satoa lämpimänä kesänä. Kokeilijoille.

'Chiba Green'

Luomusiemen

annos n. 10 g / 4 € **til.no 1879**

Aikainen lajike on iso parannus vanhoihin lajikkeisiin.

Viljely: Maa vettä läpäisevä, multava ja kompostilla parannettu. Esikasvatus poteissa varmistaa sadon viileänä kesänä. Suorakylvö maan lämmettyä toukuun lopulla tai kesäkuussa. Maan lämpötilan tulee olla 12–14 astetta. Kylvösyvyys 2–4 cm, taimiväli 15 cm, riviväli 50 cm. Penkki kannattaa peittää harsolla.

Korjuu ja säilytys: Korjataan vähitellen elo–syyskuussa, kun siemenet ovat pullistuneet. Paras säilöntätapa on pakastaminen ryöpättyinä. Siemeniä voi myös kuivata.

Käyttö: Nuoret palot voi käyttää kokonaisina. Palot tai siemenet keitetään tuoreeltaan suolavedessä n. 10 min.

Soodajääpäivikki, jääruoho (isört)

Mesembryanthemum crystallinum

annos n. 0,1 g / 2,90 € **til.no 1214**

1 g = n. 1 300 siementä.

Yv. Kotoisin Afrikan eteläosista. Kasvaa matalana ja haaroittuu runsaasti. Vaaleanvihreät, mehevät lehdet suotuisissa olosuhteissa 8–12 cm:n pituisia. Lehdissä ja varsissa on kimmeltäviä suolakiteitä. Melko harvinaisen salaattikasvi.

Viljely: Kasvualustan tulee olla ravinteikasta. Taimikasvatus huhtikuun loppupuolella. Vaatii paljon lämpöä ja valoa. Soveltuu myös kasvihuoneeseen, ruokkuviljelyyn lasitetulle parvekkeelle tai lämpimälle seinustalle. Taimiväli rivissä 15–25 cm. Jos kasvin saa säilymään talven yli viileässä, se kukkii toisena vuonna valkoisin, kaunokaista muistuttavin kukin.

Korjuu: Sadoksi korjataan lehtiä tai 6–10 cm:n mittaisia verson latvoja. Ensimmäinen sato saadaan n. 2 kk:n kuluttua istutuksesta. Kasvattaa jatkuvasti uusia lehtiä.

Käyttö: Tuoreena salaattiin ja koristeeksi. Maku on aika mieto, hitusen sitruunaan vivahtava ja jonkin verran suolainen. Lehden rakenne on rapean mehukas.

Tarhamaltsa (trädgårdsmålla)

Atriplex hortensis

1 g = n. 150 siementä.

Yv. Kutsutaan myös tarhasavikaksi. Euroopan vanhimpia keittiökasveja. Kreikkalaiset viljelivät sitä parisataa vuotta ennen ajanlaskumme alkua. Pohjoismaihin sen tiedetään tulleen 1100-luvulla. Tiedetään villiintyneen vanhoissa puutarhoissa. Suomessa viljelty koristekasvinakin. Haaroittuu runsaasti, korkeus 0,5–2 m. Nopeakasvuinen, vaatimaton ja pakkasenkestävä. Kasvista on sekä verenpunainen että kellertävä muunnos.

Viljely: Vaatii ravinnepitoisen maan. Kylvetään aikaisin keväällä, syyskylvökin onnistuu. Kukka-aiheet on syytä katkaista, koska kukkimisen jälkeen lehdet muuttuvat karvaiksi. Runsas kukinta tuottaa paljon siemeniä ja pikkutaimia. Kylvön voi myös uusia.

Korjuu: Sadonkorjuun voi aloittaa, kun lehtiä on 7. Parhaimmillaan lehdet ovat kesän alussa. Jatkuva lehtien kerääminen tuottaa satoa pitkälle kesään.

Käyttö: Sisältää hieman oksaalihappoa, joten ryöpäminen tarpeen. Käytetään pinaatin tavoin.

'Red Plum'

annos n. 1 g / 2,40 € **til.no 3093**

Korkeus n. 0,5–2 m. Näyttävä. Koko kasvi on väriltään verenpunainen. Haaroittuu runsaasti.

Tarharaparperi (rabarber)

Rheum × hybridum

Värikasvi

1 g = 60–100 siementä.

Mv. Kuuluu tatarkasveihin. Ruotsalainen lääkäri Peter Jonas Bergius kasvatti sitä ruoaksi ensimmäisenä Pohjoismaissa 1700-luvulla. Sisältää oksaalihappoa.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa. Maan

tulee olla runsasmultaista, mielellään hieman savipitoista, vettä läpäisevää ja runsasravinteista. Kylmäkäsitellyt siemenet kylvetään maaliskuussa. Itää 18 °C:ssa 4–14 vrk:ssa. Taimet istutetaan 90 cm:n välein. Vuosihoitona aikainen lannoittaminen on tärkeää, koska kasvu alkaa jo +4 asteen tienoilla. Ensimmäisen sadonkorjuun jälkeen voi antaa lisälannoitteen esim. nokkoskäytettä. Kehittyvät kukkarvet on hyvä poistaa, sillä valkoiset kukinnot vähentävät seuraavan vuoden satoa. Lehtiruodeissa voi näkyä varsiyökkösen toukkien aiheuttamia hyytelömäisiä pisaroita. Toukat syövät varret ontoiksi. Vioittuneet ruodit on hävitettävä.

Korjuu: Juhannukseen asti. Ruodit nykäistään maasta hieman kiertäen. Lehtien keskellä olevaa silmua ei saa vahingoittaa eikä ruoteja pidä katkaista veitsellä, koska haavapintaan voi iskeä taudinaiheuttajia. Kaikkia lehtiä ei saa kerralla korjata. Ainakin kymmenen lehteä on jätettävä keräämään voimia seuraavaa satokautta varten.

Käyttö: Piirakoihin, keittoihin, kiisseleihin, mehuihin ja chutneyhin. Rohtonukulaa käytetään värin puretukseen.

'Glaskins Perpetual'

Perinnelajike

annos n. 1 g / 2,90 €

til.no 1285

Kirkkaan punaruotinen nopeakasvuinen ja näyttävä perinnelajike. Runsassatoinen ja viljelyvarma.

'Victoria'

Perinnelajike

annos n. 1 g / 3,20 €

til.no 1286

Vanha, tunnettu lajike. Meillä eniten viljelty. Saanut nimensä Englannin Victoria-kuningattaren mukaan. Nopeakasvuinen, melko aikainen ja runsassatoinen. Varret pitkiä, alaosastaan punertavia. Maku erinomainen. Oksaalihappopitoisuus keskinkertainen. Kukkiä ahkerasti.

TOMAATTI

(tomat)

Solanum lycopersicum

Yv. Kotoisin Etelä-Amerikasta. Tuotu Eurooppaan 1500-luvulla. Aluksi kasvatettiin koristekasvina, hedelmiä uskallettiin syödä vasta 1800-luvulla. Suomessa kasvatettiin aloitettiin 1900-luvun alussa. Ennen vanhaan kasvia kutsuttiin "lemmenomenaksi". Vihreissä osissa on lyhyitä rauhaskarvoja, joista johtuu kasville ominainen tuoksu. Hedelmät sisältävät karoteenia ja lykopeenia.

Viljely: Tomaatti rakastaa lämpöä ja aurinkoa. Vaatii hyvin lannoitetun, fosforipitoisen ja multavan kasvupaikan. Liika tyyppi huonontaa makua ja lisää alltiutta kasvitaudeille. Esikasvatus 7–8 vk ennen istutusta eli kylvö maaliskuun

puolivälistä huhtikuun puoliväliin. Itää parhaiten 22–26 asteessa. Itämisaika 5–10 vrk. Paras taimikasvatustilapöytä 18 °C. Uudelleenistutus entistä syvempään. Ennen ulos istutusta taimia on karaistava 8–10 päivää. Tasainen kastelu ja ruohokate hyväksi. Sivuvorsot eli varkaat poistetaan runkotomaateista. Myös tiheistä pensastomaateista kannattaa harventaa sivuvorsoja. Latvotaan loppukesällä, jotta voima jää hedelmien kehittymiseen.

Käyttö: Tuoreena. Voidaan pakastaa tai valmistaa esim. ketsuppia. Raa'at, väriltään jo vaalenneet tomaatit voi kypsyttyä sisällä tai säilöä etikallimeen. Tomaatin vihreät osat, kuten tummanvihreät hedelmät, lehdet ja varret, ovat myrkyllisiä.

Kirsikkatomaatit

(körsbärtomat, cocktailtomat)

'Black Cherry'

Perinnelajike, biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 3,40 €

til.no 1083

Harrasteviljelijöiden suosima runkotomaatti.

Tumman kirsikanpunaiset hedelmät muuttuvat kypsyyssään upean suklaanruskeiksi. Hedelmät ovat aromikkaita ja makeita, Ø n. 2,5 cm. Eivät halkeile helposti.

'Goldiana'

Uutuus, biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 3,40 €

til.no 1043

Tämä kauniin oranssihedelmäinen kirsikkatomaatti muodostaa pyöreät noin 20 g painavat hedelmät. Runkotomaatti kasvihuoneeseen tai lämpimälle paikalle avomaalle. Satoisa ja viljelyvarma.

'Green Grape'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 3,40 €

til.no 1035

Kasvihuoneviljelyyn soveltuva kirsikkatomaattilajike, voi kokeilla myös avomaalla. Vihreänkeltaiset pyöreänpitkulaiset, noin 20 g painavat hedelmät ja limenvihreä malto. Ei kovin korkeaksi kasvava runkotomaatti, joka kasvattaa runsaan ja rehevän kasvuston, jota kannattaa tarvittaessa tukea.

'Pearshaped Yellow'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 4,40 €

til.no 1704

Keltainen erittäin makea päärynänmuotoinen kirsikkatomaatti. Kasvatusta kasvihuoneessa tai suojaisella, aurinkoisella seinustalla. Runkotomaatti.

'Sungold' F1

annos n. 10 siementä / 4,40 € til.no 1040

Runkotomaatti kasviuoneeseen tai lämpimälle seinustalle. Suosittu lajike. Oranssinpunaiset hedelmät ovat makeita, paino 10–15 g. Satoa myöhäiseen syksyyn.

demeter

'Trixi'

Biodynaaminen siemen

aannos n. 10 siementä / 3,40 € til.no 1720

Runkotomaatti, vaatii vähän kasvutilaa. Soveltuu myös avomaalle. Terve ja hillittykasvuinen. Makeat, kirkkaanpunaiset ja soikeahkot hedelmät painavat n. 20 g.

demeter

'Zuckertraube'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 3,40 € til.no 1310

Runkotomaatti kasviuoneeseen tai suojaiselle, aurinkoiselle seinustalle tai parvekkeelle. Roteva ja isoja terttuja tekevä. Punaiset hedelmät maistuvat aromikkailta.

PENSASTOMAATIT

'Principe Borghese'

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 3,40 € til.no 1071

Tämä pensastomaatti on italialainen perinnelajike. Lihaisat, vähäsiemeniset, pienehköt luumunmalliset hedelmät ovat ohutkuorisia, makeita ja aromikkaita. Käytetään usein aurinkokuivattuna.

'Rotkäppchen' (Punahilkka)

Uutuus, biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 4 € til.no 1120

Kompakti pensastomaatti, jolla on pyöreät, hyvämaukuiset, punaiset hedelmät. Korkeus noin 55cm. Sopii hyvin kasvatettavaksi parvekkeella ruukuissa tai kasvatusaltaissa.

'Norderås'

Uutuus, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 4 € til.no 1283

Aikainen, vanha lajike Norjasta. Kasvuston korkeus noin 60cm. Soveltuu myös avomaaviljelyyn. Hedelmät ovat pyöreät, keskikokoiset ja syvän punaiset.

'Whippersnapper'

Uutuus, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 4 € til.no 1013

Kompakti, aikainen pensastomaattilajike, joka soveltuu amppelikasvatukseen. Tämän kirsikkatomaatin hedelmät ovat ihanan roosanpunaisia ja makeita.

RUNKOTOMAATIT

'Ananas'

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 3,40 € til.no 1006

Runkotomaatti. Erittäin näyttävät ja kookkaat noin 400–500 g painavat, litteän pyöreät hedelmät, joissa keltaoranssi kuori. Keltainen hedelmäliha, jossa oransseja vivahteita. Hedelmä tiivis, mehukas ja lihaisa.

'Black Plum'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 3,40 € til.no 1386

Runkotomaatti kasviuoneviljelyyn. Mahonginruskeat, päältä hiukan vihertävät luumunmalliset hedelmät.

demeter

'Black Russian'

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 4,40 € til.no 1031

Reheväkasvuinen runkotomaatti kasviuoneviljelyyn. Mahonginväriäinen hedelmä sopii esim. salaatteihin ja kastikkeisiin.

'Gardeners Delight'

Uutuus, perinnelajike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 4,40 € til.no 1721

Kasviuoneeseen, lämpöisälle seinustalle ja parvekkeelle. Kookas, reheväkasvuinen runkotomaatti. Kasvu-aika n. 68 vrk. Pienet kirkkaanpunaiset hedelmät, joiden paino on 20–25g. Yksi makeimmista kirsikkatomaateista

'Matina'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,90 € til.no 1304

Runkotomaatti, joka soveltuu sekä avomaalle että kasviuoneviljelyyn. Lehdistö muistuttaa perunan lehtiä. Kirkkaanpunaiset, pyöreät hedelmät, joiden paino noin 50–80 g.

'Moneymaker'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 2,90 € til.no 1919

Vanha englantilainen runkotomaatti kasviuoneeseen. Terve ja keskiaikainen, kasvu-aika n. 75 vrk. Hedelmät pyöreitä ja punaisia. Paino 70–80 g. Runsassatoinen huonoissakin oloissa.

demeter

'Primabella'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 4,40 € til.no 1921

Avomaalle soveltuva runkotomaatti. Tämä kirsikkato-

demeter

maattilajike on maultaan makean kirpeä ja aromikas. Hedelmät painavat noin 30 g.

'Ruthje'

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 2,90 €

til.no 1722

Kasvihuoneeseen sopiva runkotomaatti. Tiivis kasvutapa. Kirkkaanpunaiset, hieman sydämenmuotoiset ja ohutkuoriset hedelmät painavat 40–55 g. Maku poikkeuksellisen hyvä!

'Sibirjak'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,90 €

til.no 1773

Nopeakasvuinen, kestävä runkotomaatti. Menestyy epävakaisissa oloissamme. Suojaisessa paikassa ulkona kasvaa n. metrin korkuiseksi, kasvihuoneessa hieman korkeammaksi. Suuret hedelmät painavat n. 80 g.

'Sonnenherz'

Luomusiemen

annos n. 10 siementä / 2,90 €

til.no 1944

Pihvitomaatti, jolla on isot sydämen muotoiset oranssinkeltaiset hedelmät, jossa häivähdyks punaa. Hedelmät painavat 250 - 350 grammaa. Herkullinen, aromaattinen ja makea maku.

'Tigerella'

Perinnelajike

annos n. 10 siementä / 2,40 €

til.no 1719

Aikainen englantilainen runkotomaatti kasvihuoneeseen tai lämpimälle ja suojaisalle seinustalle. Kasvuaika n. 70 vrk. Tunnetaan myös nimellä 'Mr. Stripey'. Erityisen kaunis hedelmä: punaisella pohjalla oranssit raidat. Hedelmät ovat tasakokoisia, paino 80–90 g. Maku erinomainen. Terve ja suurisätöinen.

'Voyage'

Perinnelajike

aannos n. 10 siementä / 3,40 €

til.no 1012

Vanha intiaanien perinnelajike Guatemalasta. Tämän runkotomaatin hedelmät ovat näyttävät, erikoisen muotoiset, kuin rypäs toisiinsa kiinnittyneitä pikkutomaatteja. Hedelmän paino noin 100–150 g. Todellista silmänruokaa!

'Wladiwostok'

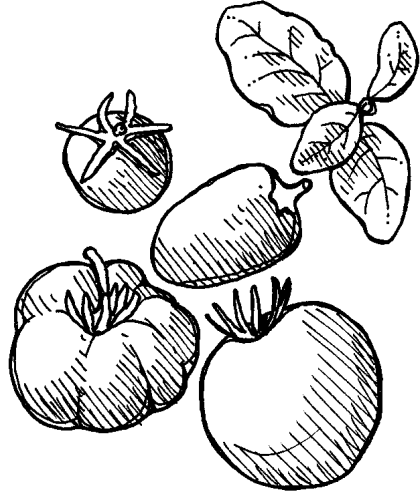

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 siementä / 2,90 €

til.no 1718

Avomaan pihvitomaatti. Vanha runkotomaattilajike, jolla pyöreän litteät kirkkaan punaiset hedelmät läpimitaltaan n. 5–6 cm.

TOMAATIN KASVATUSVINKIT

1. Kylvä tomaatin siemenet 8–10 viikkoa ennen istutusta.

Jos valosta ja tilasta ei ole pulaa, taimikasvatusaika voi olla tätä pidempikin.

2. Kylvömullaksi käy kylvöseos sekä tavallinen puutarhamulta. Voit laittaa kylvöastian pohjalle vahvempaa seosta ja yläosaan (n.1/2) kylvöseosta, sillä tomaatti on vahvan mullan ystävä. (Bokashimulta on erityisen hyvää tomaatille).

3. Siemenet taimettuvat nopeimmin 22–25 asteessa. Älä anna lämpötilan laskea 14 asteen alapuolelle taimikasvatuksen aikana. Alhaiset lämpötilat lisäävät kukkien epämuodostumisen riskiä.

4. Taimiruukun kierrätysshenkinen vaihtoehto on kahvipussi (tai maitotölkki), ne säästävät koulunilta ja ruukutukselta. Käännä pussin reuna kylvövaiheessa alas ja nosta sitä taimen kasvaessa. Lisää samalla uutta multaa, jotta tomaatti kasvattaa vahvan juuriston.

5. Tomaatti muodostaa kukka-aiheita pikkutaimesta saakka. Suosi kaliumpitoista lannoitusta. Aloita lannoitus vasta, kun taimi on hyvässä kasvussa. Tomaatit myös rakastavat bokashin tuottamaa suotonestettä ja -multaa!

6. Runkotomaattien varkaiden poisto alkaa jo ennen istutusta 7. Muista karaista eli totuttaa taimet ulko- tai kasvihuoneilmaan ennen istutusta.

8. Lannoita ja poista varkaat säännöllisesti myös kasvuvaiheessa.

YRTIT

Yksivuotiset ja monivuotiset

Aitokissanminttu (kattmynta)*Nepeta cataria*

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 2,90 € **til.no 2330**

1 g = n. 1 500 siementä.

Mv. Korkeus 50–100 cm. Kukinnot valkoiset tai hieman punertavat. Kissat kierivät mielellään kasvin päällä. Hyvä mesikasvi. Houkuttelee päivä- ja yöperhosia.**Viljely:** Hyvä talvenkestävyys kuohkeassa ja vettä läpäisevässä maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai kylvö suoraan avomaalle touko–kesäkuussa. Itää 18 °C:ssa 1–2 viikossa. Kylvyytyy.**Käyttö:** Hyvä teekasvi. Koko kasvi voidaan kuivata. Rohdoskäytössä rauhoittava yrtti, joka lievittää katarri-oireita. Kissanleluihin.**'Lemony', sitruunakissanminttu***Nepeta cataria* ssp. *citriodora***annos n. 0,5 g / 2,70 €** **til.no 2452**

Tunnetaan Euroopassa nimellä valkamelissa. Lehdissä miellyttävä sitruunantuoksu, joka säilyy kuivattunakin. Erinomainen teeyrtti.

AJURUOHOT (timjan)*Thymus***Kangasajuruoho** (backtimjan)*Thymus serpyllum*

Hyönteiskasvi

annos n. 0,1 g / 2,70 € **til.no 2390**

1 g = n. 5 000 siementä.

Mv. Matala puolivarpu, korkeus n. 5 cm. Kukut ruusunpunaiset. Sopii kivikkopuutarhaan. Erinomainen mesikasvi ja tärkeä perhostoukkien ravintokasvi.**Viljely:** Aurinkoinen kasvupaikka, hiekkainen, läpäisevä maa. Ei vaadi kylmäkäsitteilyä. Esikasvatus huhti–toukokuussa tai kylvö maahan touko–kesäkuussa. Siemeniä ei peitetä. Itää 20 °C:ssa 5–10 vrk:ssa.**Korjuu:** Lehtiä ja latvaversoja leikataan kukinnan alkaessa. Maku säilyy hyvin kuivattuna.**Käyttö:** Mausteena mm. vihannesten, kanan ja kalan kera. Sisältää desinfiivia eteerisiä öljyjä, joten käytetään mm. yskänlääkkeissä ja limaa irrottavana teenä.**Tarha-ajuruoho, timjami** (kryddtimjan)*Thymus vulgaris*

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,2 g / 2,90 € **til.no 2391**

Kotoisin Välimeren länsiosista. Korkeus 10–30 cm. Kukut vaaleanpunaiset, violetit tai valkoiset. Vanha, perinteinen rohtokasvi. Kasvatus läpäisevässä maassa kivikossa tai ruukussa. Taimiväli 20 cm. Talvehtii huonosti, sillä on arka märkyydelle ja kevättalven aurinolle. Voidaan talvettaa sisällä ruukussa valoisassa ja viileässä.

BASILIKAT (basilika)*Ocimum*

1 g = n. 700 siementä.

Mv. Suomessa kasvatetaan yksivuotisena. Kotoisin Intiasta. Pensasmainen, korkeus 30–50 cm. Kymmeniä eri lajeja ja lajikkeita. Toisaalta pidetty pahuuden, toisaalta ilon, rakkauden ja onnen yrttinä.**Viljely:** Viihtyy hyvin lannoitetussa, hikevässä ja ilmavassa mullassa, lämpimässä ja tuulettomassa paikassa, kuten kasvihuoneessa, parvekkeella tai lavassa. Kylvetään 2–4 siementä ruukkuunsa. Kylvös peitetään ohuelti. Itää 20 °C:ssa 1–2 viikossa. Taimet latvotaan, kun niissä on muutama pari kasvulehtiä. Taimien karaisu on tärkeää ennen lopullista ulos viettä. Viileänarka kasvi, joka kärsii jo alle 10 asteen lämpötilasta. Ulkokasvatus onnistuu vain lämpiminä kesinä Etelä-Suomessa ja mieluiten kasvuharson alla. **Korjuu:** Nuoria lehtiä ja latvoja kerätään pitkin kesää. Pääsato korjataan, kun kukintojen alimmat kukat ovat auki. Lehtien kuivaus alle 35 °C:ssa. Parhaiten aromi säilyy pakastettaessa.**Käyttö:** Parasta tuoreena. Sopii lähes kaikkiin ruokiin ja vähentää suolan tarvetta. Siemeniä käytetään Chartreuse-likööriin. Lääkeyrttinä on käytetty mm. ruoansulatushäiriöihin.**Isolehtinen basilika, mämmuttibasilika***Ocimum basilicum***annos n. 0,2 g / 2,70 €** **til.no 2669**

Tunnetaan myös nimellä napolilainen basilika. Isot hieman rypyiset ja lehmuksenvihreät lehdet. Aromiltaan yksi hienoimmista lajikkeista. Vaatii runsaasti lämpöä.

'Lettuce Leaf'

annos n. 0,2 g / 2,70 €**til.no 2013**

Suosittu italialainen, suurikokoinen ja voimakaskasvuisen basilika. Suuret lehdet voivat suotuisissa oloissa kasvaa jopa kämmenen kokoiseksi. Lehdet vaaleahkon vihreät, poimuiset ja erittäin aromaattiset.

Kamferibasilika

(kemferbasilika)

Ocimum americanum

'Blue Spice'

Uutuus

annos n. 0,2 g / 2,90 €**til.no 2007**

Vaalean purppuraiset kukat, joissa tummemmat suosuslehdet. Voimakas, mausteinen vaniljainen aromi. Korkeus noin 40 cm.

Ocimum basilicum

'Árarat'

Uutuus

annos n. 0,2 g / 2,90 €**til.no 2358**

Kirjavalehtinen, tuuheasti ja pensasmaisesti kasvava lajike, jonka lehdet ovat vihreä-violetti kirjavat ja kukat kauniin pinkit. Lehdissä lämmin, mausteinen lakritsan ja aniksen voimakas aromi. Kasvaa noin 40 cm korkeaksi.

Kanelibasilika*Ocimum basilicum*

'Cinnamon'

Luomusiemen

annos n. 0,2 g / 2,70 €**til.no 2453**

Korkeus n. 55 cm. Kukat punaiset. Makeahko kanelin tuoksu, joka säilyy hyvin kuivattuna. Sopii hienosti omenaruokiin. Kaunis koristekasvinakin.

Maustebasilika

(basilika)

Ocimum basilicum

'Genoveser'

annos n. 0,2 g / 2,70 €**til.no 2310**

Italialainen, suosittu ja nopeakasvuinen maustebasilika. Maailman eniten viljelty basilika. Tummanvihreät lehdet ja voimakas aromi.

Pikkubasilika

(småbladig basilika)

Ocimum basilicum subsp. *minimum*

'Minette'

annos n. 0,2 g / 2,70 €**til.no 2756**

Kaunis, tiiviin pallomainen pikkubasilika, korkeus n. 30 cm. Sopii hyvin ruokkuviljelyyn. Aromi erittäin voimakas, hedelmäinen.

Punalehtinen basilika*Ocimum basilicum*

Luomusiemen, värikasvi

annos n. 0,2 g / 2,70 €**til.no 2002**

Kauniin purppuranpunaiset lehdet. Maku erinomaisen aromikas. Silmänruokaa.

Pyhäbasilika

(helig basilika)

*Ocimum tenuiflorum***annos n. 0,2 g / 2,70 €****til.no 2011**

Thaimaassa lajia kutsutaan pippuribasilikaksi, Intiassa tulsiksi. Viljellään buddhalaisten temppelien ympärillä. Pensasmainen ja tanakka kasvusto. Varret tummanpunaiset, kukat punertavat. Lehtien maku muistuttaa pippuria. Syödään kuumennettuna.

Rohtobasilika

("läkebasilika")

Ocimum x africanum 'Temperate Tulse'

Uutuus, hyönteiskasvi

annos 0,2 g / 3,40 €**til.no 2355**

Kasvaa pensasmaisesti ja on parhaiten pohjolan viileisiin olosuhteisiin soveltuva basilikalajike. Nopeakasvuinen, korkeus noin 40cm. Mainio teeyrtti, jonka tuoksussa on häivähdyksellisesti neilikkaa ja vaniljaa. Hyvä hyönteiskasvi.

Sitruunabasilika

(citronbasilika)

Ocimum basilicum 'Citriodorum', 'Lemon'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,2 g / 2,70 €**til.no 2711**

Korkeus n. 35 cm. Sopii hyvin ruokkuviljelyyn. Sitruunantuoksuiset pienehköt lehdet, kukat valkoiset. Raikkaat lehdet sopivat salaatteihin ja jälkiruokiin erityisesti jäätelön kera.

Thaibasilika*Ocimum basilicum* var. *thyriflora*

Luomusiemen

annos n. 0,2 g / 2,70 €**til.no 2012**

On tavallista basilikaa hieman tanakampi ja pensasmaisempi. Korkeus n. 40 cm. Paksulehtisyys parantaa viileyden sietoa. Varret punertavat, kukinnot purppuranpunaiset. Voimakkaan mausteinen maku muistuttaa sekä kanelia että anista.

Huiskuvuoriminttu (kranspräriemynta)*Pycnanthemum pilosum*

Hyönteiskasvi

annos n. 0,1 g / 2,90 € til.no 2748

1 g = n. 800 siementä.

Mv. Korkeus 50–90 cm. Kapeat lehdet tuoksuvat mintulle. Kukat valkoiset. Erinomainen mesikasvi.**Viljely:** Viihtyy auringossa, tavallisessa puutarhamaassa. Esikasvatus maalishuhtikuussa. Itää 20 °C:ssa 1–2 viikossa.**Käyttö:** Hieno ja arvostettu teeyrtti. Käytetään piparmintun tavoin.**Etelänarnikki** (slättergubbe)*Arnica montana*

Luomusiemen

annos n. 0,1 g / 4 € til.no 3059**Mv.** Vanha, miellyttävän tuoksuinen, mykerökukkainen rohdos- ja lääkekasvi, jonka keltaiset kukat nousevat noin 30–50 cm korkeudelle matalasta, tyviruusuke-maisesta lehdistöstä. Kukinta heinäkuussa.**Viljely:** Esikasvatus keväällä maaliskuulta alkaen kylvään ruukkuihin, tai avomaakylvö toukokuulla. Myös syyskylvö mahdollinen. Kylmäksittely voi vauhdittaa itämistä. Kasvupaikka: lämmin ja aurinkoinen. Luontaisesti Keski-Euroopan vuoristossa kasvava etelänarnikki hyötyy hiekka- ja kalkkipitoisesta kasvualustasta.**Käyttö:** Kasvien juurta ja kukkia on käytetty ulkoisesti erilaisiin iho-oireisiin, kuten mustelmiin, ruhjeisiin, turvotuksiin ja palovammoihin.**IISOT** (agastache)*Agastache*

Hyönteiskasvi

Mv. Mauste-, lääke-, tee-, mesi-, perhos- ja koristekasveja. Hyvin miellyttävä lakritsin tai aniksen aromi.**Viljely:** Viihtyy lämpimällä ja aurinkoisella paikalla hiekkapitoisessa maassa. Esikasvatus maalishuhtikuussa. Itää 18–24 °C:ssa parissa viikossa. Kestää kuivuutta. Kukki jo ensimmäisenä vuonna. Talvella voi peittää havuilla.**Korjuu:** Latvaversot täyskukinnan aikaan heinäkuun lopulla. Kuivataan.**Käyttö:** Teesekeituksiin esim. mintun ja sitruunamelissan kanssa. Kukat ja lehdet sopivat jälkiruokiin, leivonnaisiin ja koristeeksi. Iisoilla voidaan maustaa omena- ja karviaishillot sekä keitot ja kiisselit. Käytetty rohtona mm. ruuansulatusvaikeisiin. Kaunis leikko- ja kuivakukka.**Kesäiiso** (sommrananisop)*Agastache cana*

'Heather Queen'

annos n. 0,1 g / 3,40 € til.no 2115

Korkeus n. 85 cm. Lilat kukat.

Koreaniiso (koreansk anisop)*Agastache rugosa***annos n. 0,2 g / 2,90 €** til.no 2114

1 g = n. 1 500 siementä.

Korkeus n. 90 cm. Sinikukkainen. Lakritsinen aromi. Mausteeksi liha- ja jälkiruokiin.

'Alba'

annos n. 0,2 g / 2,90 € til.no 2616

Korkeus n. 90 cm. Valkokukkainen. Lakritsinen aromi.

Yrtti-iiso, anisiiso (anisop, (indianmynta)*Agastache foeniculum***annos n. 0,2 g / 2,70 €** til.no 2125

1 g = n. 2 700 siementä.

Mv. Talvehtiminen usein heikkoa, joten viljellään usein yksivuotisena. Reheväkasvuinen ja jäykkävartinen, korkeus 80–100 cm. Violetit kukinnot. Yrtti-iiso on syntynyt kasvinjalostuksen tuloksena.**Viljely:** Aurinkoinen, kuohkeamultainen paikka. 4 viikon esikasvatus huhti-toukokuussa tai kylvö avomaalle kesäkuussa maan lämmettyä. Taimiväli 40 x 40 cm.**(Rohto)iisoppi** (isop)*Hyssopus officinalis*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Munkit toivat kasvin keskiajalla Etelä-Euroopasta Pohjolaan. Puolipensas. Korkeus n. 45 cm. Lehdet kapeat. Pitkät kukinnot siniset, valkoiset tai vaaleanpunaiset. Hyvä mesikasvi.**Viljely:** Aurinkoinen, kalkittu kasvupaikka. Kylvö maaliskuussa ruukkuun, ulos toukokuun puolivälin jälkeen tai syyskylvö. Itää 20 °C:ssa 5–10 vrk:ssa. Taimiväli 20 cm ja riviväli 30 cm. Laaja juuristo. Kasvusto hyvä leikata keväällä. Kasvusto uusitaan 4–5 vuoden välein, sillä vanhetessa kasvuvoima heikkenee.**Korjuu:** Satoa voi korjata pitkin kesää. Tuoreena mie-dompi kuin kuivattuna.**Käyttö:** Lehtiä voi käyttää tuoreena salaatteihin sekä liha-, kala- ja muna-ruokiin. Sopii myös boolin ja liköörin

mausteeksi sekä teehen. Kuivatut lehdet ja kukat tuoksu-sekoituksiin. Kaunis reunuskasvi ja kuiva- ja leikkokukka. Käytetään myös hajuvesi-, lääke- ja likööri-teollisuudessa. Käytetty ennen mm. vilustumisoireiden lievittämiseen ja vatsavaivoihin. Ei saa käyttää raskauden aikana.

Sinikukkainen iisoppi

annos n. 0,5 g / 2,40 € til.no 2128

Öljypitoisuus suurempi kuin valkoisessa ja punaisessa muodossa. Tavallisin.

Vaaleanpunakukkainen iisoppi

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 2708

Valkokukkainen iisoppi

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 2709

Iltahelokki

(nattljus)

Oenothera biennis

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 2728

1 g = n. 2 100 siementä.

Kv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Tuotiin Eurooppaan jo vuonna 1619. Korkeus 50–100 cm. Kukinta alkaa kesikesällä. Keltaiset tuoksuvat kukat avautuvat illansuussa.

Viljely: Viihtyy auringossa, lämpimässä ja vettä läpäisevässä maassa. Kylvetään suoraan avomaalle. Siementä ei peitetä. Itää valossa 3–4 viikossa. Myös syyskylvö mahdollinen. Kukkii toisena vuotena.

Käyttö: Lääkekasvi. Rohtona on käytetty versoja, juurta ja siemeniä mm. yskään ja hormonaalisten vaivojen hoitoon sekä ulkoisesti haavoihin ja ihottumiin. Käytöstä ei tunneta haittavaikutuksia. Kypsät, kellanruskeat siemenet sisältävät tyydyttymättömiä rasvahappoja. Pohjois-Amerikan alkuperäiskansat käyttivät lehtiä, varsia ja juuria vihanneksena. Punertavat juuret voidaan keittää palsternakan tavoin. Hyvä mesikasvi yöperhosille.

Isohirvenjuuri

(ålandsrot (alant)

Inula helenium

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,3 g / 4 € til.no 2315

1 g = n. 550 siementä.

Mv. Kotoisin Keski-Aasiasta. Tunnettiin jo 500 vuotta ennen ajanlaskumme alkua. Meilläkin viljelty vuosisatoja rohto- ja koristekasvina. Roteva, kukkiessaan parimetrinen kasvi. Kukat keltaiset (Ø n. 6 cm).

Viljely: Viihtyy kuohkeassa, ravinteikkaassa, kalkittussa ja kosteutta pidättävässä maassa. Kylvö avomaalle

kesäkuussa. Siemeniä ei peitetä, sillä itää valossa 1–3 viikossa. Myös syyskylvö mahdollinen. Kukkii kylvöä seuraavana kesänä.

Korjuu ja käyttö: Nyrkinmuotoiset, 2–3-vuotiaat juuret nostetaan syksyllä, viipaloidaan ja kuivataan. Juurakkoa on käytetty keitteenä vilustumisoireisiin. Käytetään myös likööri- ja mausteena. Erinomainen mesikasvi perhosille!

Japaninyrttiputki (mitsuba)

(mitsuba)

Cryptotaenia japonica

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 2667

1 g = n. 430 siementä.

Mv. Viljellään yleensä yksivuotisena. Korkeus n. 35 cm. Lehdet isot, kolmisormiset, muistuttaa sileälehtistä persiljaa. Kukat ovat pienet ja valkoiset. Käytetään Kaukoidän keittiöissä. Maku hieman havumainen. On talvehtinut ainakin III-vyöhykkeellä.

Viljely: Puolivarjainen, kostea, runsasravinteinen maa. Taimikasvatus maaliskuussa nopeuttaa satoa. Itää +15 °C:ssa 8–14 vrk:ssa. Avomaalle voi kylvää, kun yölämpötila on yli 7 °C. Itää 2–3 viikossa. Taimiväli 10–15 cm.

Käyttö: Lehtiä, juuria ja siemeniä voidaan käyttää. Tuoreena sopii salaatteihin kiinankaalin, porkkanan, kesäkurpitsan ja palsternakan kanssa. Antaa pirteän maun villivihannessalaattiin. Voi kiehauttaa öljyssä tai ryöpätä. Sopii erityisen hyvin kala- ja kanaruokiin.

Jättitulikukka

(jättekungsljus)

Verbascum ol ympicum

Hyönteiskasvi

Ks. myös muut tulikukat s. 88

annos n. 0,5 g / 2,40 €

til.no 2734

1 g = n. 6 000 siementä.

Kv. Hyvin viihtyessään monivuotinen. Kotoisin Luoteis-Anatoliasta. Korkeus 1,5–2 m. Koko kasvi on harmaavalkokarvainen. Kasvattaa ensimmäisenä vuonna ison lehtiruusuksen, toisena vuonna monihaaraisen kukinnon. Yksittäiset kukat ovat lyhytikäisiä, mutta kukinta kestää kauan. Medetön siitepölykasvi, mehiläiskasvi. Harvinaisen kaapuyökkösen ravintokasvi.

Viljely: Viihtyy kuivassa, hiekkapitoisessa ja laiassa maassa. Savimaassa talvehtiminen kärsii. Kylvö keväällä tai loppukesällä pintakylvönä maahan. Saattaa kukkia vasta 2–4-vuotiaana. Kukinta-aika kesä–heinäkuussa. Kylväytyy.

Korjuu: Aurinkoisina päivinä kukat kerätään päivittäin ja kuivataan nopeasti n. 55 °C:ssa. Ei kestä pitkää varastointia.

Käyttö: Voiteissa kukkien on uskottu rauhoittavan tulehtunutta ihoa ja keitteenä kirkastavan vaaleita hiuksia. Kukista valmistetun teen on uskottu helpottavan yskää. Kukista on valmistettu oliiviöljyssä uutamalla ns. kuningasöljyä, jonka on uskottu helpottavan korvasärkyjä ja nivelkipuja. Muut kasvinosat kuin kukat ovat lievästi myrkyllisiä.

Kamomillasaunio (kamomill)

Matricaria chamomilla

Hyönteiskasvi, luomusiemen

annos n. 0,2 g / 2,70 € **til.no 2129**

1 g = n. 10 000–16 000 siementä.

Yv. Viljelty jo 4 500 vuotta. Hennompi kuin peltosaunio ja mykeröt ovat korkeampia, onttopohjaisia ja niitä on enemmän. Kukinta alkaa kesäkuussa. Miellyttävän ryydintuoksuinen. Houkuttaa pölyttäjiä puutarhaan.

Viljely: Viihtyy auringossa tavallisessa puutarhamaassa. Kylvö loppukesällä tai aikaisin keväällä suoraan maahan. Kylvöstä ei peitetä, itää valossa. Ei aina taimetu heti ensimmäisenä vuonna.

Korjuu: Kukat korjataan juuri avautuneina. Kuivauslämpötila alle 40 °C.

Käyttö: Tässä lajikkeessa on runsaasti vaikuttavia aineita. Yksi tunnetuimpia rohtokasveja. Kukat sopivat teehen, ei kuitenkaan jokapäiväiseen käyttöön rohdosvaikutusten takia. Käytetty rauhoittavana yrttinä lievittämään suolistovaivoja ja kuukautiskipuja sekä ihotulehdusten hoitoon ja vaaleiden hiusten huuhteluun. Antiseptinen. Voi aiheuttaa allergiaa. Hyvä kumppanuuskasvi basilikalle, sipulille, kaalille ja kurkulle. Lisää eeteristen öljyjen pitoisuutta lähellä kasvavissa yrteissä.

Karhunjuuri, "karhunkumina" (björnrot)

Meum athamanticum

annos n. 0,1 g / 2,40 € **til.no 2219**

Mv. Sukunsa ainoa laji. Kotoisin Länsi- ja Keski-Euroopan vuoristoista. Korkeus n. 35 cm. Koristeelliset hienoliuskaiset lehdet ja valkeat tai kellanvalkeat sarjakukinnot. Kukinta alkaa kesäkuussa. Koko kasvi on aromaattinen. Maku on voimakas, miltei polttava. Lehdet maistuvat persiljalta ja selleriltä.

Viljely: Viihtyy auringossa, kalkkipitoisessa, syvämltaisessa ja vettä läpäisevässä maassa. Kylvö mieluiten syksyllä, jolloin siemen saa kylmäkäsitelyyn. Hyvä talvenkestävyys.

Käyttö: Lehdet sopivat kalan mausteeksi. Juurta ja siemeniä on käytetty myös yrttiliköörin valmistuksessa.

Skotlannissa juurakoita on syöty vihanneksena. Kasvia on käytetty mm. naistentautien ja vatsavaivojen hoidossa. Koko kasvi on erittäin koristeellinen, joten se sopii perennaryhmään.

Kivikkokäenminttu (stenkyndel)

Calamintha nepeta

Hyönteiskasvi

annos n. 0,1 g / 2,70 €

til.no 2159

1 g = n. 3 500 siementä.

Mv. Pensasmaisesti kasvava. Korkeus 30–50 cm. Minutulle tuoksuvat lehdet. Kukkii pitkään ruusunpunaisin kukin. Sopii hyvin kukkamaan reunakasviksi. Melko hyvä perhosten mesikasvi.

Viljely: Aurinkoinen tai puolivarjoinen paikka. Esikasvatus huhtikuussa tai kylvö avomaalle keväällä maan lämmitettyä. Siemeniä ei peitetä. Itää hyvin.

Käyttö: Mausteena sieni- ja vihannesruokiin. Vinkki: freesaa pannulla kesäkurpitsaa ja tomaattia ja mausta kivikkokäenmintulla ja valkosipulilla.

Korianteri (koriander)

Coriandrum sativum

Hyönteiskasvi

Yv. Viljelty lääke- ja mausteyrttinä ainakin 3 000 vuotta. Korkeus 25–60 cm. Lehdet hienoliuskaiset, kukinto valkoinen tai punertava. Viljellään lehtien ja siementen takia. Hyvä mesikasvi.

Viljely: Lämmin kasvupaikka ja kevyt kalkittu maa. Voi kylvää useampia kertoja suoraan kasvupaikalleen kesän aikana, yölämpötilan tulee olla yli 7 °C. Itää 2–3 viikossa.

Korjuu: Lehtiä voi kerätä pitkin kesää. Ruskehtavat siemenet korjataan vähän ennen kypsymistä ja kuivataan 25–40 °C:ssa. Maku kehittyy muutamassa viikossa.

Käyttö: Tuoreet lehdet ja kukinnot mm. salaatteihin ja keittoihin, juuret keittoon ja pataruokaan. Lehtiä voi myös pakastaa. Kuivatut siemenet tuoksuvat miedosti appelsiiniilta. Niillä voi maustaa leivonnaisia, liharuokia, keittoja, kurkkusäilykkeitä ja viinaa. Siementen pureskelun sanotaan parantavan ruuansulatusta ja raikastavan hengitystä.

Lehtisadon kasvatukseen

Luomusiemen

annos n. 1 g / 2,90 €

til.no 2138

1 g = n. 90 siementä.

Suosittellemme lehtisadon kasvatukseen. Myös kukintoja ja siemeniä voi käyttää.

'Calypso'**annos n. 1 g / 2,70 €****til.no 2149**

Kompakti ja nopeakasvuinen. Kasvatetaan erityisesti lehtisadon vuoksi, koska se ei kuki herkästi. Kasvuston voi leikata alas useamman kerran kesässä ja saada monta satoa.

Siemensadon kasvatukseen**'Moroccan Style'****annos 1 g / 2,70 €****til.no 2133**

1g=65 siementä. Suosittelemme siemensadon kasvatukseen, tuottaa runsaasti isokokoisia siemeniä.

Kumina

(kummin)

Carum carvi

Biodynaaminen siemen

annos n. 10 g / 2,90 €**til.no 2136**

1 g = n. 350 siementä.

Kv. Ikivanha yrtti, jota on löytynyt kivikautisten aterioiden jäännöksistä. Kasvaa luonnonvaraisena lähes kaikkialla Euroopassa, meilläkin Lappia myöten. Korkeus kukintavaiheessa 80-100 cm. Ensimmäisenä vuonna kasvattaa n. 20 cm korkean lehtiruusukkeen. Toisena vuonna valkoinen tai vaalean punertava kukinto. Siemenissä on korkea öljypitoisuus.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa kasvupaikassa, multavassa, kalkkipitoisessa ja ravinteikkaassa maassa. Siementen kylmäkäsitely suositeltavaa. Ilman sitä osa siemenistä itää vasta seuraavana vuonna. Kylvä avomaalle kesäkuussa, kun maan lämpötila on 10 °C. Itää 2-3 viikossa. Riviväli 30-40 cm, taimiväli 20 cm. Jos juuret jäävät heikoiksi, kasvi ei kuki.

Korjuu: Kun siemenet alkavat ruskettua, varret leikataan ja ripustetaan kuivumaan paperipussiin. Maukas juuri kaivetaan maasta toisen vuoden syksyllä.

Käyttö: Siemeniä käytetään erilaisten ruokien, leivän, juuston ja viinan mausteena. Nuoria lehtiä voi tuoreena silputa salaattiin ja keittoihin. Käytetty rohtona ilmaivoihin ja hengityksen raikastamiseen.

KYNTEELIT

(kyndel)

Satureja

Hyönteiskasvi

Kyntelit eli käenmintut ovat kotoisin Välimeren ja Mustanmeren alueelta. Tunnetaan myös pippuriyrtti-nimellä. Viljelty Pohjolassa jo 1200-luvulla. Hyviä mehiläiskasveja.

Käyttö: Lehdet tuoreena pitkin kesää tai kuivattuna. Lehdet ovat parhaimmillaan juuri ennen kukintaa. Sopii

papu-, herne-, muna- ja liharuokiin. Rohtona kukkalatvoista valmistettu tee kiihottaa ruokahalua ja ehkäisee ilmaivoja. Sopii kurlausvedeksi. Murskatut lehdet antavat helpotusta hyönteisten pistoksiin.

Kesäkynteli

(sommarkyndel)

Satureja hortensis

Luomusiemen

annos n. 2 g / 4 €**til.no 2338**

1 g = n. 1500 siementä.

Yv. Korkeus n. 25 cm. Varsi punertava, lehdet kapeat. Vaalean lilianpunaiset kukat lehtihangoissa.

Viljely: Valoisa, lämmin ja niukkaravinteinen kasvupaikka. Etelässä voidaan kylvää avomaalle touko-kesäkuussa, pohjoisessa taimikasvatus. Itää 20 °C:ssa 1-2 viikossa. Ei idä kylmässä maassa. Hyvissä olosuhteissa nopeakasvuinen. Hallanarka.

Talvikynteli

(vinterkyndel)

Satureja montana

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,90 €**til.no 2323**

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv. Korkeus n. 35 cm. Kukat valkoiset tai liljat. Lehdet ovat aromikkaita, käytettävä säästeliäästi.

Viljely: Viihtyy kuivilla, kivikkoisilla ja kalkkipitoisilla hiekkamailla. Esikasvatus maaliskuu-toukokuussa. Siemenet peitetään hyvin ohuelti. Istutusetaisyys 20 x 25 cm. Itäminen 20 °C:ssa kestää 2-4 viikkoa. Paleltuu herkästi, joten talvetus ruukussa viileässä paikassa suositeltava.

Lakritsikasvi

(lakritsrot)

*Glycyrrhiza glabra***annos n. 20 siementä / 2,90 €****til.no 3424**

1 g = n. 80 siementä.

Mv. Hernekasvien heimoon kuuluva kasvi Lähi-Idän ja Kaakkois-Euroopan alueilta. Englantilaiset munkit keksivät valmistaa juuresta makeisia 1500-luvulla. Korkeus n. 100 cm. Syvälle kasvava juuri on makea ja keltainen.

Viljely: Viihtyy avoimilla paikoilla ja hiekkaisessa maassa. Esikasvatus maaliskuu-huhtikuussa. 1-2 tunnin liotus parantaa siementen itävyyttä. Siemenet painetaan kevyesti mullan pintaan. Itää valossa. Kylvökset pidetään valoisassa ja viileässä (+5-10 °C) paikassa, kuten lavassa. Varottava märkyttää. Itää epätasaisesti noin 14-20 päivässä. Kukien poistaminen kasvattaa juuren kokoa. Talvenarka, kestää pakkasta enintään

-15 °C. Kannattaa talvettaa esim. kellarissa.

Korjuu ja käyttö: Juuri sopii esim. teen makeuttamiseen.

LAUKAT (Lök)

Allium

Ks. Vihannesryhmä alkaen karhunlaukka, s. 44.

Liperi (lipstikka) (libbsticka)

Levisticum officinale

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 2344

1 g = n. 300 siementä.

Mv. Kotoisin Persiasta. Levisi roomalaisten mukana Eurooppaan. Aikaisemmin kasvatettiin ovensuussa, missä sen uskottiin häätävän noidat ja käärmeet. Ruohtovartinen, kasvutapa pensasmainen, korkeus 1–2 m. Keltainen sarjakukinto. Kohtalainen mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Valoisa tai puolivarjoisa paikka, ravinteikas maa, viihtyy myös savimaassa. Kylvä syksyllä tai keväällä avomaalle. Itää 18 °C:ssa 6–10 vrk:ssa. Taimiväli 100 cm. Yksi kasvi riittää suureenkin talouteen.

Korjuu: Lehtiä poimitaan tarpeen mukaan ja kuivataan tai pakastetaan. 2–3 vuotta vanhat juuret voidaan nostaa ennen kukintaa ja kuivata. Siemenet kuivataan.

Käyttö: Nuoret lehdet salaatteihin. Liemiruokien ja muhennosten mauste. Maussa yhdistyvät sellerin, palsternakan ja persiljan maut. Etelä-Euroopassa lehtiä ja kukkia käytetään säilykkeisiin tillin asemesta. Sekä juuria että lehtiä käytetään rohtona. Ei sovi raskaana olevalle.

LUPPIOT (pimpinell)

Sanguisorba

Pikkuluppio (pimpinell)

Sanguisorba minor

annos n. 1 g / 2,70 € til.no 2345

1 g = n. 180 siementä

Mv. Hyvin vanha salaattikasvi, joka on vieläkin käytössä Euroopassa. Siro, n. 55 cm korkea kasvusto. Punertavat kukat lyhyessä tähkässä. Sisältää runsaasti C-vitamiinia.

Viljely: Tavallinen puutarhamaa. Kylvä 4 viikon kylmäkäsittelyn jälkeen tai syyskylvä. Voidaan ottaa talveksi ikkunalle, mutta talvehtii ulkonakin.

Käyttö: Nuoria lehtiä kerätään tarpeen mukaan. Lehdistä valmistettu tee on virkistävä.

Maarianohdake (mariatistel)

Silybum marianum

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 2033

1 g = n. 30 siementä.

Kv. Mainitaan jo Tillandzin kasviluettelossa 1600-luvun Turussa tärkeänä lääkekasvina. Korkeus 75–150 cm. Lehdet koristeellisia. Pensselimäiset kukat vaalean liilanpunaiset. Kukinta-aika heinä–syyskuu. Melko hyvä mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kalkkipitoisessa, ravinteikkaassa ja kosteutta pidättävässä maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai toukokuussa kylvä maahan. Viihtyesään kylväytyy itse.

Makeastevia (sötflockel)

Stevia rebaudiana

annos n. 30 siementä / 3,40 € til.no 2112

1 g = n. 2 500 siementä.

Mv. Meillä yksivuotinen. Botanisti tri Moisés Bertoni löysi sen Paraguayn itäosista v. 1887. Käytetään makeutusaineena. On 150 kertaa makeampaa kuin tavallinen sokeri.

Viljely: Kasvatetaan ruukussa ravinteikkaassa mullassa aurinkoisella, lämpimällä seinustalla tai kasvihuoneessa. Esikasvatus maaliskuussa. Itää valossa. Hallanarka.

Käyttö: Lehtiä käytetään makeuttamiseen. Yksi lehti riittää makeuttamaan kannullisen teetä. Sopii diabeetikoille.

MARUNAT (malört)

Artemisia

Koiruoho, mali (malört)

Artemisia absinthum

annos n. 0,5 g / 2,40 € til.no 2771

1 g = n. 10 000 siementä.

Mv. Kotoisin Etelä- ja Keski-Euroopasta sekä Itä-Aasiasta. Vanhimpia lääkekasveja, joka mainitaan jo egyptiläisissä papyruskirjoituksissa. Keskiajalla käytetty yleisrohtona. Esiintyy paikoin Etelä- ja Keski-Suomessa villiintyneenä. Puolipensas, korkeus n. 100 cm. Liuskoituneet lehdet hopeanväriset ja nukkauset. Pallomaisissa mykeröissä keltaiset kukat. Voimakas, ryytimäinen aromi, maku karvas. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuohkeassa ja kalkkipitoisessa maassa. Esikasvatus huhti–toukokuussa tai kylvä suoraan avomaalle. Hyvin pieniä siemeniä ei peitetä, itää valossa. Itää 20 °C:ssa 10–20 vrk:ssa. Taimiväliksi

harvennetaan 30–50 cm. Pohjoisessa talvisuojaus, etelässä lumeton kevättalvi voi aiheuttaa tuhoja.

Käyttö: Kointorjuntaan ja kukkasideontaan. Koiruoho tunnetaan absintin mausteena. Varoitus! Koiruoho sisältää myrkyllistä tujonia, joten käytössä on oltava varovainen.

Venäjänrakuuna (rysk dragon)

Artemisia dracunculus

'Tarragon'

annos n. 0,1 g / 2,70 € til.no 2349

1 g = n. 5 500 siementä.

Mv. Viihtyy Pohjois-Suomessakin. Kotoisin Siperiasta. Pystykasvuinen, korkeus 70–150 cm. Maku mausteinen. Lehdet sisältävät runsaasti mm. jodia.

Ranskanrakuuna on vaativampi ja lisääntyy ainoastaan kasvullisesti, ei siemenistä. Mauste- ja lääkekasvi.

Viljely: Ravinteikas, syvämultainen, kosteutta pidättävä, kalkkipitoinen maa. Kylvä ruukkuun huhti-toukokuussa. Siemen itää hyvin 20 °C:ssa 10–20 vrk:ssa. Kasvatusaika 5–6 vk. Taimiväli 30 x 70 cm. Kasvusto pitää jakaa vasta kesäkuun puolivälin jälkeen.

Korjuu: Lehtiä tarpeen mukaan, pääsato korjataan loppukesällä. Voidaan pakastaa, kuivata tai säilöä etikkaan.

Käyttö: Hienoarominen yrtti sopii salaatteihin sekä liha- ja kalaruokiin. Ruokahalua kiihottava ja ruuan-sulatusta edistävä vaikutus.

Maurinkiiltomalva (stor rödmalva)

Malva sylvestris subsp. *mauritanica*

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,90 € til.no 2347

1 g = n. 145 siementä.

Yv. Kookas yli 100 cm korkea yrtti- ja koristekasvi. Upean violetit kukat heinä-syyskuussa ja pitempäänkin. Kylmänkestävä. Melko hyvä mesi- ja ravintokasvi päiväperhosille!

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessa, kalkkipitoisessa, vettä läpäisevässä maassa. Kylvä varhain keväällä avomaalle (4 viikon siementen kylmähäsitely edistää itämistä) tai syyskylvä. Itää 20 °C:ssa 6–10 vrk:ssa.

Käyttö: Nuoret lehdet ja kukat salaattiin. Kukista tulee violettavaa teetä. Rohdoksi kerätään lehtiä kukinnan aikana. Nuorista lehdistä saadaan herkän ihon kasvovetä.

'Zebrina'

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 2615

Korkeus n. 120 cm. Näyttävät valkoiset kukat, joissa violetteja raitoja.

Maustefenkoli (kryddfänkål)

Foeniculum vulgare var. *dulce*

Luomusiemen

annos n. 1 g / 3,40 € til.no 2707

1 g = 200–300 siementä.

Mv. Suomessa yksivuotinen. Vanha viljelykasvi, käytetty yli 2 000 vuotta. Hienoliuskaiset lehdet maistuvat miedosti anikselle. Kukat keltaisia ja tuoksuvia.

Viljely: Vaatii vahvan maan ja aurinkoisen, lämpimän kasvupaikan. Kylvä avomaalle maan lämmitettyä tai taimikasvatus huhtikuussa. Ehtii vain harvoin tehdä siemeniä. Aikainen, suurisatonen lajike.

Käyttö: Lehdet sopivat mm. kalaruokiin, salaatteihin, keittoihin ja omenapiirakkaan. Sopii myös viinan mausteeksi. Lehtiä voidaan pakastaa tai kuivata sekä säilöä öljyyn tai etikkaan.

'Purpureum'

Uutuus

annos n. 0,5 g / 4 € til.no 2364

Pronssiin vivahtavat, koristeelliset lehdet. Korkeus noin 80 cm.

Maustekirveli (dansk körvel)

Anthriscus cerefolium

'Fijne Krul'

Luomusiemen

annos n. 1 g / 2,70 € til.no 2329

1 g = 330–600 siementä.

Yv. Kotoisin Länsi-Aasiasta ja Itä-Euroopan eteläosista. Tunnettiin jo 1200-luvulla. Korkeus 30–70 cm. Pitsimäiset lehdet, valkea kukinto ja lakritsainen maku.

Viljely: Kuohkea, kevyt ja kalkittu maa. Viihtyy myös savi-maalla. Kylvä useita kertoja kesässä. Menestyy sisällä ruukussakin. Säännöllinen kastelu välttämätöntä. Vanhat siemenet itävät heikosti. Kylvättyy itseksensä.

Korjuu: Ennen kukintaa, lehtiä voi kerätä jo n. 15 cm:n korkuisesta kasvustosta. Varhaisesta kylvästä 2–3 satoa.

Käyttö: Persiljan tavoin. Tanskalainen kirvelikeitto on kuuluisa. Sopii myös perunan ja sieniruokien mausteeksi. Voidaan pakastaa. Kuivattuna maistuu heinältä. Kirvelimehu kasvovetenä kirkastaa ihoa.

MEIRAMIT (mejram)*Origanum*

Hyönteiskasvi

Erinomainen mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille ja mehiläisille!

Viljely: Viihtyy kevyessä, kalkkipitoisessa kuivahkossa maassa, mielellään kivikossa.

Kylvö ruukkuun huhti-toukokuussa alle puolen sentin syvyyteen. Itää 20 °C:ssa 10–20 vrk:ssa. Kasvatetaan kasvihuoneessa tai ulkona valoisalla ja lämpimällä paikalla.

Korjuu: Nuoria lehtiä tarpeen mukaan pitkin kesää. Kuk- kivat latvaversot ovat voimakasaromisia ja ne voi kuivata kimppuina. Kuivuneet kukat, lehdet ja versot erinomaisia pitsan mausteena. Lehdet voidaan myös pakastaa.**Käyttö:** Erityisesti italialaiseen ja meksikolaiseen ruo- kaan, pitsan tai liha-, sieni- ja tomaattiruokien mausteeksi yhdessä basilikan kanssa. Grillihiilien päällä olevat varret antavat ruoalle hyvän aromin. Kukkavarsista haudutetun hyvänmakuisen teen uskotaan lieventävän vilustumisoi- reita ja päänsärkyä. Kerrotaan myös, että meiramilla täytetty tyyny auttaisi unettomuuteen. Antiseptinen.**Kreikanmäkimeirami** (grekisk oregano)*Origanum vulgare* subsp. *hirtum***annos n. 0,5 g / 2,90 €** **til.no 2638**

1 g = n. 7 500 siementä.

Mv. Noin 50 cm korkea varpu. Lehdet pienet, makean mausteiset. Valko- tai vaaleanpunertavakukkainen. Talvisuojaus tai talvetus viileässä paikassa.**Maustemeirami** (mejram)*Origanum majorana*

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,90 € **til.no 2351**

1 g = n. 5 000 siementä.

Mv. Suomessa yksivuotinen. Välimeren alueelta kotoi- sin oleva puolipensas. On viljelty jo 1600-luvulla Oulua myöten. Korkeus 20–50 cm. Varret pystyt, lehdet pienet ja harmaanvihreät. Kukinnot valkoiset. Koko kasvi tuoksuu voimakkaasti. Voi talvettaa sisällä viileässä paikassa. Perinteinen mauste mm. silakkarulliin sekä kala- ja hernekeittoon.**Mäkimeirami** (kungsmyntha, vildmejram)*Origanum vulgare*

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,2 g / 2,70 € **til.no 2130**

1 g = n. 7 500 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Euroopassa. Korkeus 25–60 cm. Kukat vaaleanliiloja, joskus valkoisia. Kukkien suojuslehdet punaisia. Siemenet voi myös suorakylvää maahan touko-kesäkuussa, jolloin siemeniä ei peitetä. Taimiväli 30 cm ja riviväli 40–50 cm. Talvehtii hyvin vielä Keski-Suomessa. Kylväytyy.**MINTUT** (mynta)*Mentha***Puolanminttu** (polemynta)*Mentha pulegium*

Uutuus, luomusiemen

annos n. 0,2 g / 4 € **til.no 2354**

Violettikukkainen ja sirolehtinen mauste- ja rohdos- kasvi, joka kasvaa noin 20 cm korkeaksi ja sopii tiheä- kasvuisena hyvin maanpeittokasviksi yrttimaalle. Ihana arominen puolanminttu sopii hyvin teeyrtiksi ja eri- laisten ruokien maustamiseen. Suorakylvö avomaalle keväällä tai pieni esikasvatus maalisi-huhtikuussa. Viihtyy aurinkoisella- tai puolivarjoisella kasvupaikalla.

Viherminttu (grönmynta)*Mentha spicata*

Hyönteiskasvi

annos n. 0,2 g / 2,40 € **til.no 2353**

1 g = n. 12 000 siementä.

Mv. Korkeus 60–100 cm. Kasvattaa runsaasti maan- päällisiä ja maanalaisia juurakoita. Varsien ja lehtien väri voimakkaan vihreä. Hyvä mesikasvi päiväperhosille!**Viljely:** Tarvitsee lämpimän, aurinkoisen tai puolivar- joisen, tasaisen kostean ja ravinteikkaan kasvupaikan. Paras maalaji on multava kalkittu kivennäismaa. Esi- kasvatus huhtikuussa tai kylvö kesäkuussa suoraan avomaalle. Itää 20 °C:ssa 10–20 vrk:ssa. Leviää helposti.**Korjuu:** Lehtiä voi kerätä pitkin kesää.**Parakrassi** (parakrasse)*Acemella oleracea***annos n. 0,2 g / 2,70 €** **til.no 2471**

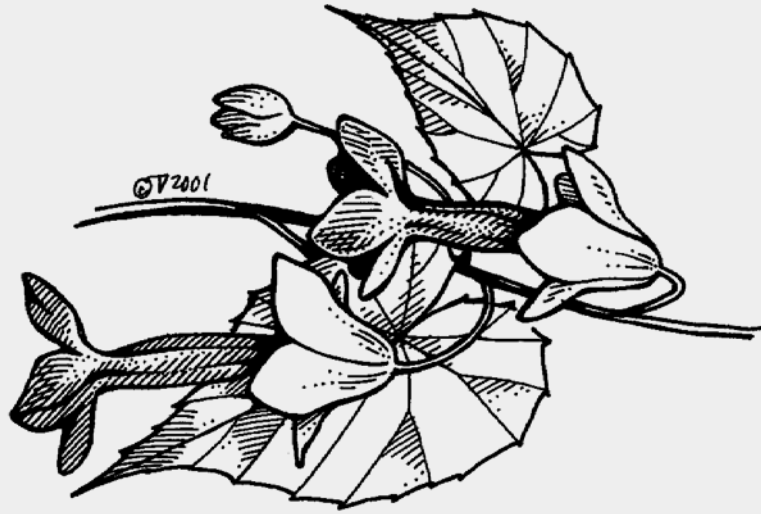
1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Kasvatetaan meillä yksivuotisena. Kotoisin Ete- lä-Amerikasta. Tunnetaan myös valekrassi-nimellä. Korkeus n. 20 cm. Lehdet oliivinvihreät. Palleroiset, kullankeltaiset kukat, joiden ruskeat yläosat näyttävät silmiltä. Koristeellinen ja mielenkiintoinen kasvi.**Viljely:** Viihtyy auringossa, mutta selviytyy myös puoli-

Ehjänä perille

Sujauta tuoteluettelossa
oleva tilauslomake kirjekuoreen.
Kuori suojaa tilausta
postimatkan aikana.

Liimaa
tähän
kirjeen
postimerkki

HYÖTYKASVIYHDISTYS RY

Pasilankatu 2 B
00240 HELSINKI

Tilauslomake

TUOTTEEN NIMI	TIL.NO	TILATTU KPL	YHT. €

TILAAJAN NIMI:

LÄHISOITE:

POSTINUMERO JA -TOIMIPAIKKA:

PUH:

E-MAIL:

Tuotteen voi korvata vastaavalla tuotteella.

kyllä ei

Biodynaamisen voi korvata luonnolla.

kyllä ei

Luomun voi korvata tavanomaisella.

kyllä ei

varjossa. Vaatii ravinteikkaan mullan. Kylvö maalishuhtikuussa. Siemenet painetaan kevyesti mullan pintaan. Itämisaika 1–2 vk. Kasteltava säännöllisesti.

Käyttö: Kukat, lehdet ja juuri joko tuoreena tai kuivatuna. Tuoreena mm. salaattiin, wokkiin tai smoothieen. Luonnonlääkinnässä käytetty mm. vahvistamaan immuunipuolustusta. Käytetään myös kosmetiikassa kosteuttavana ja nuorentavana ihoöljynä. Sopii koristekasviksi sisälle ja ulos.

PERSILJAT (persilja)

Petroselinum

Juuripersilja (rotpersilja)

Petroselinum crispum var. *radicosum*

'Halblange'

annos n. 1 g / 2,70 € til.no 2280

1 g = n. 650 siementä.

Kv. Persiljamaiset lehdet. Juuri on kuin palsternakka.

Viljely: Syvä, kalkittu, ravinteikas maa. Kylvö mahdollisimman aikaisin keväällä (yölämpötilan oltava 7 °C). Siemenet kannattaa liottaa ennen kylvöä. Liotusvesi kaadetaan pois. Kylvösyvyys 2 cm, riviväli 40 cm. Itää 2–4 viikossa. Taimet harvennetaan 8–10 cm:n välein.

Korjuu ja varastointi: Sato korjataan myöhään, koska juuret kasvavat parhaiten loppusyksystä ja ovat sitä maukkaampia, mitä suurempia ne ovat. Juuret varastoidaan kellariin turpeeseen tai hiekkaan. Voidaan jättää myös talveksi maahan. Voidaan hyötää talvella ikkunalla.

Käyttö: Koko kasvi voidaan käyttää. Erinomainen ja hieno liemijuures, jota käytetään sellerin ja palsternakan tavoin. Lehdet ovat maukkaampia kuin lehtipersiljalla.

Persilja (persilja)

Petroselinum crispum

1 g = n. 600 siementä.

Kv. Viljellään useimmiten yksivuotisena. Ensimmäisenä vuonna kasvattaa lehtiruusukkeen, toisena vuonna korkean kukkavarren. Persilja sisältää mm. A- ja C-vitamiinia sekä rautaa. Antiikin runoilijoiden mukaan persiljaseppelä sai luovuuden liikkeelle ja esti liialta humaltumiselta.

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, kosteutta pidättävässä ja multavassa maassa. Kylvö aikaisin keväällä (yölämpötilan on oltava vähintään +7 °C). Etelässä voi kylvää myös syksyllä. Siemeniä kannattaa liottaa itämisen nopeuttamiseksi. Liotusvesi heitetään pois. Riviväli 40 cm. Itää 2–4 viikossa. Kasvuharso 5–6 viikon ajan auttaa

hyvään kasvuun. Taimiväliksi harvennetaan 15–20 cm. Nokkoskäytteellä kastelu heinä-elokuun vaihteessa lisää satoa. Talvehtiminen epävarmaa.

Korjuu ja säilytys: Korjuun voi aloittaa, kun taimet ovat 10–15 cm:n korkuisia. Lehdet pakastetaan tai kuivataan.

Käyttö: Mieto maku sopii ruokiin. Niitä lisätään valmiisiin kastikkeisiin ja keittoihin. Lehdet sopivat mausteeksi tai koristeeksi salaatteihin ja varret liemiin. Persilja edistää ruuansulatusta. Persiljamurskan hieromisen iholle sanotaan karkottavan sääskiä, pureskelun taas vähentävän valkosipulin hajua. Persiljahuuhtelu tekee hiukset kiiltäviksi ja vähentää hilseen muodostumista.

Kähäräpersilja (bladpersilja)

Petroselinum crispum var. *crispum*

'Mosscurled'

Luomusiemen

annos n. 2 g / 2,90 € til.no 2156

Koristeelliset lehdet sammalpoimuiset. Talvehtii hyvin.

Silopersilja

(Slätpersilja)

Petroselinum crispum var. *neapolitanum*

'Gigante d'Italia'

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 2 g / 2,90 € til.no 2281

Korkeus n. 25–50 cm. Iso- ja sileälehtinen. Satoisa ja aromikas. Pidetään maailman parhaana lajikkeena.

Ranskalainen lehtipersilja

(fransk slätpersilja)

Luomusiemen

annos n. 2 g / 2,70 € til.no 2111

Sileät, pienehköt ja hieman poimureunaiset lehdet. Hieno, vahva aromi. Joidenkin mielestä parempi kuin 'Gigante d'Italia'.

PUNAHATUT (läkerudbeckia)

Echinacea

Hyönteiskasvi

1 g = 200–300 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikan preerioilta. Kukkii elokuun alusta myöhään syksyyn. Erinomainen mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa ja puolivarjossa. Paras maa runsasravinteista, savensekaista ja vettä läpäisevää. Kal-

kinsuosija. Esikasvatus huhti-toukokuussa. Itää 20°C:ssa 15–24 vrk:ssa. Taimiväli 30 cm, riviväli 40–60 cm. Ensimmäisenä vuonna kasvattaa isoja ja leveitä lehtiä. Toisesta vuodesta lähtien kasvattaa 4–10 kukkavarretta.

Korjuu: Versot leikataan kukkineen elokuussa, kolmasosa jätetään kasvamaan. Kukut halkaistaan ennen kuivaamista. Juuret korjataan 3–4-vuotiaina myöhään syksyllä tai varhain keväällä.

Käyttö: Kasvillääkinnässä kukkia, versoja ja juuria käytetään tuoreina tai kuivattuina mm. haavoihin, ihottumiin, vastustuskyvyn kohottamiseen, vilustumisen ennaltaehkäisyyn ja estämään hiivasienien kasvua. Punahatut ovat Suomessa lääkeluettelossa. Frantsilan yrttitila aloitti viljelyn v. 1981. Tuoretta kasvia käytetään alkoholiuutteeseen (95 %) 1:2, kuivattua (70 %) 1:5. Kaunis perennapenkissä sekä kuiva- ja leikkokukkana.

Kaunopunahattu (röd rudbeckia)

Echinacea purpurea

Punainen

Biodynaaminen siemen

Annos 0,5 g / 2,70 € til.no 2178

Korkeus 90–120 cm. Kehälehdet ruusunpunaiset, keskusta oranssinruskea.

'White Swan'

annos n. 0,5 g / 2,90 € til.no 2179

Korkeus 90–120 cm. Kehälehdet vaaleat, keskusta tumma. Näyttävin valkoinen lajike.

Keltapunahattu (Gul läkerrudbeckia)

Echinacea paradoxa

Luomusiemen

Annos n. 0,5 g / 4,40 € til.no 2251

Korkeus 80 cm. Keltaiset terälehdet, tumma keskusta.

Rohtopunahattu (rohtopäivänhattu, auringonhattu)

(läkerudbeckia)

Echinacea pallida

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 2036

Vaaleanpunaiset laitakukat roikkuvat, juuret ovat paksumat ja lehdet leveät. Kaunis myös koristekasvina.

Purppuraratamo

(grobblad)

Plantago major

'Rubrifolia'

Luomusiemen

Annos n. 0,2 g / 2,90 €

til.no 2393

1 g = n. 3 600 siementä.

Mv. Korkeus 30 cm. Koristeellinen, suuret viininpunaiset lehdet kasvavat ruusukemaisesti, tähkämäinen pysty kukinto on valkoinen. Soveltuu hyvin kivikoppuutarhaan.

Viljely: Itämistä voi tehostaa 2–4 viikon kylmäkäsitteilyllä. Kylvyy jonkin verran itseksensä. Aurinkoinen tai puolivarjainen kasvupaikka, talvehtii parhaiten hiekkapitoisessa maassa. Arka talvimärkyydelle.

Käyttö: Näyttävä koristekasvina. Lehtisatoa voi käyttää samaan tapaan kuin piharatamo, mausteyrttinä ja nuoria lehtiä lehtivihanneksena.

Reunuspietaryrtti

(reunuspäivänkakkara)

(mattram)

Tanacetum parthenium

Hyönteiskasvi, värikasvi

annos n. 0,3 g / 2,90 €

til.no 2372

1 g = n. 9 000 siementä.

Mv. Viljellään meillä yksivuotisena. Korkeus 10–50 cm. Tiheässä olevat kukat pieniä ja päivänkakkaramaisia. Kukki myöhäiseen syksyyn. Hyvä mesikasvi perhosille.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka. Lämpöä ja kuiva maa. Esikasvatus maaliskuun puolivälissä. Siementä ei peitetä. Itää 18 °C:ssa 20–30 vrk:ssa. Voi kylvyytään itsestään.

Käyttö: Maustekäyttöön, mutta ei sovi kuitenkaan kaikille, sillä saattaa aiheuttaa haavaumia suun limakalvoille. Käytetään myös tuholaiistorjunnassa (sisältää pyretriiniä) ja koikarkotteena. Sopii leikko- ja kuiva-kukaksi.

Rohtonukula

(hjärtstilla)

Leonurus cardiaca

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,90 €

til.no 2363

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Eurooppalainen ruohokasvi, joka menestyy Etelä-Lapissa asti. Korkeus 50–130 cm. Vaaleanpunaiset, pienehköt kukat kesä-syyskuussa. Houkuttelee mehiläisiä ja kohtalaisesti yöperhosia. Siementää runsaasti.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kevyessä, kohtalaisesti lannoitetussa, kosteahkossa ja kalkitusmaassa. Kylvö maahan varhain keväällä.

Käyttö: Juomiin, kastikkeisiin ja hyytelöihin. Kukki-
vaa latvaversoa on käytetty rauhoittavana rohtona ja
verenpaineen alentamiseen. Voi kuivata tai pakastaa.

Rohtopurasruoho (kurkkuyrtti) (gurkört)

Borago officinalis

Hyönteiskasvi

1 g = n. 50 siementä.

Yv. Tunnettu aiemmin purasruohon nimellä. Korkeus
n. 65 cm. Kasvusto karvainen. Kukkii pitkään ja kau-
niisti. Parhaita mesikasveja. Siemenet sisältävät run-
saasti gammalinoleenihappoja ja muita terveellisiä
rasvoja.

Viljely: Kylvä aikaisin keväällä kalkittuun maahan. Kyl-
vösyvyys 2 cm. Kun yölämpötila on yli 7 °C, itää 2-3
viikossa. Kylväytyy helposti. Siemenen itävyys säilyy
jopa 8 vuotta.

Käyttö: Siementen käyttö on yleistä intialaisessa
keittiössä. Kukilla voi koristella salaatteja ja juomia.
Vihreitä osia ei suositella sisäiseen käyttöön, koska
niistä on löydetty maksalle haitallisia alkaloideja. Koko
kasvia on käytetty aikaisemmin myös lääkekasvina
mm. virtsan- ja hienerityksen lisäämiseen.

Sinikukkainen

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 2135

Taivaansiniset kukat.

Valkokukkainen Mix

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 2217

Pääosin puhtaankalkoisia kukkia, mutta joukossa on
myös sinisiä kurkkuyrttejä.

Rohtopähkämö

(läkebetonika)

Stachys officinalis

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,2 g / 3,40 €

til.no 2371

1 g = 200-400 siementä.

Mv. Kasvatettiin aikoinaan lähes kaikissa yrttitarhoissa
Euroopan luostareissa. Viljelty meillä jo 1700-luvulla.
Korkeus n. 50 cm. Varret kulmikkaat, lehdet karheat.
Purppuranpunaiset, tähkämäiset kukat heinä-elo-
kuussa. Mehiläiskasvi ja melko hyvä mesikasvi päi-
väperhosille.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa, kuivahkossa, kalkkipi-
toisessa humusmaassa. Siementen kylmäkäsitteily 4
vk ennen kylvää tai syyskylvö. Voi myös esikasvattaa.

Käyttö: Vanha rohtokasvi, josta on käytetty kaikkia
osia. Juurakon liiallinen käyttö voi aiheuttaa oksentelua.

Rohtosalkoruusu

(läkemaalva)

Althaea officinalis

annos n. 1 g / 2,40 €

til.no 2248

1 g = 150-300 siementä.

Mv. Kasvatetaan usein kaksivuotisena. Vanhanajan
lääke- ja koristekasvi. Korkeus 60-150 cm. Lehdet
samettiset. Vaaleanpunaiset tai valkoiset kukat heinä-
syyskuussa.

Viljely: Aurinkoinen, kostea ja ravinteikas kasvupaikka.
Kylvö avomaalle touko-kesäkuussa. Itää epätasaisesti,
voi joskus kestää useita kuukausia.

Korjuu: Lehdet ja kukat heinä-elokuussa. Kaksivuotias
juuri korjataan syksyllä ja kuivataan nopeasti.

Käyttö: Kukat, lehdet ja siemenet salaatteihin. Lehdet
keittoihin ja teehe. Juuri on herkullinen tuoreena ja
kypsennettynä. Juuri on vaahtokarkkien alkuperäinen
aines: jauhettua juurta turvotetaan vedessä, lisätään
sokeria ja kuumennetaan, jolloin saadaan makeaa
tahnaa. Arvokas lääkekasvi lima-aineensa vuoksi.

Rohtovirmajuuri

(läkevänderot, vendelört)

Valeriana officinalis

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,90 €

til.no 2378

1 g = n. 1 500 siementä.

Mv. Menestyy hyvin koko maassa. Korkeus 100-250
cm. Hyväntuoksuiset kukat vaaleanpunaiset. Melko
hyvä mesikasvi perhosille. Vanha, rauhoittava lääkeyrtti.

Viljely: Menestyy kalkitus- ja kuohkeassa multa-
maassa. Kylvä avomaalle keväällä. Siemeniä ei peitetä.

Korjuu: Juurakko nostetaan maasta toisen vuoden
syksyllä.

Käyttö: Lisää kasvimaan lierokantaa ja on hyvä lisä
kompostissa. Naaraskissat pitävät juurien tuoksusta.
Käytetty vuosisatoja rohtona mm. unettomuuteen.
Varoitus: tutustu käyttöä koskeviin ohjeisiin.

Rohtorosmariini

(rosmarin)

Rosmarinus officinalis

annos n. 0,2 g / 2,90 €

til.no 2379

1 g = n. 750 siementä.

Mv. Välimeren maissa kasvaa 2-3-metriseksi pensaaksi.
Neulasmaiset nahkeat lehdet, kukat vaaleansiniset
tai punertavat. Ei talvehdi meillä; talvetus mieluiten
12-15 °C:ssa.

Viljely: Menestyy suojaisassa ja lämpimässä paikassa,
kalkkipitoisessa ja vettä läpäisevässä mullassa. Esi-
kasvatus tammi-maaliskuussa. Siementen pitäminen

muutaman päivän ajan jääkaappilämpötilassa edistää itämistä. Itää 21 °C:ssa yleensä 1-2 viikossa.

Korjuu: Lehtiä kerätään tarpeen mukaan. Latvonta saa kasvin haarautumaan.

Käyttö: Täydentää muiden yrttien makua. Pidetään elimistöä vahvistavana ja ruuansulatusta edistävänä kasvina.

Ryytineito (svartkummin)

Nigella sativa

annos n. 2 g / 2,40 € til.no 2352

1 g = n. 430 siementä.

Yv. Viljelty yli 2 000 vuotta. Korkeus n. 30 cm. Lehdet tillimäiset. Sinertävät kukat heinä-syyskuussa. Tuottaa syötäviä siemeniä, joista käytetään myös mustakuminanimeä. Kaunis kylvö- ja kuivakukka.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa, lämpimässä paikassa, tavallisessa puutarhamaassa. Kylvö 1-2 cm:n syvyyteen toukokuussa maan lämmentyä. Itää 18 °C:ssa 1-2 viikossa.

Käyttö: Siemeniä käytetään kuminan tapaan. Siemenkotia voi kuivata koristeeksi. Kaunis kylvö- ja kuivakukka.

Saksankirveli (spansk körvel)

Myrrhis odorata

annos n. 20 siementä / 2,70 € til.no 2177

1 g = n. 20 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Alpeilla, Apenniineilla, Balkanilla ja Pyreneillä. Korkeus 70-100 cm. Aniksenmakuiset lehdet ja valkoinen kukinto. Tuottaa satoa jo aikaisin keväällä.

Viljely: Viihtyy puolivarjossa, kosteutta pidättävässä, runsasravinteisessa, kalkitussa ja vettä läpäisevässä kasvupaikassa. Kylvö mieluiten syksyllä, jolloin siemen saa kylmäkäsittelyn. Itäminen voi viedä kuukausia. Kylväytyy.

Käyttö: Lehdet tuoreina parhaita, voidaan myös pakastaa tai kuivata. Varsia voi käyttää hyvänmakuisina mehupilleinä. Juuri keitetään juurikkaiden tapaan. Vihreitä, keskenkasvuisia siemeniä voi syödä karkkeina. Koko kasvi antiseptinen ja hyvä ruuansulatukselle.

SALVIAT (salvia)

Salvia

Myiskialvia (muskatellsalvia)

Salvia sclarea

Perinnelajike, luomusiemen

annos n. 1 g / 4 € til.no 2385

1 g = n. 250 siementä.

Kv. Korkeus 90-120 cm. Isokokoiset lehdet koristeelliset. Kukkii toisena vuonna herkin vaaleanpunaisiin kukiin. Voimakas tuoksu. Viihtyessään kylväytyy itse.

Viljely: Aurinkoinen, kalkittu ja lannoitettu maa. Esikasvatus maaliskuussa. Itää 18 °C:ssa 1-2 viikossa.

Käyttö: Lehdet voi paistaa öljyssä ja syödä. Niistä voi valmistaa kurlausvettä ja haavojen hoitoainetta. Kukut ja lehdet tuoksusekoituksiin. Kukut kuivakukiksi. Eteeristä öljyä käytetään mm. hajuvesissä, saippuissa ja suuvesissä. Käytetty myös muskatelliviiniin mausteeksi.

Ryytisalvia (kryddsalvia)

Salvia officinalis

Biodynaaminen siemen, värikasvi

annos n. 0,5 g / 2,90 € til.no 2384

1 g = n. 130 siementä.

Mv. Puolipensas Välimeren alueelta. Viljelty jo 6 000 vuotta. 50-70 cm korkea. Varret alhaalta puutuneita, lehdet harmaanvihreitä. Tähtämäiset kukat sinivioletteja. Antiikin aikana sanottiin, että se, jonka pihassa kasvaa salvia, ei kuole.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka, kalkittu, hiekkapitoinen maa. Esikasvatus maaliskuussa. Itää 18 °C:ssa 1-3 viikossa. Taimettuminen hidasta. Talvehtii monesti Etelä-Suomessa; suojaus eduksi. Voi kasvattaa myös ruukussa.

Korjuu: Lehdet kerätään ennen kukintaa, kuivataan hitaasti tai pakastetaan.

Käyttö ja säilytys: Käytetään usein rosmariinin ja persiljan kanssa. Vahva maku sopii mm. sipuli-, papu- ja riistaruuokiin. Lääkeyrttinä antiseptinen. Ei suositella jokapäiväiseen käyttöön. Lankoja värjättäessä saadaan kaunista keltaista väriä.

SAMETTİKUKAT (yrttikäyttö) (tagetes)*Tagetes***Haisusamettikukka** (stinkttagetes)*Tagetes minuta*

Värikasvi

annos n. 0,2 g / 2,70 €**til.no 2040**

1 g = n. 1 300 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Amerikasta. Perussa on yksi tärkeimmistä yrteistä. Komea, pystykasvuinen yli kaksimetriseksi kasvava samettikukka, jonka liuskaiset lehdet ja korkeus luovat eksoottisen vaikutelman. Kukat pienet ja kellertävät. Lehdistö tuoksuu vahvasti mausteisen sitruunaiselta. Torjuntakasvi: ehkäisee juurillaan rikkaruohojen kasvua, juurikirvoja ja ankeroisia.

Viljely: Menestyy tavallisessa puutarhamaassa aurinkoisella tai melko aurinkoisella paikalla. Esikasvatus maalishuhtikuussa. Suuri koko kannattaa huomioida.

Käyttö: Kuivattuja lehtiä voidaan käyttää mausteena. Sitruunainen maku sopii esimerkiksi perunaruokiin ja keittoihin sekä juustojen kera. Teetä on käytetty myös flunssan torjuntaan ja vatsavaivoihin.

Kääpiösamettikukka (liten tagetes)*Tagetes tenuifolia*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 1 200 siementä.

Yv. Kasvutapa kauniin pensasmainen, korkeus n. 35 cm. Kukat pienet, sitruunankeltaiset ja sitruunantuoksuiset. Kukkii koko kesän. Hyvä mesikasvi perhosille!

Viljely: Viihtyy auringossa ja puolivarjossa, kuivassa ja tuoreessa, runsasravinteisessa, syvämultaisessa ja vettä läpäisevässä maassa. Esikasvatus maaliskuun lopulla. Etelärannikolla myös kylvö toukokuussa avomaalle. Itää 20 °C:ssa 3–10 vrk:ssa. Taimikasvatusaika on 9–11 viikkoa. Hallanarka!

Käyttö: Yrttimaan soma kaunistus. Ryhmäkasvi kukatarhaan ja ruukkuun. Terälehtiä voidaan käyttää salaatteihin ja kuivattuna tuoksusekoituksiin. Värjää villalangan keltaiseksi.

'Lemon Gem'

annos n. 0,2 g / 2,40 €**til.no 2733**

Kukat keltaiset.

'Red Gem'

annos n. 0,2 g / 2,40 €**til.no 2732**

Tuoksuvat kukat pienet ja lämpimänpunaiset.

'Sekoitus'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,2 g / 2,90 €**til.no 2356**

Upea väriekoitus pitkään ja runsaasti kukkivasta kääpiösamettikukasta. Kukkien väri vaihtelee sitruunankeltaisesta oranssiin ja punaruskeaan. Kukinta jatkuu kesäkuulta pitkälle syksyyn aina lokakuulle saakka. Näyttävä kukkaryhmissä, ruukuissa, keittiöpuutarhassa ja yrttimaalla. Kukat ja lehdet syötäviä.

Maustesamettikukka*Tagetes filifolia*

'Dropshot'

annos noin 15 siementä / 4,40 €**til.no 2482**

1 g = n. 1 500 siementä

Yv. Korkeus 30–50 cm. Kompakti, pensasmainen kasvutapa. Liuskoittuneet ja hennot lehdet maistuvat voimakkaasti lakritsille. Kukat ovat pienet ja vaatimattomat. Tunnetaan myös nimillä salmiakkiyrtti ja lakritsiyrtti.

Viljely: Kasvatetaan samoin kuin muut samettikukat.

Korjuu ja käyttö: Lehtisatoa korjataan heinäkuusta alkaen pakkasiin saakka. Käytetään ruokien ja jälkiruokien maustamiseen, teeyrtiksi tai herkulliseksi syötäväksi sellaisenaan.

Rohtosamettikukka (glanstagetes)*Tagetes lucida***annos n. 0,2 g / 2,40 €****til.no 2220**

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Suomessa yksivuotinen. Kotoisin Sierra Madren vuoristosta Meksikosta. Korkeus n. 60 cm. Tummanvihreissä lehdissä aniksen aromi. Kauniit keltaiset kukat. Vanha atsteekkien käyttämä yrtti.

Viljely: Viihtyy auringossa, suojaisassa, ravinteikkaassa, kosteutta pidättävässä, hyvässä maassa. Esikasvatus huhtikuussa. Latvomien tuuheuttaa taimen. Talvetus viileässä ja valoisassa paikassa.

Käyttö: Ranskanrakuunan tapaan tuoreena tai kuivattuna mm. kalan, kanan, munaruokien, salaattien, viinietikan ja öljyjen mausteeksi. Käytetään myös teeaineksena, bouguet garni -yrttisekoituksessa ja potpourreissa. Kansanlääkinnässä käytetty mm. rauhoittamaan vatsaa ja lievittämään vilustumisoireita.

Sitruunamelissa (citronmeliss)*Melissa officinalis*

Biodynaaminen siemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,70 €**til.no 2388**

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv. Kreikkalaiset käyttivät rohdoksena jo 7 000 vuotta sitten. Korkeus. 20–50 cm. Lehdet ja nuoret versot miellyttävästi sitruunantuokuiset ja -makuiset. Melko talvenarka. Hyvä mehiläiskasvi!

Viljely: Viihtyy kompostilla parannetussa maassa. Kylvö maaliskuussa ruukkuun tai kesäkuussa avomaalle. Itäminen kestää ulkona 2–3 viikkoa. Nuoret taimet talvehtivat parhaiten. Menestyy sisälläkin.

Korjuu ja säilytys: Sato korjataan ennen kukintaa. Voidaan kuivata tai pakastaa.

Käyttö: Salaatti- ja teeyrtti, sopii myös mm. marmeladiin, omenasoseeseen ja hyytelöihin. Lehdet koristeeksi. Lääkeyrttinä käytetty mm. lievittämään päänsärkyä. Karmeliittamunkit valmistivat v. 1630 mm. sitruunamelissasta, muskottipähkinästä, sinapista ja neilikasta karmeliittavettä, jota käytettiin moniin vaivoihin.

Tarhaportulakka (trädgårdsportlak)

Portulaca oleracea subsp. *sativa*

1 g = n. 2 400 siementä.

Yv. Vihannesportulakan viljelylajike. Kasvatettu Suomessa 1600-luvulta asti. Säätyläisillä se kuului 1800-luvulla suosituimpiin keittiökasveihin. Korkeus 10–30 cm. Lamoava kasvutapa, lehdet pienet ja mehevät. Runsaasti C-vitamiinia sisältävänä se on ollut tärkeä yrtti keripukin ehkäisyssä. Lehdet sisältävät myös paljon omega-3-rasvahappoja.

Viljely: Multava maa, lämmin ja valoisa kasvupaikka. Kylvö keväällä tai kesä-heinäkuussa avomaalle. Itää 20°C:ssa 1–2 viikossa. Sopii myös sisällä ruukussa viljeltäväksi.

Käyttö: Lehtiä ja latvaversoja käytetään tuoreena salaatteihin, maustevoihin, dippikastikkeisiin sekä keittoihin. Lisätään ruokaan valmistuksen loppuvaiheessa. Versot sopivat säilykkeiden mausteeksi ja ruokien koristeeksi. Lehdet maistuvat hieman suolaisilta.

'Grüner'**annos n. 0,5 g / 2,40 €****til.no 2134**

(Mauste)tilli (dill)

Anethum graveolens

Hyönteiskasvi

1 g = n. 900 siementä.

Yv. Vanha maustekasvi, kotoisin Aasiasta. Mitä etelämäksi mennään, sitä vähemmän tillin lehtiin muodostuu eeterisiä öljyjä. Hyvä perhoskasvi.

Viljely: Kasvaa parhaiten runsasravinteisella kivennäismaalla. Siemen kylvetään ensimmäistä satoa varten mahdollisimman aikaisin keväällä. Itää 14–20 vrk:ssa. Alin itämislämpötila 5 °C. Lisäkylvöjä voi tehdä 2–3 kertaa kesässä. Lehtitilliä ei tarvitse harventaa, kruunutilli harvennetaan 15–20 cm:n välein. Kylvöstä korjuuseen kuluu lehtitillillä n. 40 vrk ja kruunutillillä n. 75 vrk. Neljän vuoden viljelykiertoa suositellaan sienitautien torjumiseksi.

Korjuu ja säilytys: Satoa aletaan korjata harventaen heti, kun taimet ovat viisienttisiä. Satoa voi kuivata tai pakastaa.

Kruunutilli

Biodynaaminensiemien

annos n. 5 g / 2,40 €**til.no 2470**

Paras tilli säilöntään ja rapulieemeen.

'Tetra'

Biodynaaminen siemen

annos n. 5 g / 2,40 €**til.no 2451**

Voimakaskasvuinen, myöhäinen, tummanvihreä ja suurisatonen lehtitilli. Ei kovin herkkä kuivuudelle.

Tuoksuampiaisyrtti (turkisk drakblomma)

Dracocephalum moldavica

Hyönteiskasvi

1 g = n. 300 siementä.

Yv. Siperiasta kotoisin oleva tuoksuva yrtti. Tunnetaan myös Moldavian melissa -nimellä. Korkeus n. 60 cm. Violettiin vivahtavat siniset kukat. Tiheäkukkaiset latvakukinnot. Maistuu miedosti sitruunalle. Hyvä mesikasvi perhosille!

Viljely: Aurinkoinen paikka, kuohkea kompostilla parannettu ja kalkittu maa. Esikasvatus toukokuussa tai kylvö avomaalle, jolloin saadaan suurempi lehtisato. Maan lämpötilan oltava yli 7 °C, kylvösyvyys 2 cm, taimiväli 10–15 cm, riviväli 20–30 cm. Voidaan viljellä myös ruukussa. Vaatimaton!

Korjuu: Lehtisato korjataan, kun kukkavarret ovat puoleksi kukassa.

Käyttö: Sopii mausteeksi kalaruokiin ja salaatteihin, kuivattuna teehe. Antiseptinen. Kouristuksia ja ilma-vaivoja poistava, rauhoittava. Kaunis leikkokukka.

'Blue Dragon'

Luomusiemen

annos n. 1 g / 2,40 €**til.no 2126**

Tuoksuruuta, viiniruuta (vinruta)*Ruta graveolens***annos n. 0,5 g / 2,70 €** **til.no 2395**

1 g = n. 600 siementä.

Mv. Välimeren maista kotoisin oleva kookas puolipensas, joka jää Suomessa alle puolimetriseksi. Kauniit sinertävät lehdet. Vihertävänkeltaiset kukat tuoksahtavat mantelille ja balsamille. Tuoksu jakaa mielipiteitä. Myrkyllinen.

Viljely: Aurinkoinen, lämmin ja hiekkapitoinen kasvupaikka. Kylvö maaliskuussa ruukkuun tai suoraan avomaalle kesäkuussa. Taimiväli 30 cm. Leikataan keväällä. Lyhytikäinen ja talvehtiminen epävarmaa! Voi lisätä pistokkaista.

Käyttö ja säilytys: Juuri ennen kukintaa kerätyt lehdet kuivataan. Lehtiä käytetään tuoksusekoitukseen ja värjäyksessä antamaan kauniin vihreää väriä. Vanha lääkekasvi.

Tähkälaventeli (lavendel)*Lavandula angustifolia*

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 0,3 g / 2,90 € **til.no 2324**

1 g = n. 1500 siementä.

Mv. Varpumainen koriste-, mauste- ja rohdoskasvi. Hyödynnettiin jo antiikin aikana kylpyrohtona. Korkeus n. 35 cm. Kapeat lehdet harmaanvihreitä. Kukinto sininen. Ihastuttava tuoksu on ainutlaatuinen. Melko hyvä mesikasvi päiväperhosille!

Viljely: Menestyy aurinkoisessa paikassa, vettä läpäisevässä ja kalkkipitoisessa mullassa. Kylvö helmi-maaliskuussa ruukkuun. Kylvös peitetään hyvin ohuelti mullalla ja suojataan rei'itetyllä muovilla. Annetaan olla n. 2 vk huoneenlämmössä ja sitten n. 4 vk jääkaapissa. Tarvittaessa sama toistetaan. Itäminen on epätasaista.

Korjuu: Lehtiä tarpeen mukaan. Kukinnot korjataan varsineen heti kukkien auetta ja kuivataan kimpuna.

Käyttö: Mausteena teehen ja leivonnaisiin. Tuoksusekoituksiin ja vaatekaappiin. Rohtona mm. päänsärkyyn, unettomuuteen ja stressin helpottamiseen.

Valkohurtanminttu, hurtanminttu

(kransborre)

Marrubium vulgare

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 3,40 € **til.no 2312**

1 g = n. 1100 siementä.

Mv. Vanhimpia tunnettuja lääkekasveja, jota arvostettiin jo muinaisessa Egyptissä ja Roomassa. Suomessa

satunnaistulokas. Korkeus n. 50 cm. Harmahtavat lehdet karvaiset. Heinä-elokuussa valkoiset kukat. Erittäin hyvä mehiläiskasvi!

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka. Kuivahko, vähäravinteinen ja kalkkipitoinen maa. Esikasvatus maalishuhtikuussa tai kylvö avomaalle kesäkuussa. Siemeniä ei peitetä. Itää 18 °C:ssa 1-2 viikossa. Ei talvehdi aina. Voidaan kasvattaa myös sisällä.

Korjuu ja säilytys: Lehtiä ja kukkivia latvuuksia. Voidaan kuivata.

Käyttö: Liköoreissa, makeisissa ja teessä. Kitkerän makuinen. Sopii kuivakukkakimppuihin.

Veripeippi (bladmynta)*Perilla frutescens*

1 g = n. 500 siementä.

Yv. Kotoisin Kaakkois-Aasiasta. Idässä suosittu lääkekasvi ja yrtti jo 500-luvulla. Eurooppaan tuli vuonna 1750. Korkeus n. 50 cm. Kukat valkoiset, vaaleanpunaiset tai laventelinsiniset. Lehdet tuoksuvat hierottaessa mausteisilta, kanelin ja kuminan sekoitukselta.

Viljely: Vaatii aurinkoisen, lämpimän ja syvämultaisen kasvupaikan. Kylvö avomaalle hallojen mentyä tai esikasvatus maalishuhtikuussa. Itää valossa eli kylvöstä ei peitetä. Itää hitaasti ja epätasaisesti, itämisaika 14-21 vrk. Taimiväli 20 cm. Avomaalle kylvettäessä on syytä käyttää harsoa. Hallanarka. Voidaan lisätä helposti vesilasissa juurrutetuista pistokkaista.

Korjuu: Alkaa noin kuukauden kuluttua kylvöstä ja jatkuu ensimmäiseen hallaan.

Käyttö: Veripeippi on japanilaisten persilja. Antaa hienon aromin esim. kalaruokiin. Lehtien uskotaan estävän parasiittitartuntoja, joita voi saada raakaa kalaa syödessä. Syödään usein sushin kanssa.

'Kaori'

Annos n. 0,5 g / 2,40 € **til.no 2294**

Korkeus 60 cm. Vihreät, tasaiset lehdet.

'Purple'

annos n. 0,5 g / 2,40 € **til.no 2187**

Koristeellinen punalehtinen muoto. Värjää keitetyn riisin punertavaksi. Kaunis ruukussa ja kukkaistutuksissa.

Väinönputki (fjällkvanne, angelika)*Angelica archangelica*

Hyönteiskasvi, luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,40 € **til.no 2398**

1 g = n. 200 siementä.

Kv. Pohjolan ensimmäisiä viljelykasveja. Kasvaa Pohjois-Suomessa kosteilla jokivarsilla ja niityillä. Putki-kasvi, jonka korkeus 100–250 cm. Varret jäykät ja pystyt, kukinto vihertävän valkoinen. Tuoksu aromaattinen ja miellyttävä. Jos varret leikataan ennen kukintaa, kasvista saadaan monivuotinen. Melko hyvä ravinto- ja mesikasvi perhosille!

Viljely: Kosteaa, runsasravinteinen savi- tai multamaa. Kylvö mieluiten syys-lokakuussa. Keväällä kylvettäessä kylmäkäsitely (vähintään 4 vk, 0–+5°C:ssa) kosteaan hiekkaan kylvettynä. Siemeniä ei peitetä. Kylväytyy.

Korjuu: Lehdet kerätään nuorina ja pehmeinä. Kukkarvasi leikataan heti kukinnan alussa.

Käyttö: Lehdet ja siemenet sopivat tuoreena tai kuivattuna keittojen mausteeksi ja kuivattuna tuoksusekoituksiin. Lehdet sopivat salaatteihin ja kasvispaistoksiin. Lehdistä tehty keite muistuttaa kiinalaista teetä. Nuoria varsia ja lehtiruoteja käytetään kuorittuna, tuoreeltaan ja hillottuna leivonnaisiin. Juuret voi kuivata ja jauhaa jauhoksi. Kukinnan voi keittää ja valmistaa ruoaksi kukkakaalin tapaan. Kuivattu juuri käy kiinnikkeeksi eli fiksatiiviksi tuoksusekoituksiin. Viljellään mm. alkoholi-, makeis- ja lääkeketeollisuuden tarpeisiin. Edistää ruuansulatusta.

VÄRIMINTUT (temynta)

Monarda

Hyönteiskasvi

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta, jossa alkuperäiskansat käyttäneet mausteena ja lääkekasvina. Hyviä mesi- ja perhoskasveja.

Viljely: Viihtyvät ravinteikkaassa, kuohkeassa ja kosteutta pidättävässä mullassa. Kylvetään keväällä maahan. Siemenet peitetään hyvin ohuelti. Itää 18 °C:ssa 1–2 viikossa. Kuivina jaksoina kasteltava.

Preeriaväriminttu (lila temynta)

Monarda fistulosa

annos n. 0,2 g / 2,70 € til.no 2403

1 g = n. 2 000 siementä.

Korkeus 60–90 cm. Viehättävät, vaaleanliilat kukinnot.

Käyttö: Nuoret lehdet teeheen ja lihan mausteeksi. Siemenkodat kerätään kuivakukiksi. Pohjois-Amerikan alkuperäiskansat uuttivat kasvista hiusöljyä. Myös perennapenkkiin.

Punaväriminttu (röd temynta)

Monarda didyma

1 g = n. 2 000 siementä.

annos n. 0,1 g / 4,40 € til.no 2037

Mv. Korkeus n. 100 cm. Kukki pitkään punaisin kukin.

Käyttö: Tuoreet kukat salaatteihin, lehdet esim. liharuokien mausteeksi. Kuivatut kukat ja lehdet tee- ja tuoksusekoituksiin. Kaunis ja kestävä leikkokukka. Arvostettu tee- ja koristekasvi, joka tunnetaan kultamelissa-/Goldmelisse-nimellä. Kasvin sanotaan lievittävän pahoinvointia, ilmavaivoja ja kuukautiskipuja.

Sitruunaväriminttu (citrontemynta)

Monarda citriodora

annos n. 0,5 g / 3,40 € til.no 2400

1 g = n. 2 000 siementä.

Yv. Korkeus n. 80 cm. Ihastuttavat kukinnot vaalean purppuranpunaiset ja miellyttävästi sitruunantuoksuiset.

Viljely: Kalkittu, kuohkea, vettä läpäisevä maa. Esikasvatus maalishuhtikuussa. Siemenet kylvetään lähes pintaan. Itää 18 °C:ssa 1–2 viikossa.

Käyttö: Ihana tee- ja tuoksukasvi.

Yrttiselleri, leikkoselleri (snittselleri)

Apium graveolens Secalinum-Ryhmä

1 g = n. 2 500 siementä.

Mv. Viljellään yksivuotisena. Korkeus n. 30 cm. Raikas sellerin maku, suosittu Kaukoidän keittiössä.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, multavassa, ravinnetilaltaan hyvässä ja kosteutta pidättävässä maassa. Helpompi kasvattaa kuin tavallista selleriä. Esikasvatus maalishuhtikuussa. Siemenet peitetään hyvin ohuelti. Itää hitaasti ja epätasaisesti, 15 °C:ssa 5–10 vrk. Etelässä voi kokeilla avomaakylvöä harson alle. Yölämpötilan pitää olla yli +7 °C. Itää 2–3 viikossa. Taimiväli n. 10 cm. Kuivuus ja niukka lannoitus huonontavat makua. Sopii myös ruukku- ja ikkunaviljelyyn.

Korjuu: Satoa voi korjata, kun korkeus on n. 20 cm. Leikataan maan tasalta, uusia lehtiä alkaa kehittyä tuota pikaa.

Käyttö ja säilytys: Tuoreena keittoihin ja salaatteihin. Aasiassa käytetään kaikenlaisissa riisi- ja nuudeli-ruoissa. Piste iin päälle Bloody Mary-cocktailissa. Käyttö määrässä oltava varovainen, maku hyvin voimakas. Säilötään pakastamalla tai kuivaamalla.

'Westland'

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 2282

KUKAT, KAKSI- JA MONIVUOTISET

AKILEIJAT

(akleja)

*Aquilegia***Alppiakileija**

(alpakleja)

*Aquilegia alpina***annos n. 0,5 g / 2,70 €****til.no 3284**

1 g = n. 800 siementä.

Mv. Kotoisin Länsi-Alpeilta. Korkeus n. 40 cm. Isot, syväsiniset kukat, joissa valkoinen keskusta. Kukki kesä-heinäkuussa. Viehättävä!**Viljely:** Viihtyy puolivarjossa tai auringossa, kevyessä ja kalkkipitoisessa maassa. Syyskylvö tai 4–6 viikon kylmäkäsittely ja kylvö maaliskuussa. Siemen peitetään ohuelti. Itämisaika huoneenlämmössä 3–4 vk.**Kääpiöjapaninakileija**

(japansk akleja)

Aquilegia flabellata var. *pumila*

1 g = 200–500 siementä.

Mv. Kotoisin Japanista. Tiivis kasvutapa, korkeus 20–30 cm. Kauniit lehdet pyöreähköt ja harmaanvihreät. Puh-taanvalkoiset kukat touko-kesäkuussa. Myrkyllinen.**Viljely:** Viihtyy auringossa ja puolivarjossa, ravinteikkaassa, hiekkansekaisessa maassa. Taimikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö varhain keväällä. Kylmäkäsittelyn siemenen itämisaika 3–4 vk.**'White Angel'****annos n. 0,1 g / 3,40 €****til.no 3971****Lehtoakileija**

(akleja)

Aquilegia vulgaris

Hyönteiskasvi

1 g = 630–800 siementä.

Mv. Tunnettu jo 1500-luvulla. Korkeus 50–80 cm. Kukat siniset, vaaleanpunaiset tai valkoiset. Kukki alkukesästä heinäkuulle. Kohtalainen mesi- ja ravintokasvi perhosille. Erinomainen talvenkestävyys. Myrkyllinen!**Viljely ja käyttö:** Kasvaa lähes millaisessa paikassa tahansa: auringossa, puolivarjossa tai varjossa sekä vähämultaisessa hiekka- ja savimaassa (pH 5,8–6,8). Syyskylvö tai kylmäkäsittely ja kylvö keväällä. Siemeniä ei peitetä, itää valossa. Itää hitaasti ja epätasaisesti. Kylväytyy viihtyessään. Perennapenkkiin ja leikkokukaksi. Siemenkoti sopii kuivakukaksi.**'Grandmothers Garden'****annos n. 0,1 g / 2,70 €****til.no 3308**

Korkeus n. 60 cm. Yksinkertaiset, kannukselliset kukat mm. vaaleanpunaisia, violetteja ja viininpunaisia.

'Ruby Port'**annos n. 0,1 g / 2,90 €****til.no 3974**

Korkeus n. 70 cm. Hurmaavat, tumman viininpunaiset kerrannaiset kukat.

Dalmatianpietaryrtti

(gråkrage, dalmatinerkrage)

Tanacetum cinerariifolium

Luomusiemen

annos n. 0,3 g / 2,90 €**til.no 3008****Mv.** Korkeus noin 50 cm. Tunnetaan myös nimellä dalmatianpäivänkakkara. Hienoliuskainen, hopeanharmahtava lehdistö ja päivänkakkaramaiset kukat, joilla valkoiset terälehdet ja keltainen keskusmykerö. Kasvi muodostaa hienon puolipallomaisen kasvuston ja on kaunis sekaistutuksissa.**Viljely:** Esikasvatus maaliskuulta alkaen hajakylvönä, jonka jälkeen koulinta kun taimissa ensimmäiset kasvulehdet. Taimet istutetaan avomaalle ilmojen lämmettyä. Myös avomaakylvö mahdollinen. Kasvupaikka aurinkoinen, hiekkapitoinen, läpäisevä multamaa.**Käyttö:** Karkottajakasvi tuohyönteisille, kasvia käytetään pyretriinipitoisuuden vuoksi myös hyönteiskarvoitteiden valmistukseen, joten dalmatianpietaryrtti on erinomainen kumppanuuskasvi. Sopii myös leikkokukaksi, vaikkakin voimakastuoksuinen. Myrkyllinen.**Etelänmunkki**

(franska blåmunkar)

Jasione laevis

1 g = n. 18 000 siementä.

Mv. Kotoisin Keski- ja Etelä-Euroopasta. Tiivis mätästävä kasvutapa. Kauniin pyöreät, sinisävyyiset mykerökukinnot heinä-elokuussa. Kukut ulottuvat n. 30 cm:n korkeuteen. Sopii perennapenkkiin reunuskasviksi, kivikkoon ja leikkokukaksi.**Viljely:** Viihtyy auringossa kuohkeilla, läpäisevillä ja hiekkapitoisilla mailla. Kylvö astioihin tai suoraan kasvupaikalle. Myös syyskylvö mahdollinen. Siemeniä peitetään hyvin ohuelti. Itämisaika 20 °C:ssa 2–3 vk.**'Blue Light'****annos n. 0,1 g / 4,80 €****til.no 3078**

Etelänruusu ruoho (grekvädd)*Knautia macedonica*

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 4 €**til.no 3062**

1 g = 50–100 siementä.

Mv. Kotoisin Keski-Euroopasta. Korkeus 70–80 cm, ei tarvitse tukea. Kauniit viininpunaiset kukat suojuslehdellisissä mykeröissä. Kukkii heinä–elokuussa.**Viljely:** Viihtyy auringossa, läpäisevässä ja ravinteikkaassa maassa. Kylvö varhain keväällä heti maan suluttua tai syyskylvö, sillä kylmäkäsitely edistää itämistä. Itää epätasaisesti, joskus useita kuukausia. Ei ole kovin pitkäikäinen, mutta viihtyessään kylväytyy. Kaunis ryhmäperenna ja leikkokukka sekä hyvä perhoskasvi.**Europanalppitähti (edelweiss)**

(edelweiss)

*Leontopodium alpinum***annos n. 0,5 g / 3,40 €****til.no 3443**

1 g = n. 7 500 siementä.

Mv. Sveitsin kansalliskukka. On luonnollisilla kasvupaikoillaan rauhoitettu. Korkeus 15–20 cm. Koko kasvi on valkoisten karvojen peittämä. Kukat pieniä, mutta koristeellisia. Kukkii heinäkuussa. Sopii kivikkoon. Käytetään myös leikko- ja kuivakukkana.**Viljely:** Viihtyy auringossa vettä läpäisevässä, kuivassa tai tuoreessa, keskiravinteisessa ja kalkitussa maassa. Kylmäkäsitellyt siemenet kylvetään aikaisin keväällä ulos. Niitä ei peitetä, itävät valossa. Itäminen epätasaista (10–42 vrk).**Harmaamalvikki**

(gråmalva)

*Lavatera thuringiaca***annos n. 0,5 g / 2,70 €****til.no 3544**

1 g = 125–150 siementä.

Mv. Kotoisin Keski-Euroopasta. Vanhan ajan perenna. Korkeus 100–200 cm. Tanakka varsi ja harmahtavat lehdet. Silkinhoitoiset, vaaleanpunaiset kukat, kukkii heinä–syyskuussa. Kaunis leikkokukka ja perennaryhmän taustakasvi.**Viljely:** Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, ravinteikkaassa multamaassa, mutta kasvaa vaatimattomissakin olosuhteissa. Taimikasvatus maaliskuusta alkaen tai kylvö suoraan kasvupaikalle toukokuussa. Syyskylvö tai kylmäkäsitely (4 vk) parantaa itämistä. Erinomainen talvenkestävyys.**Hopeahärkki**

(silverarv)

Cerastium tomentosum

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,40 €**til.no 3740**

1 g = n. 2 800 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Apenniinien vuoristossa ja Sisiliassa. Mattomainen kasvutapa, korkeus n. 20 cm. Hopeanväriset lehdet. Valkoiset kukinnot touko–kesäkuussa. Mesi- ja ravintokasvi päivä- ja yöperhosille.**Viljely:** Viihtyy auringossa, kuivassa tai erittäin kuivassa, niukka- tai keskiravinteisessa, kalkitussa ja vettä läpäisevässä maassa. Kylvetään maan lämmentyä. Itämisaika 1–3 vk.**Hopeamaruna**

(vitmalört)

*Artemisia ludoviciana***annos n. 0,2 g / 2,70 €****til.no 3236**

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Vanha perenna. Korkeus n. 60 cm. Liuskainen, hopeanharmaa lehdistö koristeellinen. Valkoiset vaatimattomat mykerökukinnot heinä–elokuussa.**Viljely:** Esikasvatus huhti–toukokuussa. Kylvöstä ei peitetä, itää valossa +20 °C:ssa 10–20 vrk:ssa. Viihtyy auringossa, laihemmassakin, mutta kalkitussa maassa. Lumettomana kevättalvena kannattaa suojata havunoksilla.**Käyttö:** Kivikkokasvi, kuivakukka. Muita kasveja korostava tausta- tai välikasvi.**Humala**

(humle)

*Humulus lupulus***annos n. 0,5 g / 2,70 €****til.no 3065**

1 g = 50–100 siementä.

Mv. Hamppukasveihin kuuluva ruohovartinen köynnös, korkeus n. 7 m. Kotoisin Euraasiasta. Suomessa kasvaa luonnonvaraisena harvinaisena Etelä- ja Keski-Suomen ranta- ja puronvarsilehdoissa. Oli Pohjolassa yksi tärkeimmistä vanhoista viljelykasveista; 1700-luvulla määrättiin lailla, että kaikissa taloissa tuli olla humalisto. On ollut myös tärkeä lääkekasvi. Kukkii heinä–elokuussa. Kun halutaan humalankäpyjä tuottava emiyskilö, kasvia lisätään emikasvin juuripistokkaista.**Viljely:** Viihtyy aurinkoisella tai puolivarjoisella paikalla. Menestyy parhaiten multavassa ja läpäisevässä maassa. Keväällä ennen kylvöä siemenet kylmäkäsitellään 6–8 vk. Kylvetään noin 0,5 cm:n syvyyteen ruukuun tai suoraan kasvupaikalle. Itää 25–30 vrk:ssa.

Tarvitsee hyvän tuen. Maanpäälliset osat kuihtuvat syksyllä. Myös syyskylvö mahdollinen.

Käyttö: Humala on vehreä koristeellinen köynnös. Emitähkistä voi hauduttaa rauhoittavaa teetä, ja niillä voi maustaa olutta.

Isohelokki (storblommigt nattljus)

Oenothera missouriensis

Hyönteiskasvi

annos n. 2 g / 2,90 €

til.no 3728

1 g = n. 250 siementä.

Mv. Lamoava kasvutapa. Korkeus 15–30 cm. Keltaiset, tuoksuvat, suppilomaiset kukat puhkeavat lehtihankoihin. Kukkii heinä–syyskuussa. Kukat aukeavat ainoastaan runsaassa valossa. Hyvä mesikasvi lähinnä yöperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa, keskiravinteisessa ja kalkitussa maassa. Kylvö maahan keväällä. Siemenet peitetään ohuelti. Voi kylväytyä.

Isokaunosilmä (flicköga)

Coreopsis grandiflora

Hyönteiskasvi, värikasvi

1 g = n. 400 siementä

Mv. Helppohoitoinen, matala perenna. Kukkii heinäkuusta syksyyn keltaisin kukin. Aurinkoon tai puolivarjoon, kuivalle tai tuoreelle, ravinteikkaalle ja hyvin vettä läpäisevälle kasvupaikalle. Sopii leikkokukaksi ja perhoskasviksi. Lyhytikäinen perenna, mutta voi lisätä helposti siemenistä. Kukkii jo ensimmäisenä vuonna.

Viljely: Esikasvatus maalisi-huhtikuussa hiekanselkseen multa tai suorakylvö maan lämmentyä.

'Golden Globe'

Annos 0,5 g / 2,40 €

til.no 3369

Korkeus 30–40 cm. Kauniit ja suuret, kirkkaan keltaiset ja kerrotut kukat.

Isokonnantatar (stor ormrot)

Bistorta officinalis

annos n. 0,2 g / 2,70 €

til.no 3333

1 g = n. 100 siementä.

Mv. Kasvaa usein vanhoissa kartanopuistoissa. Korkeus 50–80 cm. Muodostaa tiheitä kasvustoja. Jäykkien varsien latvoissa pieniä vaaleanpunaisia tähkämäisiä kukintoja. Kukkii kesä–heinäkuussa. Soma kukkakimpuissa.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa tai kosteassa, runsasravinteisessa, runsasmultaisessa savi- tai turvemaassa. Kylmäkäsittely (4 vk) ja kylvö keväällä maahan tai syyskylvö.

Isolyhtykoiso, "juutalaiskirsikka"

(stort judekör, japansk lykta)

Physalis alkekengi

annos n. 0,1 g / 2,70 €

til.no 3263

1 g = n. 600 siementä.

Mv. Kotoisin Itä-Aasiasta. Korkeus 60 cm. Vaatimatomat kukat heinä–elokuussa. Kasvia arvostetaan oranssien lyhtymäisten siemenkotien vuoksi, jotka on helppo kuivata talviseksi koristeeksi. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa ja runsasravinteisessa maassa. Esikasvatus huhti–toukokuussa. Etelässä avomaakylvö varhain keväällä tai syyskylvö. Itämisaika 20 °C:ssa 20–30 vrk. Vaatii itääkseen tasaisen kosteuden. Kasvupaikka on hyvä rajata, sillä leviää runsaasti.

Käyttö: Lyhtyjen sisällä olevia kypsiä, C-vitamiinipitoisia marjoja voi syödä, mutta muutoin kasvi on myrkyllinen. Kerätään kuivakukaksi elo–syyskuussa.

Isopäivänkakkara (jätteprästkraze)

Leucanthemum × superbum

1 g = 200–500 siementä.

Mv. Suomalaisen kotipuutarhan peruserenna. Korkeus n. 80 cm. Valkeat laitakukat, keltainen mykerö. Kukinta-aika heinä–elokuu.

Viljely: Vaatii aurinkoisen, multavan, ravinteikkaan ja vettä läpäisevän kasvupaikan. Avomaakylvö toukokuussa. Itämisaika 15–18 °C:ssa 14–20 vrk. Kun ensimmäinen kukinta leikataan, kukkii toistamiseen. Ei siedä talvimärkyttää. Jaetaan 3 vuoden välein.

'Alaska'

annos n. 2 g / 2,40 €

til.no 3203

Isotähtiputki (stjärnflocka)

Astrantia major

Hyönteiskasvi

1 g = n. 200 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Keski-Euroopan vuoristoseuduilla. Korkeus 80–100 cm. Kukkii runsaasti heinä–syyskuussa. Kimalaisten suosiossa.

Viljely: Viihtyy puolivarjossa tai auringossa tuoreessa runsasravinteisessa maassa. Kylvetään mieluiten syksyllä. Keväällä kylmäkäsittely 6–8 vk. Itää epätasaisesti ja pitkän ajan kuluessa. Itävyys häviää nopeasti.

Käyttö: Perennaistutuksiin, leikko- ja kuivakukaksi.

Perinnelaji

annos n. 0,3 g / 3,40 € til.no 3403

Kukan suojuslehdet valkoiset tai hennon punertavat. Kukki jo Carl von Linnén puutarhassa.

'Primadonna'

annos n. 0,3 g / 4 € til.no 3396

Korkeus n. 75 cm. Kukan suojuslehdet ruusunpunaiset.

Jalokallioinen (praktbinka)*Erigeron Speciosus*-Ryhmä

Hyönteiskasvi

1 g = n. 3 500 siementä.

Mv. Vanha ja suosittu perenna. Korkeus 50–80 cm. Sini-violetti kukka muistuttaa hienoliuskaista päivänkakkaraa. Kaunis ryhmä- ja leikkokukka sekä hyvä perhoskasvi.**Viljely:** Esikasvatus maaliskuussa. Siemenet peitetään ohuelti. Itää 1–3 viikossa. Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, kalkitussa kivennäismaassa. Kukki pitkään keskikesällä ja leikkaamisen jälkeen uudestaan syyskesällä. Istutus uudelleen joka 4. vuosi.

'Pink Jewel'

annos n. 0,1 g / 4,80 € til.no 3410

Tällä lajikkeella kauniin ruusunpunaiset kukat.

Jalokiurunkannus (sibirisk nunneört)*Corydalis nobilis***annos n. 0,2 g / 3,40 €** til.no 3235

1 g = n. 100 siementä.

Kv. Kasvaa luonnonvaraisena Siperiassa. Etelä-Suomessa melko yleinen vanhoissa pihossa. Korkeus n. 50 cm. Kellanvalkoiset ja ruskeatpläiset kukat pyöreässä tertussa. Kukinta toukokuussa ja kesäkuun alussa. Muodostaa paksun juurakkonsa avulla laajoja kasvustoja, jotka kuivuvat siementämisen jälkeen. Myrkyllinen.**Viljely:** Viihtyy kosteahkossa kasvupaikassa, mutta selviytyy kuivistakin jaksoista. Luonnossa kiurunkannukset ovat metsäkasveja, joten ne sopivat pensaiden alustoille. Kylmäkäsitellyt (4–6 vk) siemenet kylvetään varhain keväällä. Syyskylvö on mahdollinen.**Jaloritarinkannus** (trädgårdridarsporre)*Delphinium* risteymät

1 g = n. 400 siementä.

Mv. Korkeus n. 150 cm. Näyttävät pitkät kukinnot heinä-elokuussa. Myrkyllinen.**Viljely:** Kylmäkäsitellyt (3–4 vk) siemenet esikasvatetaan maaliskuussa. Siemenet taimettuvat 10–14

vrk:ssa. Itäminen hidasta ja epätasaista. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kosteutta pitävässä, ravinteikkaassa, syvämultaisessa, kalkitussa ja vettä läpäisevässä maassa.

'Astolat'

Pacific Giant -Ryhmä

annos n. 0,2 g / 2,70 € til.no 3014

Jopa yli 1,5 m:n korkeiset kukinnot. Suuret, puolikerannaiset kukat ovat tiiviissä, runsaskukkaisessa tertussa. Kukissa suloinen vaaleanpunainen väri, jossa terrakotan ja valkoisen leikkiä.

'Black Knight Premium'

Pacific Giant -Ryhmä

annos n. 0,2 g / 2,70 € til.no 3445

Syvänsiniset komeat kukinnot kohoavat jopa 1,8 m:n korkeuteen. Hieno leikkokukka.

'Emerald Pacific Mixture'

Pacific Giant -Ryhmä

annos n. 0,2 g / 2,70 € til.no 3510

Korkeus noin 130 cm. Ihastuttava sekoitus sinisen, pinkin ja purppuran sävyjä. Hyötyy tukemisesta.

Jaloängelmä (violruta)*Thalictrum delavayi*

Hyönteiskasvi

annos n. 0,2 g / 4 € til.no 3091

1 g = n. 100 siementä.

Mv. Kiinasta kotoisin oleva leinikkikasvi. Ilmavat, liilat kukkatertut yltävät yli metrin korkeuteen. Kukki pitkään heinä-elokuussa. Mehiläiset pitävät kukista. Myrkyllinen, ihokosketus saattaa ärsyttää.**Viljely:** Viihtyy ravinteikkaassa mullassa auringossa tai puolivarjossa. Kylvetään maahan keväällä tai ruukuihin aikaisin keväällä. Jos itämistä ei tapahdu 3–4 viikossa, siirretään 2–4 viikoksi kylmään (-4+4 °C). Tarvitsee tukea ja sopii pensaiden väleihin ja perennaryhmiin.**Jättikarhunputki** (rödqvane, purpurqvane)*Angelica gigas*

Hyönteiskasvi

annos n. 0,1 g / 4 € til.no 3173

1 g = n. 200 siementä.

Mv. Kotoisin Itä-Aasiasta. Menestyy hieman kosteilla puolivarjoisilla tai varjoisilla paikoilla. Komea kasvi, kasvaa lähes perimetrisiksi suotuisilla paikoilla. Liilaan

vivahtava lehdistö ja suuret liljat kukinnot. Perhosten ja pölyttäjien suosiossa. Komea yksittäiskasvi ja hieno tausta matalille perennoille. Nuoria lehtiä voi syödä keitettyinä.

Jättiapietaryrtti (röllikekrage)

Tanacetum macrophyllum

Annos n. 0,1 g / 2,40 € til.no 3002

1 g = n. 3 000 siementä

Mv. Korkeus 120 cm. Monivuotinen jäykkävartinen ruoho. Valkoiset, siankärsämöä muistuttavat kukat sopivat leikkokukiksi. Näyttävä syvään liuskoittunut lehdistö. Viihtyy kuivahkolla tai tuoreella kasvupaikalla, auringossa tai puolivarjossa. Esikasvatus tai suorakylvö.

Kaukasianpikpalko (fagertrav)

Arabis caucasica

Hyönteiskasvi

1 g = n. 4 800 siementä.

Mv. Kotoisin Balkanilta. Korkeus n. 20 cm, mattomainen kasvutapa. Ainavihanta lehdistö, puhtaanvalkoiset kukinnot. Pitkä kukinta-aika, kukinta voi alkaa jo lumen keskeltä aikaisin keväällä. Hyvä mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa kuivassa tai tuoreessa, keskiravinteisessa, kalkitussa maassa. Esikasvatus helmi-maaliskuussa tai kylvö suoraan avomaalle. Siementä ei peitetä, itää valossa. Itämisaika 15 °C:ssa 20–30 vrk. Myös syyskylvö mahdollinen. Leviää rönsyistä.

'Schneeball'

annos n. 0,3 g / 2,40 € til.no 3328

(Nurmi)kaunokainen (bellis, tusensköna)

Bellis perennis

Hyönteiskasvi

1 g = 5 500–6 000 siementä.

Mv. Englanninkielinen nimi on day's eye, daisy. Suloinen nappimainen kukka. Kukkii touko–elokuussa. Melko hyvä mesikasvi mehiläisille ja perhosille.

Viljely: Aurinkoinen tai lievästi varjainen kasvupaikka, vähäravinteinen maa. Kylvetään avomaalle. Siementä ei peitetä, itää valossa. Itämisaika +18 °C:ssa 7–14 vrk. Kukkia ja lehtiä voi lisätä salaattiin.

'Meadow Daisy'

annos n. 0,3 g / 2,70 € til.no 3334

Matalakasvuinen, villi muoto. Korkeus 10–15 cm. Suloinen yksinkertainen valkoinen kukka. Hyvä maanpeite- ja reunuskasvi. Viihtyy nurmikossa, sillä sietää leikkausta.

'Pompenette Mix'

annos n. 0,2 g / 2,90 € til.no 3449

Korkeus 12–15 cm. Pallomaiset, kerrannaiset kukat ovat valkoisia ja erilaisia punaisen sävyjä. Sopii lemmikin seuralaiseksi.

KAUNOKIT (klint)

Centaurea

Keltakaunokki (gulklint)

Centaurea macrocephala

Hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 3,40 € til.no 3071

1 g = n. 25 siementä

Mv. Kotoisin Välimeren alueelta. Korkeus reilu metri. Suuret, keltatupsuiset mykerökukinnot ovat tukevien varsien päissä. Houkuttelee perhosia ja mehiläisiä. Kuivakukka.

Viljely: Aurinkoinen paikka ja läpäisevä multamaa. Itämisaika 20 °C:ssa 10–30 vrk. Pitää kasvurauhasta.

Vuurikaunokki (bergklint)

Centaurea montana

Hyönteiskasvi

1 g = n. 60–70 siementä.

Mv. Ruiskaunokin sukulainen. Kotoisin Keski- ja Etelä-Euroopasta. Meillä viljelty pitkään, kasvaa usein vanhoissa puutarhoissa. Korkeus 50–100 cm. Rehevä, sini- tai valkokukkainen vanhanajan perenna. Kukkien Ø n. 6 cm. Kukkii kesä–heinäkuussa. Kohtalainen mesikasvi päivä- ja yöperhosille. Kaunis leikkokukka.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessa moreenimaassa (pH 6,5–7,5). Keväällä avomaakylvö. Kukkii jo ensimmäisenä vuonna. Jos kukkavarret leikataan kukinnan jälkeen, kukkii uudelleen. Erinomainen talvenkestävyys. Kylväytyy.

'Blue'

annos n. 0,5 g / 4,40 € til.no 3320

Sinikukkainen muoto.

Kehtolehti (mor och barn)

Tolmiea menziesii

annos n. 0,1 g / 3,40 € til.no 3092

1 g = 600–1 000 siementä.

Mv. Kotoisin Yhdysvaltojen luoteisrannikolta. Korkeus n. 30 cm. Oiva ainavihanta maanpeittokasvi. Kukkii keväällä

pienin vihertävin ja torvimaisin kukin. Erikoisuutena lehtilavan ja lehtiruodin väliin ilmestyvät poikaset, jotka juurtuvat helposti. Kaunis myös huonekasvina.

Viljely: Pärjää melko varjoisassa. Liika aurinko voi aiheuttaa vioitusta lehtiin. Viihtyy humuspitoisessa maassa. Itämisaika 20 °C:ssa 2–4 vk. Jos ei idä kaudessa, 2–4 viikon kylmäsittely. Tarvitsee tasaista kosteutta. Yllättävän talvenkestävä. Talvehtimista auttaa suojaaminen havuilla tai lehtikatteella.

KELLOT (blåklöcka)

Campanula

Maariankello (marieklocka)

Campanula medium

1 g = n. 4 000 siementä.

Kv. Kotoisin Keski- ja Pohjois-Italian vuoristosta sekä Kaakkois-Ranskasta. Tukeva, haaroittunut varsi. Latvassa suuria, ruukkumaisia kukkia. Kukkii kesä-elokuussa.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa tuoreessa, runsasravinteisessa ja runsasmultaisessa moreeni-maassa. Kylvö touko-kesäkuussa. Hyvin pienet siemenet, joita ei peitetä. Itää valossa 15 °C:ssa 14–20 vrk:ssa. Kukkii kylvöä seuraavana vuonna. Viihtyessään kylväytyy.

'Rose-Pink'

annos n. 0,5 g / 2,70 € **til.no 3256**

Korkeus 80 cm. Suuret vaalean ruusunpunaiset kellokukat.

'White'

annos n. 0,5 g / 2,70 € **til.no 3487**

Korkeus 80 cm. Suuret puhtaanvalkoiset kellokukat.

Maitokello (mjölklöcka)

Campanula lactiflora

1 g = n. 2 300 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Kaukasian vuoriston-tyillä. Kasvatettiin meillä jo 1920-luvulla. Korkeus n. 150 cm. Kukat valkeita, kalpeansinisiä tai ruusunpunaisia. Kukkii heinä-elokuussa jo ensimmäisenä vuonna.

Viljely: Esikasvatus huhti-toukokuussa. Hyvin pienet siemenet: ei peitetä, itää valossa 20 °C:ssa 2–3 viikossa. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasmultaisessa maassa, myös savimaassa.

'New Hybrids'

annos n. 0,05 g / 4 € **til.no 3245**

Isoukonkello (stor hässleklocka)

Campanula latifolia var. *macrantha*

1 g = n. 500 siementä

Mv. Korkeus 50–150 cm. Pystyssä latvatertussa on runsaasti kellokukkia. Kukkii kesä-heinäkuussa. Kasvaa usein vanhoissa puutarhoissa villiintyneenä.

Viljely: Viihtyy melkein millaisessa paikassa tahansa, mutta parhaiten puolivarjossa, runsasmultaisessa ja kalkitusmaassa. Syyskylvö tai keväällä n. 4 viikon kylmäsittely ja kylvö maahan. Pieniä siemeniä ei peitetä, itävät valossa. Siirto lopulliselle paikalle elokuussa tai seuraavana keväänä. Myöhemmin iso juurakko kestää huonosti siirtoa. Erinomainen talvenkestävyys. Viihtyessään kylväytyy ja leviää.

Valkokukkainen

annos n. 0,1 g / 2,70 € **til.no 3722**

Siemen on käsitelty niin, että kylmäsittelyä ei tarvita, ja se itää 14–21 vrk:ssa.

Tähkäkello (svavelklocka)

Campanula thyrsoides

annos n. 0,1 g / 4 € **til.no 3119**

1 g = n. 500 siementä.

Kv-(Mv). Korkeus 50 cm. Erikoinen, sylinterimäinen, kermankeltainen tuoksuva kukinto. Kukkii heinä-elokuussa.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö toukokuussa. Siemeniä ei peitetä, itää valossa.

Kellokärhø (helbladig klematis)

Clematis integrifolia

annos n. 0,5 g / 4 € **til.no 3056**

1 g = n. 100 siementä.

Mv. Kotoisin Euraasiasta. Tunnetuin perennoiva kärhø-laji. Korkeus n. 45 cm. Nuokkuvat kukat kauniin siniset. Kukinta-aika kesäkuusta syyskuuhun.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa. Siemeniä ei peitetä. Itämisaika 15–20 °C:ssa 3–4 vrk. Jos itämistä ei tapahdu tänä aikana, siirrä kylvös -4-+4 asteeseen 2–4 viikoksi. Myös syyskylvö mahdollinen. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa ilmavassa, runsasravinteisessa ja kalkkipitoisessa maassa.

Kellopeippi (drakmynta)

Physostegia virginiana

Hyönteiskasvi

1 g = n. 390 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Korkeus 60–80 cm.

Kukat vaaleanpunaiset. Komea kukinta jatkuu pitkään heinä-syyskuussa, sillä pitkien kukintojen kukat avautuvat alhaalta ylöspäin. Perhos- ja mehiläiskasvi sekä hyvä leikkokukka.

Viljely: Itää epäsäännöllisesti ja kauan. Kylvöstä ei saa päästää kuivumaan. Siementen kylmäkäsittely alle 5 asteessa (2–4 vk) kannattaa, jos itämistä ei tapahdu kuukaudessa. Pikkutaimet siirretään viileämpään. Lopullinen Istutus aurinkoiselle tai puolaurinkoiselle paikalle hyvään puutarhamultaan.

'Rosea'

annos n. 0,6 g / 4 €

til.no 3098

Kevättruusuleinikki

(våradonis)

Adonis vernalis

annos n. 0,5 g / 4 €

til.no 3382

1 g = n. 100 siementä.

Mv. Kotoisin Keski- ja Etelä-Euroopasta, levinnyt Siperiaan asti. Korkeus n. 20 cm. Kukkii keltaisin kukin (Ø 5 cm) aikaisin keväällä huhti-toukokuussa. Lehdistö lakastuu elokuussa. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa, runsasravinteisessä ja kalkitussa hiekka- ja moreenimaassa. Kylvetään mieluiten syksyllä. Keväällä siemen kylmäkäsitteltävä. Itämisaika 1–3 kk. Siementaimien kasvu on aluksi hidasta, kukkii aikaisintaan 5–6 vuoden päästä kylvöstä. Ei pidä siirrosta, sillä juuristo vioittuu helposti. Haastava erikoisuus.

Kevätvuohenjuuri

(gemsrot)

Doronicum orientale

Hyönteiskasvi

1 g = n. 1 200 siementä

Mv. Korkeus n. 40 cm. Kevään ensimmäisiä iloja, kukkii jo toukokuussa pirtein kukin. Kukissa on heleänkeltaiset laitakukat. Sopii kivikkoon ja perennaryhmiin. Soma leikkokukka kevätkimppuun. Aikainen kukinto houkuttelee monia hyönteisiä. Myrkyllinen.

Viljely: Esikasvatus. Siemenet painetaan kevyesti kylvömultaan, itävät valossa. Kylvös pidetään tasakosteana. Itämisaika +20 °C:ssa n. 15–20 vrk. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään. Istutetaan avomaalle puolivarjoisaan paikkaan hyvään kalkittuun multaun. Kukkii toisena vuonna kylvöstä.

'Magnificum'

annos n. 0,1 g / 2,90 €

til.no 3215

KILKAT

(murreva)

Cymbalaria

Somia mattomaisesti kasvavia lajeja kivikkoon, kivi-muureihin ja laattojen saumoihin. Korkeus 10–15 cm. Lehdet ovat pienet ja kiiltävät. Kukat muistuttavat perhosorkidean kukkaa.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, niukkaravinteisessa ja hiekkaisessa mullassa. Kasvualustan tulee olla läpäisevä, sillä laji ei siedä talvimärkyttää. Kylvetään suoraan kasvupaikalle.

Kivikkokilkka

(storblommig murreva)

Cymbalaria pallida

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Siniliilat kukat ovat suuremmat kuin rauniokilkalla. Kukinta kesä-syyskuu.

'Albiflora'

annos n. 0,1 g / 2,90 €

til.no 3391

Valkokukkainen lajike.

Rauniokilkka

(murreva)

Cymbalaria muralis

annos n. 0,1 g / 2,70 €

til.no 3357

1 g = n. 4 600 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Italian vuoristosta ja Luoteis-Balkanilta. Viljelty kauan Keski- ja Etelä-Euroopassa. Meilläkin se on suosittu. Kukat ovat vaalean sinipunaiset, kukan keskusta keltainen. Kukinta kesä-syyskuu. Helppo kasvi. Suvun lajeista kestävin. Leviää myös siemenistä.

Kirjolupiini

(regnbågslupin)

Lupinus × regalis

Hyönteiskasvi

1 g = noin 45 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikan länsiosista. Tuotiin Eurooppaan 1600-luvun keskivaiheilla, Pohjoismaihin 1800-luvun puolivälissä. Kirjolupiinit ovat eri lupiinilajien värikkäitä risteymiä. Kukkii kesä-elokuussa. Kukkatarhaan, metsäpuutarhaan ja leikkokukaksi. Mehiläiskasvi. Yöperhosista metalliyökköset suosivat lupiinia.

Viljely: Viihtyy auringossa, niukka- tai runsasravinteisessä ja syvämltaisessa maassa. Voi jäädä savi- maassa lyhytikäiseksi. Kylvö varhain keväällä tai syksyllä. Kovakuorista siementä on hyvä liottaa pari tuntia ennen kylvöä. Itämisaika 15°C:ssa 10–20 vrk. Kukintojen leikkaaminen heti kukinnan jälkeen rajoittaa leviämistä ja kasvattaa uusia kukintoja. Hernekasvina

lupiini elää symbioosissa tyypeä sitovien bakteerien kanssa. Kun kasvista ottaa siemeniä, kannattaa juuriston lähellä olevaa multaa siirtää kylvöpaikkaan.

'Formula Mix'

annos n. 2 g / 2,70 € til.no 3259

Korkeus n. 90 cm. Hieno sekoitus sinisiä, punaisia, keltaisia, valkoisia ja kaksivärisiä kukkia.

'The Pages'

annos n. 1,5 g / 2,90 € til.no 3261

Korkeus n. 100 cm. Upeita, hehkuvan karminpunaisia kukkia.

Kirahvikukka

(jättevädd)

Cephalaria gigantea

Luomusiemen

annos n. 1 g / 4 € til.no 3399

Mv. Kookas, mutta siro, ilmava perenna, jonka kukinnot nousevat parhaimmillaan parin metrin korkeuteen. Vaalean kellertävät, scabiosamaiset kukat.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka, tuore, multava ja ravinteikas maa. Vaatii kylmäkäsitellyn, eli joko syyskylvö tai kylmäkäsitely parin kuukauden ajan ennen kevätkylvöä. Hajakylvös laakeaan astiaan, koulinta ja taimien istutus avomaalle, kun ilmat ovat lämmenneet.

Käyttö: Koristeellinen kirahvikukka sopii Cottage garden -tyyppiin, runsaisiin sekaistutuksiin. Hyvä leikkokukka.

KÄENKUKAT

(gökblomster)

Lychnis

Harmaakäenkukka

(purpurklätt)

Lychnis coronaria

Kylvö varhain keväällä tai syksyllä

1 g = n. 1 500 siementä.

Mv. Lehdet hopeanharmaat. Kukkien Ø 2–3 cm. Erittäin hyvä mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessa hiekka- tai moreeniassa. Kylvö maaliskuussa ruukkuihin, tai toukokuussa suoraan kylvö avomaalle. Itää 1–3 viikossa. Ei tarvitse kylmäkäsitelyä. Myös syyskylvö mahdollinen. Ei siedä talvimärkyttää. Viihtyessään kylväytyy.

'Alba'

annos n. 0,2 g / 4 € til.no 3522

Korkeus n. 70 cm. Lehdet hopeanharmaat. Kukat puhtaanvalkoiset. Kuutamopuutarhaan.

Purppuranpunainen

annos n. 0,2 g / 2,40 €

til.no 3159

Korkeus n. 75 cm. Lehdet hopeanharmaat, kukat purppuranpunaiset.

Hehkuvarakkaus

(eldklätt)

Lychnis × haageana

1 g = n. 300 siementä.

Mv. Kv. Kiinasta kotoisin oleva risteymä, jolla on suuremmat kukat ja matalampi kasvutapa kuin palavarakkaus-lajilla. Korkeus 20–40 cm. Suuret, sävyiltään punaoranssit kukat. Kukkii kesäkuun lopulta elokuulle.

Viljely: Jos kylvetään aikaisin, saattaa kukkia jo samana kesänä. Siemenet peitetään ohuelti. Itää n. 2–3 viikossa +18 °C:ssa. Taimikasvatus viileässä ja istutus kasvupaikalle kesäkuussa. Viihtyy auringossa ravinteikkaassa, hiekansekaisessa ja läpäisevässä maassa.

'Mixed'

annos n. 0,3 g / 2,90 €

til.no 3090

Palavarakkaus

(brinnande kärlek, studentnejlika)

Lychnis chalcedonia

Hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 2,40 €

til.no 3157

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv. Kotoisin Etelä-Venäjältä. Viljely alkoi Saksassa jo v. 1561. Korkeus 70–120 cm, tukeva varsi. Kirkaanpunaiset kukinnot. Myös vaaleanpuna- ja valkokukkaisia muotoja. Kukkii heinä-elokuussa. Tunnetaan myös nimellä "ylioppilasneilikka" (*studentnejlika*). Hyvä leikkokukka. Erittäin hyvä mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille!

Viljely: Viihtyy auringossa, humuspitoisessa, hiekansekaisessa savimultamaassa. Kylvö avomaalle touko-kesäkuussa. Itää alle kahdessa viikossa. Hyvä talvenkesto.

KÄRSÄMÖT

(röllika)

Achillea

Kivikärsämö, nukkakärsämö

(stenröllika)

Achillea tomentosa

Hyönteiskasvi

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv. Kotoisin Etelä-Euroopasta ja Länsi-Aasiasta. Korkeus n. 20 cm. Peittävä kasvutapa. Pehmeät, nukkaiset lehdet hienojakoiset. Tiiviit, kullankeltaiset kukat.

Ihanteellinen kivikkopuutarhaan. Kestävä leikkokukka. Mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa, laihassa hieta- ja moreeniimaassa. Kylvetään kasvupaikalleen maan lämmettyä. Itää 1–3 viikossa. Myös syyskylvö mahdollinen.

'Aurea'

annos n. 0,5 g / 4,40 €

til.no 3376

Koreakärsämö

(vitpyttä)

Achillea ptarmica f. *multiplex*, kertomykeröiset

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,90 €

til.no 3089

1 g = 3 500 siementä.

Mv. Korkeus n. 60 cm. Pearl-Ryhmän lajike, valkoiset, nappimaisen kerrannaiset tai puolikerrannaiset kukat. Kukki runsaasti kesä–heinäkuussa. Kukki jo ensimmäisenä vuonna. Sopii perennaryhmiin sekä niittykasviksi. Hyvä mehiläiskasvi.

Viljely: Siemenet painetaan multaan ja peitetään kevyesti. Itää nopeasti. Kylvös pidetään tasaisen kosteana n. 20 asteen lämpötilassa. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään. Lämpöä, runsasravinteinen maa ja aurinkoinen tai melko aurinkoinen paikka.

Kultakärsämö

(praktröllika)

Achillea filipendulina

1 g = n. 6 000 siementä.

Mv. Kotoisin Vähästä-Aasiasta ja Kaukasukselta. Viljelty Englannissa jo vuonna 1803. Korkeus n. 70–120 cm. Tukeva varsi, harmahtavan vihreät lehdet. Keltaiset, ryydille tuoksuvat kukat. Kukki heinä–elokuussa. Hyvä leikko- ja kuivakukka, sekä melko hyvä mesikasvi päivä- ja yöperhosille!

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa, keskirasvanteisessa, kalkitusmaassa. Kylvö maahan syksyllä tai keväällä. Itämislämpötila +18–21 °C:ssa. Voidaan myös esikasvattaa. Voi kukkia jo ensimmäisenä vuonna.

Korjuu: Kukinto korjataan kuivattavaksi täysin auenneena.

'Parker's Variety'

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 3340

Punakärsämö

(röd röllika)

Achillea millefolium, punakukkaiset

Hyönteiskasvi

1 g = n. 6 200 siementä.

Mv. Korkeus n. 60 cm. Kukat karmiininpunaiset. Kukki

kauan. Hyvä ryhmäkasvi sekä kuiva- ja leikkokukka. Voidaan käyttää lääkeyrttinä kuten villiä siänkärsämöä. Käytetään myös värjäyskasvina, saadaan keltaista väriä. Melko hyvä mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa, keskirasvanteisessa, kalkkipitoisessa moreeniimaassa. Kylvö maahan syksyllä tai keväällä. Itämislämpötila 18–21 °C. Voidaan esikasvattaa. Voi kukkia jo ensimmäisenä vuonna.

Korjuu: Kukinto korjataan kuivattavaksi täysin auenneena.

'Cassis'

annos n. 0,04 g / 2,70 €

til.no 3300

Siperiankärsämö

(krypröllika)

Achillea sibirica

Hyönteiskasvi

1 g = n. 2 900 siementä

Mv. Korkeus n. 60 cm. Lehdistö koristeellinen. Ihanat, suuret, vaalean ruusunpunaiset kukat. Kukinta-aika heinä–syyskuu. Sopii erityisen hyvin villiin puutarhaan. Kuiva- ja leikkokukka.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa, keskirasvanteisessa, kalkkipitoisessa moreeniimaassa. Kylvö avomaalle syksyllä tai keväällä. Itämislämpötila +18–21 °C. Voidaan esikasvattaa. Voi kukkia jo ensimmäisenä vuonna.

Korjuu: Kukinto korjataan kuivattavaksi täysin auenneena.

'Love Parade'

annos n. 0,3 g / 4 €

til.no 3122

Lehtosalvia

(stääpsalvia)

Salvia nemorosa

Hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 2,70 €

til.no 3006

1 g = n. 800 siementä.

Mv. Kasvaa niittykasvina Keski-Euroopassa ja Vähästä-Aasiassa. Korkeus 40–60 cm. Tukevavartinen. Lehdet harmahtavat. Tähtämäinen kukinto voimakkaan sinivioletti. Kukki kesä–heinäkuussa. Kosketeltaessa voimakas tuoksu. Hyvä mesikasvi päivä- ja yöperhosille sekä mehiläisille.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa. Ei tarvitse kylmäsittelyä. Itää 1–3 viikossa +20 °C:ssa. Vaatimaton kasvupaikan suhteen. Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessa, runsasmultaisessa

savi- tai moreenimaassa. Ei siedä talvimärkyttää. Syyskylvö mahdollinen.

Lehtosinilatva (blågull)

Polemonium caeruleum

Hyönteiskasvi
1 g = n. 600 siementä.

Mv. Hellypohoitoinen, pitkään kukkiva vanha perenna. Pystykasvuinen, korkeus 50–100 cm. Sininen tai valkoinen kukinto tuoksuu ihanalta. Kukinta-aika kesä-heinäkuu. Mehiläiskasvi, kohtalainen perhoskasvi!

Viljely: Viihtyy ravinteikkaassa, kosteutta pidättävässä maassa aurinkoisessa tai puolivarjoisessa paikassa. Kylvö keväällä tai syksyllä avomaalle. Itää hyvin 2–3 viikossa. Hyvä talvenkestävyys. Siementää myös itse.

Sinikukkainen

annos n. 1 g / 2,70 € **til.no 3343**

Valkokukkainen

annos n. 1 g / 2,70 € **til.no 3183**

MAKSARUOHOT (fetknopp)

Sedum

Isomaksaruoho (röd kärleksört, röd karingkål)

Sedum telephium

Hyönteiskasvi
1 g = n. 12 000 siementä

Mv. Korkeus n. 40 cm. Kestävä ja komea perenna, lehdet paksut ja sinivihreät. Kukkii syksyn korvilla tummanpunaisin kukin. Sopii kivikkoryhmiin ja aurinkoiseen perennaryhmään. Kukat kestäviä kimpussa.

Viljely: Esikasvatetaan. Siemenet painetaan kevyesti kylvömultaan, niitä ei peitetä. Itämislämpötila n. +20 °C. Itää hieman epätasaisesti. Siirretään taimetumisen jälkeen viileämpään ja koulitaan tarvittaessa ruukkuihin. Istutetaan hiekanserkaiseen multaan hieman kuivaan ja kalkittuun kasvupaikkaan.

'Emperor's Waves'

annos n. 0,03 g / 4,80 € **til.no 3766**

Kaukasianmaksaruoho (kaukasisk fetblad)

Sedum spurium

Hyönteiskasvi
1 g = n. 8 000 siementä.

Mv. Kotoisin Kaukasukselta. Korkeus 5–15 cm. Tumman-

punaiset kukat sarjamaisissa viuhkoissa. Kukkii heinä-elokuussa. Hyvä maanpeittokasvi ja mesikasvi perhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessa, runsasmultaisessa ja kalkitussa moreenimaassa. Esikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö toukokuussa. Itää 1–3 viikossa.

'Summer Glory'

annos n. 0,05 g / 2,70 € **til.no 3240**

Neidonmaksaruoho (skuggfetknopp)

Sedum pulchellum

Hyönteiskasvi

annos n. 0,1 g / 2,90 € **til.no 3764**

1 g = n. 8 000 siementä.

Mv. Maanmyötäinen kasvutapa, korkeus n. 10 cm. Kukinnot vaalean ruusunpunaisia. Erinomainen mesikasvi perhosille. Käytetty lääkekasvina.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa. Sietää kosteutakin. Esikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö toukokuussa. Itää helposti +20 °C:ssa. Kylvöstä ei saa päästää kuivumaan.

MALVAT (malva)

Malva

Myaskimalva (myskmalva)

Malva moschata

Hyönteiskasvi

1 g = n. 450 siementä.

Mv. Kotoisin Euroopasta ja Pohjois-Afrikasta. Suloinen perinnekasvi. Kukkii kesäkuusta syyskuuhun.

Viljely: Vaatimaton kasvupaikan suhteen. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessä maassa. Siementen kylmäkäsitely 2–4 viikkoa. Kylvö suoraan avomaalle varhain keväällä tai loppukesällä. Syyskylvö mahdollinen. Itää epätasaisesti usein useamman kuukauden aikana. Hyvä talvenkestävyys. Kylväytyy helposti viihtyessään.

Käyttö: Kukat salaattiin ja teehe. Lehtiä voi syödä höyrytettyinä. Mesi- ja ravintokasvi perhosille.

'Alba'

annos n. 1 g / 2,90 € **til.no 3163**

Korkeus n. 60 cm. Kukat puhtaanvalkoiset.

'Rosea'

annos n. 1 g / 2,70 € **til.no 3160**

Korkeus n. 60 cm. Kukat ruusunpunaiset.

Ruusumalva (rosenmalva)*Malva alcea*

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,70 €**til.no 3161**

1 g = 100–150 siementä.

Mv. Keski-Euroopasta kotoisin oleva vanhanajan perenna. Korkeus 80–100 cm. Pensasmainen, lehdet harmahtavan vihreät. Kukinnossa useita ruusunpunaisia kukkia, joita aukeaa heinäkuusta elokuun loppupuolelle. Muistuttaa yleisempää myskimalvaa, mutta on korkeampi.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessä, kalkkipitoisessa moreenimaassa. Esikasvatus huhtikuussa (kylmäkäsittely 2–4 viikkoa). Syyskylvö mahdollinen. Kylväytyy helposti! Viehättävä esim. seinustalla.

Käyttö: Kukkia käytetään teehe. Lääkekasvina tunnettu jo 5 000 vuotta. Mesi- ja ravintokasvi perhosille.

Mirrinminttu (katnepeta)*Nepeta × faassenii*

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,70 €**til.no 3131**

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Korkeus 30–60 cm. Soma siniharmaa lehdistö. Sininen mintuntuoksuinen kukinto. Pitkä kukinta kesä-elokuussa. Hyvä perhos- ja mehiläiskasvi! Sopii kukkamaan reunakasviksi.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, keskirasvanteisessa, kalkitusmaassa. Kylvö touko-kesäkuussa suoraan avomaalle. Itää +20 °C:ssa 14–20 vrk:ssa. Syyskylvö mahdollinen. Kukinnot leikataan pois vasta talven jälkeen keväällä.

Moosksenpalavapensas

(diptam, Moses brinnande buske)

Dictamnus albus

1 g = n. 70 siementä.

Mv. Kotoisin Etelä-Euroopasta. Kukki kesä-heinäkuussa. Erittäin tuoksuvaa, eteeristä öljyä, jonka voi saada tulitikutilla palamaan kuumana päivänä. Kasvuston koskettelu auringossa voi aiheuttaa iholle rakkuloita! Myrkyllinen!

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessä kalkitusmaassa. Kylvö joko syksyllä maahan tai maaliskuuhun sisälle vähintään 6 viikon kylmäkäsittelyn jälkeen. Itää hitaasti ja epätasaisesti. Kukki muutaman vuoden ikäisenä.

Pitkäikäinen, ei pidä siirrosta. Hyvä talvenkesto. Koristeelliset siemenkodat sopivat kuivakukaksi.

'Albiflorus'**annos n. 0,5 g / 2,70 €****til.no 3374**

Korkeus n. 80 cm. Kukinto puhtaanvalkoinen.

'Fraxinella'**annos n. 0,5 g / 2,70 €****til.no 3358**

Korkeus n. 80 cm. Kukinto vaalean ruusunpunainen.

Morsiusharso (brudslöja)*Gypsophila paniculata*

1 g = n. 1 200 siementä.

Mv. Keski-Aasian, Keski- ja Itä-Euroopan arojen kasvi. Korkeus n. 100 cm. Runskukkainen kukinto valkoinen ja harsomainen. Kukka puolikerrannainen tai kerrannainen. Kukki heinä-elokuussa. Gypsophila tarkoittaa kreikaksi kalkkia ja ystävää.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessä, kalkkipitoisessa moreenimaassa. Avomaakylvö touko-kesäkuussa. Itää +15 °C:ssa 14–20 vrk:ssa. Ei siedä seisovaa märkyyttä. Ei pidä siirrosta, syvä paalujuuri.

Käyttö: Kaunis leikkokukka, kimppujen keventäjä ja kuivakukka. Kuivaus ripustettuna tai maljakossa.

'Snow Flake'**annos n. 0,5 g / 2,40 €****til.no 3359****NEILIKAT** (nejlika)*Dianthus***Harjaneilikka** (borstnejlika)*Dianthus barbatus*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 900 siementä.

Kv. Kylväytymisensä vuoksi usein monivuotinen. Kotoisin Etelä- ja Keski-Euroopasta. Yleinen jo keskiajan puutarhoissa. Pohjolan se tuli 1700-luvun alussa. Kukat usein kaksi- tai moniväriset, väri vaihtelee valkoisesta tummanpunaiseen. Tuoksuvat kukinnot avautuvat heinä-elokuussa.

Viljely ja käyttö: Kylvö alkukesällä laatikkoon. Peitetään ohuella. Itämisaika +15 °C:ssa 7–14 vrk. Istutus koulimisen jälkeen elokuussa kasvupaikalle. Viihtyy auringossa, kevyessä ja kalkitusmaassa. Kukinta seuraavana kesänä. Myös syyskylvö mahdollinen. Talvisuojaus suotavaa. Jänisten suosikki.

Perinnepuutarhaan ja leikkokukaksi. Arvokas mesikasvi päivä- ja yöperhosille. Neilikayökkösen ravintokasvi.

'Barbatus mixture'

annos n. 0,5 g / 3,40 € **til.no 3451**

Kaunis, yksinkertaiskukkainen värisekoitus, sopii erinomaisesti leikkokukaksi. Korkeus noin 50 cm.

'Super Duplex'

annos n. 0,5 g / 2,70 € **til.no 3407**

Korkeus n. 60 cm. Upea sekoitus verenpunaisista ja punaisen kirjavista kerrotuista kukista.

Munkkineilikka

(Chartreusenejlিকা, brödranejlিকা)

Dianthus carthusianorum

Hyönteiskasvi

annos n. 0,3 g / 2,90 € **til.no 3411**

1 g = 700-800 siementä.

Mv. Kotoisin Etelä- ja Keski-Euroopasta. Gotlannissa ja Öölannissa paikoin villiintynyt. Korkeus n. 40 cm. Mätätävä kasvutapa, kapeat lehdet. Kukinnoissa on useimmiten 5-10 purppuranpunaista kukkaa, joista vain pari on kerrallaan auki. Kukinta-aika heinä-elokuu. Kukat ja lehdet tuoksuvat. Arvokas mesikasvi päivä- ja yöperhosille. Kaunis perenna.

Viljely: Viihtyy auringossa, kevyessä ja kalkitusma moreenimaassa (pH 6,2-7,2). Taimikasvatus alkukesällä tai avomaakylvö maan lämmentyessä. Siemen peitetään ohuelti. Itää helposti alle kahdessa viikossa +20 °C:ssa. Viihtyessään kylväytyy.

Sulkaneilikka

(fjädernejlিকা)

Dianthus plumarius

Hyönteiskasvi

'Roseus'

annos n. 0,2 g / 3,40 € **til.no 3470**

1 g = 800-1 000 siementä.

Mv. Oli ennen sotia suosittu. Peittokasvi, muodostaa tiheän ja tuuhean maton. Korkeus 20-40 cm. Kukki heinä-elokuussa runsain ripsureunaisin vaaleanpunaisin yksinkertaisin/puolikerrannaisin kukin. Houkuttelee päivä- ja yöperhosia!

Viljely: Kylvö alkukesällä laatikkoon. Itää +15 °C:ssa 7-14 vrk:ssa. Siemenet peitetään ohuelti. Koulumisen jälkeen istutus elokuussa kasvupaikalle. Kukinta seuraavana kesänä. Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, keskiravinteisessa ja kalkkipitoisessa maassa. Myös syyskylvö mahdollinen.

Niittykullero

(bullerblomster, smörbollar)

Trollius europaeus

Annos n. 0,2 g / 2,90 €

til.nro 3074

Mv. Kosteilla niityillä ja lehdossa viihtyvä leinikkikasvi. Kauniin keltaiset kukat touko-heinäkuussa. Hyvä leikkokukka.

Viljely: Ei pidä paahteesta. Siemen tarvitsee kylmäkäsitelyä. Itää epätasaisesti noin 30 päivän kuluttua kylvöstä, osa siemenistä saattaa itää vasta vuodenkin päästä.

Nuokkulaukka

(prärielök)

Allium cernuum

'Hidcote'

Annos n. 0,2 g / 3,40 €

til.nro 3381

Mv. Pohjois-Amerikasta kotoisin oleva Allium-sukuun kuuluva monivuotinen, kaunis koristekasvi. Korkeus n. 40 cm. Lehdistö kapea ja pysty. Jäykän kukkavarren päässä nuokkuu löyhä kimppu sähäkän lilan pinkkejä kukintoja sarjamaisesti.

Viljely: Viihtyy aurinkoisella paikalla, läpäisevässä, hiekkapitoisessa maassa. Viihtyessään leviää siementämällä, kun kukintoja ei poisteta. Esikasvatus helmi-huhtikuussa tai avomaakylvö toukokuussa. Kylmäkäsitely voi tehostaa itämistä, myös syyskylvö mahdollinen.

ORVOKIT

(viol)

Viola

Keto-orvokki

(styvmorsviol)

Viola tricolor

Luomusiemen

annos n. 0,3 g / 2,70 €

til.no 3427

1 g = n. 800 siementä.

Yv. tai kv. Yleinen Etelä-Suomessa kuivilla rinteillä ja kalliolla. Pohjoisessa tavataan satunnaisesti. Hyvin monimuotoinen, 10-20 cm:n korkuinen kasvi. Yleensä kolmiväriset kukat. Runsain kukinta-aika ajoittuu loppukevääseen ja alkukesään, mutta jatkuu aina pakasiin asti.

Viljely: Viihtyy aurinkoisessa paikassa. Kevät- tai syyskylvö suoraan avomaalle. Keväällä siemeniä voi pitää pari päivää pakastimessa itävyyden parantamiseksi. Itää hitaasti. Viihtyessään kylväytyy itse.

Käyttö: On käytetty rohtokasvina. Kukissa vaniljainen maku ja niillä voi koristella ruokia.

Tarhasarviorvokki (bukettviol)*Viola Cornuta*-Ryhmä

Värikasvi

1 g = n. 1 500 siementä.

Mv. Alkumuoto kotoisin Pyreneiltä. Englannissa viljely aloitettiin jo v. 1776, ja siellä on aikojen kuluessa tehty paljon jalostustyötä. Pienikukkainen koristekasvi on puutarhan ahkerimpia kukkijoita.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, ravinteikkaassa, multavassa puutarhamaassa. Esikasvatus maaliskuuhun tai huhtikuuhun tai kylvö kesä-heinäkuuhun ulos. Itää 14–20 vrk:ssa +18–20 °C:ssa. Kukkii koko kesän, kunhan kuihtuneet kukat muistaa nyppiä pois. Talvehtii parhaiten hiekansekaisessa maassa. Versot kannattaa lyhentää syyspuolella.

Käyttö: Sopii kukkaryhmiin, kivikkopuutarhaan, ampeliin ja ruokkuun. Kukkia voi syödä.

★ **'Arkwright's Ruby'**

Uutuus

annos n. 0,2 g / 3,40 € til.no 3316

Historiallinen lajike vuodelta 1923. Tuoksuvat, isohkot tummanpunaiset kukat, joissa tummanpurppura keskusta ja kirkkaankeltainen nielu. Korkeus noin 15 cm.

★ **'Chantreyland'**

Uutuus

annos n. 0,2 g / 3,40 € til.no 3317

Historiallinen lajike vuodelta 1934. Tuoksuvat, isohkot kukat ovat väriltään kauniin oranssit. Korkeus noin 15 cm.

★ **'Prince John'**

Uutuus

annos n. 0,2 g / 3,40 € til.no 3017

Vanha lajike vuodelta 1908, jolla kirkkaankeltaiset, pienehköt kukat ja kompakti kasvutapa. Korkeus noin 10 cm

'Bowles Black'**annos n. 0,1g / 2,90 €** til.no 3454

Korkeus n. 15 cm. Samettiset kukat tummanvioletit, lähes mustat. Kirkkaan keltainen silmä korostaa kukan tummaa väriä. Soveltuu hyvin ryhmä- ja ruokkuistutuksiin.

'King Henry'**annos n. 0,2 g / 2,90 €** til.no 3264

Korkeus n. 10 cm. Kukkii runsaasti violetinsinisiin kukiin, joilla on keltainen keskusta.

'Peach Duet'**annos n. 35 siem / 3,40 €** til.no 3015

Korkeus n.12 cm. Varhain ja runsaasti kukkiva, kompak-

tikasvuinen lajike. Suloisten kukkien alimmat terälehdet väriltään vaalean oranssit ja valkoiset ja ylimmät terälehdet violetit.

'Sorbet Orange Jump' F1**annos n. 35 siementä / 4,40 €** til.no 3036

Korkeus 15–20 cm. Pienikukkainen puutarhan ahkera kukkija. Kaunis väriyhdistelmä violeeteista ja oransseista kukista. Kestää hellettä.

Tuoksuorvokki

(luktviol)

Viola odorata

1 g = n. 250 siementä.

Mv. Kotoisin Länsi-Euroopasta. Korkeus n. 20 cm. Muodostaa mattomaisia kasvustoja. Lehdet sydämenmuotoiset. Tumman lilansiniset, tuoksuvat kukat. Kukkii touko-kesäkuuhun. Lämpimänä syksynä toinen kukinta pakkasiin asti!

Viljely: Viihtyy puolivarjossa vettä läpäisevässä puutarhamaassa. Ei siedä talvimärkyttää. Taimikasvatus maaliskuuhun-toukokuuhun (vaatii kylmäkäsitelystä) tai kylvö avomaalle syksyllä. Siemenet peitetään ohuella. Taimiväli 10–15 cm. Itää hyvin hitaasti, ulos kylvettyinä voi kestää 1–2 v. Voidaan jakaa keväällä.

Käyttö: Kukit sopivat kakkujen ja salaattien koristeluun, tuoksusekoituksiin, kukkakimppuihin, napinläpikukaksi yms. Ennen käytetty rohtona ihottumiin ja sisäisesti teenä hinkuuskään ja kurkkuvaivoihin. Sisältää salisyylihappoa ja saponiinia.

'Königin Charlotte'**annos n. 0,3 g / 2,70 €** til.no 3394**PIIKKIPUTKET**

(martorn)

Eryngium

Kukkaryhmiin sekä kuiva- ja leikkokukaksi.

Alppiikkiputki

(alpmartorn)

*Eryngium alpinum***annos n. 0,5 g / 4,80 €** til.no 3075

Mv. Korkeus 60–80 cm. Koristearvo on sinertävissä, liuskaisissa suojuslehdissä, jotka reunustavat käpymäistä sarjakukintoa. Sopii kukkaryhmiin ja kuivakukiksi. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy kalkitusessa, läpäisevässä hiekkamullassa. Syvä juuristo vaatii syvän kasvualustan. Taimiväli 30–40 cm. Tarvitsee paljon valoa runsaaseen kukintaan, mutta sinnittelee varjoisammassakin. Syyskylvö tai kylvö varhain keväällä.

Sinipiikkiputki (rysk martorn)*Eryngium planum*

Hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 2,90 €**til.no 3083**

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Luonnonvaraisena Etelä- ja Keski-Euroopassa. Korkeus n. 100 cm. Siniharmaa lehdistö sähkönsinisellä vivahteella. Kukkii elo-syyskuussa sinisin, veikeän piikkimäisin kukin, joita on paljon haaroittuvassa varressa. Hyvä perhos- ja hyönteiskasvi. Myrkyllinen.

Viljely: Tarvitsee aurinkoisen kasvupaikan, muttei ole kovin tarkka maalajin suhteen. Kasvualustan tulee olla vähintään 30 cm syvä, sillä kasvilla on pitkä juuristo. Syyskylvö. Kevätkylvöt itävät n. 20 °C:ssa epätasaisesti (5–90 vrk).

Pohjanrantakukka (fackelblomster)*Lythrum salicaria*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 19000 siementä

Mv. Korkeus 80–100 cm. Rantakukat kasvavat luonnossa jokien, järvien ja merien rannoilla Varsi on pystykasvuinen, lehdet pienet ja keihäsmäiset. Kukinto on tähkämäinen ja kasvaa pitkän varren päähän. Kukkii heinäkuusta syyskuulle ja houkuttelee pölyttäjiä.

Viljely: Kylvö loppukeväästä tai alkukesästä. Jos itämistä ei tapahdu, 2–4 viikon kylmäsäilytys edesauttaa itämistä. Viihtyy kostealla ja tuoreella, ravinteikkaalla, aurinkoisella tai puolivarjoisella kasvupaikalla. Sietää sekä märkyttä, että kuivuutta.

'Happy Lights'

Annos n. 0,1 g / 4,80 €**til.no 3020**

Värisekoitus sinivioletista punaiseen, karmiinpunaiseen, vaaleanpunaiseen ja valkoiseen.

Pikarikarstaohdake (vävarkarda)*Dipsacus sativus*

Hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 2,70 €**til.no 3784**

1 g = n. 750 siementä.

Kv. Kotoisin Välimeren alueelta. Korkeus 1,5–2 m. Vanka, piikkinen varsi. Piikkisiä mykeröitä on käytetty villan karstaamiseen. Nukka tarttuu helposti joustaviin ja koukkupäisiin piikkeihin. Mykeröjen vaaleansiniset kukat avautuvat vähitellen.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, runsasmultaisessa maassa. Siemen vaatii itääk-

seen kylmäsäilytelyyn. Mielellään syyskylvö. Siemen peitetään ohuelti. Ensimmäisenä vuonna kasvattaa lehtiruusuukkeen, toisena vuonna kukkii.

Käyttö: Kuivattuja mykeröitä käytetään karstaamiseen ja kuivakukka-asetelmiin. Hyvä mesikasvi. Houkuttelee päiväperhosia, mehiläisiä ja muita hyönteisiä.

Polkuhaarikko (sylvnarv)*Sagina subulata*

1 g = n. 55 000 siementä.

Mv. Matala (n. 5 cm), sammalmainen maanpeittokasvi, joka on ollut suosittu 1940-luvulla. Valkoiset kukat pienen pieniä. Sopii pengerryksille, saumakasviksi laattakäytävälle sekä haudalle.

Viljely: Aurinkoinen kasvupaikka, hiekansekainen multa. Kylvetään aikaisin keväällä. Itää 10–21 vrk:ssa. Kestää kuivuutta.

'Puzta'

annos n. 0,1 g / 2,90 €**til.no 3344****Puistolemmikki** (skogsförgätmigej)*Myosotis sylvatica*

1 g = n. 1 600 siementä.

Kv-(Mv). Korkeus n. 20 cm. Lehdet suikeat ja hienokarvaiset. Suloinen, sininen kukinto touko-kesäkuussa. Sai nimensä jo 1500-luvulla: *Myosotis* tarkoittaa hiiren korvaa. Lemmikitä on tullut muistojen ja toisen ihmisen muistamisen vertauskuva, josta nimet *förgätmigej*, *forget-me-not*, *Vergissmeinnicht* ja "älä unohda minua"! 1800-luvulla lemmikki oli suosituin kukka-aihe kiiltokuvissa, pöytäliinoissa, astioissa ja runoissa.

Viljely: Viihtyy parhaiten puolivarjossa, runsashuomuksisessa, kalkittussa, tuoreena pysyvässä maassa. Esikasvatus huhti-toukokuussa tai kylvö avomaalle touko-kesäkuussa. Siemenet peitetään vain ohuelti, tarvitsevat valoa itääkseen. Itää +18 °C:ssa 14–20 vrk:ssa. Kukkii toisena vuonna. Kylväytyy myöhemmin itse.

Käyttö: Antaa kauniin taustan kevään sipulikasveille. Kukilla voi koristella kakkuja ja salaatteja. Ihastuttava kukkakimpussa.

'Victoria Indigo-blue'

Annos n. 0,2 g / 2,90 €**til.no 3191****Punakellukka** (praktnejlikrot)*Geum chiloense*

1 g = n. 400 siementä.

Mv. Korkeus n. 60 cm. Lehdet tummanvihreät. Suuret, kerrannaiset ja kirikkaanpunaiset kukat, jotka muistuttavat unikkoo. Kukinta heinäkuusta syyskuuhun.

Viljely: Esikasvatus maalishuhtikuussa. Siemen peitetään ohuelti. Itää +20 °C:ssa 3 viikossa. Viihtyy auringossa tai lievässä varjossa tavallisessa, hiekkapitoisessa maassa, savimaassakin. Kukkaa jo ensimmäisenä vuonna. Sopii perennaryhmiin, reunuskasviksi ja leikkokukaksi.

'Blazing Sunset'

annos n. 0,1 g / 4,40 €

til.no 3676

Punakonnanyrtti (röd sköldpaddsort)

Chelone lyonii

1 g = 330 siementä

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Korkeus n. 40 cm. Kompaktikasvuinen, tummanvihreä laaja lehdistö ja vaaleanpunaiset kukat tiiviissä tähkämäisissä kukinnoissa. Kukkaa heinäkuusta syyskuulle.

Viljely: Viihtyy puolivarjoissa tai aurinkoisessa kasvupaikassa, tuoreessa, runsasmultaisessa ja ravinteikkaassa kasvualustassa. Kylvä syksyllä tai keväällä, keväällä 2-4 viikon kylmäkäsittely voi parantaa itävyyttä.

'Pink Temptation'

annos n. 0,1 g / 4 €

til.no 3232

Purppurapunalatva (rosenflockel)

Eupatorium purpureum

Hyönteiskasvi

annos n. 0,1 g / 3,40 €

til.no 3345

1 g = 500-1 500 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Afrikasta. Roteva kasvutapa, korkeus 150-240 cm. Kukinnot tumman purppuranpunaiset ja miedosti vaniljantuoksuiset. Kukinta-aika elo-syyskuu. Erityisesti päiväperhosten suosiossa, viiden tähden perhoskasvi!

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, ravinteikkaassa ja kosteutta pidättävässä maassa. Kevät- tai syyskylvö. Keväällä kylvetäessä siemenet kylmäkäsitteltävä. Itää 2-4 viikossa.

Pohjanruusujuuri (rosenrot)

Rhodiola rosea

annos n. 0,1 g / 4,40 €

til.no 3081

1 g = 10 000 siementä.

Mv. Mehikasveihin kuuluvaa kasvia tavataan meillä

myös luonnossa harvinaisena. Korkeus n. 30 cm. Siniharmaat, nahkeat lehdet ja keltaiset mykerökukinnot. Hede- ja emikasvit ovat eri yksilöissä. Juurakko tuoksuu ruusuiselta.

Viljely: Esikasvatetaan. Kylvölämpötila n. 22 °C, käytetään kevyttä kylvömultaa. Siemeniä ei peitetä. Itäminen voi kestää 1-3 kk ja on epätasaista. Taimetumisen jälkeen siirretään viileämpään. Istutetaan hiekankesäiseen multaan valoisaan kasvupaikkaan. Taimiväli n. 30 cm.

Käyttö: Kivikkoryhmiin ja aurinkoiseen perennaryhmään. Lääkekasvi, piristävä ja yleiskuntoa kohottava. Piristävä uute saadaan uuttamalla juurta etanoliin (1:5). Maanpäällisiä kasvinosia voi käyttää kohtuudella teehen ja tuoreena salaattiin.

Rohtoraunioyrtti (äktä vallört)

Symphytum officinale

Uutuus, luomusiemen

annos n. 20 siementä / 4,80 €

til.no 3230

Mv. Euraasiasta kotoisin oleva rohtoraunioyrtti voi kasvaa 120 cm korkeaksi. Se on tunnettu vanha koriste- ja rohdoskasvi. Sen lehdet ovat ruodillisia ja kierteisesti kasvava lehtilapa on suikea-puieka ja molemmin puolin karvainen.

Viljely: Kylvetään keväällä helmikuussa esikasvatukseen ja taimet karaistaan ja siirretään toukokuussa ulos. Sopii myös syyskylvöihin.

Käyttö: Raunioyrtin juurta on käytetty rohdoksena vaikeasti paranevien haavojen ja luunmurtumien hoitoon. Se on erinomainen lannoitekasvi (Mg ja K) valmistettuna samoin kuin nokkoskäyte.

Ruusunätkelmä (rosenvial)

Lathyrus latifolius

Hyönteiskasvi

1 g = n. 18 siementä.

Mv. Laji on kotoisin Etelä- ja Kaakkois-Euroopasta kuumilta ja usein kivikkosilta rinteiltä. Vanhanajan koristeköynnös, korkeus 2-3 m. Voi kasvaa myös maata pitkin aurinkoisessa paikassa. Kukat muistuttavat tuoksuhernettä. Annos on sekoitus ruusunpunaisista, valkoisista ja liilanpunertavista kukista. Kukinta-aika heinä-syyskuu. Melko hyvä mesikasvi ja tärkeä ravintokasvi perhosille. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessa, runsasmultaisessa maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö, kun

maa on vähintään +13 °C. Hyötyy kylmäkäsittelystä. Siemeniä on hyvä liottaa pari tuntia ennen kylvöä. Itämissaika 3–4 vk. Ei pidä siirrosta. Voidaan lisätä vain siemenistä.

'Mixed'

annos n. 1 g / 2,70 € **til.no 3004**

Annos sekoitus ruusunpunaisista, valkoisista ja lilanpunertavista kukista.

Sinipallo-ohdake (blå bolltistel)

Echinops bannaticus

Hyönteiskasvi

1 g = n. 60 siementä.

Mv. Kotoisin Balkanin niemimaalta. Viljelty meillä 1940-luvulta lähtien. Korkeus 100–150 cm. Sileät lehdet päältä harmahtavan vihreät, alapuolelta harmaat ja nukkaiset. Lehden reunojen piikit 2–4 mm:n pituiset. Pallomainen, metallinsininen kukinto suuri, Ø n. 3–5 cm. Kukinta-aika heinä–elokuussa.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessä, kalkitussa ja läpäisevässä moreenimaassa. Avomaakylvö keväällä tai syyskylvö.

Käyttö: Komea perennanpenkin kaunistus. Käytetään leikko- ja kuivakukkana. Hyvä mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille. Erityisesti ison hopeatäplän suosiossa. Myös kimalaisten mieleen.

'Blue Glow'

annos n. 1 g / 2,90 € **til.no 3297**

'Star Frost'

annos n. 1 g / 4 € **til.no 3047**

Valkokukkainen, noin 100cm korkea, hyvä hyönteiskasvi.

Sinipellava (berglin)

Linum perenne

annos n. 5 g / 2,70 € **til.no 3577**

1 g = n. 700 siementä.

Mv, mutta lyhytikäinen. Muutaman vuoden kuluttua kasvusto taantuu. Korkeus 40–50 cm. Taivaansiniset kukat kesä–heinäkuussa.

Viljely: Viihtyy vain kuivahkossa, lämpimässä ja aurinkoisessa kasvupaikassa ravinteikkaassa, mutta kevyessä mullassa. Esikasvatus maaliskuussa tai kylvö suoraan kasvupaikalle toukokuussa. Syksyllä kasvusto leikataan lyhyeksi. Siemenkodat voi kuivata kuivakukiksi.

Valkopärskäjuuri

(vit nysrot)

Veratrum album

Uutuus

annos n. 0,5 g / 3,40 €

til.no 3037

Mv. Sudenmarjakasveihin kuuluva, monivuotinen, erittäin myrkyllinen valkopärskäjuuri on komea ja kestävä koristekasvi. Sitä on joskus kutsuttu myös aivastusjuureksi. Kukkii heinä–elokuussa. Korkeus noin 150 cm. Vihertävänvalkoiset, suuret kukinnot. Suomessa on vain yksi luontainen kasvupaikka Pohjois-lapissa, jonka vuoksi laji on äärimmäisen uhanalainen.

Viljely: Kasvupaikka aurinkoinen tai puolivarjainen. Kylvö maahan varhain keväällä (tai esikasvatus), myös syyskylvö.

SORMUSTINKUKAT

(digitalis)

Digitalis

Hyönteiskasvi

Näyttävät kukinnot. Kimalaisten suosimia. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasravinteisessä, syvämultaisessa maassa. Kylvö alkukesällä, jotta lehtiruusukkeet ehtivät isoiksi ja talvehtivat. Siementä ei peitetä. Itää valossa, 18 °C:ssa 14–20 vrk:ssa. Myös syyskylvö mahdollinen. Kasvia käsiteltäessä on syytä käyttää käsineitä.

Kellosormustinkukka

Digitalis purpurea 'Gloxiniiflora'

'Mixed'

annos n. 0,5g / 2,70€

til.no 3205

Korkeus n. 120 cm. Sekoitus valkoisen ja punaisen pastellisista sävyistä. Kukkavarressa tiiviisti ja runsaasti kellomaisia kukkia.

Rohtosormustinkukka (fingerborgsblomma)

Digitalis purpurea

1 g = n. 10 000 siementä.

Kv. Vanha Englannista ja Etelä-Euroopasta kotoisin oleva koristekasvi. Kuuluu englantilaisen cottage garden -mökkipuutarhan kasveihin. Kukat toispuoleisessa, pitkässä tertussa. Kukinta-aika kesä–elokuu. Kylväytyy. Myrkyllinen.

'Excelsior Hybrids'

annos n. 0,1 g / 2,70 €

til.no 3158

Korkeus 120–200 cm. Kellomaiset kukat vaalean ja tumman ruusunpunaisia sekä valkoisia.

Villasormustinkukka

(grekisk fingerborgsblomma)

Digitalis lanata

1 g = 1 000–2 000 siementä

Mv. Korkeus 50–80 cm. Jännittävä kukinto, kukat ruskehtavat. Myrkyllinen.

'Cafe Creme'

annos n. 0,2 g / 2,90 €**til.no 3725****SUOPAYRTIT**

(såpnejlika)

*Saponaria***Kivikkosuopayrtti**

(liten såpnejlika)

Saponaria ocyroides

Hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 2,70 €**til.no 3227**

1 g = noin 500 siementä.

Mv. Mainio peittokasvi. Korkeus 15–20 cm. Vaalean purppuranpunaiset kukat kesä-heinäkuussa. Hyvä mesikasvi perhosille.**Viljely:** Viihtyy aurinkoisessa, kuivassa tai tuoreessa, keskiravinteisessa ja vettä läpäisevässä kalkitusmaassa. Syyskylvö tai kylvö keväällä ruokkuun tai maahan tai 4 viikon kylmäkäsittelyn jälkeen. Itää hyvin.**Rohtosuopayrtti**

(såpnejlika)

Saponaria officinalis

Hyönteiskasvi

1 g = 500–600 siementä.

Mv. Vanha ja kestävä koriste-, lääke- ja hyötykasvi. Korkeus 50–70 cm. Lehdet suikeat, kolmisuoniset, vastakaikaiset ja kaljut. Kerrannaiset tai yksinkertaiset kukat ovat valkoiset tai vaaleanpunaiset. Ihastuttava tuoksu kasvi.**Viljely:** Kasvaa melkein missä tahansa, mutta viihtyy parhaiten auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa syvämultaisessa maassa. Kylvö keväällä (kylmäkäsittely 2–4 vk), loppukesällä tai syksyllä. Leviää suikertelevan juurakkonsa avulla. Helppo lisätä jakamalla.**Käyttö:** Juuresta tehdyllä vaahdolla voi pestä vanhoja arvokkaita tekstiilejä. Suopayrtistä valmistettiin kaupallisesti shampooa vielä 1930-luvulla. Kasvia ei pidä käyttää lääkinnällisiin tarkoituksiin omin päin. Juuri on myrkyllinen. Erittäin hyvä mesikasvi päivä- ja yöperhosille. Etenkin kiitäjät ja yökköset suosivat lajia.

Yksinkertainen

annos n. 0,5 g / 2,70 €**til.no 3389**

Yksinkertaiset kukat valkoiset tai hennon vaaleanpunaiset.

Sysshohdekukka

(trädgårdssolbrud)

Helium Autumnale-Ryhmä

Hyönteiskasvi

1 g = n. 5 000 siementä.

Mv. Keski-Euroopassa suosittu. Korkeus n. 120 cm. Kukintojen laitakukkien värisävyt ihastuttavan lämpimiä keltaisen, punaisen ja oranssinruskean vivahdusta. Kukkii elo-syyskuussa. Kestävä leikkokukka. Hyvä mesikasvi päiväperhosille.**Viljely:** Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, multavassa ja ravinteikkaassa maassa. Kylvö huhtikuussa 4 viikon kylmäkäsittelyn jälkeen tai syksyllä. Itämisaika 3–4 vk. Säilyy kauniina ja kukkivana, kun kasvuston jakaa n. joka 3. vuosi.

'Rotgold' hybr.

annos n. 0,2 g / 3,40 €**til.no 3007****Syysädekukka**

(kokardblomster)

Gaillardia aristata

Hyönteiskasvi

1 g = n. 250 siementä.

Mv. Kotoisin Pohjois-Amerikan länsiosista. Korkeus n. 40 cm. Suurissa kukissa oranssia ja tiilenpunaista sekä keltaiset reunat. Kukkii heinäkuusta pakkasiin. Hyvä mesikasvi perhosille ja mehiläisille.**Viljely:** Esikasvatus helmi-maaliskuussa, jotta kukki heinä-syyskuussa. Siementen 3–4 viikon kylmäkäsittely nopeuttaa itämistä. Taimettu 2–3 viikossa. Viihtyy lämpimässä ja aurinkoisessa kasvupaikassa, ojitetussa, hiekkanekaisessa mullassa. Kestää kohdallisesti kuivuutta.

'Arizona Sun'

annos n. 0,1 / 2,70 €**til.no 3426****Tarhaillakko**

(trädgårdsnattviol)

Hesperis matronalis

Hyönteiskasvi

annos n. 2 g / 2,70 €**til.no 3314**

1 g = n. 500 siementä.

Kv. Kotoisin Etelä-Euroopasta sekä Pohjois- ja Länsi-Aasiasta. Kasvatettu puutarhoissa 1600-luvulta lähtien. Korkeus 50–100 cm. Suloiselle tuoksuvalta kukat vaaleanpunertavat, liilat tai valkoiset. Kukinta kesä-

heinäkuussa. Hyvä mesikasvi yöperhosille, erityisesti kiitäjille ja yökkösille.

Viljely: Aurinkoinen tai puolivarjoinen kasvupaikka, kalkittu maa. Kylvö suoraan avomaalle keväällä, kun yölämpötila on yli 5 °C. Itämisaika 20 °C:ssa 7–10 vrk. Siemenet peitetään ohuelti, tarvitsevat valoa itäkkeeseen. Myös syyskylvö mahdollinen. Helppohoitoinen. Erinomainen talvenkestävyys. Kylvääytyy. Sopii villiin ja luonnonmukaiseen puutarhaan.

Tarhalaukkaneilikka (trädgårdstrift)

Armeria Maritima-Ryhmä

Hyönteiskasvi

1 g = n. 1 100 siementä.

Mv. Korkeus n. 15 cm. Muodostaa tiheitä mattoja. Lehdet tummanvihreät. Muistuttaa hieman ruohosipulia. Ruusunpunaiset kukat loppukevästä syksyyn. Hyvä mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille. Rauhoitetun laukkaneilikkakoin ravintokasvi.

Viljely: Kuivien paikkojen kasvi. Viihtyy auringossa. Kylvetään keväällä lämpimään ja kosteaan maahan. Kasvualustan tulee olla vettä läpäisevää. Itää 1–3 viikossa. Myös syyskylvö mahdollinen.

'Splendens'

annos n. 0,5 g / 4,40 €

til.no 3380

Tarharistikki (aubrieta)

Aubrieta × cultorum

Hyönteiskasvi

1g = n. 1 000 siementä.

Mv. Kasvutapa mätästävä. Korkeus n. 10 cm. Suurikkainen, voimakkaan karmiininpunainen ristikki. Kukki alkukesällä. Hyvä mehiläiskasvi. Sopii kivikkoon, muuriin ja reunuskasviksi. *Royal Horticultural Society* n palkitsema lajike.

Viljely: Esikasvatetaan. Siemenet kylvetään kevyesti painaen kylvömultaan, jätetään melko pintaan. Idätyslämpötila n. 20°C. Itää hieman epätasaisesti. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään. Taimien istutusväli 20–30 cm. Mieluiten aurinkoinen kasvupaikka. Läpäisevä (hiekkapitoinen), kalkkipitoinen ja multava maa.

'Cascade Red'

annos n. 0,1 g / 2,90 €

til.no 3162

Tarhasalkoruusu (stockros)

Alcea rosea

Hyönteiskasvi, väriukasvi

1 g = n. 100 siementä.

Kv. Vanha koriste- ja hyötykasvi. Kukinta kesä-elokuussa.

Viljely: Viihtyy lämpimässä, aurinkoisessa paikassa, ravinteikkaassa mullassa. Kylvö touko-kesäkuussa. Itämisaika n. 2 vk 20 °C:ssa. Istutus lopulliselle paikalle elokuussa. Taimiväli 60 cm. Jos kukkavarsi katkaistaan heti kukinnan jälkeen, voi kukkia seuraavanakin vuonna.

Käyttö: Nuppuja ja nuoria lehtiä voi lisätä salaattiin. Kukista haudutettua teetä on käytetty erilaisiin vaivoihin. Mesikasvi! Käytetään myös värjäyskasvina.

'Nigra' (*Alcea rosea*. var. *nigra*)

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,40 €

til.no 3724

Korkeus n. 150 cm. Komea, huomiota herättävä! Yksinkertaiset, joskus puolikerrannaiset kukat mustanruskeat. Kukkien lääkinällinen arvo suurempi kuin vaa-leilla lajikkeilla.

'Chater's Double Mix'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 3717

Korkeus n. 180 cm. Sekoitus kerrannaisista tummanpunaisista, ruusunpunaisista ja valkoisista kukista. Kuuluu englantilaiseen *cottage garden* -mökkipuutarhaan.

'Ficifolia Mixed'

annos n. 0,5 g / 2,40 €

til.no 3706

1 g = n. 100 siementä.

Korkeus n. 150 cm. Lehdet muistuttavat viikunanlehteä. Ihana väri-sekoitus punaisen ja kellertävän sävyisiä kukkia. Kukat suuria ja yksinkertaisia. Annalan puutarhassa talvehtinut erinomaisesti.

TULIKUKAT (kungsljus)

Verbascum

Hyönteiskasvi

Mehiläis- ja kimalaiskasveja. Ravintokasvi harvinaiselle kaapuyökköselle.

Viljely: Taimikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö joko varhain keväällä tai syksyllä. Siemenet itävät 1–3 vk lämpimässä ja kosteassa maassa.

Purppuratulikukka (violkungsljus)*Verbascum phoeniceum*

1 g = n. 6 000 siementä.

Kv. tai mv. Korkeus n. 100 cm. Isot vaaleanpunaiset kukat ovat pystyssä kukinnossa. Kukkii kesä-elokuussa.**Viljely:** Viihtyy aurinkoisessa, kuivassa tai tuoreessa, keskiravinteisessa, kalkitusmaassa. Taimikasvatus huhtikuussa tai avomaakylvö alkukesällä. Siemenet peitetään ohuelti. Myös syyskylvö mahdollinen. Viihtyessään kylväytyy.

'Rosetta'

annos n. 0,1 g / 3,40 €**til.no 3346****Ranskantulikukka** (franskt kungsljus)*Verbascum chaixii* f. *album*

1g = n. 8000 siementä

Kv tai mv. Korkeus 100 cm. Puhtaan valkoiset kukat, joissa violetit heteet. Aurinkoinen tai puolivarjoinen kasvupaikka, vaatimaton kasvualustan suhteen. Kukinta-aika heinä-elokuussa.

'Wedding Candles'

annos n. 0,1 g / 4,80 €**til.no 3576****Tummatulikukka** (mörkt kungsljus)*Verbascum nigrum*

1 g = n. 1 000 siementä.

Kv. tai mv. Näyttävä perenna. Kukkii heinä-syyskuussa. Kukinto harvempi kuin ukontulikukalla. Sopii leikkokukaksi.**Viljely:** Viihtyy ravinteikkaammilla paikoilla kuin ukontulikukka. Viihtyy auringossa erittäin kuivassa tai kuivassa keskiravinteisessa moreenimaassa. Helppohoitoinen, viihtyessään kylväytyy.

Luonnonlaji

annos n. 0,1 g / 2,70 €**til.no 3425**

Korkeus 50–100 cm. Keltainen kukinto, oranssit heteet, palhot koristeellisen sinipunaiset. Voidaan löytää asutuksen liepeiltä Etelä-Suomesta

'Album'

annos n. 0,1 g / 2,90 €**til.no 3438**

Korkeus 50–100 cm. Valkoinen kukinto. Heteet punertavat. Isona ryhmänä näyttävä.

Tuoksukurjenpolvi (flocknäva)*Geranium macrorrhizum*

1 g = 400 siementä.

Mv. Korkeus n. 30 cm. Hyvä maanpeittokasvi. Hyvä kasvi taistelussa rikkaruohoja vastaan: raikkaanvihreä lehdistö muodostaa tiiviin ja yhtenäisen kasvuston. Syksyllä lehdistö värittyy kauniin punaiseksi. Aniliinipunaiset kukat aukeavat kesä-heinäkuussa. Sitruunantuoksuisia lehtiä on käytetty tuoksuteollisuudessa ja potpourri-seoksissa.**Viljely:** Helppohoitoinen kasvi, joka menestyy valossa tai varjossa. Syyskylvö tai kylmäkäsitely (alle 5 °C). Kylvös pidetään tasakosteana ja poissa auringosta. Itää epätasaisesti pitkän ajan kuluessa. Taimiväli n. 45 cm.

'Wild Form'

annos n. 0,2 g / 4 €**til. no 3168****TÄDYKKEET**

(veronika)

*Veronica***Tähkätädyke**

(axveronika)

*Veronica spicata***annos n. 0,5 g / 2,40 €****til.no 3440****Mv.** Kuusiston piispanlinnan tärkeimpiä kulttuurijään- teitä: kirjallinen tieto jo vuodelta 1750. Oletetaan saapuneen keskiajalla hevosten rehun joukossa. Korkeus n. 50 cm. Siniset kukat tähkämäisessä kukinnossa heinä-elokuussa.**Viljely:** Esikasvatus maaliskuussa. Itämisaika 2–3 vk. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kalkkipitoisessa, keskiravinteisessa ja vettä läpäisevässä maassa.**Unelmatädyke**

(porslinsveronika)

*Veronica gentianoides***annos n. 0,1 g / 4 €****til.no 3452**

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Korkeus n. 50 cm. Kukkii Etelä-Suomessa aikaisin kesällä viehättävin 'unelmansinin' kukin. Kukat ovat pitkissä, tiheissä terttukukinnoissa.**UKONHATUT**

(stormhatt)

*Aconitum***Viljely:** Kylvö mieluiten syksyllä tai varhain keväällä, jolloin kylmäkäsitely (8–12 vk, 2–4 °C). Kylvettäessä ja jaettaessa on hyvä käyttää käsineitä. Myrkyllinen.**Keltaukonhattu**

(alpstormhatt)

Aconitum lycoctonum subsp. *lycoctonum***annos n. 0,5 g / 3,40 €****til.no 3018**

1 g = 300–400 siementä.

Mv. Kasvaa Keski-Euroopassa luonnonvaraisena. Korkeus n. 100 cm, pystykasvuinen. Keltakukkainen harvinaisuus. Kukinta-aika heinä-elokuu. Myrkyllinen.
Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, ainakin 40 cm paksussa, kosteutta pidättävässä multamaassa.

UNIKOT

(vallmo)

Papaver

Pioniunikko

(pionvallmo)

Papaver somniferum Paeniflorum-Ryhmä

'Antique Shades'

Uutuus

annos n. 0,5 g / 3,40 €**til.no 3133**

Korkeus n. 90 cm. Hieno värisekoitus, jossa kirjavissa kukissa toistuu upeita väriyhdistelmiä valkoista, purppuraa ja tummaa lohenpunaista.

Tarhaidänunikko

(jättevallmo)

Papaver Orientale-Ryhmä

1 g = n. 4 000 siementä.

Mv. Kotoisin Kaukasukselta. Viljely aloitettu Ranskassa v. 1700. Kesä-heinäkuussa isot, upeat kukat, joissa on musta keskusta. Myrkyllinen.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa maassa. Kylvä avomaalle aikaisin keväällä (12 °C). Siemenet peitetään ohuelti, itävät pimeässä. Saat-
taa kukkia ensimmäisen kerran vasta 2-4-vuotiaana. Kasvusto kuihtuu kukinnan jälkeen.

'Brilliant'

annos n. 0,1 g / 3,40 €**til.no 3730**

Korkeus 80-120 cm. Isot, loistavanpunaiset kukat, joissa on musta keskusta.

'Royal Wedding'

annos n. 0,3 g / 4,40 €**til.no 3033**

Korkeus n. 80 cm. Upeat suuret valkoiset kukat, joissa musta keskusta. Erikoisuus.

VALEUNIKOT

(bergvallmo)

Meconopsis

Keltavaleunikko

(engelsk bergvallmo)

*Meconopsis cambrica***annos n. 0,1 g / 3,40 €****til.no 3525**

1 g = n. 3 000 siementä.

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Länsi-Euroopassa. Kor-

keus n. 45 cm. Pitkäperäiset, 4-5-senttiset kukat. Kukkii alkukesästä syksyyn.

Viljely: Vaatimaton kasvupaikan suhteen; menestyy auringossa tai varjossa, kuivassa tai tuoreessa, ravinteikkaassa ja multavassa moreenimaassa. Esikasvatus huhtikuussa. Siementä kylmäkäsiteltävä vähintään 3 vk. Voidaan myös kylvää suoraan ulos syksyllä tai keväällä maan sulettua.

Sinivaleunikko

(blå bergvallmo)

Meconopsis betonicifolia

1 g = n. 2 000 siementä.

Mv., mutta lyhytikäinen. Kotoisin Himalajalta. Korkeus n. 60 cm. Yksinkertaiset kauniin vaaleansiniset, hieman nuokkuvat kukat (Ø n. 10 cm). Kukkii kesä-heinäkuussa.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa. Siemeniä on kylmäkäsiteltävä vähintään 3 vk. Itämisaika +16-24 °C:ssa 21-35 vrk. Kasvatus viileässä, alle +12 °C:ssa. Istutetaan rinteeseen tai kohopenkkiin. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, ravinteikkaassa ja syvämultaisessa maassa, pH 5,2-6,2. Ei siedä talvimärkyttää. Kuivina jaksoina kasteltava. Pakkasella on hyvä suojata havuilla ja lumipeitteellä.

'Hensol Violet'

Annos 0,1 g / 4,80 €**til. no 3723**

Yksinkertaiset, kauniin lilan punertavat kukat.

Verihanhikki

(blodfingerört)

Potentilla atrosanguinea

1 g = n. 1 000 siementä.

Mv. Kuuluu ruusukasveihin, kotoisin Afganistanista ja Himalajalta. Mansikanlehteä muistuttavat lehdet. Syvän verenpunaiset kukat yksittäin 30-60 cm pitkien varsien päissä. Kukinta-aika loppukesällä, heinä-elokuussa. Vanha lääkekasvi.

Viljely: Esikasvatetaan. Siemenet kylvetään maaliskuussa kevyesti painaen kylvömultaan. Itää hieman epätasaisesti. Itämisaika n. 20°C:ssa 2-3 vk. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään. Aurinkoinen kasvupaikka ja läpäisevä maa. Talvenkestävä, muttei siedä talvimärkyttää.

'Red'

annos n. 0,1 g / 2,90 €**til.no 3172**

VUOKOT

(sippa)

*Anemone***Amerikanvuokko**

(flickanemon)

Anemone multifida

1 g = n.1000 siementä

Mv. Korkeus n. 30 cm. Kukkii karminpunaisena hehkuvin kukin kesä- heinäkuussa. Matalakasvuisena sopii hyvin reunuskasviksi tai kivikkoistutuksiin.

Viljely: Viihtyy puolivarjoisella tai aurinkoisella kasvupaikalla, runsasmultaisessa, ravinteikkaassa, hiekkapitoisessa, kuivassa ja hyvin vettä läpäisevässä kasvualustassa. Kylvö syksyllä tai keväällä, 2-4 viikon kylmäkäsitely voi edesauttaa itämistä.

Viljely: Viihtyy auringossa, kestää kuivuuttakin. Paras kasvualusta on kalkkipitoinen, hiekansekainen multa. Kylvö alkukesästä suoraan kasvupaikalleen. Siementä ei peitetä, itää valossa +20°C:ssa 1-2 viikossa.

'Rubra'

annos n. 0,1 g / 3,40 €

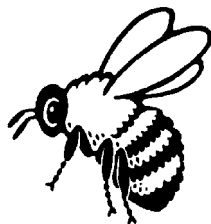
til.no 3080

VILJELYMAA ON kuin pankki, johon kannattaa tehdä "talletuksia" viherlannoituksen avulla. Hyötyjä on paljon: eloperäisen aineksen ja ravinteiden lisääntyminen, maanparannusvaikutus, maanpinnan suojaus eroosiolta, kasvitautien, tuholaiden ja rikkakasvien väheneminen sekä tuholaiden luontaisten vihollisten lisääntyminen.

KUKKIVAT KASVIT tuovat keittiötarhaan silmäniloa, mutta ne voivat myös auttaa tuholaiden torjunnassa. Pölyttäjiä, päiväperhosten ja tuholaiden luontaisten vihollisten suosimia lajeja ovat esimerkiksi hunajakukka, tattari, härkäpaju ja erilaiset virnat. Kukinnan on hyvä ajoittua mahdollisimman kattavasti koko kesän ajalle. Jo alkukaudesta olisi hyvä olla tarjolla myös kukintojen ulkopuolista mettä, jota monet hyödylliset hyönteiset pystyvät käyttämään. Luonnontilainen, palstan reunassa kukkiva pien-narkasvusto tarjoaa hyödyllisille lajeille otollisen elinympäristön. Mitä runsaammin pientareella kasvaa lajeja, sitä monimuotoisempi hyötyhyönteisten kirjo pystyy siellä elämään.

VOIMAKASTUOKSUISET LAJIT, kuten yrtit ja kääpiö-samettikukat, ovat kokeilemisen arvoisia esimerkiksi kaalin ja muiden tuholaiden suosimien lajien kumppanuuskasveina. Täysin niiden varaan ei kannata tuholaidistorjuntaa laskea, sillä hyönteisillä on hajuaistin lisäksi muitakin keinoja suunnistaa ravintokasvien kimppuun. Hyönteisverkko on hyvä tapa suojata kasvit herkimpinä aikoina, kuten taimivaiheessa ja tuholaiden esiintymisaikana. Karkotekasvit voivat kuitenkin olla avuksi muina aikoina.

KUKAT, YKSIVUOTISET

AURINGONKUKAT

(solros)

Helianthus

Hyönteiskasvi

Isoauringonkukka

(solros)

Helianthus annuus

1g = 20–50 siementä.

Kotoisin Yhdysvaltojen etelä- ja länsiosista. Pohjois-Amerikan alkuperäisasukkaat viljelivät siementä ravinnoksi jo n. 3 000 v. sitten. Tuli Eurooppaan aluksi koristekasviksi 1500-luvulla. Kukkii heinä-syyskuussa. Komea mykerö kääntyy aina auringon suuntaan. Kukka kestää maljakossa 6–10 vrk. Kohtalainen perhoskasvi. Osa lajikkeista tuottaa hyönteisille tärkeää siitepölyä.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa ja kalkkipitoisessa moreeniomaassa. Esikasvatus huhti-toukokuussa tai kylvö maan lämmentyä. Kylmäkäsittely (4 vk) edistää itämistä. Myös syyskylvöä voi kokeilla. Kylvösyvyys 1–2 cm. Itämisaika 10–20 °C:ssa 2–3 vk. Taimen tilantarve 30 × 30 cm.

'Double Sunking' F1**annos n. 15 siementä / 2,40 €****til.no 3224**

Korkeus n. 1,6 m. Keltaiset, kerrannaiset ja suurikokoiset kukat. Varret eivät haaraudu. Koristeellinen kukkaistutuksiin ja leikkokukaksi.

Isoauringonkukka

'La Torre'

Uutuus, biodynaaminen siemen

annos n. 20 siementä / 2,90 €**til.no 3042**

Voimakaskasvuinen, kahteen metriin kurkotteleva lajike. Haaroo ja täten muodostaa useita kukintoja yhteen yksilöön. Kukat ovat noin 15 cm läpimitaltaan ja avautuvat kalpean keltaisen, keltaisen ja punertavan sävyissä. Sopii erinomaisesti leikkokukaksi.

'Velvet Queen'

Luomusiemen

annos n. 20 siementä / 2,70 €**til.no 3421**

Korkeus n. 1,8 m. Runsaasti haarautuva lajike. Näyttävissä kukissa tummanruskea keskus ja voimakkaan mahongin punaiset terälehdet.

Kääpiöauringonkukka

(liten solros)

Helianthus annuus Nanus-Ryhmä**'Distino Mixture'****annos n. 1 g / 2,70 €****til.no 3069**

Korkeus n. 60 cm. Ilmainen sekoitus punaisia, keltaisia ja oransseja kukkia joissa ruskea tai vihertävä keskus. Tanakat varret eivät haaraudu. Sopii hyvin ryhmäkasvi-istutuksiin ja ruukkuun.

'Sunspot'

Luomusiemen

annos n. 25 siementä / 2,90 €**til.no 3213**

Korkeus n. 50 cm. Kirkkaan keltaiset kukat, joissa vihertävä keskus. Tanakat kukkavarret kannattelevat suurikokoisia, 20cm, kukkia. Sopii hyvin kasvatettavaksi myös ruukussa tai parvekkeella.

'Twilight Zone'**annos n. 1g / 2,70 €****til.no 3041**

Korkeus n. 80 cm. Terälehdissä keltaisen, punaisen ja ruskean sävyjä, keskus tumman ruskea. Kasvutapa haarautuva, kukkien halkaisija n. 5 cm. Sopii hyvin leikkokukaksi.

BELLADONNA

(belladonna)

*Atropa bella-donna***annos 0,1 g / 4 €****til.no 3038**

Yv. Belladonna on Suomessa yksivuotinen, 50–100 cm korkeaksi kasvava kasvi. Sen varsi on pysty ja yläosasta pensasmaisesti haarova. Ruskeanvioletit, riippuvat koristeelliset kukat ovat yksittäin. Kukan tuoksu on epämiellyttävä. Pallomainen, aluksi vihreä mutta kypsänä kiiltävän musta marja on halkaisijaltaan noin sentin. Koko kasvi on erittäin myrkyllinen. Nykyään harvinainen rohdoskasvi, joka on myrkyllisyydestään huolimatta tärkeä lääkekasvi. Erään kasvista saatavan aineen nimi on atropiini. Sitä käytetään silmätutkimuksissa koska se laajentaa silmäterää. Muilla kasvista saatavilla valmisteilla hoidetaan vatsa- ja suolistosairauksia sekä astmaa.

Viljely: Esikasvatus sisällä. Kylvö tammi-maaliskuussa. Peitä ohuella sora- tai perliittikerroksella.

Käyttö: Ainoastaan koristekasvi, koko kasvi myrkyllinen!

ELÄMÄNLANGAT

(batat)

*Ipomoea***Aitoelämänlanka**

(purpurvinda)

Ipomoea purpurea

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 2,70 €**til.no 3201**

Korkeus n. 3 m. Sinivioletit trumpettimaiset kukat ja sydämenmuotoiset lehdet.

Kirjopäivänsini

(blomman för dagen)

Ipomoea tricolor

1 g = n. 30 siementä.

Yv. Kasvaa monivuotisena trooppisessa Amerikassa. Kuuluu runsaslajiseen bataatin sukuun. Korkeus 2,5–3 m. Suuret kukat avoinna aamupäivisin. Kukat kestävät vain yhden päivän, mutta uusia tulee jatkuvasti. Kukkii kesäkuusta syyskuuhun riippuen kylvöajankohdasta.

Viljely: Esikasvatus tammi-huhtikuussa. Siemeniä on hyvä liottaa pari tuntia ennen kylvöä itämisen jouduttamiseksi. 3–5 siementä 10–12 cm:n ruukkuun. Itämisaika 20 °C:ssa 1–2 vk. Viihtyy auringossa lämpimällä paikalla tuoreessa, runsasravinteisessa, kalkkipitoisessa, runsasmultaisessa mullassa. Viihtyy myös suojaisalla parvekkeella. Vaatii tukemista.

'Heavenly Blue'**annos n. 1 g / 2,70 €****til.no 3199**

Suuret, taivaansiniset kukat. Leveä, suppilomainen teriö, jonka nielu ja torvi valkeat.

Etelänrasti

(afrikansk oxtunga)

Anchusa capensis

Hyönteiskasvi

1 g = noin 500 siementä.

Yv. tai kv. Suomessa kasvatetaan yksivuotisena. Kotoisin Etelä-Afrikasta. Korkeus n. 30 cm, monihaarainen. Pysty kasvutapa. Koko kasvi karvainen muiden lemmikkikasvien tapaan. Suloisen taivaansiniset kukat, Ø n. 1 cm. Mainio astiakasvi. Kohtalaisen hyvä mesi- ja ravintokasvi perhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kosteutta pidättävässä, ravinteikkaassa ja kalkitussa moreenimaassa. Esikasvatus huhtikuussa. Jos kylvetään suoraan avomaalle, kukinta alkaa myöhemmin.

'Blue Angel'**annos n. 1 g / 2,90 €****til.no 3058****Hilppa**

(sumpört)

Limnanthes douglasii

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,40 €**til.no 3330**

1 g = n. 300 siementä.

Yv. Kotoisin Pohjois-Amerikan länsiosista. Korkeus 15 cm. Lamoava kasvutapa. Heleänkeltaiset kukat (Ø 3,5 cm). Kehälehdet karkiossa on kaksihampainen ja valkoinen. Kukkii runsaasti heinä-elokuussa. Meillä harvoin viljelty. Hyvä mesikasvi päiväperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, tavallisessa, runsasmultaisessa savimaassa. Avomaakylvö varhain keväällä. Kylvöstä kukintaan kestää n. 10 viikkoa. Kaunis reunakasvina ja ruukussa.

Hyasinttipapu

(hjälmböna)

*Lablab purpureus***annos n. 5 g / 2,90 €****til.no 3024**

1 g = n. 4 siementä.

Yv. Trooppinen köynnös. Korkeus 150–200 cm. Kukat kuniin violetit, koristeelliset palot. Kukkii heinä-syyskuussa. Nuoria papuja voi käyttää ravinnoiksi, keittoaika 30 min.

Viljely: Suojaisa, aurinkoinen kasvupaikka. Viihtyy kalkitussa, kosteutta pidättävässä ja ravinteikkaassa mullassa. Kylvö avomaalle huhti-toukokuun vaihteessa.

Isoaurankukka

(åkerklätt)

Agrostemma githago

Hyönteiskasvi

1 g = n. 200 siementä.

Yv. Kotoisin Mustanmeren ja itäisen Välimeren alueelta. 1930-luvulla kasvoi monin paikoin rikkakasvina viljapelloissa. Nykyään Euroopassa hyvin suosittu. Korkeus n. 100 cm. Ilmeeltään herkkä, pystykasvuinen, hentovartinen ja vähälehtinen. Pitkäperäiset, liilahtavat ruusunpunaiset kukat yksitellen kukkavarren latvassa. Ahkera kukkija kesä-heinäkuussa. Siemenet myrkyllisiä!

Viljely: Viihtyy parhaiten auringossa, laihahkossa ja kuivanpuoleisessa maassa. Kylvetään suoraan kasvupaikalleen maan lämmitettyä.

Käyttö: Ryhmäistutuksiin, leikkokukaksi. Siemenkodat kuivakukaksi! Melko hyvä mesikasvi päiväperhosille!

'Milas'**annos n. 5 g / 2,40 €****til.no 3429**

Iso-olkikukka (jätte-eternell)*Xerochrysum bracteatum*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 1 400 siementä.

Mv. Meillä yksivuotinen. Kotoisin Australiasta. Ensimmäisen kerran viljeltiin Ranskassa 1799. Kukkii heinäkuusta pakkasiin. Erinomainen kuivakukka, tärkeä kuivakukkateollisuudessa. Erittäin hyvä perhoskasvi.

Viljely: Vaatii aurinkoisen, tuoreen, runsasravinteisen, kalkkipitoisen moreeniimaan. Esikasvatus huhti-toukokuussa. Etelässä avomaakylvö. Itämisäika 18–20 °C:ssa 8–10 vk. Esikasvatetut taimet kukkivat jo heinäkuussa.

Korjuu: Kukat korjataan aurinkoisena päivänä laita-kukkien ollessa avoinna. Varsista poistetaan lehdet ja kukat ripustetaan kuivumaan ilmavaan paikkaan.

'Copper-Red'**annos n. 1 g / 2,70 €****til.no 3150**

Korkeus n. 100 cm. Upean kuparinpunaiset, suuret ja kerrannaiset kukat.

'Monstrosum'

demeter

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 2,70 €**til.no 3174**

Korkeus 80–100 cm. Upea värisekoitus mm. hehkuvan punaisia, vaaleanpunaisia, keltaisia ja kuparinvärisiä kukkia. Hyvä kuivakukka.

'Salmon-Rose'

demeter

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 3,40 €**til.no 3144**

Korkeus n. 100 cm. Lohempunaiset kukat.

Jättiverbena (jätteverbena)*Verbena bonariensis*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 4 000 siementä.

Laji on kotoisin Amerikan subtrooppisilta ja trooppisilta alueilta, missä on monivuotinen. Korkeus n. 120 cm. Kauniin tummanliilat kukat tiheissä, 5–8 cm:n levyisissä huiskiloissa. Kukinta-aika heinä-syyskuu. Kukkaistutuksiin ja leikkokukaksi. Erinomainen mesikasvi perhosille.

Viljely: Esikasvatus helmikuussa. Siementen kylmäkäsittely (4 vk) ennen kylvöä ja idätys n. 20 °C:ssa. Itää n. 20 °C:ssa mutta itäminen voi olla epätasaista ja hidasta. Siementen itämistä voi edesauttaa 4 vk:n kylmäkäsittelyllä.

'Lilac'**annos n. 0,1 g / 2,70 €****til.no 3349****Kaliforniantuliunikko** (sömntuta)*Eschscholzia californica*

1 g = n. 650 siementä.

Mv. Suomessa yksivuotinen. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Kalifornian tunnuskukka. Hienoliuskaiset lehdet ovat yleensä hopeanharmaat. Kukkii heinä-elokuussa. Kukat houkuttelevat mehiläisiä. Nuppuisena kerätyt kukat kestävät hyvin maljakossa.

Viljely: Viihtyy auringossa kuivassa tai tuoreessa, keskiravinteisessa ja kalkkipitoisessa maassa. Kylvö avomaalle matalaan vakoon mahdollisimman aikaisin keväällä. Myös syyskylvö mahdollinen. Kukkii 7–8 vk:n kuluttua kylvöstä. Kukinta jatkuu koko loppukesän, jos kuihtuneet kukat poistetaan. Sietää pari miinusastettakin. Saattaa kylväytyä itse.

'Carmine King'**annos n. 1 g / 2,40 €****til.no 3398**

Korkeus n. 40 cm. Kukat upean karmiininpunaiset. Kaunis maisemointikasvi.

'Ivory Castle'**annos n. 0,3 g / 2,70 €****til.no 3212**

Korkeus n. 45 cm. Harmaanvihreä lehdistö tyylikkään tillimäisesti liuskoittunut. Silkkimäinen, kermanvalkea kukka vaaleankeltaisella keskustalla. Kuutamopuutarhaan!

Karvaskaunokki (Cnicus) (kardbenedikt)*Centaurea benedicta*

Uutuus

annos 1 g / 3,40 €**til.no 3143**

Yv. Karvaskaunokki (Pyhän Benediktuksen ohdake) on kotoisin Välimeren alueelta ja se on n. 0,5–1 m korkuinen, piikkinen, ohdakkeita hieman muistuttava ruohokasvi. Runsashaarainen varsi on karvainen ja lehdet piikkilaitaiset. Mykeröt kasvavat yksittäin, ne ovat keltakukkaiset ja niiden kehto-osa on haarautuvien piikkien ympäröimä.

Viljely: Aurinkoinen, vettä läpäisevä hiekkapitoinen maa on paras viljelyyn. Voidaan kylvää suoraan avomaalle keväällä.

Käyttö: Karvaskaunokki on yksi vanhimmista yrtiläkkeistä, jota on käytetty teenä ja tinktuurana, se on jopa mainittu ensimmäisen kerran Turnerin yrtiljulkaisussa vuonna 1568. Nykyään karvaskaunokkia käytetään kihdin hoidossa, sekä erilaisissa muissa kiputiloissa, kuten kuukautiset tai migreeni. Sitä käytetään myös helpottamaan ruoansulatusta.

Keijunmekko (törnrosas kjörtel)*Rhodochiton atrosanquineum*

1 g = n. 2 900 siementä.

annos n. 0,01 g / 4 €**til.no 3011**

Mv. Suomessa yksivuotinen köynnös. Kotoisin Meksikosta, sukunsa ainoa laji. Kasvatettiin jo 1920-luvulla, nyt tullut uudestaan suosituksi. Korkeus 180–300 cm. Kukka koostuu kahdesta osasta: verenpunaisesta, hamemaisesta verhiöstä, jonka keskeltä roikkuu suppilomainen, tumman purppuranpunainen teriö. Teriön varistua, leveä verhiö säilyy pitkään koristeellisena. Kylmänkestävä, kukkii pitkälle syksyyn. Köynnös- ja ampelikasvi.

Viljely: Esikasvatus helmi-maaliskuussa. Siemeniä ei peitetä, itävät valossa. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasravinteisessä ja runsasmultaisessa puutarhamaassa. Saattaa talvehtia viileässä paikassa.

Kelloköynnös (klockranka)*Cobaea scandens*

1 g = n. 20 siementä.

Mv. Suomessa yksivuotinen. Trooppinen köynnös on kotoisin Meksikosta. Kasvista on maininta jo Kupittaaan puutarhan siemenluettelossa v. 1845. Aikaisemmin talvetettiin kartanoiden orangerioissa ja lisättiin keväällä pistokkaista. Pituus 5–6 m. Kiipeilee lehtien kärjissä olevien kärhien avulla. Saanut nimensä kellomaisista, isoista, sinivioletin sävyisistä, joskus kermanvalkoisista kukistaan. Ulospistävät hetetet ja emit lisäävät kukkien koristearvoa. Kukinta-aika heinä-syyskuu.

Viljely: Esikasvatus helmi-maaliskuussa. Itämisaika 12–18 vrk 20 °C:ssa. Viljelyaika 10–12 vk 16 °C:ssa. Ulosistutus aurinkoon tai puolivarjoon, runsasravinteiseen, kosteutta pidättävään puutarhamultaan.

'Alba'

annos n. 1 g / 2,90 €**til.no 3418**

Isot kukat ihastuttavan valkoiset.

Sinivioletti**annos n. 1 g / 2,90 €****til.no 3023**

Viehättävät kukat sinivioletteja.

Kesäharso (kesäraunikki) (sommarslöja)*Gypsophila elegans*

1 g = n. 2 200 siementä.

Yv. Korkeus n. 45 cm. Valkeat, suuret, huntumaiset kukinnot. Kukkii heinä-elokuussa. Nopeakasvuinen kesäkukka ja hieno leikkokukka.

Viljely: Kylvetään varhain keväällä avomaalle aurinkoi-

seen, kuivaan tai tuoreeseen, runsasravinteiseen, syvämultaiseen kalkittuun moreeniinimaan. Uusintakylvöjä voi tehdä pari kertaa kesässä. Voidaan myös kuivata.

'Govent Garden Market'**annos n. 1 g / 2,40 €****til.no 3099****Kesäkuuruoho**

(judaspenningar)

*Lunaria annua***annos n. 10 g / 2,70 €****til.no 3282**

1 g = n. 50 siementä.

Yv/Kv. Viljely aloitettiin Sveitsissä 1830. Korkeus n. 90 cm. Pysty ja tanakka varsi. Tuoksuvat kukat violetit tai valkoiset. Kukkii kesä-heinäkuussa. Koristeelliset hopeanhoitoiset ja soikeat lidut kerätään kuivakukiksi, kun siemenet ovat varisseet.

Viljely: Viihtyy auringossa-tai puolivarjossa, kosteutta pidättävässä, vettä läpäisevässä humuspitoisessa maassa. Kylvö avomaalle toukokuussa. Itämisaika 20 °C:ssa 14–20 vrk. Kylväytyy helposti.

Käyttö: Kukkatarhaan. Leikko- ja kuivakukaksi.

Kesämalvikki

(sommarmalva)

Lavatera trimestris

1 g = n. 125 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Euroopasta. Kaunis ryhmäkasvi. Kukkii runsaasti heinäkuusta pakkasiin. Hyvä leikkokukka.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, keskiravinteisessä ja syvämultaisessa moreeniinimaassa. Kylvö avomaalle toukokuussa. Esikasvatus huhtikuussa, jos halutaan kukkivan jo kesäkuussa.

'Mont Blanc'

annos n. 0,7 g / 2,40 €**til.no 3464**

Korkeus 60–75 cm. Haaroittuva. Suuret, silkkimäiset, puhtaanvalkoiset kukat.

Vaaleanpunainen

Luomusiemen

annos n. 1g / 2,40 €**til.no 3490**

Korkeus n. 1m. Malvaa muistuttavat kukat voimakkaan vaaleanpunaiset, haaroittuu runsaasti.

Kesäpäivänhattu

(sommarrudbeckia)

Rudbeckia hirta

Hyönteiskasvi

1 g = n. 1 800 siementä.

Yv. Kotoisin Pohjois-Amerikan preerioilta. Isot kerrannaiset tai puolikerrannaiset mykerökukat. Fantastinen heinä-syyskuun kukkija. Hyvä ryhmäkasvi, voidaan

kasvattaa myös ruukussa. Kestävä leikkokukka. Sopii kuivakukaksi, myös siemenkoti on kaunis kuivattuna. Hyvä mesikasvi sekä päivä- että yöperhosille.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa. Itämisaika 16 °C:ssa 14–20 vrk. Viihtyy auringossa, ravinteikkaassa, kalkkipitoisessa ja tuoreessa hiekkamultaseoksessa. Istutusväli 25 cm. Voi kylväytyä.

'Marmalade'

annos n. 750 siementä / 2,70 € **til.no 3363**

Matalahko, 35–45 cm. Raikas ja pirteä kesäpäivänhattu, jolla iso oranssinkeltainen kukka, jossa ruskea keskusta. Esikasvatus maaliskuulla aikaistaa kukintaa elo-syyskuussa. Hyvä kukkaryhmässä ja leikkokukkana.

Siropäivänhattu (sommarrudbeckia)

Rudbeckia hirta var. *pulcherrima*

Värikasvi

'Autumn Forest'

Annos n. 1 g / 2,40 € **til.no 3370**

Korkeus 60 cm. Suuri, kaksivärinen, puna-keltainen kukka, teräväkärkiset terälehdet ja ruskean sävyinen kukkamykerö. Pitkä kukinta-aika keskikesästä syksyyn.

Kiinanasteri (sommarastrer)

Callistephus chinensis

1 g = n. 450 siementä.

Yv. Sukunsa ainoa laji. Aito kiinanasteri tuotiin Eurooppaan v. 1731. Siitä jalostetut lajikkeet ovat suosittuja syyskukkijoita. Kukat ovat väriltään valkoisia sekä punaisen, violetin, valkoisen ja keltaisen eri sävyjä. Kukkii myöhäiseen syksyyn (heinä-syyskuu). Kestävä ja kaunis ryhmä- ja leikkokukka. Hyvä mesikasvi perhosille!

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa. Kylvösyvyys 1 cm. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, syvämultaisessa moreenimaassa. Itää 17 °C:ssa 7–12 vrk:ssa. Viljelyaika 14–16 vk. Kasvupaikka vaihdettava vuosittain kasvitautilta välttämiseksi.

'Dwarf Milady White'

annos n. 0,5 g / 2,70 € **til.no 3208**

Matala, korkeus vain n. 25 cm. Haaroittuu hyvin, varsi tanakka. Upean kerrannaiset suurikokoiset ja lumivalkoiset kukat (Ø n. 11 cm). Sopii ruukkuun ja penkin reunaan.

'Milady Mixed'

annos n. 0,5 g / 2,70 € **til.no 3457**

Korkeus n. 25 cm. Tukevavartinen. Ihastuttava sekoitus kerrannaisista valkoisista ja pastellisista vaaleanpu-

naisista, liiloista ja punaisista kukista. Ihanteellinen kukkapenkin reunakasviksi ja ruukkuihin.

'Princess Mix'

annos n. 0,5 g / 2,70 € **til.no 3120**

Korkeus n. 70 cm. Upea sekoitus isoista, kerrannaisista violeteista, punaisista, keltaisista ja valkoisista kukista.

'Serenade Mix'

annos n. 0,5 g / 3,40 € **til.no 3123**

Korkeus 60 cm. Suloiset, pienet ja puolikerrannaiset kukat loistavat punaisen, keltaisen, purppuran, vaaleanpunaisen ja valkoisen väreissä. Kasvutapa haaroittunut ja varret tanakat. Erinomainen leikkokukka.

Kirjokohtalonkukka (nemesia)

Nemesia strumosa

1 g = n. 3 500 siementä.

Yv. Korkeus 20–30 cm. Pirteä sekoitus punaisia, keltaisia, oransseja ja vaaleanpunaisia kukkia. Terttumaiset kukinnot haaraautuvat. Lehdet vaaleanvihreät. Ahkerasti kukkiva kesäkukka ruukkuihin ja kesäistutuksiin.

Viljely: Kylvetään huhtikuun puolivälissä sisälle tai lavana. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään. Taimiväli 15–20 cm. Paras kukinta lämpimillä aurinkoisilla paikoilla hyvässä puutarhamaassa. Kukkineet kukat poistetaan.

'Carnival Mixed'

annos n. 1 g / 2,90 € **til.no 3084**

Koristeporkkana, rikkaporkkana

(Vildmorot)

Daucus carota

Yv.Kv. Korkeus n.90 cmm. Kauniit valkoiset tai purppuran ja roosan sävyiset sarjakukinnot. Hienoliuskainen lehdistö. Sopii leikkokukaksi, voi myös kuivattaa kuiva-kukkakimppuihin ja kransseihin. Kukkii toisena vuonna. Soveltuu myös syyskylvöihin. Houkuttelee pölyttäjiä.

Viljely: Esikasvatus tai avomaakylvö varhain keväällä tai edellisenä syksynä. Viihtyy aurinkoisella ja karulakin paikalla.

'Dara'

Uutuus

annos 0,3 g / 3,40 € **til.no 3718** ★

'Purple Kisses'

Uutuus

annos 0,3 g / 3,40 € **til.no 3719** ★

Tumman purppuraiset ja roosan sävyiset sarjakukinnot. Korkeus n.120 cm.

Loistoperhoskukka (prunkfjärilsblomster)*Schizanthus x wisetonensis*

1 g = n. 1 600 siementä.

Yv. Kotoisin Chilestä. Kukissa punaisen sävyjä ja hieman valkoistakin. Kukkia on niin paljon, ettei lehtiä juuri näy. Kukki pitkään heinä-elokuussa. Sopii kasvatettavaksi ruukussa ikkunalla ja kukkapenikissä. Hyvä leikkokukka. "Köyhän miehen orkidea".

Viljely: Esikasvatus maalishuhtikuussa. Viihtyy aurin-gossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, syvämultaisessa, kalkkipitoisessa moreenimaassa. Ei siedä märkyttä. Hallanarka.

'Dr. Badgers's Hybrids Mixed'**annos n. 0,5 g / 2,90€** **til.no 3228**

Korkeus n. 55 cm. Kirjavien kukkien väri vaihtelee punaisesta violettiin ja valkoiseen.

Koreatörmäkukka (praktvädd)*Scabiosa atropurpurea*

Hyönteiskasvi

Yv. Korkeus n. 90 cm. Dramaattisen syvän tummanpunaiset, miltei mustanpuhuvat mykerökukat houkuttelevat mehiläisiä ja perhosia. Ihastuttava leikko- ja kuivakukka.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa tai suorakylvö ulos toukokuussa tai kesäkuun alussa. Voi tarvita tuen. Kuituneet kukat poistetaan tai koristeelliset siemenkodat kuivataan.

'Tall Double Rose'**annos n. 0,2 g / 3,40€** **til.nro 3114**

Upea, näyttävä ruusunpunainen kukinto, jolla tummempi keskusmykerö. Kukan makea tuoksu muistuttaa hunajaa ja vaahtokarkkeja!

Koristeportulakka (praktportlak)*Portulaca grandiflora*

1 g = n.11000 siementä.

Yv. Korkeus 10 cm. Kukinta kesäkuusta alkaen myöhäiseen syksyyn, riippuen esikasvatus ajasta. Hiukan lamoava kasvutapa, lehdet mehevät ja sirot. Helppo ja kiitollinen kasvi. Viihtyy aurinkoisella, kuivalla ja vaatimattomalla kasvupaikalla. Sopii reunuskasviksi, kivikkopuutarhaan ja muureille.

Viljely: Esikasvatus maalishuhtikuussa tai suorakylvö lämpimään maahan. Itää kahdessa viikossa. Istutus kasvupaikalle maan lämmettyä.

'Extra Double Mix'**annos n. 0,5 g / 3,40€** **til.no 3091**

Iloinen värisekoitus suuria kerrannaisia kukkia. Väreinä valkoinen, keltainen, oranssi, vaaleanpunainen, punainen ja violetti.

KOSMOKSET, KOSMOSKUKAT (rosenskära)*Cosmos***Keltakosmos** (gullskära)*Cosmos sulphureus*

Värikasvi

1 g = n. 120 siementä.

Yv. Suomessa harvinainen. Korkeus n. 70 cm. Karvaiset lehdet vähemmän liuskoittuneita ja keltaiset kukat (Ø n. 5 cm) pienempiä kuin punakosmoksella. Värjäyskasvi, kukista saadaan keltaista väriä.

Viljely: Samanlainen kuin punakosmoksella. Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa ja runsasmultaisessa moreenimaassa.

'Cosmic Crest Red'**annos n. 2 g / 2,90€** **til.nro 3368**

Korkeus n. 60 cm. Hehkuvan lämpimän punaiset kukat, joissa keltainen keskusta. Kukki pitkään ja soveltuu hyvin kukkakimppuihin. Perhosten suosikki.

'Polidor Mixture'**annos n. 2 g / 2,90€** **til.no 3476**

Sekoitus kirkkaan- ja kullankeltaisia, oransseja ja punaoransseja kukkia.

Punakosmos (rosenskära)*Cosmos bipinnatus*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 180 siementä.

Yv. Kotoisin Meksikosta. Vanha koristekasvi. Siroliuskainen koristeellinen lehdistö. Suuret kukat. Kukki heinäkuusta pakkasiin. Hyvä leikkokukka: kestää parikin viikkoa maljakossa. Kohtalainen perhoskukka! Värjäyskasvi, saadaan keltaista väriä.

Viljely: Viihtyy auringossa, suojaisassa, tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessa, syvämultaisessa moreenimaassa. Kylvö heti maan lämmettyä matalaan vakoon. Esikasvatus aikaistaa kukintaa. Pohjoisessa esikasvatus maalishuhtikuussa. Itämisaika 5-7 vrk 20 °C:ssa. Taimiväli 20-30 cm. Kuituneet kukat poistetaan.

Sekoitus

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5 g / 2,40 €**til.no 3430**

Korkeus n. 100 cm. Yksinkertaisten kukkien väri vaihtelee tumman pinkistä vaaleanpunaiseen ja valkoiseen.

'Attraction'**Annos n. 0,2 g / 3,40 €****til.no 3136**

Korkeus noin 110 cm. Yksinkertaiskukkainen lajike, kukissa erittäin kaunis pinkin sävy. Suuret kukat ja napakkavartinen, soveltuu erinomaisesti leikkokäyttöön.

'Cupcake Blush'**Annos n. 20 siementä / 2,70 €****til.no 3128****Yv.** Korkeus 120 cm. Puolikerrotut kuppikakun malliset valkeat kukat, joissa häivähdyks hentoa vaaleanpunaa.**'Double Click Bicolor Pink'****annos n. 0,2 g / 3,40 €****til.no 3209**

Korkeus 60–90 cm. Kerrannaisten kukkien terälehtien väri vaihtelee vaaleanpunaisesta purppuran sävyihin. Viehättävä lajike romanttiseen puutarhaan.

'Velouette'**annos n. 0,3 g / 3,40 €****til.no 3169**

Korkeus 80–90 cm. Kaunis sekoitus valko-punaraidallisia ja tummanpunaisia kukkia.

KÖYNNÖSKRASSIT

(krasse)

*Tropaeolum***Isoköynnöskrassi (köynnöskrassi)**

(indiankrasse, slingerkrasse)

Tropaeolum majus

Hyönteiskasvi

1 g = n. 8 siementä.

Yv. Kotoisin Perusta ja Chilestä. Viljelty 1600-luvulla vihannes- ja lääkekasvina. Nopeakasvuinen köynnös. Mehiläiskasvi. Kohtalainen mesi- ja ravintokasvi perhosille.**Viljely:** Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kosteutta pidättävässä runsasravinteisessa, syvämultaisessa maassa. Etelässä voi kylvää suoraan kasvupaikalle. Siemeniä voi liottaa pari tuntia ennen kylvöä. Itämisaika 20 °C:ssa 7–12 vrk. Esikasvatus huhti-toukokuun vaihteessa. Taimikasvatusaika n. 3 vk. Kukkii ensimmäisiin pakkasiin asti, kun kuituneet kukat poistetaan.**Käyttö:** Kirpakoita lehtiä ja kukkia voi käyttää salaatin mausteena. Siemeniä käytetään kapriksen tapaan. Kuivattuja ja jauhettuja siemeniä voi käyttää pippurin

korvikkeena. Käytetään vain kohtuullisia määriä. Voi torjua kirvoja.

Kelta-oranssi

Luomusiemen

annos n. 3g / 2,90 €**til.no 3219**

Yksinkertaiset kukat keltaisia ja oransseja.

'Yeti'

Uutuus

annos n. 3 g / 2,90 €**til.no 3313**

Kermanvalkoiset kukat ja köynnöstää yli kaksi metrisiksi.

Kanarianköynnöskrassi

(fjärilskrasse)

Tropaeolum peregrinum

Hyönteiskasvi

annos n. 30 siementä / 2,40 €**til.no 3483**

1 g = n. 15 siementä.

Yv. Helpinhoitoinen ja nopeakasvuinen köynnös on kotoisin Etelä-Amerikasta. Korkeus 2–3 m. Lehdet liuskaiset, keltaiset kukat ripsuiset. Ruotsalainen nimi kuvaa perhosmaista kukkaa. Kukkii heinä-syyskuussa. Mehiläiskasvi. Kohtalainen mesi- ja ravintokasvi perhosille.**Viljely:** Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kosteutta pidättävässä, runsasravinteisessa ja syvämultaisessa puutarhamaassa, esim. suojaisalla seinustalla. Avomaakylvö maan lämmentyä. Parin tunnin liotus nopeuttaa siementen itämistä. Itämisaika 20 °C:ssa 7–12 vrk. Viljelyaika n. 6 vk. Esikasvatus huhtikuussa aikaistaa kukintaa. Hallanarka.**Pensasköynnöskrassi****(pensaskrassi)**

(buskkrasse)

Tropaeolum majus Nanum-Ryhmä

Hyönteiskasvi

1 g = n. 8 siementä.

Yv. Pensastava ja rentovartinen. Sopii kasvimaan- ja kukkapenkin reunaan sekä ruokkuviljelyyn. Mehiläiskasvi. Kohtalainen mesi- ja ravintokasvi perhosille. Viljellään kuten köynnöskrassia.**'Alaska Salmon Orange'****annos n. 3 g / 2,70 €****til.no 3198**

Korkeus n. 20 cm. Kirjavat, valkoisen marmorioimat lehdet. Viehättävät, yksinkertaiset pastellisen lohennaiset kukat. Ilmeeltään herkkä. Kukkii aikaisin.

'Princess of India'

annos n. 25 siementä / 2,70 € til.no 3442

Korkeus 20–25 cm. Lehdet tummanvihreät ja koristeelliset. Hehkuvanpunaiset, yksinkertaiset kukat.

'Jewel Mix'

Luomusiemen

annos n. 3 g / 2,40 € til.no 3734

Korkeus 20–30 cm, leveys 40–50 cm. Kirkasvärinen sekoitus punaisia, keltaisia ja oransseja kukkia. Kukat asettuvat näyttävästi lehdistön yläpuolelle. Pitkä kukinta-aika. Hyvä mehiläiskasvi.

Peltokehäkukka (äkerringblomma)★ *Calendula arvensis***annos n. 0,5 g / 3,40 € til.no 3039****Yv.** Peltokehäkukka kasvaa alkuperäisenä eteläisessä Keski-Euroopassa, Pohjois-Afrikassa, Kanariansaarilla, Lähi-idässä ja Kaukasiassa. Se kasvaa 5–40 senttimetriä korkeaksi ja pienet mykerökukinnot kasvavat yksittäin latvoissa. Mykerön laitakukat ovat keltaisia tai oransseja.**Viljely:** Kylvä haja- tai rivikylvönä suoraan maahan, kun maan lämpötila on n. +14°C.**Käyttö:** Koristekasvina ja kukkia voidaan käyttää ravinoksi samoin kuin tarhakehäkukkaa.**LOBELIAT** (lobelia)*Lobelia***Riippalobelia** (Hänglobelia)*Lobelia erinus* Pendula-Ryhmä

1 g = n. 30 000 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Afrikasta. Kannukselliset kukat. Kukki kesäkuusta pakkasiin asti.**Viljely:** Esikasvatus maaliskuussa. Siementä ei peitetä, itää valossa. Pieni siemen itää 12 °C:ssa 1–2 viikossa. Viihtyy parhaiten puolivarjossa, ei kestä paahdetta. Kastellaan säännöllisesti ja lannoitetaan viikoittain. Kasvuston voi leikata välillä lyhyeksi kukinnan varmistamiseksi.

'Cambridge Blue'

annos n. 650 siementä / 2,70 € til.no 3355

Taivaansiniset kukat. Englantilaisittain: "Lovely cool colour". Kultamilailia palkittu lajike!

'Rosamond'

annos n. 0,05 g / 2,70 € til.no 3353

Korkeus n. 15 cm. Tummanvihreä lehdistö ja voimakkaan karmiininpunaiset kukat joissa valkoinen keskus.

Tarhalobelia (rabattlobelia)*Lobelia x speciosa*

Hyönteiskasvi

'Starship Scarlet'

annos n. 10 siementä / 4,80 € til.no 3192

Korkeus noin 50 cm. Hehkuvan kirkkaanpunaiset, kookkaat ja pystyt kukinnot. Houkuttelee pölyttäjiä. Näyttävä tummalehtinen kesäkukka sopii penkkiin ja isoon ruukkuun. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa. Itää valossa, siementä ei peitetä. Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.

Maloppi (praktmalva)*Malope tridifa***Yv.** Korkeus n. 90 cm. Kolmihalkoiset, herttamaiset lehdet kauniin vihreät. Pystykasvuinen ja haarautuva. Sekoitus kukista, joiden suonikkaat terälehdet ovat joko valkoiset tai tumman tai vaalean ruusunpunaiset. Nielu on tumma. Kukan Ø parhaimmillaan 7,5 cm. Kukinta-aika heinä-syyskuu. Sopii seinustalle. Hyvä leikkokukka.**Viljely:** Viihtyy auringossa, kosteutta pidättävässä, keskivanteisessa, syvämultaisessa moreenimaassa. Avomaakylvö toukokuussa.

'Mixed'

Annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 3079**Meksikonhuovinkukka** (husarknappar)*Sanvitalia procumbens*

'Oranssi'

annos n. 0,2 g / 2,40 € til.no 3012**Yv.** Korkeus n. 10cm. Meksikosta kotoisin olevan kasvin kukat muistuttavat tsinnian kukkia. Rennot versot muodostavat mattomaisen kasvuston. Terälehdet ovat oranssit ja mykerö ruskea. Kukki heinäkuusta lokakuulle.**Viljely:** Viihtyy aurinkoisella paikalla, läpäisevässä maaperässä. Esikasvatus maaliskuussa. Sopii myös ruukkukasvatukseen.**Nukenkaulus** (dockkrage)*Brachyscome iberidifolia*

Hyönteiskasvi

annos n.0,2 g / 2,40 € til.no 3109**Yv.** Korkeus 25–30 cm. Rentovartinen, tuuhea, pallomaisesti kasvava ja runsaasti kukkiva kesäkukka. Loistavan vaaleahkot sinivioletit kukat. Kukan Ø n. 2 cm. Kukki myöhäisestä toukokuusta syksyyn. Hyvä mesikasvi.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa, siementä ei peitetä, itää valossa. Ulosistutus ilmojen lämmettyä. Taimiväli 15 cm, riviväli 20 cm. Viihtyy aurinkoisella ja lämpimällä kasvupaikalla, mutta voi kasvattaa myös puolivarjossa. Sopii myös ruukkuistuksiin, amppeliin ja parvekkeelle. Tasainen kastelu, kestää hyvin sadetta.

Pallerokiurunkukka

(bollgilia)

Gilia capitata

Hyönteiskasvi

annos n. 2 g / 2,40 €**til.no 3025**

1 g = n. 2 200 siementä.

Yv. Korkeus 60–80 cm. Runsashaarainen, siro kesä-kukka. Lehdet hienoliuskaiset. Pallomaiset kukat taivaansiniset. Kukinta-aika heinä–syyskuu. Kaunis ryhmä- ja leikkokukka. Voidaan myös kuivata. Parhaita perhoskukkia. Amiraali- ja neitoperhosen suosikki.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessä moreenimaassa. Avomaakylvö toukokuussa. Kylmänkestävä!

Tarhapetunia, petunia

(petunia)

Petunia × hybrida

Värikasvi

1 g = n. 8 000 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Amerikasta. Ensimmäiset petunian siemenet tuotiin Eurooppaan vuonna 1830. Suomeen petunia tuli 1800-luvun loppupuolella. Aikaisemmin sitä kasvatettiin myös huonekasvina. Mesikasvi kiitäjille.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa. Huom! Erittäin pieni siemen, avaa pakkaus varovasti. Itää valossa, siementä ei peitetä. Viihtyy auringossa, tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessä, syvämultaisessa, vettä läpäisevässä mullassa. Kuituneet kukat postetaan, jottei kukinta lakaisi. Lannoitetaan viikoittain luonnonmukaisella lannoitteella. Latvomineen tuuheuttaa taimet. Helppohoitoinen.

'Plum Veined'

annos n. 0,01g / 3,40 €**til.no 3140**

Korkeus n. 25 cm. Kukien ulkoreuna vaaleanvioletti ja nielu tumman luumunvioletti. Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.

Piiankieli, ratamoneidonkieli (blå snokört)

Echium plantagineum

Hyönteiskasvi

'Rose Bedder'

annos n. 1 g / 2,40 €**til.no 3509**

1 g = n. 230 siementä.

Yv. (Kv) Korkeus 30–50 cm. Lehdet karkeakarvaiset. Vaaleanpunainen, suurikukkainen lajike. Erinomainen mehiläiskasvi. Hyvä mesikasvi päivä- ja yöperhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, kevyessä ja kuivahkossa mullassa. Avomaakylvö toukokuussa. Tiheä kylvös kannattaa harventaa, jotta kukkii runsaasti.

Punapellava

(blomsterlin)

Linum grandiflorum

'Rubrum'

annos n. 5 g / 2,40 €**til.no 3100**

1 g = n. 350 siementä.

Yv. Korkeus n. 45 cm. Kukat tumman karmininpunaiset, keskusta musta. Kukkii runsaasti heinä–syyskuussa. Sopii kukkaistutuksiin, reunuskasviksi ja ruokkuunkin.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä, syvämultaisessa kivennäismaassa. Kylvö avomaalle mahdollisimman aikaisin heti maan lämmettyä. Siemeniä kannattaa liottaa 1–2 tuntia ennen kylvöä. Harventaminen suositeltavaa (taimiväliksi 5–10 cm): taimet haarautuvat sekä kukkivat runsaasti ja pitkään. Helppohoitoinen.

Pyöröjänönputki

(harört)

Bupleurum rotundifolium

1 g = n. 330 siementä.

Yv. Korkeus n. 80 cm. Tanakat pitkät varret. Kellanvihreät kukinnot vihreiden ja pyöreiden suojuslehtien ympäröiminä. Kukinnot muistuttavat tyräkkiä, lehdet taas eukalyptusta. Kukinta-aika heinä–syyskuu.

Viljely: Viihtyy auringossa ja runsasravinteisessä maassa. Kylvö avomaalle touko–kesäkuussa 4 cm:n välein 0,5 cm:n syyvyteen. Riviväli 40–50 cm. Helppo viljellä. Kukkii runsaasti.

Käyttö: Kukat kerätään täysin auenneina kuivakukaksi ja leikoksi. Yhdistää värikkäät kukat kauniiksi kimpuksi.

'Griffiti'

annos n. 1 g / 2,70 €**til.no 3166**

Ruiskaunokki, ruiskukka

(blåklint)

Centaurea cyanus

Hyönteiskasvi

1 g = noin 220 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä- ja Kaakkois-Euroopasta. Levinnyt Pohjolaan maanviljelyksen myötä hyvin kauan sitten. Kantamuoto on vanha ruispellon rikkakasvi. Siemeniä

oli myynnissä Kupittaa puutarhan siemenluettelossa jo 1845. Sinikukkainen. Kukkii heinä–syyskuussa. Medessä hyvin korkea sokeripitoisuus, hyvä mehiläiskasvi. Kohtalainen mesikasvi päivä- ja yöperhosille!

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa keskiravinteisessa moreeni- ja maastomaassa. Kylvö suoraan avomaalle matalaan vakoon keväällä tai syksyllä. Kukintaan kuluu kylvöstä n. 10 vk.

Käyttö: Kukkia voi käyttää salaattiin. Voimakkaasta kukkahauteesta saadaan liilaa sävyä harmaille hiuksille. Kukista saatavaa väriä on käytetty myös vesiväriin. Vanha lääkekasvi. Kukat kuivataan pimeässä paikassa.

'Black Ball'

annos n. 2 g / 2,40 € til.no 3111

Korkeus 60–80 cm. Kukka kerrannainen, tumman purppuranpunainen, lähes musta.

'Blue Ball'

annos n. 5 g / 2,40 € til.no 3104

Korkeus n. 80 cm. Suuret, kerrannaiset, kirikkaansiniset kukat.

'Tall Double Pink Ball'

annos n. 2 g / 2,90 € til.no 3030

Korkeus n. 80 cm. Pinkit kerrotut kukat, hienon värinen. Kaunis koristeistutuksissa, kimpuissa ja asetelmissa. Käy myös syötäväksi kukaksi.

Värisekoitus

Luomusiemen, biodynaaminen siemen

annos n. 1g / 2,40 € til.no 3132

Korkeus n. 90 cm. Sekoitus sinisiä, vaaleanpunaisia ja valkoisia kukkia.

Ryhmäleijonankita

(lejongap)

Antirrhinum majus Nanum-Ryhmä

Hyönteiskasvi

1 g = n. 7 500 siementä.

Yv. Vanhanajan kesäkukka. Kukkii runsaasti ja pitkään heinä–syyskuussa. Kestää pientä hallaakin. Tuoksuton. Kimalaiskasvi.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa. Siementä ei peitetä, itää valossa n. +20 °C:ssa 8–10 vrk:ssa. Istutetaan lannoitettuun ja aurinkoiseen paikkaan. Kuituneet kukat poistetaan. Kaunis ja kestävä ryhmä- ja leikkokukka.

'Lucky Lips'

annos n. 0,2 g / 3,40 € til.no 3073

Palkittu lajike. Korkeus n. 50–70 cm. Voimakkaan

kontrastisissa kaksivärisissä kukissa valkoista ja purppuranpunaista. Menestyy parhaiten aurinkoisilla paikoilla, mutta viihtyy myös hiukan varjoisemmassa. Upea ja näyttävä leikkokukka, houkuttaa pölyttäjiä!

'Monarch Mix'

annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 3072

Korkeus n. 45 cm. Värisekoitus kauniita ja tuoksuvia leijonankitoja, jotka sopivat sekä kukkapenkkiin että ruokkuun. Ruosteenkestävä.

Leikkoleijonankita

(lejongap)

Antirrhinum majus Maximum-Ryhmä

'Snowflake'

Annos n. 0,2 g / 2,70 € til.no 3051

Korkeus 90 cm. Puhtaan valkoiset kukat. Erinomainen leikkokukka.

SAMETTIKUKAT

(tagetes)

Tagetes

Kääpiö-, haisu- ja rohtosamettikukka, ks. yrtit s. 65 ja 66.

Isosamettikukka

(stortagetes)

Tagetes erecta

Hyönteiskasvi, värikasvi

1 g = n. 300 siementä.

Yv. Kotoisin Meksikosta. Espanjalaiset toivat Eurooppaan 1573. Suomessa tiedetään kasvatetun jo 1700-luvulla. Kukkia käytettiin syöpäläisten torjuntaan. Hyvä ja arvokas mesikasvi päivä- ja yöperhosille!

Viljely: Esikasvatus maaliskuun lopulla. Siemenet peitetään hyvin ohuelti. Itämisaika 20 °C:ssa 3–10 vrk.

Taimikasvatusaika n. 9–11 vk. Viihtyy auringossa ja tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa, runsasravinteisessä, syvämultaisessa moreeni- ja maastomaassa. Etelärannikolla voi kylvää suoraan kasvupaikalleen. Hallanarka!

Käyttö: Käytetään tuholaisten torjumiseen kaalimaalla. Sopii lankojen ja ruokien värjäämiseen, saadaan sitruunankeltaista väriä. Kukista voi valmistaa virkistävää juomaa.

'Crackerjack Mixed'

annos n. 1 g / 2,40 € til.no 3347

Korkeus n. 65 cm. Komeat, kerrannaiset ja väreiltään voimakkaat kukat keltaisesta oranssiin. Erittäin aikainen.

'Kilimanjaro White'

annos n. 0,5 g / 3,40 € til.no 3831

demeter

Korkeus n. 45 cm. Kerrannaiskukkainen, vaniljanvalkoinen kaunotar. Muistuttaa neilikkaa.

Punainen

Luomusiemen

annos n. 0,5 g / 2,70 € **til.no 3312**

Korkeus n. 80 cm. Ihastuttava, kaunislehtinen punakukkainen lajike, joka sopii kukkaryhmiin katseenvangitsijaksi kukkien pitkälle syksyyn. Yksinkertaiset kukat.

'Smiles'

annos n. 1 g / 2,40 € **til.no 3311**

Korkeus n. 80 cm. Suuret, kirkaankeltaiset ja kerrannaiset kukat. Kukkii kesä-syyskuussa. Kasvivärväjäkseen.

Ryhmäsamettikukka (sammetstages)

Tagetes patula

Hyönteiskasvi, värikasvi

1 g = n. 360 siementä.

Pitkä kukinta-aika pakkasiin asti. Värjäyskasvi, saadaan sitruunankeltaista väriä. Karkottaa kirvoja. Hyvä mesikasvi päivä- ja yöperhosille. Viljely isosamettikukan tapaan.

'Disco Red'

annos n. 0,3 g / 2,70 € **til.no 3234**

Korkeus n. 20 cm. Yksinkertaisten kukkien terälehdet kirkaan punaiset ja keskus kullankeltainen. Kukkapenkin iloinen piristys! Varhainen ja runsaasti kukkiva sekä kasvutavaltaan kompakti ja haarautuva lajike.

'Fiesta'

annos n. 0,5 g / 2,40 € **til.no 3237**

Korkeus n. 30cm. Kaunis kerrottukukkainen lajike, jonka kukinnoissa mahonginpunaisia terälehtiä reunustaa oranssinkeltainen reunus.

'Spanish Brocade'

annos n. 0,5 g / 2,40 € **til.no 3238**

Kauniit kerrotut kukat ovat mahonginpunaisia joissa keltainen reunus. Korkeus n. 30 cm.

'Tiger Eyes'

annos n. 0,5 g / 2,70 € **til.no 3241**

Korkeus n. 45 cm. Hurmaava väryhdistelmä: yksinkertaiset tai kerrannaiset kukat mahonginpunaisen ja keltaisen yhdistelmiä. Säänkestävä. Reunuskasviksi ja leikkokukaksi.

SIEVIKIT

(kärleksblomster)

Nemophila

Sopivat kukkamaan reunaan, kivikkoon, ruukkuun ja amppeliin.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, runsasravinteisessa, kalkitus ja vettä läpäisevässä maassa. Esikasvatus maalishuhtikuussa tai avomaakylvö toukokuussa. Taimiväli 10 cm. Muodostaa tiheitä kasvustoja.

Mustasievikki

(kärleksblomster)

Nemophila menziesii

annos n. 1 g / 2,70 € **til.no 3113**

1 g = n. 260 siementä.

Yv. Kotoisin Pohjois-Amerikasta. Korkeus n. 15 cm. Hätkähdyttävät, lähes hiilenmustat kukat, joissa kapea valkoinen reunus. Kukinta-aika heinä-syyskuu.

Sinisievikki

(prins Gustafs öga)

Nemophila menziesii

annos n. 1,5 g / 2,40 € **til.no 3179**

1 g = noin 500 siementä.

Yv. Korkeus 15-20 cm. Lehdet hienoliuskaiset ja harmahtavat. Taivaansiniset kukat, joissa valkoinen keskusta, Ø n. 2,5 cm. Nopeakasvuinen, kukkii 5-6 vk:n kuluttua kylvöstä.

SILKKIKUKAT

(clarkia)

Clarkia

Ihastuttavia kylvökukkaa kukkatarhaan ja kasvimaalle. Kukinta heinä-syyskuussa. Suosittu leikkokukka. Viihtyvät auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, runsasmultaisessa moreenimaassa.

Komeasiikkikukka

(clarkia)

Clarkia unguiculata

1 g = n. 3 250 siementä.

Yv. Korkeus n. 60 cm. Kukkia on runsaasti pitkin vartta. Vanha koristekasvi. Helppo kasvattaa.

Viljely: Kylvö avomaalle heti maan lämmettyä, pohjoisessa taimikasvatus huhtikuussa. Siemenet kylvetään puolen sentin syvyyteen. Taimet harvennetaan 12-15 cm:n välein. Osan taimista voi latvoa, jolloin kasvi haarottuu ja kukinta siirtyy myöhemmäksi.

'Double Flowered Mixture'

annos n. 0,5 g / 2,40 € **til.no 3472**

Kerrannaiset kukat valkoisia, punaisia, oransseja ja vaaleanpunaisen eri sävyjä.

Sirosilkkikukka (fjärilslarkia)*Clarkia pulchella*

★ Uutuus

1 g = n. 1 600 siementä.

Yv. Korkeus n. 25 cm. Yksinkertaiset, viehättävästi eri sävyiset ruusunpunaiset kukat kapeateräisiä. Antaa kevyen, ruusuisen vaikutelman. Kaunis kukkatarhassa.

Viljely: Kylvä suoraan avomaalle keväällä. Harvennetaan 10–15 cm:n välein, jotta taimet tuuhistuvat.

'Monarch Mix'

annos n. 130 siementä / 2,70 € til.no 3475**Sini-ikiviuhko** (blårisp)*Limonium sinuatum*

1 g = noin 420 siementä.

Yv. Kotoisin Välimeren alueelta. Viljelty Hollannissa vuodesta 1610. Korkeus n. 80 cm. Kukat liiloja ja laventelinvärisiä. Ikiviuhkoista on olemassa myös valkoisia, keltaisia ja punaisia lajikkeita. Tuoksuton.

Viljely: Esikasvatus helmikuun lopusta huhtikuun alkuun. Siemeniä kannattaa liottaa ennen kylvää. Kylvösyvyys 1 cm. Itää epätasaisesti, 8–20 °C:ssa 7–18 vrk. Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, kalkkipitoisessa ja runsasmultaisessa moreenimaassa.

Korjuu ja käyttö: Kukat kerätään avautuneina. Kestävä kuiva- ja leikkokukka. Hyvä mesikasvi päiväperhosille.

'Twilight'-Pacific-sarja

annos n. 1 g / 2,40 € til.no 3342**Sinialvia** (blåsalvia)*Salvia patens*

1 g = 110 siementä.

Yv. (Mv.) Suomessa viljellään yksivuotisena kesäkukkana. Korkeus n. 60 cm, haarautuu hyvin. Upeat, taivaansiniset kukat tukevissa kukkavanoissa, jonka yksittäiset kukat ovat n. 5 cm pitkiä. Hieno isona ryhmänä.

Viljely: Kylvä maaliskuussa. Siemenet painetaan kevyesti kylvömultaan ja jätetään melko pintaan. Itää nopeasti n. +20 °C:ssa. Siirretään taimettumisen jälkeen viileämpään. Istutetaan ulos n. 30 cm:n välein.

'Blue Angel'

annos n. 0,5 g / 3,40 € til.no 3134**Sirokesäkynttilä** (sommeljus)*Gaura lindheimeri*

1 g = n. 60 siementä.

Yv. Kasvatetaan yksivuotisena. Korkeus n. 85 cm. Ilmeeltään siro ja keveä kasvi romanttisiin istutuksiin! Satumaisen kauniit, tähtimäiset ja valkoiset kukat, jotka vivahtavat nuppujen tavoin ruusunpunaiselta. Kukki heinäkuusta pakkasiin. Maitohorsman sukulainen. Tämä lajike on muita kylmänkestävämpi. On siis mahdollista, että se voi talvehtia otollisissa olosuhteissa.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa. Itää parhaiten 20–25 °C:ssa. Paras aurinkoinen, puolivarjainen ja suojaisa kasvupaikka. Kylvöstä kukintaan kestää n. 100 pv.

'Summer Breeze'

annos n. 1 g / 3,40 € til.no 3503**Tarhakehäkukka** (ringblomma)*Calendula officinalis*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 150 siementä.

Yv. Viljelty jo 1300-luvulla. Korkeus 25–75 cm. Kukat keltaisen ja oranssin eri sävyjä. Pitkä kukinta kesäkuusta pakkasiin. Käytetty nimiä rinkeplumma ja rinkuna. Vanha koriste- ja lääkekasvi. Mehiläiskasvi.

Viljely: Helppo. Kylvä suoraan avomaalle, kun maan lämpötila n. 14 °C. Riviväli 30 cm, taimiväli 15–20 cm. Kukki 9–10 vk kylvöstä. Kylvättyy.

Käyttö: Kukista voi valmistaa simaa, teetä ja viiniä. Sopii mausteeksi kalaruokiin, risottoihin, vanukkaisiin ja munakkaisiin. Kehälehdet antavat väriä salaatteihin. Leivonnassa voidaan käyttää mm. pulliin, sämpylöihin sekä pannu- ja hedelmäkakkuihin. Laitakukkia on vanhastaan käytetty voin värjäämiseen ja sahramin korvikkeeksi. Suosittu kasvi myös ihonhoidossa. Terälehdet kuivataan talven varalle. Karkottaa tuholaisia puutarhasta.

Kehäkukka (ringblomma)*Calendula officinalis*

Luomusiemen

annos n. 2 g / 3,40 € til.no 3085

Loistava ja rohdosarvoltaan hyvä peruslajike, jonka kukat oranssit ja kerrotut. Kerrottu lajike tuottaa runsaasti terälehtiä, joita voit käyttää ruoanlaitossa salaatteihin tai makeiden leivonnaisten koristeluun, yrttiteehen, salvoihin tai vaikka kehäkukksaippuaan. Satoa kerätään jatkuvasti kukkien muodostuessa, jolloin kasvi jatkaa kukkimistaan pitkälle syksyyn.

'Geisha Girl'**annos n. 1 g / 3,40 €****til.no 3087**

Korkeus noin 60 cm. Voimakkaan oranssi, suurikukkainen, kokonaan kerrottu lajike. Tuottaa paljon terälehtimassaa.

'Indian Prince'**annos n. 2 g / 2,70 €****til.no 3323**

Korkeus 60–70 cm. Upea tummanoranssi kukka. Kehälehtien alapinnat ruskehtavanpunaiset. Keskusta tummanruskea. Monen suosikki.

'Pacific Beauty Cream'**annos n. 2 g / 2,70 €****til.no 3390**

Korkeus n. 60 cm. Kerratut ja puolikerratut kukat kermanvalkoisia ja vaalean keltaisia. Pitkien kukkavarsien ansiosta hyvä leikkokukka.

'Pacific Beauty Mix'**annos n. 2 g / 2,40 €****til.no 3417**

Korkeus n. 60 cm. Värisekoitus. Kukat puolikerrannaisia. Kasvu aika n. 55 vrk. Kaunis leikko- ja ryhmäkukka.

'Sunset Buff'**annos n. 2 g / 2,70 €****til.no 3473**

Korkeus n. 60 cm. Kauniit kerratut kukat, joiden terälehtien alapuoli on karminpunainen ja yläpuoli herkkä ja vaalea lohenpunainen.

Tarhaleukoja, välimerenleukoja (lövkoja)*Matthiola incana*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 600 siementä.

Yv. Kotoisin Välimeren alueelta. Viljelty jo 1200-luvulla Euroopassa. Kukinta-aika kesä-elokuu. Kaunis leikkokukka. Hyvä ja arvokas mesikasvi perhosille.

Viljely: Esikasvatus maalishuhtikuussa. Itämisaika 21 °C:ssa 1–2 vk. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa ravinteikkaassa, kalkkipitoisessa puutarhamaassa.

'Mixed'**annos n. 0,5 g / 2,70 €****til.no 3027**

Korkeus n. 35 cm. Kasvutavaltaan haarautuva. Suurikokoisten ja suloisen tuoksuisten kukkien väri vaihtelee valkoisesta punaiseen, vaaleanpunaisen eri sävyihin, laventelinsinisestä purppuraan.

Tarhaneito

(jungfrun i det gröna)

Nigella damascena

Hyönteiskasvi

1 g = n. 430 siementä.

Yv. Kotoisin Lähi-idästä. Viljelty vuodesta 1542. Vanhanajan kesäkukka.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä, kalkkipitoisessa ja runsasmultaisessa maassa. Kylvö avomaalle aikaisin keväällä tai syyskylvö 1–2 cm:n syvyyteen. Kovapintaisia siemeniä kannattaa liottaa ennen kylvöä. Itävyysprosentti yleensä 50–60. Taimiväli 10 cm.

Käyttö: Tuoksuton leikkokukka, siemenkotaa käytetään kuivakukkana. Siemeniä voi syödä ("Damaskon kumina"). Ennen uskottiin, että siemenien hierominen hiuksiin karkottaa tait ja kirput. Hyvä mesikasvi.

'Miss Jekyll'

Perinnelajike

annos n. 1 g / 2,70 €**til.no 3139**

Korkeus n. 65 cm. Kukat kauniin indigosiniset, lehdet tillimäiset. Kukkii pitkään heinä-elokuussa.

'Persian Jewels Mixed'**annos n. 1,5 g / 2,70 €****til.no 3155**

Korkeus n. 40 cm. Ihana, suurikukkainen sekoitus valkeita, sinisiä ja roosanvärisiä kukkia.

Tarhaorvokki

(pensé)

Viola Wittrockiana-Ryhmä

1 g = n. 800 siementä

Yv. Rakastetuimpia kesäkukkia. Pitkä ja runsas kukinta sekä isot kukat. Ryhmäkasviksi penkkiin ja ruukkuun.

Viljely: Esikasvatus tammi-helmikuussa. Itämisaika 15–20 °C:ssa 10–21 vrk. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, ravinteikkaassa, kosteahkossa mullassa. Kuihtuneet kukat poistetaan.

'Clear Chrystal Scarlet'**annos n. 0,1 g / 3,40 €****til.no 3129**

Korkeus n. 15 cm. Ainutlaatuiset voimakkaan tummanpunaiset kukat, joiden keskustaa koristaa mustat viivat. Kasvutapansa vuoksi sopii erityisen hyvin ruukkuun ja amppeleihin.

'Orange Sun'**annos n. 0,1 g / 3,40 €****til.no 3356**

Korkeus n. 15 cm. Upeat hehkuvanoranssit ja suuret kukat.

Tiikerikaunosilmä

(tigeröga)

Coreopsis tinctoria

Hyönteiskasvi, värikasvi

Yv. Näyttävä koriste- ja värjäyskasvi, joka kukkii heinäkuusta syyskuuhun. Hyvä leikkokukka ja perhoskasvi.

Viljely: Kylvö huhtikuussa potteihin. Taimettumisaika 1–3 vk. Etelässä voi myös kylvää siemenet suoraan penkkiin kasvuharson alle. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasmultaisessa puutarhamaassa. Myös syyskylvö mahdollinen.

'Radiata Mixed'

annos n. 0,2 g / 2,70 € til.no 3361

Korkeus n. 30 cm. Matalakasvuinen lajike. Laikukkaiden kukkien väri vaihtelee keltaisesta punaiseen.

'Tall Varieties Mixed'

Ks. värikasvit, sivu 112.

TSINNIAT

Zinnia

Isotsinnia

(zinnia)

Zinnia violacea

Hyönteiskasvi

1 g = n. 100 siementä.

Yv. Kotoisin Etelä-Amerikasta. Jäykkien varsien latvoissa isot (5–10 cm) mykerökukinnot. Kukat muistuttavat daaliaa. Kukki heinä-syyskuussa. Kaunis ja kestävä leikkokukka. Hyvä mesikasvi varsinkin päiväperhosille.

Viljely: Esikasvatus huhtikuussa. Itämisaika 18 °C:ssa 5–10 vrk. Taimikasvatusaika 9–10 vk. Viihtyy auringossa, tuoreessa, ravinteikkaassa, multavassa ja vettä läpäisevässä maassa. Etelässä voi suotuisilla paikoilla kylvää suoraan kasvupaikalleen. Hallanarka.

'Double Zahara Mix Brilliant'

annos n. 20 siementä / 3,40 € til.no 3137

Korkeus n. 45 cm. Isot kerrannaiset kukat ja kolme upeasti hehkuvaa väriä: oranssi, purppuranpunainen ja keltainen. Kukki näyttävästi syksyyn saakka, kestävajuurinen. Sopii ruukkuun ja penkkiin.

'Formula Mixture'

annos n. 1 g / 2,90 € til.no 3675

Korkeus n. 80 cm. Sekoitus erityisen isoja, kerrannaisia ja kirkkaan värisiä kukkia.

'Scabiosa Flowered Mix'

annos n. 1 g / 2,90 € til.no 3362

Korkeus n. 80 cm. Teriön uloimmat kehälehdet ovat pidemmät ja muodostavat kauniin reunuksen keskustan ympärille. Värioseos valkoisista, keltaisista, oransseista, punaisista, vaaleanpunaisista ja pinkeistä kukista.

'Zahara Total Mix' F1

annos n. 20 siementä / 3,40 € til.no 3142

Korkeus n. 30 cm. Sievä ja ihastuttava sekoitus yksinkertaisia kukkia. Väreinä keltainen, oranssi, kirkkaan punainen, valkoinen, lohenpunainen, vaaleanpunainen ja pinkki. Kestää hyvin kuivuutta, hometta ja härmää.

'Liliput Canary Yellow'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,5g / 2,70€ til.no 3029

Korkeus n. 60 cm. Pienet, keltaiset, kerrannaiset kukat. Ilahduttaa kukinnallaan kukkapenkissä tai ruukussa.

Korutsinnia

(dvärgzinnia)

Zinnia angustifolia

Biodynaaminen siemen

Annos n. 1 g / 3,40 € til.no 3028

1 g = n. 40 siementä

Yv. Korkeus 30–50 cm. Syksyinen väri-sekoitus keltaisen, oranssin ja mahongin värisistä pienehköistä puolikerrotuista ja kerrotuista kukista.

Tuoksuherne, hajuserne

(luktärt)

Lathyrus odoratus

Hyönteiskasvi

1 g = n. 12 siementä.

Yv. Kotoisin Sisiliasta. 1600-luvun lopulla palermolainen pappi, Franciscus Cupani, lähetti luonnonvaraisen tuoksuherneen siemeniä Hollantiin ja Englantiin. 1800-luvun lopussa alettiin kiinnostua kasvista ja kehittää lajikkeita. Melko hyvä mesi- ja ravintokasvi perhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, syvämultaisessa, kalkkipitoisessa moreeni-maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai etelässä kylvö avomaalle touko-kesäkuussa. Kovakuorisia siemeniä on hyvä liottaa haaleassa vedessä pari tuntia ennen kylvöä. Kuorta voi myös hangata kevyesti hiekkapaperilla. Siemenet kylvetään pieniin, mutta korkeisiin ruukkuihin, sillä juuristo on pitkä ja herkkä. Itämisaika 16 °C:ssa 14–18 vrk. Korkeiksi kasvavat lajikkeet on hyvä latvoa 15–20-senttisinä. Latvaversot, joissa on vähintään kaksi lehtiparia, voi juurruttaa vesilasissa pikkutaimiksi. Korkeiksi kasvavat lajikkeet tulee tukea heti alkuvaiheessa. Kuihtuneet kukat poistetaan, jotta kukinta jatkuu pitkään.

Käyttö: Seinustalle, ruukkuun, amppeliin ja leikkokukaksi.

'Black Knight'

Uutuus, perinnelajike

annos n. 2 g / 3,40 € til.no 3225

Kulttuuriperintölajike vuodelta 1898, Old Spice-sarjaa. Tumman purppuraisen-kastanjanruskeat ihanasti tuoksuvat kukat. Korkeus noin 250cm.

'Cupani'

Perinnelajike

annos n. 20 siementä / 2,90 € til.no 3434

Ns. alkuperäinen tuoksuherne, joka tuotiin Englantiin v. 1699. Korkeus 1,5–2,5 m. Kukassa tummanpunaiset venhot violeteilla purjeilla. Suloinen tuoksu!

'Grisel Hamilton'

Perinnelajike

annos n. 2 g / 2,90 € til.no 3484

Korkeus n. 2,5 m. Vanha perinnelajike, jolla on tuoksuivat, laventelin väriset kukat. Kestää hyvin kuumuutta. s.104 Tuoksuherne uutuuslajike Henry Eckford;

'Henry Eckford'

Perinnelajike

annos n. 2 g / 2,90 € til.nro 3216

Upea perinnelajike tuottaa runsaasti pieniä ja keskikokoisia voimakkaan oransseja kukkia. Korkeus n. 250 cm.

'Lavender'

annos n. 2 g / 3,40 € til.nro 3478

Royal Family -sarjaa. Korkeus n. 250 cm. Upeat, kookkaat laventelinsiniset kukinnot pitkissä kukkavarsissa.

'Little Sweetheart Mix'

annos 2g / 2,90 € til.no 3433

Korkeus n. 20 cm. Erityisen matalakasvuinen sekoitus valkoisia, vaaleanpunaisia, punaisia, violetteja ja sinisiä kukkia.

'Pink Cupid' -loistosekoitus

annos n. 2 g / 2,70 € til.no 3481

Matalakasvuinen, korkeus 20–30 cm. Pienissä kukissa on ihastuttavan vaalean ruusunpunainen purje, venho on valkoinen. Ihana voimakas tuoksu! Kasvu aika n. 90 vrk. Jalostettu erityisesti ruukkuviljelyyn.

'Primadonna'

Uutuus, perinnelajike

annos n.2 g / 3,40 € til.no 3226

Kulttuuriperintölajike vuodelta 1896, Old Spice-sarjaa. Kalpean vaaleanpunaiset terälehdet valkoisella pohjäsävyllä, kukissa voimakas tuoksu. Korkeus noin 250cm.

'Ripple Mix'

annos n. 2g / 2,90 € til.no 3461

Korkeus 2,5 m. Monenkirjavissa ja raidallisissa kukissa

valkoista, vaaleanpunaisen ja punaisen eri sävyjä, purppuraa ja sinistä.

'Winston Churchill'

Uutuus

annos n. 2 g / 3,40 €

til.no 3431

Voimakkaan punainen vanha tuoksuhernelajike Spencer-sarjaa. Kukissa ihana tuoksu! Korkeus noin 250 cm.

Tuoksupielus

(strandkrassing)

Lobularia maritima

1 g = n. 2 500 siementä.

Yv. Kotoisin Välimeren alueelta. Kukkii runsaasti, tuoksuvin kukin, heinä-elokuussa. Muodostaa matalan, tuuhean maton. Kukkii runsaasti heinä-elokuussa. Reunuskasviksi ja ruukkuun! Sopii erityisen hyvin kivikko-puutarhaan. Kuulunut monen lapsuuden kesäkukkiin!

Viljely: Esikasvatus maalisi-huhtikuussa tai avomaakylvö toukokuun lopussa tai kesäkuun alussa. Ruukkuun kylvetään useampi siemen. Itämisaika 4–6 vrk 18 °C:ssa. Taimikasvatusaika 9–10 vk. Taimikasvatusvaiheessa lämpötila mielellään 15 °C. Ränstynyt kasvi voidaan leikata alas, jolloin kukkii uudelleen. Kestää aurinkoa.

'Rosie O' Day'

annos 0,5 g / 2,40 €

til.no 3221

Korkeus n. 12 cm. Ihastuttavat ruusunpunaiset kukat.

'Snowcloth'

annos n. 0,5 g / 2,90 €

til.no 3222

Valkokukkainen lajike, jonka kukat tuoksuivat ihanasti hunajalle. Korkeus noin 12 cm.

Tuoksuresseda

(luktresseda)

Reseda odorata

Hyönteiskasvi

1 g = n. 750 siementä.

Mv. ja Yv. Ei talvehi Suomessa. Kuivattuja kukkia on löydetty muumioiden hautakammioista. 1700–1800-luvun taitteessa oli yksi Euroopan muotikasveista säätyläisten keskuudessa. Pystykasvuinen, mutta hieman rentovartinen. Ihana vanhan ajan tuoksu kasvi. Kukkii heinä-syyskuussa. Melko hyvä mesikasvi perhosille.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasravinteisessa, syvämultaisessa ja kalkkipitoisessa maassa. Kylvö maahan aikaisin keväällä. Pohjoisessa taimikasvatus. Taimiväli 10–15 cm. Kasvu aika 75–85 vrk. Voidaan kasvattaa myös ruukussa.

Korjuu: Kuivataan nopeasti kimpuna, kun suurin osa kukista on avoinna.

'Ameliorata'

annos 1 g / 2,40 €

til.no 3782

Korkeus 30 cm. Kermanvalkoiset kukinnot, joissa punertavat heteet.

TUPAKAT

(tobak)

*Nicotiana***Lumotupakka**

(färgväxlartobak)

Nicotiana mutabilis

Yv. Korkeus n. 1,2 m. Kotoisin Brasiliasta. Voimakkaasti haarautuva kasvu ja sinivihreä lehdistö. Kukkii runsaasti heinä- syyskuussa. Kukkien halkaisija on 2,5 cm, ja ne ovat aluksi valkoisia ja vaihtavat väriä kalpean vaaleanpunaisen kautta ruusunpunaiseen! Koko kasvissa on samaan aikaan kaikkia näitä sävyjä. Hieno leikkokukkana. Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa. Siemeniä ei peitetä, itävät valossa. Itää 20°:ssa 1-2 vkossa. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, hyvin vettä läpäisevässä hiekkapitoisessa kasvualustassa. Hallanarka.

'Marshmallow'

Hyönteiskasvi

annos n. 0,1 g / 4 €

til.no 3096

Narsissitupakka

(narcisstobak)

Nicotiana sylvestris

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 3086

1 g = n. 29 000 siementä.

Yv. Korkeus n. 150 cm. Valkoiset, tuoksuvat, torvimaiset n. 10 cm:n pituiset kukat. Pitkä kukinta-aika heinä-syyskuussa. Koristeellinen. Monen mielestä kaunein tupakkalaji. Upea ryhmäkasvi. Erinomainen mesikasvi varsinkin yökkösille ja kiitäjille. Myrkyllinen.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa. Siemeniä ei peitetä, itävät valossa. Itää 20°:ssa 1-2 vkossa. Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasarvinteisessä, syvämultaisessa maassa. Kukkimisen jatkumiseksi lakastuneet kukat poimitaan pois. Hallanarka.

Palturitupakka (kessu)

(bondtobak)

Nicotiana rustica

Hyönteiskasvi

1 g = n. 2 200 siementä.

Yv. Kotoisin Yhdysvaltain eteläosista ja Meksikosta. Suomessa vanhin tieto tupakan viljelystä on vuodelta

1671. Mielenkiintoinen kasvi muistuttamassa vanhoista ajoista. Erinomainen mesikasvi varsinkin yökkösille ja kiitäjille! Korkeus n. 1 m. Kukkii heinä-elokuussa kelanvihrein kukin.

Viljely: Esikasvatus maaliskuun puolivälissä. Siemeniä ei peitetä, itää valossa. Kasvupaikka aurinkoinen, kuiva tai tuore, runsasarvintainen. Ei viihdy savimaassa. Karaisut taimet ulos hallojen mentyä. Taimi- ja riviväli 50 cm.

Käyttö: Paitsi tupakan valmistamiseen, kessua on käytetty aikaisemmin tuholaiistorjuntaan. Nyt sen käyttö ei ole enää sallittua luomuviljelyssä! Myrkyllinen!

'Amersfort'

annos n. 0,2 g / 2,90 €

til.no 3095

UNIKOT

(vallmo)

Papaver

Yv. Upeita kukkijoita kukkatarhaan ja kasvimaalle. Siemenkodat sopivat kuivakukaksi.

Viljely: Viihtyvät auringossa kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasarvinteisessä, kalkkipitoisessa runsasmultaisessa maassa. Kylvö aikaisin keväällä suoraan maahan. Pienet siemenet voi sekoittaa hiekkaan, jolloin kylvöksestä tulee riittävän harva.

Oopiumiunikko

(opievallmo)

Papaver somniferum

'Double Violet Blush'

annos 0,5 g / 2,90 €

til.no 3190

Korkeus n. 80 cm. Näyttävät, suuret, kerrannaiset violetit kukat muistuttavat pionin kukintoa.

'Hen & Chicken'

Perinnelajike

annos 0,5 g / 2,70 €

til.no 3125

Korkeus n. 80 cm. Erikoinen! Suurta siemenkotaa ympäröi useita pieniä siemenkotia, joista tulee mielikuva "kanaemosta poikasineen". Kasvatetaan erityisesti leikko- ja kuivakukaksi näyttävien siemenkotien vuoksi. Yksinkertaisten kukkien terälehdet purppuranpunaiset.

'Lauren's Grape'

Perinnelajike

annos n. 0,5 g / 2,90 €

til.no 3176

Korkeus n. 85 cm. Hienostunut, purppuranpunainen kukka, jossa tumma täplä. Varma ja suosittu lajike.

'Planete Rouge Du Jura'

Luomusiemen, perinnelajike

annos 0,5 g / 2,70€**til.no 3175**

Vanha perinnelajike Saksan Freibergistä. Yksinkertaisen kukkien terälehdet vaalean violetit, joissa tumma täplä.

Silkkiunikko

(kornvallmo)

Papaver rhoeas

ks. myös maisemointi- ja maanparannuskasvit s. 109

'Pastel Double Flowered Mixed'**annos n. 0,2 g / 3,40€****til.no 3393**

Pehmeän pastellisävyinen sekoitus kerrottuja kukkia. Korkeus noin 70 cm.

'Shirley Mix'

Perinnelajike

annos n. 0,2 g / 2,40€**til.no 3387**

1 g = n. 9 000 siementä

Korkeus n. 60 cm. Puolikerrannaisten kukkien väri vaihtelee punaisen eri sävyistä valkoiseen. Terälehtien tyvessä usein musta täplä. Nuokkuva nuppu suoris-

tuu auetessaan. Kukki pitkään heinäkuusta pakkasiin. Viihtyessään kylväytyy! Terälehdistä saadaan väriä viineihin ja lääkkeisiin.

'Von Reconvilier'

Biodynaaminen siemen

annos n. 0,2 g / 2,40€**til.no 3870**

Perinnelajike, joka kukki pitkään punaisen erisävyiin. korkeus n. 75cm.

demeter

Turkinunikko

(fläckvallmo)

*Papaver commutatum***'Ladybird'****annos n. 0,1 g / 2,90€****til.no 3170**

1 g = n. 7 700 siementä.

Korkeus n. 40 cm. Kasvattaa runsaasti suuria, kirkkaan-punaisia kukkia, joissa on keskellä mustat läiskät. Kukan väritys muistuttaa leppäkerttua. Tiivis kasvutapa, sopii mainiosti reunakasviksi ja ruukkuun.

MAISEMOINTI- JA MAANPARANNUSKASVIT**Esimerkkiseos** (herne & kaura & ruisvirna)

Lajeista voi tehdä oman seoksen maanparannukseen tai kylvää yksittäisiä kasveja.

Herneen, kauran ja ruisvirnan seos sopii myös kovalle savimaalle. Herne ja virna keräävät tyypeä ja mureuttavat maata. Kaura toimii herneen tukena ja vähentää tyyppihävikkiä. Kaura on vaatimaton maan laadun suhteen, ja se viihtyy myös tiiviissä savimaassa.

Sato korjataan elokuussa herneen ja kauran tuleentuttua. Kasvusto voidaan niittää ja käyttää ravintona eläimille ja pikkulintujen talviruokintaan. Seuraavana keväänä sänki ja muu viheraines muokataan maahan. Paikkaan voi kylvää esim. sipulia, porkkanaa, punajuurikasta, kyssäkaalia, lanttua, naurista, persiljaa ja tilliä. Seuraavana keväänä lohkolle voi istuttaa perunaa. Siementarve aarille n. 1 kg. Kylvöajankohta toukokuun puolivälissä. Kylvösyvyys n. 6 cm.

Aitohunajakukka

(honungsfacelia)

Phacelia tanacetifolia

Hyönteiskasvi

annos n. 50 g / 2,90€**til.no 4077****annos n. 200 g / 6,40€****til.no 4078**

1 g = n. 580 siementä

Yv. Kotoisin läntisestä Pohjois-Amerikasta. Korkeus 20–70 cm. Tuoksuva sininen kukinto.

Viljely: Kylvö keväällä 1–2 cm:n syvyyteen. Kasvaa kaikenlaisilla mailla. Ei ole hallanarka eikä kaipaa paljon lannoitusta. Kasvaa myös syksyn alhaisissa lämpötiloissa. Siementarve 100–300 g / aari.

Käyttö: Maanparannus- ja koristekasvi. Suositettu maisemointikasvi. Yksi parhaimmista mesikasveista. Lisäksi siitepölyn tuotto on hyvä. Kesantokasvina vähentää ravinteiden huuhtoutumista. Hyvä leikkokukka.

Korjuu: Kuivakukaksi kerätään juuri avautuneena. Sininen väri ja hyvä tuoksu säilyvät pitkälle talveen.

APILAT

(klöver)

*Trifolium***Persianapila**

(stor doftklöver)

Trifolium resupinatum var. *majus*

Hyönteiskasvi

annos n. 50 g / 2,40€**til.no 4404**

annos n. 200 g / 4,40 €**til.no 4072**

Yv. Korkeus n. 30–40 cm. Vaaleanpunaiset, tuoksu-
vat kukat. Matala juuristo, muodostaa tiheän maton.
Siementarve 100 g / aari.

Puna-apila

(rödkläöver)

Trifolium pratense

Uutuus, hyönteiskasvi

Mv. Korkeus 15–50 cm. Kukkii kesä-elokuussa.

Viljely: Viihtyy kosteutta pidättävässä maassa, mutta syvä paalujuuri kärsii korkeasta pohjavedestä. Kylvetään keväällä, kun maan lämpötila on n. +10 °C. Kylvösyvyys 1–2 cm. Siementarve 200 g / aari. Voidaan kylvää myös seoksena kauran tai raiheinän kanssa (120 g puna-apilaa + 100 g raiheinää aarille).

Käyttö: Palleromaiset kukinnot antavat teeheen hunajaista makua. Tuottaa paljon hyönteisille tärkeää mettä ja siitepölyä. Rehukasvi eläimille ja kaunis maanpeitekasvi aurinkoisille tai puolivarjoisille paikoille. Arvokas maanparannuskasvi. Toipuu hyvin niitosta, joten sopii viherkatteeksi. Hyvä maan kuohkeuttaja erityisesti savimailla.

'Jögeva' 433**annos 100 g / 4,40 €****til.no 4024**

Nopeakasvuinen ja kilpailukykyinen lajike, mutta ei välttämättä talvehdi suomessa hyvin. Ei menesty märissä paikoissa.

Valkoapila 'Isokallio'

(vitkläöver)

Trifolium repens

Hyönteiskasvi

annos n. 100 g / 5,80 €**til.no 4022****annos n. 500 g / 25,20 €****til.no 4023**

Mv. Korkeus n. 5–20 cm. Kotimainen erinomaisesti talvehtiva ja hillittykasvuinen lajike. Tallauksen kestävänä sopii myös nurmikkosiemenen joukkoon sekä yksinään riviväliin ja käytävälle. Kylvö keväällä n. 1 cm:n syvyyteen, kun maa on muokattavassa kunnossa. Hyvä ja tärkeä mesi- ja ravintokasvi perhosille, mehiläisille ja kimalaisille. Kukkia voi lisätä teesekoituksiin. Siementarve 75 g / aari.

Veriapila

(blodkläöver)

Trifolium incarnatum

Hyönteiskasvi, luomusiemen

annos n. 50 g / 2,90 €**til.no 4405**

Yv. Korkeus n. 40–50 cm. Kasvutapa lamoava, joten

näyttää matalalta. Tumman verenpunaiset, pitkulaiset kukinnot.

Viljely: Vaatimaton, mutta vaatii lämpimät kasvuolosuhteet. Kasvaa kaikenlaisilla mailla, suosii kalkkia. Kylvö keväällä 1–2 cm:n syvyyteen. Nopeakasvuinen ja hallankestävä. Siementarve 70 g / aari.

Käyttö: Erinomainen viherlannoite- ja maisemointikasvi joko yksinään tai raiheinän kanssa. Sopii koristekasviksi ja esim. kaalimaan aluskasviksi (lisälannoitteeksi). Kaunis leikkokukka, mutta kuivattaessa kukintojen väri haalenee. Kukat sopivat salaattiin ja siemenet idätettäväksi vihanneskrassin tavoin. Hyvä mehiläiskasvi. Hehtaarilta saadaan n. 250 kg hunajaa ja siitepölyä.

Esparsetti

(esparsett, helghö)

Onobrychis viciifolia

Hyönteiskasvi, luomusiemen

annos n. 100 g / 3,40 €**til.no 4030**

Mv. Tyypeä keräävä hernekasvi, joka on kotoisin Keski- ja Itä-Euroopasta. Korkeus 30–60 cm. Vaalean ruusunpunaiset kukinnot kesä-elokuussa. Voimakas, kuivuutta kestävä juuristo. Lannoitus-, rehu- ja maanparannuskasvi. Erinomainen mehiläiskasvi: sisältää runsaasti mettä ja siitepölyä.

Viljely: Viihtyy hyvin monilla maalajeilla, myös karuilla hiekkamailla. Parhaiten kasvaa kalkkipitoisilla, hyvin ojitetuilla, aurinkoisilla mailla. Avomaakylvö, kun maa on lämmennyt. Siemeniä on hyvä liottaa 1–2 tuntia ennen kylvöä. Kylvösyvyys 0,5 cm. Taimiväli 30 cm, riviväli 40 cm. Itää 10–30 vrk:ssa. Siementarve 800–900 g / aari.

Isoauringonkukka

(solros)

Helianthus annuus

Hyönteiskasvi

annos n. 20 g / 2,70 €**til.no 4073****annos n. 100 g / 5,80 €****til.no 4074**

1 g = n. 20–50 siementä

Yv. Korkeus n. 1,6 m. Kukat keltaiset, tumma keskus.
Viljely: Kasvaa parhaiten auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä ja kalkkipitoisessa maassa. Noin 4 viikon kylmäkäsitellyt ennen kylvöä edistää itämistä. Kylvö avomaalle touko-kesäkuussa 3–4 cm:n syvyyteen. Riviväli 30 cm ja taimiväli 20 cm. Siementarve 100 g / aari.

Korjuu: Kukkinneet kukinnot korjataan, kun ne alkavat nuokkua. Kukinnot ripustetaan kuivumaan, kunnes siemenet varisevat. Voidaan jättää myös pellolle, jolloin linnut syövät siemenet suoraan lapakosta.

Käyttö: Maanparannus-, öljy-, mesi-, rehu- ja maise-

mointikasvi. Kuoritut siemenet esim. salaattiin, myslisiin ja leipätaikinaan. Siemenet sisältävät runsaasti E-vitamiinia. Keltaisia terälehtiä on käytetty teenä kuumeen alentamiseen vilustumissairauksissa. Teehen laitetaan 1 tl kuivattuja terälehtiä ja 2,5 dl kiehuvaa vettä ja annetaan hautua 10 min. Kukka kestää pitkään maljakossa. Kukkalapakko siemenineen on näyttävä kuivakukka. Kukista saadaan keltaista väriä. Kasvin poltetuista varsista saadaan kaliumia sisältävää maanparannusainetta.

Keltalupiini (gul-lupin)

Lupinus luteus

annos n. 10 g / 2,70 € til.no 4406

annos n. 100 g / 6,40 € til.no 4075

1 g = n. 6 siementä.

Yv. Viljeltiin jo 4 000 v. sitten. Korkeus n. 30–60 cm. Muistuttaa tavallista lupiinia, mutta on sitä matalampi ja sirompi. Keltaiset hyväntuokuiset kukat heinä-syyskuussa. Koriste- ja viherlannoituskasvi. Sitoo tyypeä.

Viljely: Viihtyy auringossa, kuivassa tai tuoreessa, keskiravinteisessa kivennäismaassa. 1–2 tuntia liotetut siemenet kylvetään, kun maan lämpötila on n. +10 astetta. Kylvösyvyys 3–4 cm. Siementarve 300 g / aari. Myrkyllinen.

Valkosinappi (vitsenap)

Sinapis alba

'Iris'

Annos 100 g / 2,70 € til.no 4021

Yv. Korkeus noin 1m. Nopeakasvuinen maanparannuskasvi peittää maan nopeasti ja tehokkaasti, torjuu taudinaiheuttajia ja puhdistaa maata. Ei sovellu perunan esikasviksi. Nopean kasvunsa vuoksi erinomainen kerääjäkasvi, joka voidaan kylvää loppukesällä sadonkorjuun jälkeen, jotta maa pysyy kasvipeitteisenä mahdollisimman pitkän ajan vuodesta.

Viljely: Avomaakylvö keväällä, loppukeväällä tai loppukesällä. Siementarve 200 g / aari. Huom! Ylläpitää maahometta joten ei sovellu perunan esikasviksi.

Kuitupellava (spånadslin)

Linum usitatissimum

annos n. 50 g / 2,90 € til.no 4089

annos n. 200 g / 6,40 € til.no 4090

1 g = n. 300 siementä.

Yv. Pellavakangasta on löydetty kivikautisista paaluksista, jonka iäksi on arvioitu 3 000–4 000 vuotta. Korkeus 80 cm. Sinikukkainen kuitu- ja maisemointikasvi. Voidaan viljellä myös kuivakukaksi.

Viljely: Viljely onnistuu vain Etelä- ja Keski-Suomessa. Maaperän suhteen vaatimaton, paras maalaji on hietasavikko, pH vähintään 6,2. Kylvö toukokuun alussa. Vanhan kansan perinteinen kylvöpäivä on ollut Eerikin päivä 18.5. Harataan korkeintaan 1,5 cm:n syvyyteen. Kasvuharso jouduttaa tasaista taimettumista. Siementarve 1,2–1,3 kg / aari. .

Korjuu: Nyhdetään maasta aurinkoisella säällä. Kerätään kuiduksi ja siemeneksi yleensä 30–35 päivän kuluessa kukinnasta. Kuivakukaksi kerätään, kun siemenkodat ovat vielä vihreitä. Säilytetään kuivassa, pimeässä ja viileässä.

Peltoherne (kokärt)

Pisum sativum

'Dolores'

annos n. 1 kg / 3,40 € til.no 4100

Syötäväksi ja maanparannukseen. Hyvä kumppani kauralle. Siementarve n. 1,3 kg / aari.

Peltolinnunjalka (serradella)

Ornithopus sativus

Luomusiemen

annos n. 200 g / 4,80 € til.no 4076

Yv. Kotoisin Välimeren alueelta. Korkeus 30–60 cm. Kukki runsaasti vaaleanpunaisin kukin. Maanparannus- ja rehukasvi. Juurissa ilmakehän tyypeä sitovia nystyräbakteereita, jotka lisäävät maan typpipitoisuutta.

Viljely: Viihtyy happamassa, vettä läpäisevässä hiekkamaassa. Sopii viljeltäväksi köyhillä mailla. Avomaakylvö keväällä. Hyvä esikasvi, aluksi kehitys on hidasta. Kasvaa vielä alkusyksyn alhaisissa lämpötiloissa ja kestää jopa -5 asteen pakkasta. Sopii seoksiin. Siementarve 400 g / a, 6–9 kg / ha. Kokeilijalle!

Ruisvirna (luddvicker)

Vicia villosa

annos n. 100 g / 2,40 € til.no 4099

Puolimetrisen ja rentovartinen. Liilakukkainen viljelykasvi, jota kasvatetaan Suomessa viherrehuksi ja kesantopelloilla. Siementarve 500 g / aari.

Silkkiunikko

(kornvallmo)

Papaver rhoeas

1 g = n. 9 000 siementä.

Yv. Korkeus n. 60 cm. Kukat kirkkaanpunaisia, terälehtien tyvässä musta täplä. Nuokkuvat nuput suoristuvat auetessaan. Kukkii pitkään heinäkuusta pakkasiin.

Viljely: Viihtyy auringossa kuivassa tai tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessa, kalkkipitoisessa, runsasmultaisessa maassa. Kylvö aikaisin keväällä avomaalle. Pienet siemenet voi sekoittaa hiekkaan kylvön helpottamiseksi. Viihtyessään kylväytyy itse. Siementarve 20–30 g / aari.

'Corn Poppy'**annos n. 20 g / 6,40 €****til.no 4026****Sinimailanen, alfalfa**

(blålusern)

Medicago sativa

Hyönteiskasvi

annos n. 50 g / 2,90 €**til.no 4271****annos n. 200 g / 6,40 €****til.no 4170**

Mv. Suomessa yleensä yksivuotinen nurmipalkokasvi. Voidaan kasvattaa yksivuotisena Kemin seudulle asti. Kasvuston korkeus n. 50–150 cm. Sinikukkainen maanparannus-, mehiläis-, koriste- ja nurmipalkokasvi. Juuri erittäin voimakas ja syväälle tunkeutuva. Maan rakennetta parantava vaikutus voi säilyä useita vuosia. Saattaa talvehtia Etelä-Suomessa.

Viljely: Viihtyy runsasravinteisessa, kalkkipitoisessa, syvämultaisessa maassa, pH 6,5–7,5. Kylvö aikaisin keväällä tai syksyllä lähelle maan pintaa. Siementarve n. 100 g/aari. Kehittyy aluksi hitaasti. Kestää hyvin kuivuutta. Jos aiotaan saada talvehtimaan, on kasvuston annettava kukkia kerran kesässä. Niitettäessä on jätettävä riittävän pitkä sänki, eikä kasvustoa pidä niittää elokuun puolivälin jälkeen.

Käyttö: Maanparannus-, mehiläis- ja koristekasvi. Sinimailasen siemenen eli alfalfan idut ovat terveystuokaa. Riistapellolla sato maistuu peuroille ja hirville.

Tarhakehäkukka

(ringblomma)

Calendula officinalis

Hyönteiskasvi

annos n. 250 g / 19,20 €**til.no 3329**

1 g = n. 100–150 siementä.

Yv. Korkeus 60 cm. Vanha koriste- ja lääkekasvi, joka sopii myös maisemointikasviksi.

Viljely: Kylvö haja- tai rivikylvönä suoraan maahan, kun maan lämpötila on n. +14 astetta. Kukkii 9–10 viikon

kuluttua kylvöstä. Vihermassa käännetään myöhään syksyllä maata parantamaan. Siementarve 25–30 g / aari.

Westerwoldinraiheinä

(westerwoldiskt rajgräs)

Lolium Westerwoldicum-Ryhmä**annos n. 500 g / 4,80 €****til.no 4025**

Yv. Kotiviljelijän mainio ruohokatekasvi. Peittää maanpinnan nopeasti. Etelä-Suomessa italianraiheinää satoisampi, Pohjois-Suomessa taas nopeampi. Siementarve n. 1 kg / n. 30 neliömetrille.

Viljely: Vaatii melko ravinteikkaan maan. Kasvaa parhaiten hikevillä hieta- tai hiesumaillo, mutta voidaan viljellä myös multamaillo. Ei viihdy kosteilla, muttei myöskään kuivilla maillo. Kylvö keväällä 1–2 cm:n syvyyteen, kun maa on muokattavassa kunnossa.

Korjuu: Niitetään ennen tähkimistä. Voidaan niittää useamman kerran.

Öljyretikka

(oljerättika)

*Raphanus sativus var. oleiformis***'Valencia'****Annos 100 g / 2,70 €****til.no 4019**

Yv. Korkeus jopa 2 m. Voimakasjuurinen ja rotevavartinen maanparannuskasvi muokkaa maata tehokkaasti, puhdistaa ja torjuu taudinaiheuttajia. Muodostaa tiheän kasvuston. Nopean kasvunsa vuoksi erinomainen keräjäkasvi, joka voidaan kylvää loppukesällä sadonkorjuun jälkeen, jotta maa pysyy kasvipeitteisenä mahdollisimman pitkän ajan vuodesta.

Viljely: Avomaakylvö loppukevällä tai loppukesällä.

VILJAT

VILJAT

(Leipä)vehnä (vete)*Triticum aestivum*

Luomusiemen

annos n. 1 dl / 2,40 € til.no 4585**annos n. 1 kg / 4,80 € til.no 4586**

Idätykseen, pääsiäisruohoksi ja kissanheinäksi. Vehnänoras on arvostettu ravintokasvi, joka sisältää mineraaleja, aminohappoja ja vitamiineja. Yli 90 mineraalista huomattavimpia ovat kalium, magnesium ja rauta.

Ohra (korn)*Hordeum vulgare***annos n. 1 dl / 2,70 € til.no 4901****annos n. 1 kg / 4,80 € til.no 4902**

Yv. Lujakortinen, suurijyväinen lajike. Aikaisin tuleentuva. Taudinkestävä eikä kovin vaateliias. Kaksitahoiseksi ohraksi sietää hyvin maan happamuutta.

Käyttö: Kissanheinäksi, pääsiäisruohoksi, rehukseksi ja tarkelyskasviksi. Kimpuiksi kuivattuina myös sidontatöihin.

(Pelto)kaura (havre)*Avena sativa*

Luomusiemen

annos n. 100 g / 2,40 € til.no 4087**annos n. 500 g / 4,40 € til.no 4082**

Suhteellisen lyhyt- ja tanakkakortinen lajike. Hyvä maanparannuskasvi herneen kanssa. Kaunis ja käytökelpoinen myös kukkasidonnassa.

KAURA PARANTAA MAATA JA RUIS SUOJAA SYKSYLLÄ RIKKAKASVEILTA

1. Kylvä keväällä tai alkukesällä kaura maanparannuskasviksi herneen kanssa.
2. Kylvä sadonkorjuun jälkeen loppukesällä ruis keräämään maahan jääneitä ravinteita sekä estämään rikkaruohottuminen. Jätä kasvusto talveksi maan suojaksi ja käännä keväällä maahan.

Spelttivehnä*Triticum spelta***'Oberkulmer'**

Uutuus

annos n. 100 g / 2,90 € til.no 4085

Syvä- ja laajajuuristoinen speltti muokkaa maata tehokkaasti. Kylvetään syksyllä elo-syyskuun vaihteessa. Vaatimatonmaalajin suhteen mutta viihtyy parhaiten viettävillä kivennäismailla. Siementarve 180-200kg/ha. Kylvösyvyys noin 4-5cm.

Viljatatar, tattari (bovete)*Fagopyrum esculentum*

Luomusiemen, hyönteiskasvi

annos n. 50 g / 2,70 € til.no 4079**annos n. 200 g / 4,80 € til.no 4080**

1 g = n. 80 siementä.

Yv. Todennäköisesti kotoisin Aasian keskiosista. Kulkeutunut tataarien mukana Eurooppaan. Ollut täällä viljelykasvina 1400-luvulta lähtien. Korkeus n. 50-80 cm. Lehdet herttamaiset, kukat punertavat tai vihertävät. Kukinta alkaa heinäkuun puolenvälin jälkeen. Erinomainen viherlannoituskasvi ja hyvä tukikasvi palkokasville. Sopii vilja-allergikolle. Mehiläiskasvi.

Viljely: Vaatimaton maalajin suhteen. Viihtyy parhaiten multavilla, kalkkipitoisilla kivennäismailla. Kylvetään myöhään keväällä lämpimään maahan 3 cm:n syvyyteen. Riviväli 40 cm, taimiväli 5 cm. Hallanarka. Viherlannoituskasviksi voidaan kylvää heinäkuun loppuun asti. Itää nopeasti. Hyönteispölytteinen. Siementarve 500 g/aari.

IDÄTYS JA VERSOTUS >>

Versokasvatus: Siemenet ripotellaan kosteaan kylvömultaan. Vain versot käytetään. Versojen kasvatus onnistuu ilman lisävaloa helmi-maaliskuulta syys-lokakuulle. Talvella lisävalo on eduksi.

Idätys: Siemenet kasvatetaan iduiksi esimerkiksi puhtaassa lasipurkissa. Syödään kokonaisina juuri itäneinä. Siemenet voi idättää esimerkiksi astiakaapissa, joten idätys onnistuu ympäri vuoden. Kasvatusohjeet tulevat siementen mukana.

IDÄTYS JA VERSOTUS

Herne (ärt)*Pisum sativum***annos n. 170 g / 4 € til.no 9002**

Nopeakasvuinen ja miedon makuinen laji versokasvatukseen tai idätykseen. Siemeniä liotetaan 1–2 tuntia ennen kylvöä.

Isoauringonkukka (solros)*Helianthus annuus***annos n. 100 g / 4,80 € til.no 9001**

Maukas ja nopea, versokasvatukseen.

Mungopapu (mungoböna)*Vigna radiata***annos n. 20 g / 3,40 € til.no 9014**

Nopeakasvuinen, miedon makuinen herkkupapu idätykseen. Siemeniä liotetaan 1–2 tuntia ennen kylvöä. Idätys lasipurkissa, huuhtelu 2–3 krt / vrk.

Parsakaali, brokkoli (sparriskål, broccoli)*Brassica oleracea Italica*-Ryhmä**annos n. 50 g / 4,40 € til.no 9003**

Idätykseen ja versotukseen. Mehukas ja raikas maku.

Rohtosarviapila (bockhornsklöver)*Trigonella foenum-graecum***annos n. 50 g / 4,40 € til.no 9021**

Versokasvatukseen kaalinmakuinen satoisa herkku, jota voidaan syödä raakana ja kypsennettynä.

Sango-retikka (rättika)*Raphanus***annos n. 50 g / 3,40 € til.no 9004**

Värikäs, helppo ja nopea retiisi idätykseen ja versotukseen. Versot upean punaisia. Intialaisessa keittiössä käytetään siemeniä ja kuivattuja lehtiä.

Sinappikaali (rukola) (senapskål)*Eruca sativa*

Luomusiemen

annos n. 10 g / 3,40 € til.no 9007

Maku pirteän kirpeä. Suosittelemme versokasvatukseen.

Sinimailanen, alfalfa (blålusern)*Medicago sativa***annos n. 100 g / 4 € til.no 9013**

Idätykseen ja versotukseen.

Tarhaportulakka (trädgårdspörtlak)*Portulaca oleracea* subsp. *sativa***annos n. 10 g / 4 € til.no 9010**

Rapea ja maukas laji versotukseen. Runsaasti C-vitamiinia ja omega-3-rasvahappoja.

Valkolupiini (vitlupin)*Lupinus albus*

'Celina'

Uutuus

annos n. 30 g / 3,40 € til.no 9022

Nopeakasvuinen, napakan ja herkullisen verson kasvattava laji, joka sopii syötäväksi sellaisenaan mutta myös lämpimiin ruokiin kuten wokkeihin ja paistoksiin. Siemeniä voi pikkelöidä ja käyttää tapaksen tapaan.

Vesikrassi, isovesikrassi (vattenkrasse)*Nasturtium officinale***annos n. 10 g / 4,40 € til.no 9016**

Versokasvatukseen ympäri vuoden. Vanhimpia ihmisen hyödyntämiä kasveja. Sisältää paljon K-vitamiinia, huomattavasti myös C-, A- ja B-ryhmän vitamiineja.

Vihanneskrassi (smörgåskrasse, kryddkrassing)*Lepidium sativum*

Luomusiemen

annos n. 25 g / 4,40 € til.no 9008

Versotukseen. Kirpeän pähkinäinen makuelämys salaattiin ja leivän päälle.

VÄRIKASVIT

Tässä ryhmässä on villalankojen ja kankaiden värjäykseen sopivia kasvilajeja. Monet niistä sopivat myös koristekasveiksi.

Keltasauramo, värisauramo (färgkulla)*Anthemis tinctoria*

Hyönteiskasvi

1 g = n. 2 100 siementä.

Kv. tai **mv.** Tullut meille 1800-luvun loppupuolella heinäsiemenen mukana. Paikoin villiintynyt. Tavataan Lapissakin. Korkeus n. 60 cm. Keltaiset, päivänkakkaramaiset kukat. Näyttävä, kestävä kukinta heinälokakuussa. Hyvä mesikasvi päivä- ja yöperhosille!

Viljely: Viihtyy auringossa, erittäin kuivassa, keskiravinteisessa, kalkkipitoisessa moreeniomaassa. Kylvä keväällä tai loppukesällä. Myös syyskylvö mahdollinen. Itää 1–3 viikossa. Ei ole kovin pitkäikäinen, mutta kylväytyy helposti.

Käyttö: Kaunis leikko- ja kuivakukka. Kukista saa kirkkaankeltaista väriä.

'Kelway'

annos n. 2 g / 2,40 €**til.no 3720****Lännenkermesmarja** (ameriskanskt kermesbär)*Phytolacca americana***annos n. 1g / 3,40€****til.no 3035**

1 g = n. 140 siementä

Mv. Kotoisin Amerikasta. Korkeus n. 120–150 cm. Valkoiset kukat heinä-elokuussa. Kauniit, kiiltävät lähes mustat marjat. Saattaa kylväytyä itsekseseen. MYRKYLLINEN. Viljely: Esikasvatus tammi-maaliskuussa, siemen vaatii kylmäkäsittelyn tai syyskylvö suoraan ulos. Siemenet itävät lämpimään otettuna 3–4 viikossa.

Käyttö: Marjoista saadaan punaista, ruskeaa ja ruosteepunaistaväriä.

Morsinko

(vejde)

Isatis tinctoria

Hyönteiskasvi

annos n. 1 g / 3,40 €**til.no 3474**

1 g = n. 140 siementä.

Kv. Kasvattaa ensimmäisenä vuonna lehtiruusukkeen, toisena vuonna n. 90 cm korkean kukkavanan. Kukinto keltainen, kukkii kesä-heinäkuussa. Syvälle ulottuva

paalujuuri. Siemenet lähes mustat. Itävyys säilyy hyvänä 5 vuotta oikein varastoituna. Vanha värikasvi.

Viljely: Aurinkoinen ja suojaisa kasvupaikka. Lämpösevä, kalkkipitoinen ja ravinteikas maa. Esikasvatus tai kylvö suoraan avomaalle maan lämmentyä. Itämisaika 15–40 vrk. Taimet istutetaan ulos, kun niissä on 4 kasvulehteä.

Korjuu ja käyttö: Värjäykseen käytetään tuoreita, ensimmäisenä vuonna kasvavia lehtiä. Korjuu aloitetaan alemmista lehdistä. Satoa voi korjata useamman kerran kesässä. Parhaimmillaan yksilö tuottaa satoa n. 250 g kasvukaudessa. Sisältää samaa sinistä väriainetta kuin indigo, mutta määrällisesti vähemmän. Lämpiminä kesinä väriainepitoisuus on suurimmillaan. Mehiläiskasvi.

Pensasväriherne

(färgginst)

Genista tinctoria

Hyönteiskasvi

annos n. 0,5 g / 2,90 €**til.no 3439**

1 g = n. 270 siementä.

Mv. Puuvartinen euraasialainen laji. Korkeus n. 90 cm. Kukki keskikesällä keltaisin kukin.

Viljely: Viihtyy parhaiten auringossa, kuivassa hiekkapitoisessa maassa. Taimikasvatus tai kylvö suoraan avomaalle. Kovakuorisia siemeniä on hyvä liottaa ennen kylvöä. Itää 2–3 viikossa. Kasvaa aluksi hitaasti. Versot paleltuvat yleensä talvella, mutta pensas kasvattaa uudet, vielä samana kesänä kukkivat versot. Suojattava jäniksiltä!

Käyttö: Kukista ja versoista saadaan kirkkaankeltaista väriä. Ravintokasvi monille harvinaisille perhosille!

Värisaflori

(safflor, färgtistel)

Carthamus tinctorius

Hyönteiskasvi

1 g = noin 25 siementä.

Yv. Ohdakekasvi, jota viljellään yksivuotisena. Kotoisin Välimeren alueelta. Korkeus n. 90 cm. Tukeva varsi, piikkikäät, kiiltävät lehdet ja latvassa voimakkaan oranssi kukka. Kestää väliaikaisesti jopa –15 °C pakkasta.

Viljely: Esikasvatus maaliskuussa. Etelässä suotuisilla paikoilla myös avomaakylvö. Aurinkoinen, suojaisa kasvupaikka. Multava, keskiravinteinen maa. Savessa jää matalaksi.

Korjuu: Värjäykseen kukat kerätään täysin auenneina, kuivakukiksi kukinnan alkuvaiheessa.

Käyttö: Kukista saadaan punertavankeltaista väriä. Kukkia voidaan käyttää myös ruokiin ja teesekoituksiin antamaan väriä. Siemenistä saatava hieno saflooriöljy sopii ruuanlaittoon. Mehiläiskasvi ja melko hyvä mesi- kasvi päiväperhosille!

'Zanzibar'

annos n. 5 g / 2,70 €

til.no 3367

Tiikerikaunosilmä

(tigeröga)

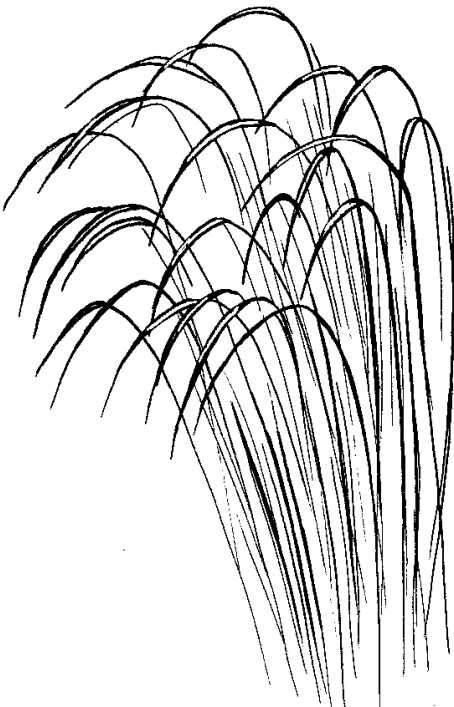
Coreopsis tinctoria

Hyönteiskasvi, värikasvi

1 g = n. 300 siementä.

MONIKÄYTTÖISET VÄRIKASVIT

- Antavat langoilte kauniin, luonnollisen värin.
- Monet värikasvit, kuten tiikerikaunosilmä, värisaflori, morsinko, keltasauramo ja pensasväriherne, ovat hyödyllisiä perhosille ja mesipistiäisille.
- Esimerkiksi keltasauramo ja tiikerikaunosilmä ovat viehättäviä leikkokukkia.
- Värisaflori sopii myös ruoan värjäämiseen.
- Keltasauramo sopii kukkaniitylle.

Yv. Korkeus n. 80 cm. Kukat kaksiväriset: tyvestä ruskehtavan punalaukkuiset, kehräkukat lämpimänkeltaiset tai punaruskeat. Kukan Ø n. 5 cm. Kukkii heinäkuusta syyskuuhun.

Viljely: Kylvä huhtikuussa suoraan ruukkuihin. Itämisaika 1-3 vk. Etelässä voi myös kylvää siemenet suoraan penkkiin kasvuharson alle. Myös syyskylvä mahdollinen. Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, tuoreessa, runsasmultaisessa puutarhamaassa.

Käyttö: Väri- ja koristekasvi. Kukista saadaan kestävä kellanoranssia väriä. Kestävä leikkokukka. Kukkia voi kuivata teeksi. Käytetty myös kahvin korvikkeena. Hyvä perhoskasvi!

'Tall Varieties Mixed'

annos n. 2 g / 2,40 €

til.no 3337

Ks. yksivuotiset kukat, s. 103.

Värireseda

(färgreseda)

Reseda luteola

annos n. 0,5 g / 2,90 €

til.no 3184

1 g = n. 500 siementä.

Kv. Tunnettu värikasvina jo antiikin aikana. 1800-luvulla värireseda vietiin Euroopasta Pohjois-Amerikkaan, missä sitä alettiin viljellä värjäyskasvina. Korkeus 80-120 cm. Korkeat, keltaiset kukinnot toisena kasvukautena heinä-syyskuussa.

Viljely: Kylvä aikaisin keväällä tai loppukesällä ravinteikkaaseen, kalkittuun multaun aurinkoon tai puolivarjoon. Itää nopeasti.

Käyttö: Koko kukkivasta kasvusta saadaan keltaista väriä, joka on yksi kestävimmistä luonnosta saatavista väreistä.

KORISTEHEINÄT

Elefanttiheinä (glansmiskantus, japanskt gräs)

Miscanthus sinensis

Mv. Kasvaa luonnonvaraisena Kiinassa ja Japanissa. Korkeus n. 250 cm. Kasvattaa tiheitä mättäitä. Kapeissa lehdissä hopeanharmaa keskisuoni. Röyhymäinen kukinto on hopeanharmaa. Kukkii loppukesällä.

Viljely: Esikasvatus helmi-maaliskuussa. Kylmäkäsitely parantaa itämistä. Siemenet kylvetään potteihin muutaman kappaleen rypäänä. Viihtyy aurinkoisessa tai lievästi varjoisessa, tuulilta suojatussa paikassa. Suomessa se ei aina ehdi kukkia ja talvenkestävyyksin on vaihteleva. Syksyllä kannattaa suojata tyvet olki-

peitteellä eikä lehtiä saa leikata. Talvehtimisesta on myös hyviä kokemuksia. Etelä-Suomeen kokeilijoille!

'Early Hybrids'

annos n. 0,1 g / 2,70 € **til.no 4165**

Isosiniheinä (jättetätel)

Molinia cearulea var. *arundinacea*

annos 0,2 g / 3,40 € **til.no 4004**

1 g = 200 siementä.

Korkeus 175 cm. Monivuotinen, kestävä ja näyttävä koristeheinä. Lehdistö vihreä ja kukinto siro ja hopeainen. Hieno talventörröttäjä, jossa kaunis kullanuskeka syysväri. Upea yksittäiskasvina, mutta sopii myös yhdistettäväksi muiden kasvien kanssa. Aurinkoinen ja syvämultainen kasvupaikka. Suorakylvö avomaalle keväällä.

Isoräpelö (italienskt darrgräs)

Briza maxima

annos n. 2 g / 2,40 € **til.no 4069**

1 g = n. 400 siementä.

Yv. Korkeus n. 40–50 cm. Siro kasvutapa. Kukinto sydämenmuotoinen roikkuva tähkä. Kukinta heinäelokuussa.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, keski- tai runsasravinteisessa moreenimaassa. Kylvetään suoraan ulos matalaan vakoon. Itämissaika 7–14 vrk.

Korjuu: Kukinnan ollessa kauneimmillaan.

Käyttö: Kesäkimpuihin tuoreena ja kuivakukaksi. Kivikkotarhan ja kasvimaan koriste.

Italianpantaheinä (kolvhirs)

Setaria italica

annos n. 2 g / 2,90 € **til.no 4093**

1 g = n. 300–400 siementä.

Yv. Korkeus 70–90 cm. Kevyesti nuokkuvan tähkän pituus 7–15 cm. Muodostaa kukkivia sivuversoja. Nopeakasvuinen. Tunnetaan myös koristehirssi-nimellä.

Viljely: Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessä maassa. Esikasvatus toukokuussa tai kylvö suoraan avomaalle kesäkuussa sentin syvyyteen. Halanarka.

Korjuu: Korjataan, kun tähkä on täysin kehittynyt.

Käyttö: Linnunsiemeniksi ja kuivakukaksi. Ennen myös ihmiset käyttivät siemeniä ravinnoksi. Koristeellinen!

Jänönhätä (harsvans)

Lagurus ovatus

annos n. 0,5 g / 2,40 € **til.no 4070**

1 g = n. 2 000 siementä.

Yv. Kotoisin Välimeren alueelta. Korkeus n. 40 cm. Suloinen kukinto pörröinen, vihertävän harmaa tähkä. Kylvöstä kukintaan kuluu n. 3 kk.

Viljely: Viihtyy auringossa tai puolivarjossa, kuivassa tai tuoreessa maassa. Esikasvatus huhtikuussa tai kylvö suoraan avomaalle sentin syvyyteen.

Käyttö: Kuivakukaksi.

Koristehirssi (prynadshirs)

Panicum miliaceum 'Violaceum'

annos n. 5 g / 2,90 € **til.no 4144**

1 g = n. 220 siementä.

Yv. Korkeus n. 70 cm. Koristeelliset, violetinruskeat, puolittain nuokkuvat röyhyt.

Viljely: Paras kasvupaikka on aurinkoinen ja lämmin, maa kevyehköä, vettä läpäisevää ja kohtalaisen ravinteikasta. Esikasvatus huhtikuussa varmistaa kukinnan.

Käyttö: Ryhmäkasviksi ja kuivakukaksi.

Nurmilauha

(tuvatel)

Deschampsia cespitosa

1 g = n. 1000 siementä

Mv. Korkeus 60 cm. Kirkkaan vihreänhopeaiset lehdet, kullanuskeka kukinto. Kompakti, mätästävä kasvutapa. Helppohoitoinen.

Viljely: Viihtyy aurinkoisella tai puolivarjoisella kasvupaikalla, tuore tai kostea kasvupaikka. Suorakylvö avomaalle keväällä.

'Pixie Fountain'

annos 0,1 g / 2,70 € **til.no 4094**

Sininata (blåsvingel)

Festuca Glauca-Ryhmä

1 g = n. 950 siementä.

Mv. Korkeus n. 20 cm. Kaunis koristeheinä, jolla on sinertävän harmaanvihreät lehdet. Kukinta kesä-heinäkuussa. Kaunis muiden heinien kanssa ja reunuskasvina.

Viljely: Viihtyy auringossa, erittäin kuivassa tai kuivassa, niukkaravinteisessä moreenimaassa. Kylvö varhain keväällä. Voidaan lisätä jakamalla.

'Varna'

annos n. 1 g / 2,90 € **til.no 4002**

HUONEKASVIT

Ahkeraliisa

(flitiga Lisa)

Impatiens walleriana

1 g = n. 1 800 siementä

Mv. Kasvatetaan yksivuotisena. Kotoisin trooppisen Itä-Afrikan vuoristosta ja Sansibarista. Ahkeraliisa löydettiin vuonna 1880, mistä alkoi jalostustyö. Oli meillä yksi jugendtyylin (1890-1915) suosikkikasveista. Uutera kukinta kesäkuusta pakkasiin. *Impatiens* tarkoittaa herkkää. Nimi johtuu siitä, että siemenet sinkoutuvat pienestäkin kosketuksesta. Myrkyllinen.

Kasvatus: Esikasvatus tammikuun lopusta maaliskuuhun. Siementä ei peitetä. Itää +20-25 asteessa 7-14 vrk:ssa. Koulinta 3-4 viikon kuluttua kylvöstä. Taimikasvatusaika 8-12 vk. Pitää valosta, mutta kova paahde lopettaa kukinnan ja altistaa tuholaisille. Jos lämpötila on yli +22 astetta, on hyvä sumuttaa huoneilmaa. Tasainen kastelu ja viikoittainen lannoitus takaavat kukinnan. Huom! Erittäin pieni siemen, avaa siemenpussi varovasti!

'Dezire Select Mix' F1**Annos n. 0,1 g / 4,40 €****til.no 3495**

Korkeus n. 25 cm. Sekoitus värejä vaaleanpunaisesta kirikkaan punaiseen, purppuraan, violettiin ja valkoiseen. Isot yksinkertaiset kukat ja tanakka kasvutapa.

HIBISKUKSET

(hibiskus)

Hibiscus

Mv. Huonekasviksi sopivia kukkivia pensaita, jotka ovat kiinanruusun sukulaisia. Voidaan kasvattaa huonekasvina ympäri vuoden ja kesällä parvekkeella sekä ulkona lämpimällä paikalla.

Kasvatus: Kylvö ruukkuihin tammi-toukokuussa. Itämisaika 14-30 vrk. Valoisa paikka, säännöllinen kastelu ja lannoitus. Pitää pohjalämmöstä.

Jättihibiskus

(prakthibiskus)

*Hibiscus Moscheutos-Ryhmä***'Galaxy' F1****annos n. 0,3 g / 5,80 €****til.no 3528**

Korkeus n. 100 cm. Väri-sekoitus poikkeuksellisen suuria kukkia, Ø saattaa olla jopa 25 cm. Lautasenmallisten kukkien väri vaihtelee valkoisesta ruusunpunaisen ja punaisen sävyihin. Aikaisin kylvetty kasvi saattaa kukkia jopa ensimmäisenä vuonna heinä-syyskuussa, mutta viimeistään kaksivuotiaana.

Teehibiskus (rosella-tee)

(rosellhibiskus)

*Hibiscus sabdariffa***annos n. 6 siementä / 5,80 €****til.no 3530**

Näyttävät valkoiset kukat, joilla punainen nielu. Kukkien verhiöitä käytetään tuoreena salaateissa ja kypsennettynä leivonnaisissa ja jälkiruoissa. Tuoreista ja kuivatusta verhiöistä voi myös hauduttaa punaista hauduketta tai jääteetä, joka on erittäin terveellistä. Myös nuoret lehdet ja siemenet sopivat ravinnoksi.

Isokirjopeippi, värinokkonen

(palettblad)

Solenostemon scutellarioides

Mv. Kasvatetaan usein yksivuotisena. Oli jugendtyylin aikaan (1890-1915) suosittu huonekasvi. Korkeus n. 40-60 cm. Samettimaiset lehdet ovat ihastuttavan värikylläisiä, punaisen ja vihreän kirjavia. Soveltuu myös ryhmäkasviksi penkkiin ja ruukkuun.

Kasvatus: Kylvö helmi-maaliskuussa. Itää parissa viikossa. Koulitaan 5-6 cm:n mittaisina usean taimen rypälinä pienehköön ruukkuun. Pienimmistä ja heikoimmista taimista voi kehittyä värikkäimmät yksilöt. Latvaa typistetään silloin tällöin, jotta kasvi pysyy tuuheana ja vaatimaton kukinta estyy. Pitää happamasta mullasta ja viihtyy valoisassa, lämpimässä paikassa. Kesällä kastellaan runsaasti. Liian voimakas lannoitus vähentää lehdistön värikykyä. Talvetus viileässä. Helppo lisätä pistokkaista.

'Wizard Mix'**annos n. 30 siementä / 4,40 €****til.no 3335**

Upea sekoitus eri värisistä, kirjavista lajikkeista. Kompakti, tuuheaa kasvutapa, korkeus noin 30-40 cm.

Kärsimyspassio, kärsimyskukka

(blå passionsblomma, kristikorsblomma)

*Passiflora caerulea***annos n. 0,1 g / 2,70 €****til.no 3031**

1 g = n. 210 siementä.

Mv. Herrasväen huonekasvi jo biedermeier-kaudella (1820-1850). Kasvutapa köynnöstävä, kiipeilee kärhien avulla. Kymmenen kehälehteä muodostaa kukan teriön, jossa on sinivioletin sävyjä. Lisäteriö muistuttaa pyhimyksen sädekehää. Kukka kestää vain päivän, mutta nuppuja voi kasvaa jokaiseen lehtihankaan.

Kasvatus: Vaatii aurinkoisen ikkunan. Kylvö helmi-maaliskuussa. Pitkä itämisaika: 20-40 vrk, itämislämpötila + 20 astetta. Talvella pidetään viileässä ja

kevällä versot leikataan lyhyiksi. Helppo juurruttaa pistokkaista.

Mustasilmäsusanna (svartöga)

Thunbergia alata

1 g = n. 40 siementä.

Yv. Alun perin trooppinen köynnös. Sopii suojaisalle paikalle puutarhaan ja parvekkeelle sekä huonekasviksi.

Kasvatus: Esikasvatus maaliskuussa. Itää +20-25 asteessa 14-21 vrk:ssa. Tarvitsee tuennan. Vaatii paljon valoa, viihtyy kosteutta pidättävässä, kalkitussa, hiekkapitoisessa mullassa. Hallanarka.

'Sunrise Formula Mixed'

Annos n. 0,5 g / 2,70 € til.no 3034

Korkeus n. 2 m. Värisekoitus kerman valkoisia, keltaisia sekä vaalean ja kirkkaan oransseja kukkia, joissa osassa on musta keskus.

Oleanteri (oleander, nerium)

Nerium oleander

annos n. 10 siementä / 2,40 € til.no 3145

1 g = n. 150 siementä.

Mv. Vanhan ajan ruukkukasvi. Punaiset, vaaleanpunaiset tai valkoiset kukat kehittyvät edellisen vuoden versoihin, mikä on muistettava leikatessa. Kukkii keskikesällä. Myrkyllinen.

Kasvatus: Esikasvatus helmi-maaliskuussa. Viihtyy +20-25-asteessa ja täydessä auringonpahteessa. Viedään kesällä ulos aurinkoiselle seinustalle tai pidetään sisällä eteläpuoleisella ikkunalla. Kesällä runsas kastelu. Hoito-ohjeet kiteytettynä: pää tulessa, jalat vedessä. Talveksi viedään viileään (ei alle +5) paikkaan, jossa on hieman valoa. Kastellaan niukasti. Leikattaessa jätetään edellisikesän versoihin kolmannes jäljelle.

PARSAT (sparris)

Asparagus

Kotoisin Euroopan, Afrikan ja Australian lauhkeilta vyöhykkeiltä.

Kasvatus: Kylvö maaliskuussa. Siemeniä on hyvä liottaa 1-2 tuntia ennen kylvöä. Itämisaika 15-30 vrk yli + 20 asteessa. Runsa hajavallo paras, kärsii pahteesta. Vanhoja yksilöitä voi uudistaa leikkaamalla alas.

Unelma (fjädersparris)

Asparagus setaceus

annos n. 1 g / 2,90 € til.no 3220

1 g = n. 25 siementä.

Mv. Kapeat ja sirot lehdykät muistuttavat havupuun neulasia. Nuorena tuuhea ja moniversoinen pensas. Vanhetessaan kasvattaa lehdettömiä versoja, joten jaettava usein. Arvokas leikkovihreä.

Kasvatus: Ei siedä vetoa, märkyyttä eikä kuivumista. Voidaan suositella huolelliselle hoitajalle!

PELARGONIT (pelargon)

Pelargonium

Kotipelargoni (zonalpelargon)

Pelargonium Zonale-Ryhmä

1 g = n. 240 siementä.

Mv. Lähes kaikki pelargonit ovat kotoisin Etelä-Afrikasta. Meillä viljely aloitettiin herrasväen kasvihuoneissa jo kustavilaisajalla (1775-1810). Sisäkasviksi kasvi ylennettiin empiretyylin kaudella (1810-1830). Maaseudun rahvas alkoi kasvattaa pelargonia uusbarokin ja uusrenessanssin aikaan (1870-1900). Lehdissä luonteenomainen kehä eli vyöhyke, josta tulee vyöhykepelargoni-nimitys.

Kasvatus: Kylvö tammi-helmikuussa. Itämisaika 7-10 vrk + 22 asteessa. Kasvatusaika 15-20 viikkoa. Tarvitsee runsaasti valoa. Paras ikkuna on etelään tai länteen. Hajavalossa versot kehittyvät hennoiksi ja kukinta jää vähäiseksi. Mullan tulee olla runsasravinteista. Vasta istutettuja kasveja ei saa kastella liikaa, mutta kukinnan alettua pitää kastella usein. Pintamullan on kuitenkin hyvä kuivahtaa kastelujen välillä. Parhaan kasvun ja kukinnan aikana runsas kaliumlannoitus takaa hyvän kasvun ja kukinnan. Liika typpilannoitus kostautuu huonona kukintana ja rehevänä kasvuna.

'Border Appleblossom' F1

annos n. 10 siementä / 3,40 € til.no 3147

Border F1-sarjaa. Korkeus n. 30 cm. Yksinkertaiset kukat muistuttavat omenankukkia.

'Bull's Eye Scarlet' F1

annos n. 10 siementä / 4,40 € til.no 3088

Korkeus 25 cm. Kasvutapa tiivis. Tummaa, pienehköjä lehtiä kiertää soma vaaleanvihreä reunus. Ihastuttavat helakanpunaiset kukinnot. Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.

'Maverick White' F1

annos n. 10 siementä / 3,40 € til.no 3204

Maverick F1-sarjaa. Korkeus n. 30 cm. Näyttävät

puhtaanvalkoiset ja yksinkertaiset kukat! Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.

'Quick Silver'

Annos n. 10 siementä / 3,40 € til.no 3467

Korkeus n. 30 cm. Suurissa kukinnoissa vaaleanpunaiset, omenankukkaa muistuttavat kukat. Maverick-sarjaa. Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.

'Scarlet Picotee'

Annos n. 10 siementä / 3,40 € til.no 3468

Korkeus n. 30 cm. Suurien kukkien terälehdet ovat reunoiltaan helakanpunaiset ja vaalenevat keskustaa kohden vaaleanpunaisiksi tai valkoisiksi. Maverick-sarjaa. Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.

'Violet Picotee'

Annos n. 10 siementä / 3,40 € til.no 3469

Korkeus n. 30 cm. Suurissa kukinnoissa olevien kukkien terälehdet ovat ulkoreunoiltaan purppuraiset ja keskustasta hennon vaaleanpunaiset. Maverick-sarjaa. Siemen pintakäsittely kylvön helpottamiseksi.

'Border Salomon' F1

annos n. 10 siementä / 4,40€ til.no 3149

Kompaktinkokoinen noin 30 cm korkuinen, tyvihaarainen kasvatapa jolla lohenpunaiset pyöreähköt kukinnot.

Riippapelargoni

(murgrönspelargon, hängpelargon)

Pelargonium peltatum

1 g = n. 135 siementä.

Mv. Ensimmäiset lajikkeet jalostettiin 1800-luvun loppupuolella. Kiiltävät lehdet muistuttavat muratin lehtiä. Riippa- ja vyöhykepelargonin risteytymät ovat kasvultaan vanhempiensa välimuotoja. Kukat ovat suuret.

Viljely: Kuten pelargoni.

'Si Cherry'

annos n. 10 siementä / 4,40 € til.no 3466

Korkeus n. 75 cm. Kirkkaanpunaiset kukat.

Tuntomimosa (tuntokasvi) (sensitiva)

Mimosa pudica

annos n. 30 siementä / 2,40 € til.no 3223

1 g = n. 180 siementä.

Mv. Brasialainen pikkupensas kasvaa kesän aikana n. 50–80 cm:n mittaiseksi. Lehdet sulkeutuvat kosketuksesta ja oikenevat yleensä 5–10 minuutissa riippuen valon määrästä. Kasvia ei kuitenkaan pidä kiusata liikaa!

Kukat ovat lehtihangoissa olevissa kukinnoissa. Tavalisesti sinipunainen väri tulee heteistä.

Kasvatus: Kylvetään maaliskuussa 5–6 siementä suoraan pieneen ruukkuun. Taimet kasvavat kauneimmaksi ilman koulintaa. Kun ruukkua ei täytä aluksi täyteen mullalla, sitä voi lisätä taimien kasvaessa. Kun taimet ovat 4–5 cm:n mittaisia, 2 heikointa nypitään pois. Ruukutus isompaan ruukkuun 1–2 kertaa. Tarvitsee valoa ja lämpöä, suoraa paahdetta varottava.

Tuoksuheliotrooppi (heliotrop)

Heliotropium arborescens

Hyönteiskasvi

1 g = n. 1 500 siementä.

Mv. Yksivuotisena viljelty vanha huone- ja puutarhakasvi. Kotoisin Perusta. Korkeus n. 40 cm. Pienet, tumman violetin siniset kukat leveissä kukinnoissa. Kukki heinäkuusta lokakuuhun. Tuoksu hieman vaniljainen. Kasvataan hajusiteollisuuden tarpeisiin. Hyvä perhoskasvi.

Kasvatus: Kylvö tammi-maaliskuussa. Itää +18 asteessa. Pitkä taimikasvatus. Kasvatuslämpötila +12–15 astetta. Viihtyy auringossa, tuoreessa, runsasravinteisessa ja runsasmultaisessa maassa.

'Marine'

Perinnelajike

annos n. 0,1 g / 2,70 €

til.no 3279

Vaahtera-aulio (klockmalva)

Abutilon × hybridum

1 g = n. 250 siementä.

Mv. Kotoisin Keski- ja Etelä-Amerikasta. Yli 100 vuotta kasvatettu huonekasvi viihtyy sisällä ikkunalaudalla ja kesäaikaan myös ulkona. Korkeus n. 80–100 cm. Vaaleanvihreät lehdet muistuttavat vaahteranlehtiä. Kellomaiset kukat nuokkuvat, punaiset, oranssit ja keltaiset. Kukat puhkeavat jokaiseen lehtihankaan, joten kukkii miltei ympäri vuoden.

Kasvatus: Kylvö keväällä hiekansekaiseen multaan. Itää parhaiten +20–25 asteen lämpötilassa. Itämisaika 2–3 viikkoa. Typistetään pari kertaa haaroittumisen edistämiseksi. Nopeakasvuinen. Istutetaan joka kevät uuteen multaan. Kesällä runsas kastelu ja viikoittainen lannoitus. Viihtyy huoneenlämmössä, mutta lämpimässä kirvat voivat vaivata. Pitää runsaasta valosta, muttei paahteesta. Helppo lisätä pistokkaista.

'Bellavue Mixed'

annos n. 0,5 g / 2,70 €

til.no 3146

ALKU & JUURI

Hyötykasviyhdistys
Nyttoväxtföreningen

AUKIOLOAJAT 2024

16.1.-23.2. tiistai-perjantai
klo 10-17

26.2.-14.6. maanantai-perjantai
klo 10-18

13.4.-25.5. lauantaisin
klo 11-15

Puoti kesätauolla 15.6.-9.9.

Verkkokauppa palvelee ympäri vuoden
<https://hyotykasviyhdistys.fi/shop/>

Vieraslajit

Suosimalla sekaviljelyksiä ja vanhoja kantoja tuet luonnon monimuotoisuutta. Pitämällä vieraslajit kurissa edesautat arvokkaiden luontotyyppien säilymistä.
<https://vieraslajit.fi/>

Vieraslajilla tarkoitetaan kasvia, eläintä tai muuta eliölajia, jonka siirtymistä luontaisen levinneisyysalueen ulkopuolelle ihminen on tahattomasti tai tarkoituksella edesauttanut.

HAITALLINEN VIERASLAJI

Vieraslaji, haitallinen vieraslaji sekä EU:ssa haitalliseksi säädetty vieraslaji on määritelty EU:n vieraslajiasetuksessa (1143/2014). Lisäksi vieraslajilaissa (1709/2015) on määritelty kansallisesti haitalliseksi säädetty vieraslaji. Haitallisella vieraslajilla tarkoitetaan vieraslajia, jonka on todettu uhkaavan luonnon monimuotoisuutta tai siihen liittyviä ekosysteemipalveluita.

KANSALLINEN VIERASLAJILUETTELO

Suomen vieraslajilaissa ja -asetuksessa on säädetty kansallisesti haitallisista vieraslajeista. Nämä lajit lukeutuvat kansalliseen vieraslajiluetteloon, joka sisältää ne haitalliset vieraslajit, jotka eivät kuulu EU:n vieraslajiluetteloon, mutta joita voidaan pitää Suomen oloissa haitallisina. Kansallisessa vieraslajiluettelossa olevan lajin maahantuonti, kasvatust, myynti ja muu hallussapito sekä ympäristöön päästäminen on kielletty.

KANSALLISESSA

VIERASLAJILUETTELOSSA ON 15.12.2023

15 HAITALLISTA LAJIA

(EU-LUETTELOSSA ON 41)

- Alaskanlupiini, *Lupinus nootkatensis*
- Hamppuvillakko, *Jacobaea cannabifolia*
- Isopiisku, *Solidago gigantea*
- Japanintatar, *Reynoutria japonica*
- Kanadanpiisku, *Solidago canadensis*
- Kanadanvesirutto, *Elodea canadensis*
- Komealupiini, *Lupinus polyphyllus*
- Korkeapiisku, *Solidago altissima*
- Kurtturuusu, *Rosa rugosa*
- Lännenpalsami, *Impatiens capensis*
- Sahalinintatar, *Reynoutria sachalinensis*
- Tarhatatar, *Reynoutria × bohemica*
- Valkopajuangervo, *Spiraea alba*
- Viitapihlaja-angervo, *Sorbaria sorbifolia*
- Vuorivaahtera, *Acer pseudoplatanus*